

Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko výchovné péče Nový Jičín, Divadelní 12, Nový Jičín 741 11	
NÁZEV	ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NA ŠKOLNÍ ROK 2025/2026
TYP	Vnitřní dokumenty
ČÍSLO JEDNACÍ	VD – 110/2025
VYDAL	Mgr.Petr Macíček
ZPRACOVAL	PaedDr. Michal Petružela
PLATNOST	31.08.2025
ÚČINNOST	01.09.2025
NAHRAZUJE	ŠVP pro ZV z 1.9.2020
SKARTAČNÍ ZNAK	S 5

Schválil: Mgr. Petr MACÍČEK

Ředitel VÚ Nový Jičín

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

**Schváleno ředitelem VÚ, SŠ a SVP: Mgr. Petrem Macíčkem
s platností od 1.9.2025**

1 . Identifikační údaje

Název školy : Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko výchovné péče,
Nový Jičín

Identifikátor školy : 600 031 471

Adresa : Divadelní 12, Nový Jičín, 741 11

Právní forma : Příspěvková organizace

Zřizovatel školy : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Karmelitská 7,
Praha 1 – Malá strana 118 12

Ředitel školy : Mgr. Petr MACÍČEK

Kontakt : tel. 556 764 932 , e-mail: reditel@vumnj.edunet.cz

Kód a název kmenového oboru vzdělání

79-01-C Základní vzdělávání

Kód a název školního vzdělávacího programu

79-01-C/01 Základní škola

výuka podle ŠVP, který je zpracován v souladu s RVP ZV

Vyučovací jazyk : český

Délka vzdělávacího programu : 6 let (pro žáky s neukončenou PŠD od 12-ti let)

Dosažený stupeň vzdělání : základní vzdělání

Kontakt na školu : tel. 556 764 937
[http://: www.vunj.cz](http://www.vunj.cz)
e-mail – reditel@vumnj.edunet.cz

2. Charakteristika školy

Škola je zřízena při Výchovném ústavu, střední škole a středisku výchovné péče, Nový Jičín, Divadelní 12. Školské zařízení náhradní rodinné výchovy pro děti se soudně uloženou ochrannou výchovou, nařízenou ústavní výchovou a nebo s předběžným opatřením pro děti s neukončenou povinnou školní docházkou od 12-ti let.

Základní škola (dále ZŠ)

Kapacita: 12 žáků

Obory vzdělání podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání a Rámcové vzdělávací programy:

79-01-C Základní vzdělávání

79-01-C/01 Základní škola – výuka podle ŠVP, který je zpracován v souladu s RVP ZV.

Střední škola (dále SŠ)

Kapacita: 44 žáků

Obory vzdělání podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání:

36–67 – E / 02 Stavební práce

Naplněnost jednotlivých tříd a školy v průběhu roku kolísá, což je typické vzhledem k našemu druhu zařízení. Naplněnost tříd se odvíjí od kapacity školského zařízení, a to je 56 žáků.

Výuka probíhá v budově zařízení. Ve škole se nachází 4 třídy a počítačová učebna.

Škola má k dispozici tělocvičnu a posilovnu. K pohybovým aktivitám žáci využívají nejen tělocvičnu, ale také průchozí halu, která je vybavena stolem na stolní tenis, dále v areálu využívají sportovní hřiště.

Školní jídelna se nachází v hlavní budově, celkový počet míst u stolu je 44.

2.1. Charakteristika žáků

Žáky základní školy jsou žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření a dále se jedná o žáky, které jsou do školského zařízení umístění rozhodnutím soudu na základě podnětu podaného pracovníky příslušného orgánu sociálně právní ochrany dítěte.

Výuka žáků základní školy probíhá ve třídách, které se dle počtu žáků v jednotlivých ročnících slučují do skupin dle ročníku a typu vzdělávacího programu.

2.2. Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou o vzdělávání žáků informováni průběžně a mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vedením školy. Zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni i prostřednictvím webových stránek zařízení. Dobrá komunikace se zákonnými zástupci je jedním z hlavních cílů školy. Efektivita školního vzdělávacího programu bude vyšší se zapojením zákonných zástupců do jeho realizace. Toho není možné dosáhnout bez kvalitní vzájemné komunikace.

Školské zařízení spolupracuje s orgány sociálně-právní ochrany dětí v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte.

Škola spolupracuje s diagnostickými ústavy, s výchovnými ústavy, dětskými domovy se školou – účast na olympiádách, soutěžích.

Na vysoké úrovni je spolupráce ústavu s městem Nový Jičín. Děti se zúčastňují pravidelně pracovních akcí na zvelebení městských částí.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Škola je místem, které žáky především motivuje a podporuje aktivní učení, nikoli získávání encyklopedických vědomostí. Pomáhá dětem získat pro život důležité kompetence učit se, řešit problémy a nabýt sociální dovednosti. Charakter práce má v dětech podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV).

Při úpravě ŠVP ZV jsme vycházeli z nutnosti přizpůsobit výuku současným podmínkám a požadavkům, přičemž jsme respektovali speciálně vzdělávací potřeby našich žáků, které vyžadují i uplatnění podpůrných opatření. Program navazuje na dlouhodobě pozitivní vnímání jejich možností a schopností, tedy na zdůrazňování jejich kladů a dosažených výkonů. Dále jsme vycházeli z koncepce, která vznikla snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy vůbec, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, navázáním na tradice školy, z požadavků žáků.

Koncepce školy a celkové pojetí a cíle ŠVP ZV vycházejí ze základních charakteristik, které definují jak směřování školy, tak i specifika výchovy a vzdělávání žáků, včetně žáků se speciálně vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Podstatou práce našeho školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy je reedukace svěřených dětí, tedy komplexní speciálně pedagogická péče směřovaná k nápravě a kompenzaci jejich problémů, zahrnujících často závažné osobnostní poruchy a deficity.

Hlavním úkolem zařízení je dosáhnout „profilu absolventa“ - mladého člověka schopného samostatného zařazení do společnosti, vybaveného základními komunikativními a sociálními dovednostmi. Člověka s reálnou představou o své individuální budoucnosti a schopného tuto vlastní představu realizovat. Děti jsou od počátku vedeny ke zvyšování zdravého sebehodnocení, samostatnosti, v péči o osobní věci, o údržbu a užívání společného majetku, k poznávání ceny věcí a hodnoty práce a peněz, k oceňování a hodnocení vztahů.

Úkolem všech pedagogických pracovníků je vytvořit v našem školském zařízení zdravé inspirující prostředí kopírující rodinné zázemí se záměrem v maximální míře eliminovat negativní vlivy původního závadového sociálního prostředí, kompenzovat vadné návyky, saturovat potřeby dítěte ve všech oblastech a rozvíjet jeho osobnost.

Každý žák zná stejně dobře všechny zaměstnance školy, na každého z nich se může kdykoli obrátit s žádostí o radu či pomoc. Mezi žákem a pedagogem musí existovat pocit vzájemného respektu a důvěry. Žáci jsou vedeni k pocitu sounáležitosti a spoluodpovědnosti za „svou“ školu, podílejí se na její výzdobě a údržbě. Estetické prostředí a celkové klima školy navozují pocit bezpečí a pohody. Atmosféra školy je klíčová pro naplňování všech klíčových kompetencí, především pak kompetencí komunikativních, sociálních a personálních.

Otevřenost chápeme nejen jako zpřístupnění informací o naší škole směrem ven, ale i jako permanentní otevření se informacím, novým trendům, podnětům, metodám a široké spolupráci s veřejností, organizacemi a institucemi. Na nově vznikajících webových stránkách budeme informovat veřejnost o dění ve škole, o všech významných změnách a o větších uskutečněných i připravovaných akcích.

Chceme také získávat více sponzorů a sympatizujících jednotlivců či institucí, podílejících se buď na jednotlivých akcích, nebo na zkvalitňování prostředí školy. Pokud dostatečný počet žáků zajistíme v rámci našich možností

zájmové kroužky. Pro jejich činnost se škola snaží vytvářet potřebné podmínky a získávat schopné pracovníky z řad našich pedagogů nebo veřejnosti. Touto oblastí je otevřen prostor nejen pro mimoškolní práci učitelů a jejich neformální setkávání se žáky, ale také pro možnou konkrétní pomoc škole ze strany zájmových organizací a dalších přátel školy. Zapojení žáků do zájmových kroužků v mimoškolní době má i prokazatelný preventivní význam v oblasti sociálně patologických jevů, neboť dětem otvírá a naznačuje možnosti aktivního a smysluplného využívání volného času.

Jsme přesvědčeni, že nejužitečnějším přístupem ke zdolávání obtížných úkolů je takový vztah mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem, v němž není nikdo z nich důležitější, v němž jeden respektuje druhého. Ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a hodnotovou orientaci.

Pokládáme za velmi důležité, aby se v průběhu školní docházky nestálé, mnohdy povrchní, vztahy mezi spolužáky proměňovaly na skutečně partnerské. Partnerství by se mělo projevovat vzájemnou ohleduplností, tolerancí, ochotou druhému pomoci a povzbudit ho, schopností spolupracovat při práci, ale i zvládáním konfliktních situací.

Pracujeme na odbourávání nežádoucích projevů agresivity, šikany a lhaní, manipulace, nepřijímání autorit, aj. Chceme hledat možnosti aktivnějšího zapojení do projektů a programů městských i celostátních, zvláště pak těch, které jsou zaměřeny na prevenci rizikového chování – kriminalitě, drogové závislosti a xenofobii. Do projektů, které napomáhají poznávání a chápání kulturních odlišností, rozvoji přátelství a vytváření šetrného vztahu k přírodě i lidským výtvarům.

Připravujeme žáky na život

Naším cílem je co nejlépe připravit děti pro vstup do reálného života. Kromě přípravy na zvládání běžných i náročných životních situací je to především jejich nasměrování a motivace k dalšímu vzdělávání. Žáci po ukončení docházky v základní škole nejčastěji nastupují do učebních oborů do střední školy zřízené při našem zařízení. Velký důraz je kladen též na čtenářskou a informační gramotnost, finanční gramotnost, rodinnou a sexuální výchovu, péči o dítě a výchovu ke zdravému životnímu stylu. V tomto směru se ve vzdělávacím plánu prolínají témata několika učebních oblastí.

Zvýšená pozornost je věnována pro život nezbytným komunikativním schopnostem. Tomu odpovídá i využití disponibilních hodin pro rozvoj především verbální komunikace v předmětu český a cizí jazyk její používání a rozvoj v ostatních vzdělávacích oblastech.

Naší snahou je přibližovat dětem skutečnou přírodu, její součásti a zákonitosti, objasnit jim vzájemné propojení a závislosti člověka a přírody. Hlavním cílem je pak vytvářet a podporovat pozitivní vztah ke všemu živému kolem nás. Tento vztah může být východiskem k utváření ostatních klíčových postojů, vztahů a hodnotových orientací.

Tento směr našeho snažení je realizován v rámci výuky příslušných předmětů, výuky v blocích, odpovídajících průřezových témat, školních projektů a praktických činností. Do přímého kontaktu se živou přírodou přicházejí žáci při vyučovacích hodinách a dalších aktivitách v okolní přírodě. Environmentální výchova zahrnuje soustavné udržování přírodních lokalit v okolí školy.

V tomto směru ŠVP ZV výrazně propojují vzdělávací oblasti Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Člověk a společnost a Člověk a jeho svět.

3.1 Poskytování poradenských služeb ve škole

Žákům poskytujeme i poradenské služby. Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce, speciální pedagog - etoped ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli, sociálními pracovníky a dalšími pedagogickými pracovníky.

Školské zařízení dle odst. 2 z. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších úprav poskytuje speciálně pedagogické a psychologické služby také ambulantní formou, a to dítěti pobývajícímu mimo zařízení podle § 23 odst. 1 písm. a) až c) téhož zákona (dovolenky, pobyt mimo v souvislosti se vzděláváním nebo zaměstnáním). Cílem je zkrátit dobu pobytu dítěte v zařízení a usnadnit dítěti návrat do původního prostředí.

Školské zařízení dle odst. 4 z. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších úprav poskytuje péči i dětem-cizincům.

Výchovný poradce (etoped)

Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro žáky podle individuální potřeby. Vede evidenci o žácích s přiznanými podpůrnými opatřeními, třídní učitel či učitel konkrétního předmětu ve spolupráci s výchovným poradcem vypracovává plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) a individuální vzdělávací plány (dále jen IVP) s pomocí PPP, SPC. Eviduje problémové žáky a svolává výchovné komise.

Výchovný poradce je v kontaktu se sociálními pracovníky školského zařízení, s PPP či SPC a dále v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytující služby v této oblasti, zákonnými zástupci.

Zaměření poradenských služeb:

- ☐ Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání.
- ☐ Poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu.
- ☐ Poradenství při řešení a prevenci rizikového chování - rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků.
- ☐ Poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí.
- ☐ Kariérové poradenství, volba školy.
- ☐ Poradenství žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí.
- ☐ Metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky.
- ☐ Poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Kariérové poradenství:

Výchovný poradce a koordinátor kariérového poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy, zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici jsou žákům informační materiály o středním školství a trhu práce.

Výchovný poradce (etoped) poskytuje informace žákům a zákonným zástupcům žáků. Žákům jsou k dispozici materiály o středním školství a trhu práce. Při konzultačních hodinách nabízí pomoc žákům, zákonným zástupcům, kurátorům pro mládež při vyhledávání možností dalšího vzdělávání.

Výchovný poradce vydává přihlášky na střední školy, podává instrukce k jejich vyplňování, nabízí pomoc při vyplňování přihlášek, kontroluje jejich správnost, vybírá je a odesílá na příslušnou školu. Eviduje počet přijatých žáků a pomáhá při hledání střední školy do dalších kol přijímacího řízení.

Poskytuje služby a informace žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním potřebám.

Spolupracuje s Úřadem práce v Chomutově a sjednává besedy pro žáky osmých ročníků na IPS při úřadu práce.

Realizuje pro žáky osmých a devátých tříd exkurze do firem a středních škol v Chomutově.

Vede vyučující předmětu Volba povolání, kde rozšiřují znalosti žáků o trhu práce, o středních školách a jejich přijímání.

Prevence rizikového chování

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Strategii prevence rizikového chování“, z níž vychází Minimální preventivní program pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Spolupracuje s výchovným poradcem a etopedem zařízení. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s jejich vychovateli, popř. rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence rizikového chování, využívá vybrané programy.

Školské zařízení monitoruje rizika prevence rizikového chování a při varovných signálech koordinuje další postup.

Psychologická péče

Na vedení školy, etopeda, výchovného poradce, sociální pracovníce, na pedagogické pracovníky, pedopsychiatra, který do zařízení pravidelně dojíždí, se mohou žáci kdykoliv ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích.

Výchovný poradce nabízí možnost učitelům, žákům a především jejich rodičům konzultovat některé problémy, které souvisí se speciálními vzdělávacími potřebami žáků, kteří potřebují speciálně pedagogickou podporu a péči založenou na krátkodobých či dlouhodobých podpůrných opatřeních.

Děti/ žáci mohou výchovného poradce a speciální pedagogy vyhledat např. v situaci:

- ☐ obavy ze školního selhání;
- ☐ mají problémy s učením;
- ☐ se začleněním do třídního kolektivu;
- ☐ nedokáží se prezentovat před ostatními, zažívají nepříjemné pocity při ověřování znalostí;
- ☐ rodiče mohou se školním psychologem a školním speciálním pedagogem individuálně konzultovat;
- ☐ studijní a výchovné problémy dětí;
- ☐ použití metod reedukace specifických poruch učení a forem práce v domácím prostředí;
- ☐ individuální podporu talentovaného a mimořádně nadaného dítěte.

3.2 Cíle vzdělávacího programu

Vyjadřuje základní myšlenku vzdělávacího programu- otevírání se školy dětem, případně rodičům, veřejnosti, a to jak obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, širokou nabídkou, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, naplňováním nejzákladnějších potřeb, společnými prožitky učitelů, vychovatelů a žáků, tak zapojením školy i jejich absolventů do veřejného života, jejich profesní orientace, schopnost svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování, chápání globálních vztahů, spřízněnost s přírodou a jejími zákony, soulad s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami a demokratickými občanskými postoji. Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení	☐ Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost. ☐ Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - knihovna, internet, exkurze. ☐ Propojení informací se skutečným životem. ☐ Samostatnost, organizace vlastní činnosti. ☐ Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost. ☐ Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu. ☐ Poznávání vlastních možností. ☐ Prezentace vlastních výsledků. ☐ Tvořivost (práce na projektech). ☐ Účast na organizaci vzdělávání. ☐ Práce v motivujícím prostředí. ☐ Práce s učivem přiměřeným k jejich individuálním schopnostem a dovednostem. ☐ Hodnocení formou zpětné vazby. ☐ Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí. ☐ Výuka bez situací nerovnosti a ponižení. ☐ Stanovení dílčích cílů. ☐ Zařazování metod, které podporují zvědavost. ☐ Využívání kladného hodnocení. ☐ Dobré výsledky podporují motivaci. ☐ Osobní příklad.
2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	☐ Poznatky nejsou žákům vždy předkládány v hotové podobě. ☐ Uplatňování mezipředmětových vztahů. ☐ Objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů. ☐ Přejít od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám. ☐ Praktická cvičení. ☐ Uplatňování základních myšlenkových operací - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce. ☐ Rozvíjení schopnosti logického uvažování. ☐ Řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací. ☐ Podpora netradičních způsobů řešení.
3. Vést žáky k všestranné a účinné a otevřené komunikaci	☐ Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.). ☐ Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů). ☐ Základ pro hledání a objevování problémů. ☐ Základ spolupráce a společného prožívání. ☐ Předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným. ☐ Práce v týmu.
4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	☐ Jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti. ☐ Atmosféra demokracie a přátelství. ☐ Kooperativní učení, spolupráce ve výuce. ☐ Osobní odpovědnost za výsledky společné práce. ☐ Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy. ☐ Spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky, popř. zákonnými zástupci a dalšími partnery.
5. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti	☐ Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí. ☐ Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii. ☐ Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání. ☐ Vhodnou formou prosazovat své zájmy. ☐ Učit se argumentovat. ☐ Pracovat se školním řádem. ☐ Školní parlament - účast zástupců tříd. ☐ Tribuny - účast všech žáků s možností vyjádření se k ději ve školském zařízení, otevřená komunikace, hodnocení chování a prospěchu. ☐ Schránka důvěry.

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě	☐ Chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí. ☐ Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích. ☐ S pomocí dospělých řešit své emoce. ☐ Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city. ☐ Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám.
7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný	☐ Čistota prostředí školy. ☐ Vhodné hygienické zázemí. ☐ Vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě. ☐ Organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová). ☐ Zdravý stravovací a pitný režim. ☐ Kompenzační a hygienické přestávky v učení. ☐ Pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého (včetně víkendových a prázdninových zájezdů). ☐ Škola bez kouře a drog. ☐ Důsledná prevence šikany a násilí. ☐ Vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání. ☐ Respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení.
8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi	☐ Chápání principy a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti. ☐ Otevřenost vůči spolužákům. ☐ Solidarita s druhými. ☐ Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti. ☐ Integrace žáků vyžadujících speciální péči. ☐ Rozvíjení schopnosti empatie. ☐ Multikulturní výchova - porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. ☐ Vytváření podmínek pro adaptaci nových žáků. ☐ Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem.
9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	☐ Uplatňování sebehodnocení žáků. ☐ Informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace. ☐ Osvojování základních pracovních dovedností a návyků.

Škola se stává místem, kde žáci nejen získávají kvalitní vzdělávací péči, ale kde cítí přátelské prostředí, nebojí se případných neúspěchů a dostává se jim vědomostí, dovedností a návyků, které plně využijí v praktickém životě.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- ☐ Využíváním různých forem a metod práce (frontální, skupinová, individuální, práce na projektech) posilujeme pozitivní vztah k učení.
- ☐ Využíváním názorných ukázek, her, soutěží a dalších aktivit vedeme žáky k osvojování metod práce a vytváření vlastních strategií a postupů učení.
- ☐ Prostřednictvím praktických cvičení umožňujeme žákům pozorovat a popř. experimentovat, porovnávat a kriticky posuzovat výsledky a vyvozovat závěry pro využití v budoucnosti.
- ☐ Pozitivní motivací vedeme žáky ke zvládnutí úkolu a k překonávání překážek.
- ☐ Hodnocením znalostí žáků, nikoli jejich slabých stránek, umožňujeme zažít pocit úspěchu.
- ☐ Na praktických příkladech seznamujeme žáka s možnostmi jeho následného pracovního uplatnění v praktickém životě a motivujeme ho k dalšímu vzdělávání.

- ☐ Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací do širších významových celků rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- ☐ Individuálním přístupem k žákům a využíváním kompenzačních pomůcek maximalizujeme jejich dovednost zvládnout učivo, vzájemně ho propojovat a aplikovat.
- ☐ Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.
- ☐ Hodnocením vlastní práce, posilováním sebevědomí vedeme žáky k poznávání vlastních pokroků.
- ☐ Volbou vhodných úloh z každodenního života vedeme žáky k prohlubování znalostí a dovedností a jejich aplikací v běžném životě.
- ☐ Pomocí praktických příkladů seznamujeme žáka s možnostmi jeho pracovního uplatnění a motivujeme ho k dalšímu odbornému vzdělání.
- ☐ Vhodným začleňováním obecně používaných termínů, znaků a symbolů vedeme žáky k používání odborné terminologie.
- ☐ Zadáváním úloh vycházejících v co největší míře z praktického života učíme žáky uplatňovat sociální dovednosti.
- ☐ Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- ☐ Prací s učebnicemi, učebními pomůckami a poskytováním dostateku informačních zdrojů (ústní informace, využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace a uplatnit je v praktickém životě, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvořit komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Postupným zvyšováním náročnosti předkládaných úkolů vedeme žáky k hledání nových řešení a postupů.
- ☐ Vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů.
- ☐ Předkládáním alternativních řešení problémových situací učíme žáka samostatnému rozhodování.
- ☐ Soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme žákovu sebevědomí a důvěru k vlastním rozhodnutím.
- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor ke sdělování vlastních problémů.
- ☐ Využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáka k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby.
- ☐ Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky, aby samostatně nalézali pravidla.
- ☐ Využíváním týmové spolupráce navozujeme situace k řešení problémů.
- ☐ Navozením vhodného klimatu ve třídě, povzbuzováním sebevědomí a soustavným opakováním pomáháme žákům učit se neodradit nezdarem při řešení problému.
- ☐ Zadáváním vhodných úloh vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.
- ☐ Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a své řešení obhajovat.
- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vedeme žáky k samostatnému řešení problémů (najít si vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění,) a třídní kolektivy ke společnému řešení kázeňských či vztahových problémů.
- ☐ Pomocí vhodných forem a metod práce vedeme žáky, aby při řešení problémů uměli požádat o radu a řídit se jí.
- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů.
- ☐ Vnímáním problémových situací ve škole i mimo ni, souvisejících s učivem vedeme žáky k zodpovědnosti.

Kompetence komunikativní

- ☐ Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáka naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení.
- ☐ Formou her a cvičení učíme žáka zvládat způsoby neverbální komunikace.
- ☐ Používáním metody týmové práce a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování, ke komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.

- ☐ Vlastním příkladem vedeme žáka ke klidnému a věcnému řešení konfliktních situací.
- ☐ Formou skupinové práce vedeme žáka k respektování komunikačních bariér a odlišností
- ☐ Navozováním situací z praktického života vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, k vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.
- ☐ Učíme žáky účinně se zapojit do diskuze a vhodně obhajovat své názory a postoje prací ve skupině dodržováním dohodnutých pravidel chování.
- ☐ Pomocí vhodných forem a metod práce, vhodným klimatem ve třídě pomáháme žákům porozumět obsahu sdělení a komunikovat.
- ☐ Kladením důrazu na „kulturní úroveň“ komunikace učíme žáky dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).
- ☐ Rozvíjením komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v sociálních vztazích učíme žáky zvládat jednoduchou formu verbální a písemné komunikace.
- ☐ Navozováním situací, při kterých žáci musí komunikovat různými prostředky s různými lidmi rozvíjíme komunikační dovednosti a schopnosti účinně se zapojovat do diskuse, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat.
- ☐ Využíváním informačních a komunikačních prostředků a technologií vedeme žáky ke kvalitní a účinné komunikaci s okolním světem.
- ☐ Předkládáním různých typů textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků vedeme žáky k přemýšlení o nich, reagování na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Pozitivním hodnocením a soustavným vyzdvihováním kladných osobnostních kvalit žáka vytváříme a upevňujeme pocit jeho vlastní jedinečnosti.
- ☐ Vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjíme u žáka schopnost zastávat ve skupině různé role a uvědomovat si odlišnou míru odpovědnosti.
- ☐ Zprostředkováním osobních kontaktů a prožitků vedeme žáka k toleranci a porozumění ve vztahu ke starším, nemocným či postiženým lidem.
- ☐ Formou besed a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s možnými riziky sociálně patologických jevů a jejich následky a důsledky.
- ☐ Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáků vytváříme u nich pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj, učíme je ovládat a řídit svá jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- ☐ Volbou forem práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- ☐ Vhodnými aktivitami vedeme žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívání k upevňování dobrých mezilidských vztahů a v případě potřeby k poskytnutí pomoci, nebo dovedností požádat o ni.
- ☐ Důsledným dodržováním společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).
- ☐ Různými metodami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmové práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách a pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce.
- ☐ Na modelových i praktických situacích učíme žáky dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.
- ☐ Navozením vhodného klimatu ve třídě, dodržováním pravidel chování vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, k diskusi i k debatě celé třídy, k pochopení potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, k oceňování zkušenosti druhých lidí, k respektování různých hledisek a k čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají, k uvědomění si své úlohy ve skupině a ke schopnosti hodnotit výsledky práce své i ostatních.
- ☐ Vhodnými aktivitami podporujeme žáky v navazování a udržování vztahů mezi vrstevníky k respektování druhých lidí a k upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské

- ☐ Důsledným dodržováním zásad chování a pravidel soužití daných řádem školy a dodržováním zákona vytváříme základní rámec školních i společenských norem.
 - ☐ Uplatňováním některých demokratických principů v životě školy vytváříme základní povědomí o základních právech a povinnostech občana v demokratické společnosti.
 - ☐ Navozováním modelových situací demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí, učíme žáky netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování a tím je vedeme k odmítání fyzického násilí, hrubého zacházení a vulgárního vyjadřování.
 - ☐ Důsledným dodržováním zásad a pravidel soužití daných řádem školy učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití a tím je vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí a jejich vnitřních hodnot, ke schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí, k odmítání útlatu a hrubého zacházení, k uvědomování si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
 - ☐ Zapojováním žáků do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k ochraně životního prostředí, k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a k adekvátnímu chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka. ☐
- Návštěvami historických památek, společenských, kulturních a sportovních akcí pěstujeme u žáků úctu k dědictví českého národa.
- ☐ Formou besed (prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností) a dlouhodobě zaměřených programů učíme žáky přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy, seznamujeme je s našimi kulturními tradicemi a historickým dědictvím a vedeme je tímto poznáním cítit potřebu je chránit. ☐
- Zapojováním žáků do různých aktivit seznamujeme žáky s možným rizikovým chováním, jeho následky a důsledky a vedeme je k pochopení nebezpečí rasismu a xenofobie.
- ☐ Svým příkladem pomáháme žákům uvědomit si význam ochrany zdraví a zdravého životního stylu.
 - ☐ Vhodnými aktivitami a praktickým nácvikem vedeme žáky k uvědomování si významu zdravého životního stylu, podílení se na ochraně životního prostředí a ochraně svého zdraví.

Kompetence pracovní

- ☐ Vedením pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu a rozšiřujeme komunikační schopnosti při kolektivní práci.
- ☐ Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času.
- ☐ Různými formami (exkurze, film, beseda, školní projekty apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi - cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- ☐ Využíváním a propojováním znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, vedeme žáky k adekvátnímu rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.
- ☐ Na modelových i praktických situacích učíme žáky orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápání podstaty, cíle a rizika podnikání, rozvoji podnikatelského myšlení.
- ☐ Pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- ☐ Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních respektováním pravidel práce v týmu.
- ☐ Pracovními aktivitami učíme žáky bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky.
- ☐ Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a postupy při praktických činnostech, vedeme je k rozšiřování své komunikační schopnosti při kolektivní práci, k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- ☐ Pracovní činností vedeme žáky k tomu, aby rozvíjeli své myšlení a nacházeli nová řešení, k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot. Motivujeme je k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.

3.4 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále žáků se SVP)

Škola bude nadále poskytovat základní vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními a žákům, kterým bylo soudně nařízené předběžné opatření, nařízená ústavní výchova. Děti s nařízenou ochrannou výchovou nejsou koncentrovány do uzavřené skupiny, nejsou podrobovány žádnému zvláštnímu režimu, jsou integrovány do běžných rodinných a výchovných skupin, a co v nejkratším časovém horizontu budou pomocí soudu přemístěny do školských zařízení, které se na tyto žáky specializují.

Výchovný poradce (etoped) komunikuje s odbornými pracovišti vně školy, vede příslušnou dokumentaci, zajišťuje pravidelný monitoring, individuální a skupinovou nápravu, konzultuje s vyučujícími možnosti žáka v daném předmětu a poskytuje informace zákonným zástupcům. Třídní učitel spolupracuje s ostatními vyučujícími a vychovateli žáků, se kterými projednává domácí nápravu.

Výchovný poradce zajišťuje ve spolupráci s učiteli, především třídními, začlenění žáka v rámci třídy a školy, jeho začlenění do skupiny vrstevníků. Tak jako všichni žáci školy mají žáci s SVP možnost konzultovat s výchovným poradcem jakékoli své problémy, které nejsou schopni řešit sami. Na 2. stupni se žákem a jeho zákonnými zástupci mapuje výchovný poradce varianty při volbě povolání a společně navrhnou jeho další vzdělávání.

Asistent pedagoga pracuje se žákem buď přímo ve třídě, kde uplatňuje po konzultaci s vyučujícím speciální vzdělávací postupy, nebo provádí v rámci individuální práce se žákem procvičování dovedností vztahujících se ke speciálním vyučovacím předmětům. V kompetenci asistenta pedagoga je i příprava některých speciálních výukových pomůcek nebo materiálů podle pokynů vyučujícího.

Třídní učitel zajišťuje společné vzdělávání vrstevníků, informuje ostatní kolegy o případných změnách nebo problémech. Buduje kontakt se zákonnými zástupci žáka, a především jejich zástupců ve školském zařízení - kmenových vychovatelů a rozvíjí spolupráci při tvorbě koncepce a systému vzdělávání těchto žáků.

Pro vzdělávání těchto žáků se škola snaží zabezpečit materiálně technické vybavení a další podmínky (speciální pedagog, snížený počet žáků ve třídách apod.). Vytváříme žákům podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb kombinací speciálně pedagogických postupů a alternativních metod používaných ve vzdělávání běžné populace (rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků).

Uvědomujeme si, že žáci jako jednotlivci se mohou ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech lišit, přesto lze nalézt v jednotlivých skupinách se speciálními vzdělávacími potřebami společné charakteristiky vzdělávacích potřeb a stejný druh speciálně pedagogické podpory.

Potřebné učební a kompenzační pomůcky, stejně jako architektonické úpravy, zajistí škola v míře, která je přiměřená jejím finančním možnostem.

Základní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí, které za přispění všech podpůrných opatření umožňuje žákům rozvíjení jejich vnitřního potenciálu, směřuje je k celoživotnímu učení, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění.

Diagnostiku budou mimo jiné provádět i psychologové diagnostických ústavů ve školském zařízení. Školské zařízení je povinno zpracovávat Program rozvoje osobnosti a v něm vést záznamy o plnění stanovených cílů.

Naši žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Vzhledem k danému zaměření školy je disponibilní časová dotace dále věnována především na podporu vzdělávací oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a svět práce.

Rozvrh hodin a týdenní časové dotace jsou zpracovány na každý školní rok tak, aby byl naplněn učební plán daného ročníku.

Práce učitelů v naší škole je dále velmi ovlivněna tím, že žáci přichází v průběhu celého školního roku, jejich vědomosti mají velmi rozdílnou a často velmi nízkou úroveň. Ke splnění učebního plánu pro daný ročník, je přístup učitele k žákům nutně zaměřen na odstraňování nedostatků a získání kladného přístupu žáků ke vzdělávání.

3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP.

PLPP zpracovává škola pro žáka prvního stupně podpůrných opatření, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

IVP zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. IVP vyhodnocuje ŠPZ jedenkrát ročně.

3.4.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou například: dělení a spojování hodin, prodloužení základního vzdělávání na 10 let, odlišná délka vyučovacích hodin.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a příznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- ☐ respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- ☐ metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- ☐ důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- ☐ respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- ☐ střídání forem a činností během výuky
- ☐ u mladších žáků využívání skupinové výuky
- ☐ postupný přechod k systému kooperativní výuky
- ☐ v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

Zařazování a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. dle §16 školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb.) se provádí na základě individualizace IVP ve spolupráci s SVP, DPPP a asistentem pedagoga úpravami ŠVP.

3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a nadání žáků.

Při zjišťování nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán. Nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Péče v 6.- 9. ročníku probíhá v několika rovinách. Jednak rozpoznávání nadání, které se může zpočátku projevovat podobně jako akcelerovaný (zrychlený) vývoj. Akcelerovaný vývoj se však postupně vyrovnává s věkovou normou a pozdější výsledky budou pouze v rámci lepšího průměru. V případě, že ve spolupráci s PPP bude diagnostikováno žákovo nadání, ať už v jedné nebo ve více oblastech, třídní učitel dbá na zapojení žáka do třídní komunity.

Péče nadále pokračuje naplňováním podpůrných opatření a začleněním žáka do třídního kolektivu, ovšem s přihlédnutím k věkovým zvláštnostem tohoto období. Žákovo nadání se intenzivně rozvíjí v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů, kdy dostává možnost pracovat na prohlubujících nebo rozšiřujících úkolech.

V průběhu celé školní docházky je korigován žákův přístup ke školní práci důsledným dodržováním školního řádu na všech úrovních školy. Přístup nadaných žáků k pravidlům školní práce bývá v mnoha případech specifický. Předchází se i žákově možné uzavřenosti nenásilným začleňováním žáka do třídního kolektivu.

V případě, že PLPP nebude pro nadaného žáka ještě dostatečně vyhovující, bude vytvořen individuální vzdělávací plán, který mimo jiné může umožnit výuku povinných předmětů v jiné než kmenové třídě, rozdílové zkoušky apod. Tato opatření budou vždy konzultována se specializovanými pracovišti (ŠPZ).

3.5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáků nadaných a mimořádně nadaných.

PLPP zpracovává škola pro žáka prvního stupně podpůrných opatření, a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.

Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví

termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

IVP zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení ŠPZ a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. IVP vyhodnocuje ŠPZ jedenkrát ročně.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného vyhláškou č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován

v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez

kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.5.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

- a) předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- b) vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- c) specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
- d) účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- e) občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- f) obohacování vzdělávacího obsahu;
- g) zadávání specifických úkolů, projektů;
- h) příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- i) nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů v tabulce.

Realizace průřezových témat v ŠVP ZV

Průřezové téma				
Osobnostní a sociální výchova (dále OSV)	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj				
1. Rozvoj schopností poznávání	Z, D, RJ, PČ, HV, P, ČJ, M, I, F, VV	PČ, HV, P, ČJ, M, I, F, Z, VV	PČ, CH, HV, P, ČJ, M, I, F, VV	PČ, HV, P, ČJ, M, I, F, VV
2. Sebepoznání a sebepojetí	VV	RJ, OV, VV	PČ, TV, OV, VV	RZV, AJ, PČ, TV, VV
3. Seberegulace a sebeorganizace	TV	TV, OV	TV, OV	RZV, TV
4. Psychohygiena	PČ, TV	PČ, TV	PČ, TV, P	RZV, PČ, TV
5. Kreativita	PČ, TV, ČJ, M, I, VV	PČ, TV, ČJ, M, I, VV	RZV, TV, ČJ, M, I, VV	TV, ČJ, M, I, VV
Sociální rozvoj				
6. Poznávání lidí	OV	RJ, OV	RZV	Z

Průřezové téma	2. stupeň				
Osobnostní a sociální výchova (dále OSV)	6. ročník	7. ročník		8. ročník	9. ročník
7. Mezilidské vztahy	AJ, TV, HV, OV	AJ, TV, HV		RZV, T, HV,	D, TV, HV, Z
8. Komunikace	AJ, RJ, PČ, TV, HV, ČJ, I, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, I, VV		RZV, PČ, TV, HV, ČJ, I, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, I, VV
9. Kooperace a kompetice	TV, M	TV, M		RZV, TV, M	CH, TV, M
Morální rozvoj					
10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	TV, OV, M, I, VV	TV, OV, M, I, VV		M, I, VV	RZV, PČ, OV, M, I, VV
11. Hodnoty, postoje, praktická etika	TV, OV	TV		TV	RZV, TV

Průřezové téma	2. stupeň				
Výchova demokratického Občana (dále VDO)	6. ročník		7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Občanská společnost a škola	TV		TV, OV	RZV, AJ, TV	PČ, TV, OV
2. Občan, občanská společnost a stát	D, OV, I		D, OV, I	D, OV, I	D, PČ, OV, I
3. Formy participace občanů v politickém životě				D, OV	D
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D, OV			D, OV	D

Průřezové téma	2. stupeň				
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (dále VMEG)	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1. Evropa a svět nás zajímá	D, RJ, HV, ČJ	D, AJ, RJ, HV ČJ	HV, ČJ, Z	RJ, HV, ČJ, OV	
2. Objevujeme Evropu a svět	TV, HV, I	D, AJ, TV, HV, I, Z	D, RJ, TV, HV, I, Z	D, RJ, TV, HV, OV, I	
3. Jsme Evropané	D, TV, ČJ	D, TV, ČJ	D, TV, ČJ, Z	D, TV, ČJ, OV	

Průřezové téma	2. stupeň			
Multikulturní výchova (dále MUV)	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Kulturní difference	D, HV, ČJ, OV	D, HV, ČJ, OV, Z	RZV, D, HV, P, ČJ, Z	HV, ČJ, Z
2. Lidské vztahy	D, TV, HV, OV	D, TV, HV, OV, Z	RZV, TV, HV, OV	D, TV, HV, OV
3. Etnický původ	OV	D, RJ, Z	D, P, Z	D, Z
4. Multikulturalita	RJ, HV, ČJ	HV, ČJ, OV	RJ, HV, ČJ, OV, Z	D, AJ, RJ, HV, ČJ
5. Princip sociálního smíru a solidarity	OV	Z	D, OV	RZV, Z

Průřezové téma	2. stupeň			
Environmentální výchova (dále EV)	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Ekosystémy	P, Z	P		P, Z
2. Základní podmínky života	PČ, P	PČ, P, Z	CH, F	CH, P, F
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	D, P, OV	D, RJ, PČ	D, PČ, CH	AJ, PČ, CH, P, OV, Z
4. Vztah člověka k prostředí	TV, OV	TV	RZV, CH, TV, P	CH, TV, P, OV, Z

Průřezové téma	2. stupeň				
Mediální výchova (dále MEV)	6. ročník	7. ročník	8. ročník		9. ročník
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	D, ČJ, I	ČJ, OV, I	ČJ, I		PČ, ČJ, I
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	D, ČJ, I	ČJ, OV, I	ČJ, I		ČJ, I
3. Stavba mediálních sdělení	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I		ČJ, I
4. Vnímání autora mediálních sdělení	HV, ČJ	HV, ČJ, OV	HV, ČJ		D, HV, ČJ
5. Fungování a vliv médií ve společnosti	TV, ČJ, I, VV	TV, ČJ, OV, I, VV	TV, ČJ, I, VV		D, TV, ČJ, I, VV
6. Tvorba mediálního sdělení	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I		ČJ, I
7. Práce v realizačním týmu	ČJ	ČJ	ČJ		ČJ, I

4. UČEBNÍ PLÁN - 2. STUPEŇ

RVP			ŠVP				
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	6.-9. roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	Celk.
		Min.časová dotace					
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literat. FIE, MIU	15	5	5	4	4	18
	Cizí jazyk	12	3	3	3	3	12
	Další cizí jazyk	6					
Matematika a její aplikace	FIE, MIU	15	4	4	4	4	16
Informační a komunikač. technologie		1	1,5	1,5	2	2	7
Člověk a jeho svět		--					
Člověk a společnost	Dějepis	11	2	2	2	2	12
	Výchova k občanství		1	1	1	1	
Člověk a příroda	Fyzika	21	2	2	2	2	25
	Chemie		-	-	1	1	
	Přírodopis		2	2	1,5	1,5	
	Zeměpis		2	2	2	2	
Umění a kultura	Hudební výchova	10	1	1	1	1	10
	Výtvarná výchova FIE, MIU		1,5	1,5	1,5	1,5	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví FIE, MIU	10	-	-	1	1	18
	Tělesná výchova		4	4	4	4	
Člověk a svět práce		3	1	1	2	2	6
Průřezová témata		P					
Disponibilní časová dotace		18					
Celková povinná časová dotace		122	30	30	32	32	124

P – povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni; pokud je realizováno formou samostatného vyučovacího předmětu, je předmět dotován z disponibilní časové dotace.

Poznámky:

1. Na 2. stupni jsme posílili hodinové dotace vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace o 7 hodin, Matematika a její aplikace o 1 hodinu, Informační a komunikační technologie o 3 hodiny, Člověk a společnost o 1 hodinu, Člověk a příroda o 3 hodiny, Člověk a svět práce o 3 hodiny.
2. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace jsou naplňovány v předmětu Český jazyk, Anglický jazyk a Německý jazyk.
3. Druhý cizí jazyk – Německý jazyk - je realizován v 6.- 9. ročníku po 2 hodinách týdně a je dotován z disponibilní časové dotace o 2 hodiny. Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b).
4. Český jazyk je od 6. - 9. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.
5. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace jsou naplňovány v předmětu Matematika.
6. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie jsou naplňovány v předmětu Informatika. Aplikace dovedností z předmětu využívají žáci téměř ve všech předmětech od 6. - 9. ročníku.
7. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a společnost jsou naplňovány v předmětu Dějepis a Občanská výchova.
8. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou naplňovány v předmětech Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis.
9. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Umění a kultura jsou naplňovány v předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova.
10. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jsou naplňovány v předmětech Rodinná a zdravotní výchova a Tělesná výchova.
11. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a svět práce jsou naplňovány v předmětu Pracovní činnosti. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce v předmětu Pracovní činnosti dělíme na tematické okruhy Práce s technickými materiály (dále D) pro 6. až 9. ročník, Pěstitelské práce a chovatelství (dále PP) pro 6. až 9. ročník, Provoz a údržba domácnosti (dále PD) pro 8. - 9. ročník, Příprava pokrmů (dále PřP) pro 6. až 7. ročník a Svět práce (dále SP) pro 8. a 9. ročník. Vybrané tematické okruhy se realizují v plném rozsahu.
12. Žádné předměty nejsou vzájemně integrovány, ale učivo v rámci předmětů jednotlivých oblastí je sladěno a vzájemně na sebe navazuje. Průřezová témata jsou součástí předmětů (projektů) a nevyučují se samostatně.

Veškeré úpravy v této oblasti se provádí na základě doporučení školského poradenského zařízení v rámci zpracovaného IVP konkrétního žáka.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

V rámcovém učebním plánu je stanovena minimální časová dotace pro obor Člověk a svět práce na 2. stupni v rozsahu tři hodiny.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecně vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

- 5.1.1 Český jazyk a literatura
- 5.1.2 Cizí jazyk
- 5.1.3 Další cizí jazyk

- 5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků, nástrojem funkčního dorozumívání i nástrojem jejich integrace do lidských

společností. Otevírá žákům svět vyjádřený verbálními prostředky a umožňuje jim komunikaci. Prostřednictvím jazykové a literární výchovy získává žák schopnost vyjadřovat své myšlenky a city, vžívat se do myšlení a citění druhých lidí. Získává prostředky k tomu, aby chápal význam nejdůležitějších literárních výtvarů v historii národní a evropské kultury a mohl se orientovat v různých formách slovesné produkce současnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třdit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- ☐ chápe jazyk jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství;
- ☐ chápe jazyk jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání;
- ☐ rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a chápe ho jako zdroj pro rozvoj osobního i kulturního bohatství; ☐ rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti;
- ☐ vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako prostředek k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- ☐ zvládá pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- ☐ samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá práci s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- ☐ získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- ☐ individuálně prožívá slovesné umělecké dílo, sdílí čtenářské zážitky, rozvíjí pozitivní vztah k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a rozvíjí emocionální a estetické vnímání;
- ☐ srozumitelně se vyjadřuje ústní i písemnou formou spisovného jazyka;
- ☐ osvojuje a rozvíjí správnou techniku čtení a psaní, vytváří si čtenářské dovednosti a čte s porozuměním;
- ☐ získává základní literární poznatky důležité pro pochopení čteného textu;
- ☐ orientuje se v textech různého zaměření.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ☐ Multikulturní výchova
- ☐ Mediální výchova

Vyučovací předmět Český jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	5	5	5	5

V 6. - 8. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina, v 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 2 hodiny.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka Českého jazyka probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet, výukové programy). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem – skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, žakovská spolupráce, kolektivní práce, frontální výuka, vzájemné učení na základě prezentací žáků, projektové vyučování, zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže a exkurze (návštěvy knihoven a divadelních představení)

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, slovníky, odborná literatura, aktuální informace z tisku, dotazníky a tiskopisy. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací do širších významových celků rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- ☐ Používáním osvojených dovedností z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech rozvíjíme jazykovou inteligenci.
- ☐ Aplikací naučených pravidel pravopisu vedeme žáky k osvojování a rozvoji komunikace.
- ☐ Prostřednictvím spolehlivých informačních zdrojů (učebnice, PC – výukové programy, internet, nástěnné obrazy, Pravidla českého pravopisu, encyklopedie, žakovská knihovna aj.) seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.
- ☐ Vhodným výběrem textů, motivací, aktivačními metodami a formami se snažíme cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
- ☐ Individuálním přístupem k žákům a využíváním kompenzačních pomůcek maximalizujeme jejich dovednost zvládnout pravidla pravopisu, vzájemně je propojovat a aplikovat.
- ☐ Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- ☐ Na modelových příkladech vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt chyby v textu, zvolit a odůvodnit správné řešení.
- ☐ Využíváním týmové spolupráce navozujeme situace k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- ☐ Navozováním situací z praktického života vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, k vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.
- ☐ Předkládáním vhodných literárních textů učíme žáky využívat informace, porozumět běžně užívaným textům a záznamům.
- ☐ Neustálým procvičováním a upevňováním zvládnutého učiva vedeme žáky zvládat formy písemné komunikace.
- ☐ Vytvářením modelových situací a upevňováním učiva vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.
- ☐ Práci ve skupině a dodržováním dohodnutých pravidel chování učíme žáky účinně se zapojit do diskuze a vhodně obhajovat své názory a postoje.
- ☐ Pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků.
- ☐ Přátelskou komunikací mezi žáky rozvíjíme „kulturní úroveň“ komunikace.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- ☐ Zvyšováním jejich sebedůvěry a přátelským klimatem ve třídě, či ve škole vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.
- ☐ Volíme formy práce, které pojmají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- ☐ Vhodnou volbou forem práce učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínky efektivní spolupráce.
- ☐ Důsledným dodržováním společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).

Kompetence občanské

- ☐ Seznamováním žáků s naším slovesným dědictvím a vysvětlováním jeho významu podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, četby, čímž vedeme žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům.
- ☐ Navozováním situací z praktického života a vyplňováním tiskopisů učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady.
- ☐ Dodržováním školního i vnitřního řádu a dodržováním dohodnutých pravidel chování ve třídě učíme žáky získat povědomí o základních právech a povinnostech občanů.
- ☐ Pravidelným osvojováním návyků a dovedností ústní i písemné komunikace se snažíme žáky připravit k uplatnění ve společnosti.
- ☐ Vhodnými kulturními aktivitami (divadelní a filmové představení, besedy, přednášky, aj.) nabízíme žákům protipól nežádoucích sociálně patologických jevů.

Kompetence pracovní

- ☐ Dodržováním hygienických pravidel pro čtení, psaní a práci s výpočetní technikou vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.
- ☐ Vhodným klimatem motivujeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- ☐ Respektováním pravidel práce ve skupině umožňujeme žákům reálně posoudit výsledek své práce i práce ostatních.
- ☐ Vytvářením podnětného pracovního prostředí vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- ☐ Využíváním různých metod a forem práce (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, čímž cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia
(budoucího povolání).

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
☐ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	☐ vyjádří vlastními slovy informace získané z textu ☐ ověřuje si získaná fakta pomocí otázek nebo porovnáváním	Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Vypravování. Členění textu - odstavce. Výpisky. Výtah.	MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace - Internet. D - Získávání informací o dějinách.
☐ využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	☐ vybere z textu důležité informace a přehledně je zapíše ☐ orientuje se v textu a chápe jeho členění, které sám ve svých pracích dodržuje ☐ přečte s porozuměním text ☐ vyhledá a sdělí hlavní myšlenku textu (písemně, ústně) ☐ ze snadného odborného textu zpracuje výpisek a výtah ☐ uvede rozdíly mezi výpiskem a výtahem ☐ řekne, jak výpisek a výtah využije v praktickém životě ☐ vypíše odborná slova a jejich význam vyhledá ve slovníku ☐ daném tématu vyhledá informace i v jiných zdrojích (encyklopedie, internet atd.) - nalezené informace porovná ☐ uvede zdroj informací se všemi náležitostmi ☐ ve slovníku vyhledá pojmy citát a citace - správně používá a píše uvozovky ☐ o dané problematice zpracuje referát a prezentuje práci před spolužáky		
NASLOUCHÁNÍ			
☐ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	☐ identifikuje objektivní informace a je schopen je zopakovat ☐ svými slovy vyjádří domněnku o tom, jak se mluvčí cítí a proč daný hovor vede	Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání). Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní). Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové. Rozhovor, telefonát.	MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících
☐ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	☐ zpracuje reklamu, ve které využije prostředky známé ze skutečné propagace		

		Reklama.	předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).
MLUVENÝ PROJEV			
☐ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	☐ jednoduše a srozumitelně popíše cestu školou do daného místa, a to pro různé adresáty sdělení ☐ pracuje s textem - události v textu seřadí podle chronologie ☐ sestaví osnovu větnou a heslovitou ☐ podle obrázků napíše popis děje ☐ neopakuje slovesa, popř. opakování sloves odstraňuje ☐ převypráví děj povídky, obsah filmu, ... ☐ popíše svůj běžný den a den vybraného člena rodiny ☐ volí vhodné jazykové (spisovné, hovorové) prostředky ☐ přiřadí určitému výrazu lidské tváře odpovídající popis emocí	Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Vyprávění příběhu.	OSV - Osobnostní rozvoj - Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. OV - Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace.
☐ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	☐ označí spisovný a nespisovný projev ☐ vyloučí ze svých projevů v hodinách nespisovné jazykové prostředky	Členění národního jazyka, slovní zásoba.	
☐ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	☐ volí vhodné jazykové (spisovné, hovorové) prostředky ☐ přiřadí určitému výrazu lidské tváře odpovídající popis emocí ☐ vyvodí charakteristické rysy, vymýšlí synonyma, práci rozčlení do odstavců ☐ dbá na návaznost, rozmanitost sloves, hovorové a nespisovné výrazy nahradí spisovnými	Popis předmětu, osoby, pracovního postupu.	
☐ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	☐ zapojuje se do diskuse o přečtené ukázce/zhlédnutém filmovém či divadelním představení ☐ neskáče mluvícím do řeči	Prosté vyjádření názoru, pocitu.	
PÍSEMNÝ PROJEV			
☐ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	☐ reprodukuje vypravování a dodržuje časovou návaznost dějů ☐ seřadí jednotlivé události a označí je výstižným heslem	Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry:	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat")

	☐ definuje pojem vypravování ☐ podle textu vypravování stanoví jeho charakteristické rysy ☐ porovná vypravování a popis děje ☐ vlastními slovy převypráví přečtený nebo slyšený text ☐ podle obrázků napíše vypravování ☐ zpracuje osnovu textu (úvod, stať, závěr), na základě osnovy napíše text ☐ text člení do odstavců, neopakuje slovesa, správně píše přímou řeč, používá jazykové prostředky ke stupňování napětí v ději (změna slovesných časů, krátké věty) ☐ napíše jednoduché vypravování ☐ podle textu pozvánky vyvodí, které informace musí obsahovat tento slohový útvar ☐ napíše pozvánku na vybranou akci, dbá na úpravu a grafické zpracování textu pozvánky ☐ v tisku vyhledá pozvánku ☐ na základě četby zpráv a oznámení uvede nezbytné náležitosti těchto slohových útvarů (hodnocení, výzva k účasti,...) ☐ řekne, čím se liší zpráva a oznámení ☐ v novinách a na internetu najde příklady zpráv a oznámení ☐ napíše zprávu a oznámení do školního časopisu ☐ zformuluje ústní a písemnou gratulaci k významné životní události, jubileu.... ☐ podle vztahu k adresátovi správně volí formu a jazykové prostředky ☐ při ústním projevu dbá na neverbální komunikaci kulturu mluveného projevu	Vypravování - reprodukce, osnova. Popis. Pozvánka. Zpráva. Oznámení. Blahopřání. Dopis (soukromý, úřední). Pohlednice. Fax, e-mail. Výpisek. Popis, vypravování, dopis (soukromý a úřední).	nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), nezábavující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající). MEV - Práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce. AJ - Jednoduché sdělení. I - Textový editor. Elektronická komunikace.
☐ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	☐ výstižně popíše jednoduchý předmět ☐ domýšlí nedokončený text ☐ napíše dopis, který má všechny náležitosti včetně adresy ☐ uvede odlišnosti dopisu soukromého úředního ☐ podle ukázek dopisů odvodí uspořádání a veškeré náležitosti dopisu ☐ napíše neformální dopis vybrané osobě ☐ podle vztahu k adresátovi volí správně jazykové prostředky		

	☐ při psaní nezapomíná na náležitosti, které musí být v dopise obsaženy ☐ dodržuje kompozici dopisu ☐ dbá na grafickou úpravu textu ☐ zdůvodní, proč píšeme některá osobní jména v dopise velkým počátečním písmenem (vy, ty, vám, my,...) ☐ napíše dopis své oblíbené pohádkové postavě, literárnímu hrdinovi ... ☐ zjistí, jak poslat dopis doporučeně	33	
--	---	----	--

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
☐ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	☐ vybaví si soustavu hlásek ☐ určí znělé a neznělé souhlásky ☐ označí hlavní přízvuk ☐ definuje hláskovou stavbu slova ☐ vyjádří podstatu spodoby znělosti ☐ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ☐ vyjmenuje a v textu vyhledá souhlásky a samohlásky ☐ rozliší větnou melodii u vět rozkazovacích, oznamovacích a tázacích	Zásady spisovné výslovnosti; modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný); intonace; členění souvislé řeči (pauzy, frázování); Hlásky (samohlásky; souhlásky; výslovnost souhlásek a souhláskových skupin (spodoba, splývání). Slabiky (výslovnost slabik di, ti, ni - dě, tě, ně - bě, pě, vě, mě, ře). Zvuková stránka slova a věty (slovní přízvuk; větný přízvuk; větná melodie; tempo; pauzy). Výslovnost běžně užívaných podstatných jmen přejatých a cizích.	RJ - Základní výslovnostní návyky.
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
☐ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	☐ označí části slova ☐ přiřadí ke slovu jeho slovo základové ☐ vytváří vhodná přirovnání	Slovní zásoba a její jednotky. Slohové rozvrstvení slovní zásoby. Význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby. Způsoby tvoření slov. Slovtvorný rozbor. Stavba slova. Rozbor stavby slova. Popis - přirovnání.	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV - Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu. RJ - práce se slovníkem.
☐ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	☐ pracuje s jazykovými příručkami ☐ vyjmenuje základní jazykové příručky a vysvětlí, k čemu slouží ☐ využívá Pravidla českého pravopisu při ověřování správnosti pravopisu, orientuje se v nich podle obsahu a najde poučení o pravopisných jevech	Jazykové příručky. Slovníky. Slovník spisovné češtiny. Mluvnice (gramatika). Pravidla českého pravopisu. Internetová jazyková příručka.	
TVAROSLOVÍ			
☐ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	☐ vyjmenuje a definuje jednotlivé slovní druhy ☐ přiřadí slovům správné slovní druhy ☐ doplní do vět správné tvary jmen a sloves ☐ odliší ohebné a neohebné slovní druhy ☐ v textu vyhledá jednotlivé slovní druhy a určí u nich mluvnické kategorie	Slovní druhy; ohebné slovní druhy (jména - skloňování), slovesa. Podstatná jména (konkrétní, abstraktní; obecná a vlastní; slovní (věcný) a mluvnické významy (rod, životnost, číslo); skloňování; vzory; odchylky	AJ - Jazykové prostředky.

	☐ tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci	v tvarech některých podstatných jmen; tvary jmen místních a osobních). Přídavná jména - druhy; skloňování (přídavných jmen tvrdých, měkkých, přivlastňovacích; jmenné tvary přídavných jmen); stupňování. Zájmena - druhy; skloňování zájmen bezrodých (já, ty, my, vy, se); skloňování zájmen rodových: skloňování zájmen ten, váš; skloňování zájmen osobních on, ona, ono; skloňování zájmen přivlastňovacích můj, tvůj, svůj; skloňování zájmen tázacích a vztažných kdo, co, který, jaký, čím; užívání zájmen. Číslovky (druhy; skloňování základních číslovek určitých a neurčitých; skloňování číslovek řadových; druhových; souborových; násobných). Slovesa; slovesný způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací).	
SKLADBA			
☐ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	☐ v hodinách užívá prostředky spisovného (hovorového) jazyka ☐ ve vypravování užívá v přímé řeči i výrazů slangových nebo z obecné češtiny	Výpověď a věta. Stavba věty, pořádek slov ve větě. Rozvíjející větné členy. Souvětí. Stavba textu. Vypravování - přímá řeč.	
☐ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	☐ vyhledá a určí ve větě základní a rozvíjející větné členy ☐ uvede charakteristické znaky větných členů ☐ rozliší větu jednoduchou od souvětí ☐ rozezná věty podle postoje mluvčího ☐ rozliší řeč přímou a nepřímou	Základní větné členy - přísudek (slovesný, jmenný se sponou); podmět (vyjádřený, nevyjádřený). Rozvíjející větné členy (předmět; příslovečné určení; přívlastek (shodný, neshodný). Věta jednoduchá a souvětí. Tvoření vět. Věty podle obsahu a postoje mluvčího. Přímá a nepřímá řeč.	
PRAVOPIŠ			
☐ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	☐ zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický u českých slov, ve větě a souvětí a správně ho zdůvodňuje ☐ aplikuje znalosti v pravopise souhláskových skupin ☐ vysvětlí pravidlo shody podmětu s přísudkem a aplikuje ho v písemném projevu ☐ vyhledá pravopisné chyby a opraví je	Pravopis lexikální: Pravopisné jevy na hranicích předpony a kořene (nad-, pod-, před-, od-, roz-, bez-, ob-, s-, se-, z-, ze-, vz-, vze-). Zdvojené souhlásky. Pravopisné jevy: skupiny - bě, -bje; -vě, -vje; -pě; -fě; -mě, -mně. Psaní ú - ů. Spodoba znělosti. Vyjmenovaná slova. Pravopis morfologický: Koncovky podstatných jmen rodu mužského, ženského a středního.	

		Pravopis syntaktický: Shoda přísudku s podmětem (koncovky přičestí minulého); shoda v osobě a čísle; shoda v rodu; shoda přísudku s několikanásobným podmětem.	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
☐ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	☐ vyjmenuje útvary jazyka ☐ označí ukázky spisovné a nespisovné ☐ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	Útvary jazyka. Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský). Skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové). Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky). Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky). Spisovná čeština - hovorová čeština, nespisovný jazyk - nářečí.	MUV - Kulturní difference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
☐ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	☐ reprodukuje přečtený text a pojmenuje, jak na něj působí ☐ dle instrukcí vyhledá jazykové i kompoziční prostředky ☐ formuluje ústně i písemně základní myšlenky a dojmy z četby ☐ výtvarně doprovodí čtený text	Přednes vhodných literárních textů. Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu v bodech. Záznam a reprodukce hlavních myšlenek. Sestavení osnovy, vyprávění jednotlivých částí, dramatizace. Vytváření vlastních textů. Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům. Interpretace literárního textu. Literární hrdina, obrazná pojmenování.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním
☐ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	☐ uvede příklady různých zpracování jednoho tématu/žánru	Pohádky, pověsti, poezie. Dobrodružný román.	
☐ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	☐ reprodukuje text (děj představení) a vyjádří vlastními slovy, jak na něj působilo	Volná reprodukce textu. Dialog	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
☐ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	☐ napíše vlastní text odpovídající danému žánru ☐ jednoduše popisuje strukturu literárního díla ☐ jednoduše popisuje jazyk literárního	Pohádka, pověst, báje. Struktura literárního díla - literární hrdina. Poezie - jazyk literárního díla - zvukové prostředky poezie: rým (druhy rýmu), rytmus, volný verš. Lyricko-epická báseň. Satira, přirovnání. Alegorie, metafora, personifikace. Populárně-naučná literatura. Cestopis. Anekdota. Příklady konzumní literatury.	
☐ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	☐ seznámí se s vývojem hodnotné literatury		

			sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. HV - Pěvecký a mluvní projev. VV - Ilustrace textů. D - Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
☐ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	☐ vyjmenuje základní literární druhy a vlastními slovy vyjádří jejich charakteristiku ☐ seznamuje se s rozdíly mezi nejzákladnějšími literárními druhy a žánry ☐ uvede některé příklady epických žánrů a jejich představitele	Hlavní vývojová období národní a světové literatury. Literární druhy a žánry v proměnách času, typické žánry a jejich představitelé: Úvod do prózy. Rytmizovaná próza. Úvod do poezie. Přírodní lyrika, milostná lyrika. Úvod do dramatu. Tragédie. Epika (epická píseň, sloka - strofa). Lidová balada. Rysy lidové tvorby. Povídka. Pohádka a její znaky. Autorská pohádka. Obrazné vyjádření, ilustrátor. Báje, bajky, pověsti, mytologie různých národů.	MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti). VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. D - Historické prameny. OV - Naše obec, region, kraj.
☐ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	☐ popíše rysy klasické a moderní pohádky a uvede významné autory ☐ k literárnímu směru a pro ně typickým literárním druhům/žánrům ☐ zařadí sobě známé české i světové autory	Literatura, drama, film.	
☐ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	☐ uvede různé příklady zpracování stejného tématu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování a porovná je	Rejstříky, elektronická databáze. Informační zdroje.	
☐ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	☐ vyhledá určitou knihu v knihovně ☐ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů		

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
☐ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ☐ využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	☐ najde rozdíly mezi fakty a osobním hodnocením ☐ prozkoumá dostupné informační zdroje ☐ nalezne klíčová slova, která využívá k vyhledávání dalších informací ☐ uspořádá vlastní text dle předlohy ☐ vysvětlí pojem referát ☐ napíše referát o přečtené knize, divadelním nebo filmovém představení, které zhlédl ☐ připojí své vlastní hodnocení díla ☐ sestaví osnovu referátu ☐ přepracuje psaný referát do ústní podoby a seznámí s ním spolužáky ☐ při prezentování referátu udržuje kontakt s posluchači ☐ stupňuje napětí děje, mění vhodně slovesný čas minulý na přítomný ☐ činí vypravování poutavějším přirovnáními a dějovými ☐ slovesy ☐ v textu najde slova nespisovná a citově zabarvená ☐ sestaví osnovu textu - stat' dělí na více částí	Praktické čtení: pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Umelecké texty, výtah, referát, věcné čtení, výchova k empatii. Klíčová slova, výtah. Vypravování příběhů z četby. Práce s odborným textem (výtah, výpisky).	MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace - Internet. PČ - Práce s kuchařskou knihou.
NASLOUCHÁNÍ			
☐ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ☐ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	☐ předvede různá zpracování téhož zadání založená na rozdílném pohledu mluvčího ☐ vybere z tisku ukázkou, které svědčí o manipulaci se čtenáři, a pokusí se o zobecnění smyslu takového počínání	Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání). Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní). Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové. Zpráva - hodnocení, dramatizace situací, textů. Reportáž, komentář, kritické čtení.	MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a

			nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).
MLUVENÝ PROJEV			
☐ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	☐ připraví/přednese oznámení/zprávu do rozhlasu	Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Rozhovor, jednoduchá taktní argumentace. Oznámení, zpráva. Nářečí, slang. Charakteristika. Popis osoby (vnější charakteristika). Popis předmětu, výrobku, uměleckého díla. Popis pracovního postupu. Popis / líčení. Charakteristika. Vypravování scény z filmu.	OSV - Osobnostní rozvoj - Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. AJ - Porozumění přiměřeně náročné konverzaci. OV - Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace.
☐ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	☐ převede nespisovný projev do spisovné podoby ☐ zvolí vhodné jazykové prostředky pro popis a charakteristiku osoby		
☐ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	☐ tvoří texty s využitím různorodých slov všech slovních druhů ☐ používá odpovídající gesta, která doprovázejí jeho projev ☐ předvede pantomimicky danou činnost atd. ☐ některé názvy částí lidského těla rozvíjí vhodnými přídavnými jmény ☐ na základě četby popisu osoby sestaví osnovu ☐ napíše popis vzhledu vybrané osoby ☐ v textu dodržuje posloupnost, všímá si nápadných znaků popisovaného ☐ v popisu uplatňuje rozmanitá přídavná jména, slovesa, přirovnání ☐ popíše svou oblíbenou literární postavu ☐ popíše vybraný předmět od nejdůležitějších částí po detaily ☐ podstatná jména rozvíjí výstižnými přídavnými jmény ☐ text rozčlení na odstavce ☐ sestaví osnovu popisu ☐ popíše svůj pokoj ☐ napíše popis obrazu ☐ podle textu pracovního postupu odvodí, které náležitosti v něm musí být obsaženy ☐ sestaví osnovu ☐ napíše popis pracovního postupu u jednoduchého výrobku, cviku, školního pokusu ☐ využívá znalostí z ostatních předmětů ☐ dodržuje přesný postup (chronologii) ☐ volí výstižná slovesa		

	☐ najde v textu odborné názvy a jejich význam vysvětlí s použitím slovníku ☐ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	☐ aktivně se účastní diskuse, vyslechne ostatní názory, vyjádří své stanovisko k nim ☐ předvede telefonický rozhovor		
PÍSEMNÝ PROJEV				
☐ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	☐ připraví předem stavbu textu ☐ uspořádá dílčí informace o uměleckém díle tak, aby na ně poskytl čtenáři/posluchači ucelený pohled	Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry: Příhláška. Soukromý a úřední dopis. Strukturovaný životopis. Popis uměleckého díla - stavba textu, psaní dle osnovy. Subjektivně zabarvený popis. Vypravování vlastních zážitků. Charakteristika. Žádost. Pozvánka. Výtah. Výpisky.		
☐ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	☐ napíše vypravování na základě osobního zážitku ☐ upraví různé typy žádosti ☐ vyrobí pozvánku na akci, kterou sám organizuje nebo které se účastní			
		OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající). MEV - Práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce. AJ - Sestavení jednoduchého sdělení. I - Textový editor Word.		

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- popíše rozdíl mezi psanou a vyslovovanou podobou slov - nalezne příklady podobnosti znělosti - spisovně a uvědoměle vyslovuje česká slova - pomocí důrazu mění přízvuk ve větě - ovládá melodii vět přacíh, rozkazovacích, zvolacích a tázacích	Zásady spisovné výslovnosti. Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný). Intonace. Členění souvislé řeči (pauzy, frázování). Zvuková stránka jazyka, druhy vět podle postoje mluvčího, spisovná výslovnost.	HV - Pěvecký a mluvní projev.
SLOVNÍ ZÁSoba A Tvoření slov			
rozdlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	- rozdlišuje zásady tvoření českých slov - vyjmenuje slohotvorné prostředky - předponu, příponu, koncovku - popíše jednotlivé způsoby obohacování slovní zásoby a uvede příklady - vysvětlí význam některých rčení a přísloví - najde v textu příklady sousloví - nalezne v textu metaforu a dle vzoru je sám vytváří - rozpoznává přenesená pojmenování - vysvětlí mluvnický a věcný význam slov - tvoří synonyma k domácím i převzatým slovům - rozliší odborné názvy domácího původu od přejatých	Slovní zásoba a její jednotky. Slohotvé rozvrstvení slovní zásoby. Význam slova, homonyma, synonyma, antonyma, termíny (odborné názvy) Způsoby tvoření slov - tvoření odvozováním, skládáním, zkracováním. Způsoby obohacování slovní zásoby. Obrazná vyjádření. Rčení a přísloví. Slovo a sousloví. Slova jednoznačná a mnohoznačná. Metafora. Metonymie. Synekdocha.	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV - Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu.
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	používá Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny a další slovníky a příručky při práci v hodinách i domácí přípravě	Pravidla českého pravopisu. Slovník spisovné češtiny. Mluvnice česká.	
TVAROSLOVÍ			
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- použije znalosti skloňování jmen k tvoření spisovných tvarů - uplatní pravidla o shodě při užití správných tvarů slov ve větě jednoduché - při tvorbě podřadných souvětí užije správných tvarů vztažných zájmen - rozlišuje homofona a užije stejně znějící slova ve větě jako různé slovní druhy (v závislosti na větné členské platnosti)	Podmět; přísudek (tvar slovesa), shodný přívlastek (tvary přídavných jmen, zájmen, číslovek), vztažná zájmena. Ohebné slovní druhy: podstatná jména (pád, číslo rod, životnost, vzor, odchylky v tvarech některých podstatných jmen, vlastní jména); přídavná jména (druhy, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých a přívlastňovacích, jmenné tvary přídavných jmen, stupňování přídavných jmen);	

	☐ správně třídí slovní druhy ☐ rozlišuje rod činný a trpný ☐ převádí rod činný na trpný a opačně ☐ rozlišuje dokonavost a nedokonavost sloves ☐ vyvodí, z čeho se tvoří příslovce, stupňuje příslovce a rozliší jejich druhy ☐ vhodně přiřazuje předložky ☐ rozezná spojky souřadící a podřadící ☐ nahrazuje sloveso citoslovcem a naopak ☐ určuje mluvnické kategorie ☐ časuje slovesa v přítomném čase, převádí je do času minulého, tvoří tvary podmiňovacího způsobu ☐ rozpozná, kdy je slovo částice a kdy jiný slovní druh	zájmena (druhy, bezrodá a rodová zájmena a jejich skloňování, skloňování podle vzorů přídavných jmen, zájmenné skloňování, nesklonná zájmena); číslovky (druhy, čtení a psaní, skloňování); slovesa (druhy, časování, slovesný vid, slovesný rod činný a trpný, i/i v osobních koncovkách a v infinitivu). Neohebné slovní druhy: příslovce (druhy, tvoření, stupňování); předložky; spojky; částice; citoslovce. Mluvnické významy a tvary slov probíraných slovních druhů.	
SKLADBA			
☐ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	☐ využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném ☐ předvede různá zpracování žádosti - dle komunikační situace užije vhodné jazykové prostředky	Druhy vět podle postoje mluvčího. Výpověď a věta. Stavba věty, pořádek slov ve větě. Stavba textu. Spisovné tvary slov, výběr slov z různých vrstev jazyka.	
☐ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	☐ vyjádří vztahy mezi větnými členy základními a rozvíjejícími ☐ orientuje se v základních větných členech ☐ vymezí charakteristické znaky rozvíjejících větných členů, vyhledá je v textu ☐ definuje větu jednoduchou a souvětí ☐ vysvětlí závislost věty vedlejší ☐ určuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ☐ uvede příklady řeči přímé a nepřímé ☐ převádí řeč přímou na nepřímou a naopak ☐ analogicky přisuzuje větným členům vedlejší věty ☐ vyvodí v textu podstatu věty jednočlenné a dvojčlenné ☐ vysvětlí pojem větný ekvivalent ☐ uvede, kterými slovními druhy může být vyjádřena základní skladební dvojice ☐ rozliší druhy přísudku a podmětu ☐ orientačně rozeznává druhy vedlejších vět ☐ uvede základní znaky věty vedlejší podmětne a přísudkové ☐ uvede, podle jakých znaků pozná věty vedlejší a vyhledává je v textu	Souvětí. Základní větné členy (přísudek - slovesný, jmenný se sponou; jmenný beze spony; podmět - vyjádřený, nevyjádřený). Rozvíjející větné členy: předmět, příslovečné určení, přívlastek (postavení přívlastku, vztahy mezi přívlastky - postupně rozvíjející, přívlastek volný a těsný, shodný a neshodný), doplněk (vyjádření a vztahy ve větě, shodný a neshodný). Věta jednočlenná (slovesná a neslovesná) a dvojčlenná, větné ekvivalenty. Souvětí podřadné - druhy vedlejších vět (VV přísudková, podmětne, předmětne, příslovečná, přívlastková, doplňková). Přímá a nepřímá řeč.	

PRAVOPIS			
☐ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	☐ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální ☐ zvládá pravopis morfologický v písemném projevu ☐ v písemném projevu používá zásady psaní velkých písmen ☐ zvládá pravopis syntaktický v jednoduchém podřadném souvětí a ve větě jednoduché oddělí čárkou členy několikanásobného větného členu ☐ doplní koncovky v přítomném minulém a dle svých možností pravopis zdůvodní ☐ pravopisná pravidla aplikuje v písemném projevu ☐ průběžně rozvíjí pravidla znalosti pravopisu ve kmeni a koncovkách jmen, ve shodě	Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický: Psaní velkých písmen; věta jednoduchá - několikanásobné větné členy; podřadné souvětí - věta hlavní a vedlejší, spojovací výrazy. Procvičování pravopisu shody přísudku s podmětem. Psaní ú/ů. Homofona (býlí, bílí, bílý, apod.).	
OBEČNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
☐ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	☐ nalezne ukázky všech útvarů národního jazyka v literatuře, publicistických útvarech atd. a zobecní zásady jejich užití ☐ třídí slovanské jazyky a jazykové skupiny ☐ vyhledává jazykové normy v příručkách ☐ rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu	Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský). Skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové). Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky). Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky). Užití jednotlivých útvarů jazyka.	MUV - Kulturní diference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
☐ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	☐ nalézá shody/rozdíly literárních děl (ukázek) ☐ uvádí příklady jazykových prostředků použitých v textu ☐ sestaví osnovu ukázky ☐ zobecní smysl ukázky ☐ reprodukuje přečtený text bez přípravy ☐ výtvarně doprovodí předložený text	Záznam a reprodukce hlavních myšlenek, kompozice literárního příběhu. Přednes vhodných literárních textů. Volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu. Dramatizace. Vytváření vlastních textů. Interpretace literárního textu. Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním
☐ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	☐ rozpoznává základní rysy stylu autora ☐ vybere z textu jazykové prostředky typické pro danou ukázkou/daného autora	Autorský styl.	
☐ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	☐ připraví a přednese referát o přečteném literárním díle nebo navštíveném představení ☐ formuluje uceleně písemně i ústně dojmy a myšlenky z četby	Referát, základní informace o díle.	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
☐ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	☐ napíše text inspirovaný ukázkou a tématem ☐ tvoří vlastní literární text ☐ ovládá veršová schémata ☐ ovládá pojmy literární teorie	Struktura literárního díla - námět a téma díla. Jazyk literárního díla - obrazná pojmenování. Druhy rýmů. Literatura populárně naučná. Porozumění termínům z literární teorie. Téma uměleckého díla, jazykové prostředky. Autobiografie.	
☐ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	☐ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní ☐ zařadí ukázkou k literatuře hodnotné/konzumní a zobecní některé její rysy		

			sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. HV - Interpretace znějící hudby. VV - Ilustrace textů.
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
☐ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	☐ zařadí ukázkou k literárnímu druhu a žánru s pomocí odborné literatury a jiných informačních zdrojů ☐ rozezná dané žánry ☐ rozlišuje základní druhy a žánry, porovná je i jejich funkci	Hlavní vývojová období národní a světové literatury. Žánry lyrické a epické v proměnách času. Typické žánry a jejich představitelé. Lyrika, poezie, jazykové prostředky. Drama - muzikál - balet.	MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti). VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie.
☐ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	☐ zařadí sobě známé české i světové autory k literárnímu směru a pro ně typickým literárním druhům/žánrům ☐ uvádí základní literární směry	Poezie, próza. Kronika. Balada, romance. Báje. Detektivní román. Cestopis. Fejeton. Epos. Epigram. Vědecko-fantastická literatura Dobrodružná, detektivní, humoristická povídka. Bible.	RJ - Pohádky, komiksy. D - Křesťanství a středověká evropa. Renesance, humanismus, husitství a reformace. Kultura středověké společnosti: románská a gotická kultura.
☐ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	☐ předvede se spolužáky dramatizací vybrané ukázky ☐ porovná různá ztvárnění téhož námětu	Scénář, technický scénář, scénické poznámky. Literatura, drama, film.	I - Vyhledávání informací - internet.
☐ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	☐ samostatně vyhledá určitou knihu v knihovně ☐ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů	Rejstříky, elektronická databáze. Informační zdroje.	

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
☐ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ☐ využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	☐ porovná odborný a umělecký text ☐ diskutuje s ostatními o daném tématu ☐ doporučí vrstevníkům knihu, film atd. ☐ formuluje hlavní myšlenky textu ☐ přednese vlastní referát	Praktické čtení: pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Diskuse, výklad Referát, myšlenková mapa. Práce s odborným textem.	MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace - Internet.
NASLOUCHÁNÍ			
☐ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ☐ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	☐ porovná různé reakce na jedinou událost a zváží příčiny jejich rozdílnosti ☐ porovná rozdílné způsoby předávání informací o proběhnutých událostech v různých médiích ☐ prozkoumá působení masmédií na různé vrstvy populace	Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání). Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní). Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové. Publicistika - zpráva, komentář, fejeton, publicistika na internetu. Orientace v hromadných sdělovacích prostředcích. Tisk, rozhlas, televize, internet - zpracování informací (vliv reklamy atd.).	MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezažatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií

			na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách. HV - Melodizace různých textů.
MLUVENÝ PROJEV			
☐ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	☐ vhodnými prostředky výstižně, ale taktně charakterizuje známou osobu ☐ v textu rozliší charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou ☐ vyhledá jazykové prostředky charakteristiky (přirovnání, metafora, rčení, výstižná pojmenování....) ☐ po přečtení ukázek charakteristiky vypracuje osnovu ☐ najde příklady charakteristiky v literatuře ☐ odstraňuje opakování slov z textu, text člení na odstavce ☐ sestaví charakteristiku blízkého člověka, oblíbeného literárního hrdiny, herce.... ☐ přečte ukázky líčení od vybraných autorů - popíše jazyk ukázky (básnické obraty, volbu přídavných jmen) ☐ vysvětlí pojem poetismus ☐ vytvoří subjektivně zabarvený popis, v němž použije personifikaci, metaforu, přirovnání, básnický přívlastek ☐ vyjádří vlastní pocity nebo nálady prózou či veršem ☐ vyhledá v textu hlavní myšlenky ☐ zpracuje výpisek a výtah z libovolného textu ☐ sestaví osnovu textu ☐ při citacích píše správně uvozovky ☐ uvádí zdroj informací s veškerými náležitostmi ☐ najde další odkazy na zdroje informací o daném tématu ☐ na základě četby či poslechu ukázek uvede, co je výklad, kde a proč se používá	Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Charakteristika. Líčení, výtah, výklad, výpisek. Verbální, nonverbální i paralingvální prostředky řeči, hodnocení projevu. Diskuse, zásady komunikace, pravidla dialogu.	OSV - Osobnostní rozvoj - Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. HV - Interpretace znějící hudby. RZV - Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace.

	☐ vypracuje jednoduchý výklad a přednese jej před spolužáky - pracuje podle předem připravené osnovy ☐ najde v textu slova, jimž nerozumí a jejich význam vyhledá v jazykových příručkách ☐ uvede zdroj informací ☐ pro mluvený výklad si připraví názorné pomůcky - dbá na způsob přednesu (nečte, udržuje kontakt s posluchači, správně vyslovuje...)		
☐ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	☐ napíše líčení, ve kterém užije i obrazná pojmenování ☐ napíše výklad, kde pracuje s odbornými termíny		
☐ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	☐ analyzuje projev z hlediska užitých verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči a posoudí jejich vhodnost		
☐ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	☐ při diskusi dodržuje zásady komunikace ☐ vyjmenuje pravidla dialogu		
PÍSEMNÝ PROJEV			
☐ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	☐ rozřídí získané informace a sestaví je tak, aby byly pro příjemce co nejpochopitelnější ☐ vyvaruje se ve svých projevech nefunkčního opakování	Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry: Referát, charakteristika - logické uspořádání. Životopis. Úvaha. Dopis. Objednávka. Žádost. Přihláška. Reklama. Výpověď. Výklad. Pozvánka. Dotazník. Anketa. Tiskopisy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení
☐ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	☐ přemění charakteristiku literární postavy v životopis ☐ hledá odpověď na konkrétní otázky formou úvahy ☐ vyplní dotazník ☐ uvede, co se píše do kolonky národnost, státní příslušnost ☐ vysvětlí, k čemu slouží anketa ☐ zformuluje vlastní názor ☐ sestaví jednoduchou anketu, která bude zaměřena na život v naší škole či městě ☐ anketu připraví ve formě ústní i písemné ☐ při ústním dotazování respondentů dbá na zásady slušného chování (pozdrav, poděkování...) ☐ výsledky ankety zpracuje v písemné podobě ☐ samostatně vyplňuje jednoduché tiskopisy ☐ uvede, k čemu jednotlivé tiskopisy slouží		

			(například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající). MEV - Práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce. AJ - Základní údaje o sobě - Životopis. RJ - Písemný projev v různých formách (blahopřání, dopis). I - Textový editor Word.
--	--	--	---

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
☐ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	☐ popíše pořádek slov odpovídající kladení důrazu a rozpozná cizí slova (přejatá, mezinárodní) ☐ spisovně vyslovuje česká slova ☐ spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova a chápe jejich význam ☐ v ústním projevu zvládá výslovnost běžně užívaných přejatých slov ☐ nahrazuje běžně užívaná přejatá slova slovy domácími	Zásady spisovné výslovnosti. Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný). Intonace. Členění souvislé řeči (pauzy, frázování). Pořádek slov - důraz. Výslovnost a pravopis přejatých slov.	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
☐ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	☐ ukáže, jakými příponami jsou tvořena určitá slova ☐ přiřadí k přejatým slovům český ekvivalent a zváží vhodnost užití obou variant v dané komunikační situaci ☐ rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zá soby	Slovní zásoba a její jednotky. Obohacování slovní zásoby přejímáním z cizích jazyků. Tvoření slov odvozováním, skládáním, zkracováním. Tvoření víceslovných pojmenování. Přenášení pojmenování. Slohové rozvrstvení slovní zásoby. Význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby. Způsoby tvoření slov. Odvozování - přípony (činitelské atd.), přejatá slova.	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV - Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu. RJ - Práce se slovníkem.
☐ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	☐ prozkoumá synonymický slovník a využije ho při komunikační a slohové výchově ☐ pracuje se slovníkem cizích slov při vyhledávání významu i při ověřování správnosti tvarů slov ☐ samostatně vyhledává v Pravidlech českého pravopisu a ve Slovníku spisovné češtiny ☐ vyhledává zadaná slova v jazykových příručkách a pracuje s jejich tvary	Pravidla českého pravopisu. Slovník spisovné češtiny. Slovník cizích slov. Slovník českých synonym.	
TVAROSLOVÍ			
☐ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	☐ skloňuje cizí jména vlastní ☐ tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Slovní druhy - prohlubování znalostí. Mluvnické významy. Tvarv slov.	

	☐ tvoří věty se slovesy v trpném i činném rodě ☐ správně skloňuje přejatá jména obecná i vlastní ☐ třídí slovní druhy a určuje jejich mluvnické kategorie ☐ seznámí se se slovesným rodem a zařazováním do slovesných tříd ☐ zná slovesné vzory ☐ rozliší slovesný vid a tvoří vidové dvojice ☐ tvoří spisovné tvary podle jmenných a slovesných kategorií ☐ posuzuje slovnědruhovou platnost slov ☐ sumarizuje poznatky o slovních druzích s přihlédnutím k nepravdělným tvarům	Cizí slova - skloňování přejatých podstatných jmen (domácí vzory), skloňování přejatých podstatných jmen (odsun zakončení); skloňování cizích vlastních jmen. Nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen. Slovesa - tvoření tvarů, nepravidelná slovesa, slovesný rod a vid, slovesná třída a vzor.	
SKLADBA			
☐ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	☐ připraví varianty výkladu pro různé posluchače, v kterých vedle českých slov použije i slova přejatá a odborné termíny ☐ analyzuje vztahy mezi větami v souvětí ☐ uspořádá věty do smysluplných souvětí podle komunikační situace ☐ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů dle komunikační situace (převádění textů s prvky nespisovnými či nářečními do spisovné češtiny)	Výpověď a věta. Stavba věty, pořádek slov ve větě. Souvětí. Stavba textu. Tvorba jazykových projevů.	
☐ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	☐ rozliší větu jednoduchou od souvětí ☐ rozliší větu hlavní a vedlejší ☐ označí a vysvětlí pojmy souvětí podřadné a souřadné ☐ definuje významový poměr mezi hlavními a vedlejšími větami ☐ v textu rozliší věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty ☐ vyhledá ve větách základní větné členy ☐ vytvoří věty s různými druhy přísudku a podmětu ☐ vyhledá a rozliší jednotlivé druhy rozvíjejících větných členů ☐ nakreslí schéma věty jednoduché a jednoduchého souvětí ☐ provádí grafický rozbor věty jednoduché i souvětí ☐ rozliší jednotlivé druhy vět vedlejších ☐ v běžných souvětích píše správně interpunkci ☐ převádí větné členy na vedlejší věty a naopak	Věta jednoduchá a souvětí. Věty dvojčlenné a jednočlenné. Větný, členský, slovní zápor. Stavba souvětí. Vztah mezi přísudkem a podmětem. Rozvíjející větné členy (předmět, příslovečné určení, přívlastek, doplněk). Významové poměry mezi složkami několikanásobných větných členů. Rozdíl mezi několikanásobným přívlastkem a přívlastkem postupně rozvíjejícím. Několikanásobné větné členy. Větné členy ve vztahu přístavkovém. Druhy vedlejších vět. Souvětí; spojovací výrazy. Souvětí souřadné - významový poměr mezi větami ve vztahu souřadnosti; stavba složitých souvětí, nepravidelnosti větné stavby, spojky užívané ve vztahu souřadnosti. Souvětí podřadné.	

	☐ užívá vhodné významové spojovací výrazy při tvoření slovních a větných spojení ☐ analogicky přisuzuje větným členům vedlejší věty	Vedlejší věta vložená do věty hlavní. Významové poměry mezi hlavními a vedlejšími větami a mezi větnými členy. Čárka ve větě jednoduché a souvětí.	
PRAVOPIŠ			
☐ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	☐ zvládá pravopis lexikální a morfologický u cizích slov (jmen obecných i vlastních) ☐ zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický ve větě ☐ použije zásady psaní čárky ve větě jednoduché i v případech, které se odchyľují od běžné větné stavby ☐ užívá interpunkční znaménka v souvětí podřadném ☐ doplňuje a zdůvodňuje pravopis čárky ve větě i souvětí ☐ v písemném projevu zvládá pravopis běžně užívaných přejatých slov	Pravopis - lexikální (předpony s-, z-, vz- a předložky s/se, z/ze; skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně; psaní souhláskových skupin; psaní velkých a malých písmen). Pravopis morfologický (pravopis koncovek jmen a sloves). Pravopis syntaktický - shoda přísudku s podmětem, zapisování přímé a nepřímé řeči, interpunkce (ve větě jednoduché a souvětí; ve složitých souvětích, čárka před „a“). Pravopis přejatých slov.	
OBEČNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
☐ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	☐ rozebere různé texty z hlediska spisovnosti a vysvětlí, proč autor použil prostředky z daných vrstev jazyka ☐ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ☐ seznámí se s rozdělením slovanských jazyků ☐ bezpečně odliší jazyk slovanský od ostatních evropských jazyků ☐ zařadí slovanský jazyk do příslušné skupiny slovanských jazyků	Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský). Skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové). Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky). Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky).	MUV - Kulturní diference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
☐ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	☐ porovná texty různých žánrů. ☐ analyzuje stavbu textu ☐ vybere nejvýraznější jazykové prostředky ☐ uceleně reprodukuje přečtený text ☐ interpretuje smysl díla ☐ výtvarně doprovodí čtený text	Přednes vhodných literárních textů. Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - uceleně, souvisle, bez přípravy. Záznam a nepřipravená reprodukce hlavních myšlenek. Interpretace literárního textu. Vytváření vlastních textů. Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním
☐ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	☐ posoudí literární text z hlediska kompozičního, jazykového i tematického	Interpretace literárního díla.	
☐ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	☐ diskutuje o působení literárního díla (popř. představení) ☐ formuluje ústně i písemně dojmy z četby	Diskuse, argumentace.	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
☐ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	☐ vytvoří texty se stejným tématem patřící k různým literárním druhům ☐ popisuje kompozici literárního příběhu ☐ rozlišuje literaturu uměleckou a věcnou ☐ tvoří vlastní literární text	Poezie - rým, próza - kompoziční prostředky. Struktura literárního díla - námět a téma díla, kompozice literárního příběhu. Literatura umělecká a věcná - literatura faktu. Interpretace literárního díla.	
☐ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	☐ porovná díla/ukázky různé hodnoty a obhájí svůj názor na základě interpretace textů	Jazykové prostředky. Lidová poezie. Životopis.	

			sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. VV- Reflexe ostatních uměleckých druhů - hudebních, dramatických.
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
☐ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	☐ přiřadí známé autory k pro ně typickým literárním druhům	Hlavní vývojová období národní a světové literatury. Typické žánry a jejich představitelé. Dramatické žánry v proměnách času. Drama, scénář. Starší literatura, současní autoři. Středověká literatura. Mýty, báje, legendy, eposy. Renesanční literatura. Humanismus. Barokní literatura. Romantismus. Realismus.	MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti). VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. D - Barokní kultura. České národní obrození. I - Vyhledávání informací - internet.
☐ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	☐ seznámí se se staršími i současnými díly světové a české literatury ☐ dá do souvislosti dobu vzniku a charakter díla		
☐ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	☐ posoudí ztvárnění námětu a vhodnost užitých prostředků ☐ porovná různá ztvárnění téhož námětu	Specifické vyjadřovací prostředky.	
☐ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	☐ porovná informace získané z internetu a z tištěného zdroje ☐ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů	Internet, odborné publikace. Informační zdroje.	

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
☐ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	☐ po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu ☐ si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, ☐ u získaného údaje hledá další pramen pro ověření ☐ na základě vybrané ukázky životopisu vyvodí veškeré náležitosti slohového útvaru a sestaví jeho osnovu ☐ napíše vlastní strukturovaný životopis ☐ vyhledá ukázky životopisů v krásné literatuře ☐ vysvětlí pojmy biografie a autobiografie ☐ píše texty, v nichž uvádí jak fakta, tak vlastní názory a hodnocení ☐ využívá informace z různých zdrojů	Praktické čtení: pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Životopis. Strukturovaný životopis. Záznam hlavních myšlenek, literatura umělecká a věcná. Výklad. Referát. Výpisky.	MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace - Internet. PČ - Zaměstnání: Psaní životopisu. Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení - integrace ve výuce.
☐ využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	☐ vyhledá v krátkém textu klíčová slova ☐ posoudí, zda je daná informace obsažena v textu ☐ vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku ☐ vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností ☐ získává informace čtením ☐ používá základy studijního čtení ☐ formuluje hlavní myšlenku textu ☐ vytvoří otázky k textu ☐ vede si poznámky ☐ vytvoří výtah nebo výpisky z přečteného textu ☐ sestaví osnovu ☐ samostatně připraví krátký výklad s oporou o text přednese krátký výklad		

NASLOUCHÁNÍ			
☐ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	☐ odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů ☐ najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje ☐ rozezná objektivní a subjektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení ☐ naslouchá pozorně, sleduje projev, je ohleduplný k mluvčímu, udržuje s ním kontakt a dává podněty k dalšímu jednání podle ukázek srovná projev a proslov (rozsah, kompozice, oficiálnost...) ☐ vyvodí charakteristické znaky proslovu a sestaví jeho osnovu ☐ napíše a přednese krátký proslov - dbá na zvukovou stránku jazyka ☐ pronese žádost takovým způsobem, který povede k dosažení cíle ☐ zaujme stanovisko k pronášeným názorům, aniž by se dotkl mluvčího	Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání). Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní). Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové. Projev, přednáška. Žádost, kritika - takt. Publicistika. Kritické naslouchání: rozbor mediálních sdělení (vysílání - četnost reklamy, způsoby informování, další ovlivňování diváků).	MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaújatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách.
☐ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	☐ najde výrazný prostředek manipulace v textu ☐ rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu ☐ zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora) ☐ vnímá zvukové i mimojazykové prostředky projevu ☐ vyslovuje vlastní názory na projev ☐ rozpozná manipulativní působení projevu v masmédiích a zaujímá k němu kritický postoj ☐ vysvětlí pojmy zpráva, oznámení, interview, inzerát a reklama a najde příklady těchto zpravodajských útvarů v tisku ☐ napíše inzerát ☐ sestaví otázky pro rozhovor s vybranou osobou ☐ vyvodí, jaké jsou cíle reklamy ☐ v novinách najde úvodník a komentář - uvede jejich charakteristické znaky ☐ porovná, jak o jedné zprávě informují různá média - zaujme vlastní stanovisko		

	☐ vyhledá příklady zpravodajských serverů na internetu ☐ analyzuje skladbu televizního programu z hlediska manipulování divákem		
MLUVENÝ PROJEV			
☐ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	☐ najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším ☐ rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně ☐ změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou vět, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních ☐ je schopen reprodukovat děj ☐ využívá jazykové prostředky typické pro vypravování ☐ zná a dodržuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu	Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Objektivní a slohotvorní činitelé. Informační, vyprávěcí, výkladový, popisný a úvahový slohový postup. Komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Vypravování. Popis. Výklad. Úvaha. Proslov. Diskuze, debata, polemika (dialog, argumentace).	OSV - Osobnostní rozvoj - Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. AJ - Konverzace o každodenních situacích. HV - Slovní charakterizování hudebního díla. OV - Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace.
☐ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	☐ vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější ☐ v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými ☐ nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími ☐ užívá vhodné jazykové prostředky ☐ obhájí užití nespisovného projevu v umělecké literatuře ☐ kombinuje různé jazykové prostředky ve svých projevech tak, aby dosáhl zamýšleného působení		
☐ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	☐ zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval ☐ po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řeč i krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost ☐ pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti		

	☐ pronese připravený i nepřipravený proslov formuluje své názory, postoje a stanoviska je schopen řídit diskusi na téma, které sám navrhne		
☐ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	☐ formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu ☐ bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse ☐ zapojí se do diskuse, rozpozná rozdíl mezi dialogem a monologem ☐ diskutuje na vybrané téma ☐ vyjádří a obhájí své stanovisko ☐ respektuje zásady diskuze ☐ mluví spisovně, správně volí jazykové prostředky, udržuje klidný tón, zřetelně vyslovuje ☐ dbá na zásady neverbální komunikace ☐ klade otázky, které se týkají dané problematiky ☐ předloží ostatním svůj názor na dané téma a vyzve je k diskusi ☐ diskusi vhodně zahájí		
PÍSEMNÝ PROJEV			
☐ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	☐ uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost ☐ vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí ☐ délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení ☐ sestaví osnovu ☐ na základě konkrétní činnosti napíše popis pracovního postupu ☐ popíše konkrétní umělecké dílo ☐ rozlišuje vnitřní a vnější charakteristiku ☐ rozlišuje přímou a nepřímou charakteristiku ☐ využívá jazykové prostředky charakteristiky ☐ uplatňuje poznané rysy ve vlastní komunikační praxi ☐ sestaví svůj text originálně, aby zaujal posluchače/čtenáře	Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry: Popis pracovního postupu. Popis uměleckého díla. Subjektivně zabarvený popis. Charakteristika. Pozvánka. Úvaha. Fejeton. Teze. Funkční styly.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zežabavující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání
☐ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k	☐ najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu		

vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	☐ rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu ☐ před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů ☐ rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostě sdělovacího ☐ vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu ☐ vytváří postupnou linii děje ☐ je schopen napsat vlastní úvahu ☐ v textu nachází věty typické pro úvahu ☐ charakterizuje fejeton ☐ vyhledá znaky fejtonu ☐ pokusí se na aktuální téma vtipně zareagovat ☐ přečte ukázky fejetonů od autorů minulých i současných (Neruda, Čapek, Křesťan....) ☐ analyzuje fejeton po stránce jazykové ☐ vyhledá fejeton v tisku a pokusí se o vlastní tvorbu ☐ v denním tisku vyhledá co nejvíce různých slohových útvarů a zařadí je k funkčním stylům		zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající). MEV - Práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce. I - Textový editor Word.
---	---	--	---

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
☐ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	☐ umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova ☐ shrne nejčastější chyby ve výslovnosti a zvukové podobě slova a věty ☐ správně vyslovuje a používá správné tvary přejatých slov v běžné komunikaci	Zásady spisovné výslovnosti. Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný). Intonace. Členění souvislé řeči (pauzy, frázování). Varianty zvukové podoby textu podle zaměření. Výslovnost přejatých slov.	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
☐ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	☐ pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná ☐ k danému slovu doplní slova odvozená ☐ tvoří slova odvozená a složená ☐ vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených ☐ rozpoznává přenesená pojmenování ☐ vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním ☐ prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět významu přeneseného pojmenování ☐ ovládá zásady tvoření slov ☐ shrnuje poznatky o stavbě slova ☐ správně užívá přejatá slova a odborné termíny ☐ označí v textu přejatá slova a objasňuje jejich význam ☐ nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty ☐ nahrazuje přejatá slova českými synonymy a nahrazuje české výrazy přejatými slovy a souslovími ☐ rozumí běžně užívaným zkratkám ☐ vysvětlí, co jsou to neologismy, zaujímá stanovisko k jejich funkci a užití	Slovní zásoba a její jednotky. Obohacování slovní zásoby odbornými názvy. Slohové rozvrstvení slovní zásoby. Stavba slova a způsoby tvoření slov. Slovotvorné prostředky; skládání, zkracování, odvozování; odvozená přejatá slova. Synonyma, antonyma, homonyma. Pojmenování a slovo; význam slov; rozsah a obsah významu slov. Obrazné jazykové prostředky (příslloví a rčení). Přejatá slova - přejímání z cizích jazyků. Neologismy. Archaismy. Historismy.	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV - Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu. RJ - Práce se slovníkem.
☐ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	☐ umí pracovat s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov a neologismů a s dalšími slovníky a příručkami	Etymologický slovník. Pravidla českého pravopisu. Slovník spisovné češtiny. Slovník cizích slov.	

	☐ vytvoří hypotézu o původu některých slov a o její (ne)správnosti se přesvědčí v etymologickém slovníku ☐ rozpozná chybná vyjádření a srovnává je s kodifikovanou normou	Slovník neologismů.	
TVAROSLOVÍ			
☐ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	☐ přiřadí slovo ke slovnímu druhu ☐ určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova ☐ užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) ☐ zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost) ☐ správně třídí slovní druhy vymykající se běžnému užívání ☐ tvoří spisovné tvary slov ☐ porovná tvary slov užitých v mediálních sděleních s jejich spisovnou podobou ☐ třídí slovesa do slovesných tříd ☐ zařazuje slovesa k jejich vzorům ☐ vytvoří přechodník přítomný i minulý ☐ kategorizuje slovní druhy českých i přejatých slov ☐ vyhledává v textu obtížné tvary zájmen a slovesných tvarů a posuzuje jejich vhodné užití v textech a používá správné tvary obtížných zájmen a přechodníkových tvarů v písemném i ústním projevu	Slovní druhy. Slova ohebná a neohebná. Přejatá slova - pravidla pro skloňování přejatých slov. Slovnědruhová příslušnost přejatých slov. Podstatná jména - slovní a mluvnické významy, skloňování, skloňování obecných podstatných jmen přejatých a vlastních jmen přejatých. Přídavná jména - druhy, stupňování. Zájmena - skloňování. Číslovky. Slovesa a jejich tvary. Přechodníky. Rozbor SMS, ICQ, e-mailových zpráv atd. z hlediska užití spisovných tvarů slov. Mluvnické významy a tvary slov vymykající se pravidelnosti.	
SKLADBA			
☐ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	☐ využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném ☐ pronese proslov určený k prezentaci na veřejnosti ☐ uplatňuje bezchybně pravidla českého slovosledu ☐ využívá znalosti jazykových norem v závislosti na komunikační situaci ☐ zaujímá stanovisko k nevhodnému či vhodnému vyjádření ☐ posuzuje volbu slov vzhledem k funkci sdělení	Jazykový projev a výpověď. Výpověď a věta. Stavba věty, pořádek slov v české větě. Tvoření vět. Stavba jazykového projevu. Hlavní zásady českého slovosledu. Rozbor textu - jazykové prostředky, proslov. Přímá a nepřímá řeč. Prostředky pro vyjádření různých funkcí výpovědi. Elipsa. Vsuvka, oslovení. Výpovědní funkce vět a větných ekvivalentů. Prostředky pro vyjádření různých funkcí výpovědi. Mluvnický zápor - větný a členský, slovní.	

rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic - nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku - doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovecné určení místa, času, způsobu) - vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí - vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno - provede komplexní rozbor složitého souvětí - rozpoznává druhy vedlejších vět - rozlišuje významové poměry v souvětí souřadném - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - seznamuje se s nepravidelnostmi větné stavby, určuje je a užívá ve sděleních	Věta jednoduchá - vztahy mezi členy ve větě jednoduché, stavba věty jednoduché. Souvětí: Stavba souvětí. Rozbor souvětí. Věta dvojčlenná a jednočlenná, větný ekvivalent. Základní větné členy - podmět, přísudek. Rozvíjející větné členy - předmět, příslovecné určení, přívlastek (interpunkce různých druhů přívlastků), doplněk a jeho zvláštnosti. Větné členy holé a rozvitě. Vztahy ve větném členu několikanásobném. Vztahy v přívlastku postupně rozvíjícím. Větné členy ve vztahu přístavkovém. Zvláštnosti výstavby vět. Samostatný větný člen. Osamostatnělý větný člen. Druhy vedlejších vět. Souvětí podřadné. Souvětí souřadné (druhy významových poměrů mezi větami souřadně spojenými). Odchytky od pravidelné větné stavby.	
PRAVOPIŠ			
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- píše bez pravopisných chyb - zdůvodňuje pravopisné jevy - vyhledává slova či vyjádření s chybným pravopisem - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - v případě nejistoty vyhledá správné řešení v jazykových příručkách - zvládá kombinaci pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického ve větě i v souvětí - uplatňuje správné psaní velkých písmen - orientuje se ve shodách několikanásobného podmětu - užívá správně interpunkci	Pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický. Pravopis koncovek jmen a sloves ve spojení s dalšími pravopisnými jevy. Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech. Syntaktický pravopis. Vztahy mezi slovy v rámci výpovědi. Vztahy mezi slovy přes hranice výpovědi. Shoda přísudku s podmětem. Shoda přísudku s několikanásobným podmětem. Shoda předcházejícího přísudku s podmětem. Interpunkce ve větě jednoduché a souvětí - pravidla užívání interpunkčních znamének.	
OBEČNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) - nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným	Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský). Obecné výklady o jazyce. Útvary českého jazyka. Skupiny jazyků (slovanské - především slovenština – a jiné, jazyky menšinové).	MUV - Kulturní diference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s

	☐ posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod. ☐ převede nespisovný text do jazyka spisovného a posoudí přiměřenost jejich působení v různých situacích ☐ rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu i dialekty ☐ zdůvodňuje používání dialektů ☐ rozezná základní dialekty ☐ srovnává češtinu v rámci indoevropských jazyků ☐ porovnává vývojové etapy českého jazyka ☐ analyzuje jednotlivé vrstvy současného českého jazyka	Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky). Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky). Slang, argot, obecná a hovorová čeština, dialekty.	příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
☐ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	☐ jmenuje (bez přehánění celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu ☐ řekne, kde se odehrává a stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se prolétají - odliší vedlejší děj od hlavního ☐ v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy ☐ rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) ☐ vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního) ☐ posoudí přečtený text z různých hledisek ☐ uceleně reprodukuje přečtený text bez přípravy ☐ interpretuje smysl díla v závislosti na čase a prostoru ☐ vytvoří vlastní báseň, text	Přednes vhodných literárních textů. Záznam a reprodukce hlavních myšlenek. Volná reprodukce (souvislá a ucelená) čteného nebo slyšeného textu. Interpretace literárního textu. Vytváření vlastních textů. Dramatizace. Vlastní výtvarný doprovod k literárnímu textu.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu
☐ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	☐ rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace ☐ na základě rozboru ukázek tvoří vlastní text v osobitém stylu daného autora ☐ rozpoznává základní rysy stylu autora	Autorský styl.	
☐ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	☐ sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč ☐ napíše/přednese kritiku přečteného/zhlédnutého díla, která je založená na jeho interpretaci ☐ formuluje písemně i ústně dojmy z četby, představení	Interpretace literárního textu.	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			

☐ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	☐ vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu ☐ zpracuje osobitým způsobem stejné téma jako autor vybrané ukázky ☐ rozpozná dané žánry ☐ ovládá pojmy z literární teorie	Literatura umělecká a věcná. Literatura faktu. Publicistické žánry. Vědecko-fantastická literatura. Struktura literárního díla - kompozice literárního příběhu. Jazyk literárního díla - obrazná pojmenování. Termíny z literární teorie. Kaligram. Libreto. Seriáloví hrdinové, komiks, červená knihovna. Literární brak (kýč).	mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. VV - Reflexe ostatních uměleckých druhů - hudebních, dramatických. HV - Pěvecký a mluvní projev.
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
☐ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	☐ uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. ☐ navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text ☐ odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama ☐ vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu) ☐ přepracuje daný text v jiném lit. druhu/žánru ☐ rozlišuje literární druhy a žánry a zná jejich představitele	Poezie. Próza. Dramatické, epické i lyrické žánry v proměnách času. Elegie. Muzikál, autorské divadlo, absurdní drama. Publicistika, sci-fi, literatura faktu. Hlavní vývojová období národní i světové literatury. Typické žánry a jejich představitelé. Referát - výběr dle žánru, dobového či místního zařazení. Surealismus. Prokletí básníci. Novela. Esej. Samizdatová literatura.	MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti). VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. AJ - Zjednodušená literární díla. D - Kultura a věda v poválečném období. VV - Proměny komunikačního obsahu Historické, sociální a kulturní souvislosti proměn komunikačního obsahu. Historický vývoj výtvarného umění.
☐ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	☐ posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální; ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora písničického podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí) ☐ dle výběru zpracuje informace o konkrétním autorovi, které předá ostatním ☐ uvádí literární směry ☐ chronologicky řadí hlavní vývojová období národní a světové literatury		
☐ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	☐ uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí	Filmové prostředky, motivy a jazyk díla.	

	☐ porovnává filmové zpracování předloh s literárním zpracováním		
☐ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	☐ porovná informace získané z internetu a z tištěného zdroje ☐ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů	Internet, odborné publikace. Informační zdroje.	

5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka porozumět se v reálných situacích běžného života.

Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

2. stupeň ZŠ

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s realitami dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Žák:

- ☐ se domluví s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem;
- ☐ v konverzaci reaguje na jednoduché otázky;
- ☐ rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů;
- ☐ rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá;
- ☐ vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech;
- ☐ sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká;
- ☐ se seznamuje s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj - Komunikace, Poznávání lidí. Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí.
- ☐ Výchova demokratického občana: Občanská společnost a škola.
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá. Objevujeme Evropu a svět.
- ☐ Multikulturní výchova: Lidské vztahy; Multikulturalita.
- ☐ Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem.

Kompetence k učení

- ☐ Pracujeme s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individuální výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace.
- ☐ Za účelem rozšíření slovní zásoby umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy).
- ☐ Využíváme hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost.
- ☐ Učíme žáky plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že jim ukazujeme, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio.
- ☐ Při hledání neznámých výrazů vedeme žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové).
- ☐ Využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjíme u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce.
- ☐ Zadáváme úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace).
- ☐ Zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vedeme žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a déle s nimi pracovali.
- ☐ Poskytujeme žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů.
- ☐ Výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjíme u žáků kritické myšlení.

Kompetence komunikativní

- ☐ Používáním audio a videonahrávek umožňujeme žákům procvičení porozumění (receptci) mluvenému slovu.
- ☐ Využíváním písni, říkadel a básní rozvíjíme žákovu řízenou produkci.
- ☐ Využíváním metod hraní rolí vedeme žáky k vzájemné interakci při výuce.
- ☐ Dáváme žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebe prezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse).
- ☐ Podporujeme uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolních akcí.
- ☐ Metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjíme u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjíme jejich argumentační dovednosti.
- ☐ Dbáme na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňujeme jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.
- ☐ Při neporozumění cizojazyčnému výrazu motivujeme žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali.
- ☐ Při řešení různých jazykových úkolů využíváme skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu.
- ☐ Využíváme každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě.

Kompetence občanské

- ☐ Využíváním autentických obrázků motivujeme žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí.
- ☐ Využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližujeme chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.

Kompetence pracovní

- ☐ Zařazujeme úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku žáků.
- ☐ Používáním informačních a komunikačních technologií vedeme žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je AJ nezbytným předpokladem, a tím je směřuje k možnému výběru jejich budoucí profese.
- ☐ Pravidelným zařazováním samotných prací do výuky a vzájemným hodnocením vedeme žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít.
- ☐ Motivujeme žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Konverzace v každodenních situacích: o Formální a neformální pozdravy. o Popis třídy. o Referát na známé téma. o Jednoduchá prosba a žádost. o Ilustrované příběhy, komiksy o Písně o Formuláře. Tematické okruhy: o Číslovky 1-1000. o Osobní údaje. o Rodina. o Dům, byt - bydlení. Části a vybavení domu/bytu. o Město, budovy. o Denní režim. o Volný čas a záliby. o Škola a pravidla školy. o Nakupování. o Zvířata. o Člověk a jeho popis. o Názvy některých států. o Moderní technologie a média. Jazykové prostředky: o Člen určitý a neurčitý. o Přídavná jména a příslovce. o Předložky místa a času. o Přítomný čas prostý. o Přítomný čas průběhový. o Fonetický přepis známých slov. o Základní pravidla výslovnosti větných celků. o Pravopis - psaní malých a velkých písmen, základy interpunkce.	RJ - Rodina. Škola. Zvířata. Jídlo. Ovoce, zelenina. Pozdravy. Číslovky. HV - Zpěv písní. OV - Naše škola.
☐ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ☐ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	☐ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ☐ pokouší se porozumět neznámým slovům v textu		OSV - Sociální rozvoj - Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého).
Mluvení			
☐ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ☐ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ☐ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	☐ odpovídá na základní otázky ☐ vypráví samostatně jednoduchou formou ☐ napodobuje a zvládá výslovnost v angličtině ☐ pokusí se sestavit jednoduché sdělení na probíraná témata -ústně. ☐ tvoří jednoduché věty		
Čtení s porozuměním			
☐ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ☐ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	☐ pracuje podle jednoduchých pokynů a adekvátně na ně reaguje	Rozšiřující učivo: o Vzdělávání a typy škol v Británii. o Bydlení a typy staveb. Anglický jazyk ve světě. o Hlavní města evropských zemí. o Dopis o oblíbených volnočasových činnostech.	
Psaní			ČJ - Vypravování - reprodukce, osnova. ČJ - Slovní druhy.
☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ☐ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ reaguje na jednoduché písemné sdělení			

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Konverzace v každodenních situacích: o Pozdravy a seznámení. o Budoucí plány a rozhodnutí. o Návrhy a nabídky. o Poděkování a omluva. o Jednoduchý popis. o Prosba a žádost. o Ilustrované příběhy, komiksy. o Písně. o Dopis a e-mail. o Poděkování a omluva. o Recepty. Tematické okruhy: o Osobní údaje. o Můj život a události v mém okolí. o Rodina. Rodokmen. o Sporty, volný čas a zájmová činnost. o Data - narozeniny, měsíce. o Domácí práce. o Nákupy. o Jídlo, restaurace - stravovací návyky. o Prázdniny a dovolená. o Příroda a počasí. o Zvířata, další domácí zvířata, obojživelníci, hmyz, plazi. o Cestování - zeměpisné názvy. o Dopravní prostředky. Jazykové prostředky: o Člen určitý a neurčitý. o Řadové číslovky. o Zájmena v pozici předmětu.	RJ - Dny. Měsíce. Části těla. HV - Zpěv písní.
☐ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ☐ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	☐ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ☐ vyhledává v textu známé výrazy, fráze		
Mluvení			
☐ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ☐ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ☐ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	☐ odpovídá a pokládá otázky ☐ rozumí přiměřeně náročné konverzaci, zachytí podstatné informace ☐ zdvořile požádá, poděkuje, omluví se ☐ pokusí se konverzovat o běžných věcech		OSV - Sociální rozvoj - Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého). VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa (cestování). VMEG - Objevujeme Evropu a svět - život Evropanů, styl života v evropských rodinách. ČJ - Vypravování, reprodukce.
Čtení s porozuměním			
☐ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ☐ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	☐ pracuje s autentickými materiály ☐ pracuje podle jednoduchých pokynů a adekvátně na ně reaguje		Rozšiřující učivo: o Biografie blízké osobnosti. o Esej o volnočasových aktivitách. o Malé seznámení s anglickou kuchyní (porovnání s českou kuchyní). o Slavní Britové, světové osobnosti.
Psaní			ČJ - Vypravování na základě osobního zážitku (dopis, email). I - Internet: El. pošta - email.
☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ☐ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ reaguje na jednoduché písemné sdělení	☐ pokusí se sestavit jednoduché sdělení na probíraná témata - písemně ☐ tvoří jednoduché věty		

		○ Zeměpisná přídavná jména. ○ Stupňování přídavných jmen. ○ Minulý čas prostý vybraných pravidelných sloves. ○ Minulý čas slovesa „to be“, otázka, zápor. ○ Minulý čas vybraných nepravidelných sloves. ○ Sloveso must ○ Počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“. ○ Rozeznávání a bit, a few. ○ How much/How many. ○ Frekvenční příslovce a fráze. ○ Předložky místa a času. ○ Fonetický přepis slov. ○ Výslovnost obtížných hlásek.	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním			
☐ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ☐ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	☐ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ☐ vyhledává v textu známé výrazy, fráze ☐ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace, promluvy	Konverzace v každodenních situacích: ☐ Omluva, žádost, prosba. ☐ Poděkování a reakce na poděkování. ☐ Budoucí plány a rozhodnutí. ☐ Navrhování, přijímání a odmítání návrhů. ☐ Popis. ☐ Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy. ☐ Písňe. ☐ Zjednodušená literární díla. ☐ Rozhovor. ☐ Jednoduché vyprávění. Tematické okruhy: ☐ Číslovky. ☐ Cestování. ☐ Způsob života, volný čas. ☐ Kultura - Hudba, film, divadlo. ☐ Můj život a události v mém okolí. ☐ Přátelství. ☐ Rodinné vztahy. ☐ Rodokmen. ☐ Vesmír. ☐ Velká Británie - Londýn.	RJ - Dopravní prostředky. Z - Regiony světa - Evropa. RZV - Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola. Zdravý způsob života a péče o zdraví.
Mluvení			
☐ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ☐ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ☐ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	☐ vyjadřuje se souvisle k určitým tematickým okruhům ☐ odpovídá a pokládá otázky ☐ pokusí se konverzovat o každodenních situacích	☐ Číslovky. ☐ Cestování. ☐ Způsob života, volný čas. ☐ Kultura - Hudba, film, divadlo. ☐ Můj život a události v mém okolí. ☐ Přátelství. ☐ Rodinné vztahy. ☐ Rodokmen. ☐ Vesmír. ☐ Velká Británie - Londýn.	VDO - Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství).
Čtení s porozuměním			
☐ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ☐ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	☐ čte nahlas a plynule přiměřené texty ☐ vyhledává v textu odpovědi na otázky ☐ nalezne v textu podstatnou informaci ☐ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace, promluvy	☐ Člen určitý a neurčitý. ☐ Neurčitá zájmena. ☐ Přítomný čas prostý a průběhový. ☐ Minulý čas prostý. ☐ Minulý čas průběhový. ☐ Vazba „like + -ing“. ☐ Vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“. ☐ Budoucí čas - will. ☐ Časová příslovce a přídavná jména. ☐ Vazba „have to“. ☐ Spojky „and, but, because“.	Rozšiřující učivo: ☐ Rodinný život. ☐ Oblíbená země či město. ☐ Popis cesty s mapou. ☐ Popis města. ☐ Život v budoucnosti a minulosti. ☐ Hlavní města evropských zemí. ☐ Slavní Britové. ☐ Světové osobnosti.
Psaní			
☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ☐ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ reaguje na jednoduché písemné sdělení			

- ☐ sestaví jednoduché písemné sdělení na dané téma
- ☐ píše gramaticky správně a tvoří a obměňuje jednoduché věty
- ☐ reaguje na jednoduché písemné sdělení

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním			
☐ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ☐ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	☐ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ☐ vyhledává v textu známé výrazy, fráze ☐ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace	Konverzace v každodenních situacích: - o Formální a neformální žádost, zpráva. - o Detailní popis osoby/věci/události. - o Příkazy, zákazy a rady. - o Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy. - o Písně. - o Omluva a reakce na omluvu. - o Žádost o pomoc a službu.	ČJ - Zásady dorozumívání a kultivovaného projevu. Literární druhy a žánry. Formulace dojmů z četby. RJ - Sport. Lidé a jejich problémy. P - Ochrana přírody a životního prostředí. Z - Životní prostředí. PČ - Trh práce - povolání lidí. RZV - Změny v životě člověka a jejich reflexe.
Mluvení			
☐ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ☐ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ☐ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	☐ vyjadřuje se souvisle k určitým tematickým okruhům ☐ odpovídá a pokládá otázky ☐ sestaví jednoduché sdělení na dané téma - ústně ☐ pokusí se konverzovat o každodenních situacích	Tematické okruhy: - o Volba povolání. - o Zdraví a zdravý životní styl. - o Kultura. - o Móda a módní trendy. - o Věci denní potřeby. - o Pocity, nálady. - o Vnitřní a vnější charakteristika člověka. - o Životní prostředí. - o Společnost a její problémy. - o V restauraci. Různé stravovací návyky. Jazykové prostředky: - o Pořadí rozvíjejících přídavných jmen. - o Neurčitá příslovce. - o Předpřítomný čas. - o Předpřítomný čas s „for“ a „since“. - o Vyjadřování modality pomocí „should/shouldn't“. - o Stavová slovesa. - o Podmínkové věty. - o Spojky „while, if“. - o Částice „too, enough“. - o Modální slovesa. - o Trpný rod.	OSV - Sociální rozvoj - Komunikace. OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mě). MUV - Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek, význam ochrany). Rozšiřující učivo: - o Volný čas teenagerů v ČR a ve světě. - o Vynálezy, známí vynálezci. - o Život v minulosti. - o Znamá osobnost.
Čtení s porozuměním			
☐ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ☐ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	☐ čte nahlas a plynule přiměřené texty ☐ vyhledává v textu odpovědi na otázky ☐ nalezne v textu podstatnou informaci ☐ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace, promluvy		
Psaní			
☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři			
☐ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ☐ reaguje na jednoduché písemné sdělení	☐ píše gramaticky správně a tvoří a obměňuje jednoduché věty ☐ reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5.1.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konkrétním cílem výuky německého jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka porozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohodovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Náplní výuky německého jazyka je především probuzení zájmu o učení se dalšímu cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu a zejména rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audioorální metody a jiných aktivizujících metod. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky). Žáci si osvojují základní dovednosti pomocí čtení, mluvení, psaní a poslechu. Slovní zásoba, gramatika, tematické okruhy a poslechová cvičení odpovídají věku žáků, jejich zájmům, nadání a potřebám budoucího uplatnění.

Základním znakem pojetí výuky cizích jazyků je jeho komunikativní orientace. Produktivní a receptivní řečové dovednosti se rozvíjejí uvnitř tematických okruhů.

Žák:

- ☐ se velmi jednoduše zapojuje do rozhovoru k jemu blízkým tématům;
- ☐ klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času;
- ☐ rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem;
- ☐ reaguje na jednoduché pokyny učitele;
- ☐ rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje;
- ☐ napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou;
- ☐ hlásky vyslovuje se správnou výslovností.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí. Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Komunikace.

- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět.
- ☐ Multikulturní výchova: Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity. ☐ Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk (druhý cizí jazyk) se realizuje v 6. - 9. ročníku ZŠ. V 6. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 2 hodiny.

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka německého jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem.

Kompetence k učení

- ☐ Pracujeme s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individuální výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace.
- ☐ Posilujeme pozitivní přístup žáků k učení se německému jazyku přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly.
- ☐ Pomáháme žákům pochopit základní jazykové jevy a budovat tak základy gramatiky pomocí obrázků, ilustrací a dramatizace vět.
- ☐ Dáváme prostor pro procvičování obtížných hlásek ve výslovnosti ruských slov pomocí říkanek.
- ☐ Využíváním skutečných předmětů, obrázků či dalších vizuálních pomůcek a podnětů podporujeme u žáků pochopení významu slov a vět.
- ☐ Různými způsoby prezentace nového učiva - vizuálně pomocí samostatných obrázků či obrázků v učebnici, poslechem svého hlasu nebo využíváním audiovizuální techniky (CD, výukového programu, aj.) a také fyzicky prostřednictvím mimiky, gesty, pohyby či dramatizací příběhů respektujeme individuální schopnosti žáků.
- ☐ Využíváním jazykového portfolia vedeme žáky k plánování a hodnocení vlastního učení tím.
- ☐ Využíváním hudební a filmové produkce německy mluvících zemí motivujeme žáky k rozšiřování slovní zásoby a zdokonalení správné výslovnosti.
- ☐ Předkládáním různých zdrojů informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, německé časopisy) rozšiřujeme u žáků slovní zásobu.
- ☐ Vyhledáváním neznámých výrazů vedeme žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové).
- ☐ Využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjíme u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Prostřednictvím her, písni, hádanek a komiksového čtení rozvíjíme u žáků schopnost logického myšlení a rozhodování se pro správné řešení.
- ☐ Navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace).
- ☐ Zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vedeme žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a děle s nimi pracovali.
- ☐ Prostřednictvím projektů poskytujeme žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů.
- ☐ Výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjíme u žáků kritické myšlení.

Kompetence komunikativní

- ☐ Používáním audio a videonahrávek umožňujeme žákovi procvičení porozumění (receptci) mluvenému slovu.
- ☐ Využíváním písni, říkadel a básní rozvíjíme žákovu řízenou produkci.
- ☐ Využíváním metod hraní rolí vedeme žáky k vzájemné interakci při výuce.
- ☐ Vedeme žáky k řízené komunikaci zařazováním hádanek a her do výuky.
- ☐ Samostatnou prací, projekty, referáty, konverzací a řízenou diskusí dáváme žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebe prezentaci.
- ☐ Metodou hraní rolí a simulací reálných situací rozvíjíme u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjíme jejich argumentační dovednosti.
- ☐ Ústní prezentací výstupů své práce umožňujeme žákům, aby si zdokonalovali svou výslovnost.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.
- ☐ Pozitivní motivací vedeme žáky, aby si při neporozumění cizojazyčnému výrazu navzájem ve skupině pomáhali.
- ☐ Skupinovou prací a dodržováním pravidel práce v týmu vedeme žáky k řešení různých jazykových problémů.
- ☐ Řízenými diskusemi s žáky jim přibližujeme aktuální témata každodenního života.

Kompetence občanské

- ☐ Využíváním autentických obrázků motivujeme žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic Německa a dalších německy mluvících zemí.
- ☐ Využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližujeme chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.
- ☐ Formou multimediální prezentace vytváříme příležitosti pro žáky, aby např. představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země.

Kompetence pracovní

- ☐ Rozvíjíme jemnou motoriku žáků a současně rozšiřujeme jejich slovní zásobu zařazováním vhodných úkolů.
- ☐ Informováním žáků o profesích, kde je ruský jazyk důležitým předpokladem, žáky směřujeme k možnému výběru jejich budoucí profese.
- ☐ Pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít.
- ☐ Pozitivní motivací učíme žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV		ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:				
Poslech s porozuměním			Zvuková a grafická podoba jazyka: ☐ Fonetické znaky (pasivně). ☐ Základní výslovnostní návyky (přízvuk, redukce samohlásek, měkké a tvrdé souhlásky, intonační konstrukce atd.). ☐ Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. ☐ Hlásky odlišné od ČJ. ☐ Poslech s porozuměním. ☐ Základní slovní zásoba. ☐ Návěst otázek. Seznamování. ☐ Čtení prvních ruských písmen, slov, vět a textů. ☐ Opis, přepis. Tematické okruhy:1 ☐ Rodina. ☐ Abeceda. ☐ Vlastní jména. ☐ Pozdravy. Představování. ☐ Číslovky 1 - 10. ☐ Domácí zvířata ☐ Barvy. ☐ Škola. ☐ Jídlo. Ovoce, zelenina. ☐ Práce se slovníkem.	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium. OSV - Sociální rozvoj - Komunikace - cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči). VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy. MUV - Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. AJ - Popis třídy, škola a třídní klima. Zvířata, další domácí zvířata. Jídelníček. Číslovky. Formální a neformální pozdravy. ČJ - Zásady kultivovaného projevu. Zvuková podoba jazyka. Práce se slovníkem. Skupiny jazyků. P - Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy. OV - Život v rodině. Naše škola. I - Internet: vyhledávání informací.
☐ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	☐ reaguje na jednoduché pokyny a otázky			
☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	☐ osvojí si slovní zásobu z tematických celků, včetně vazby ☐ získá základní slovní zásobu aktivním poslechem ☐ seznámí se se zvukovou stránkou jazyka			
☐ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	☐ pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění			
Mluvení				
☐ se zapojuje do jednoduchých rozhovorů	☐ učí se základním dovednostem v hovoru ☐ aplikuje správně pravidla o přízvuku ☐ nacvičuje výslovnost hlásek odlišných od ČJ ☐ použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech ☐ reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy			
☐ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	☐ jednoduše sdělí základní informace osvojovaných témat			
☐ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	☐ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů			
Psaní				

☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- o porovná písmena azbuky a latinky - tvary písmen a pořadí azbuky - o uvědomí si rozdíl mezi fonetickou a grafickou formou jazyka - o zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby	Mluvnice:2 ☐ Základní gramatické struktury a typy vět ☐ Vazby odlišné od češtiny. ☐ Přízvuk. ☐ Abeceda.	
☐ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	o napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí sebe, členy své rodiny a kamarády		
☐ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	o odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky		
Čtení s porozuměním			
☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	- o zvládá čtení a překlad jednoduchých pojmů, názvů a textů obsahujících známé jazykové prostředky - o přečte s porozuměním jednoduchý text		
☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- o orientuje se v obsahu jednoduchého textu - o naučí se používat česko-ruský a rusko-český slovník		
☐ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	o porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)		

¹ Slovní zásoba je zahrnuta v tematických okruzích.

² Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Zvuková a grafická podoba jazyka: ☐ Fonetické znaky (aktivně). ☐ Upevňování základních výslovnostních návyků. ☐ Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. ☐ Pohádky, komiksy, písničky, hry. Tematické okruhy: ☐ Německo - základní informace. ☐ Číslovky 10 - 100. ☐ Dny, měsíce. ☐ Čas. ☐ Škola. ☐ Části těla, portrét. ☐ Moje město. ☐ Práce se slovníkem. Mluvnice: ☐ Shrnutí pravidel čtení ☐ Minulý čas . ☐ Přídavná jmén	OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí - moje učení, moje vztahy k druhým lidem. OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. MUV - Etnický původ - postavení národnostních menšin. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV. ČJ - Ohebné slovní druhy. Literární druhy a žánry. Z - Makroregiony světa. HV - Zpěv písní. OV - Naše škola. I - Internet: vyhledávání informací.
☐ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	☐ se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)		
☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	☐ rozpozná známá slova a slovní spojení (např. části lidského těla, hodiny) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
☐ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	☐ zachytí konkrétní informace (např. o městu, předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům		
Mluvení			
☐ se zapojí do jednoduchých rozhovorů	☐ použije základní obraty týkající se daných tematických celků v krátkých a pomalu vedených rozhovorech		
☐ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	☐ sdělí informace (např. o svém těle, volném čase, roce) za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
☐ odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	☐ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se osvojovaných témat		
Psaní			
☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	☐ zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby		
☐ napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	☐ sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký text týkající se osvojovaných témat		
☐ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	☐ odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se osvojovaných témat		

Čtení s porozuměním			
☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	☐ porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)		
☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	☐ porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)		
☐ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	☐ najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem		

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Zvuková a grafická podoba jazyka: ☐ Fonetické znaky (aktivně) - tisk, knihy, časopisy. ☐ Upevňování základních výslovnostních návyků. ☐ Písemný projev v různých formách (blahopřání, dopis). ☐ Techniky mluveného projevu (intonace a výslovnost) ☐ Filmy. Tematické okruhy: ☐ Evropa - státy, národy. ☐ Povolání. ☐ Potraviny. Nápoje. ☐ Dopravní prostředky. ☐ Čas, hodiny. ☐ Dárky, svátky. ☐ Zboží. ☐ Práce se slovníkem. Mluvnice: ☐ Časování slove ☐ Skloňování podstatných jmen ☐ Skloňování podstatných jmen ☐ Zájmena. ☐ Vyjádření povinnosti -	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - evropské krajiny, Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. MUV - Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. Z - Regiony světa - Evropa. AJ - Cestování. Zaměstnání. PČ - Volba profesní orientace. ČJ - Práce se slovníkem. Komunikační žánry. I - Internet: vyhledávání informací. RZV - Výživa a zdraví.
☐ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	☐ se řídí verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)		
☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	☐ rozpozná známá slova a slovní spojení (např. počasí, potraviny, státy Evropy) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
☐ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	☐ zachytí konkrétní informace (např. o městech v Rusku) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům		
Mluvení			
☐ se zapojí do jednoduchých rozhovorů	☐ použije základní obraty týkající se daných tematických celků v krátkých a pomalu vedených rozhovorech		
☐ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	☐ sdělí informace za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
☐ odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	☐ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se osvojovaných témat		
Psaní			
☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	☐ doplní nebo napíše slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby		
☐ napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	☐ sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký text týkající se osvojovaných témat		
☐ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	☐ odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se osvojovaných témat		
Čtení s porozuměním			
☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	☐ porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě		

☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	☐ rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života ☐ porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům		
☐ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	☐ porozumí obsahu krátkého textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ☐ najde konkrétní informace v textu, který se vztahuje k probíraným tématům		

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Zvuková a grafická podoba jazyka: ☐ Fonetické znaky (aktivně) - časopis. ☐ Upevňování základních výslovnostních návyků. ☐ Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Tematické okruhy: ☐ Praha. ☐ Zvířata. ☐ Sport. ☐ Počasí. ☐ Lidé a jejich problémy. ☐ Roční období. ☐ Kosmonautika. ☐ Život a bydlení v Rusku. ☐ Práce se slovníkem. Mluvnice: ☐ Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). ☐ Neskloňná podstatná jména. ☐ Časování sloves. Minulý čas. ☐ Stučování přídavných jmen. ☐ Skloňování osobních zájmen. ☐ Číslovky. ☐ Vazby odlišné od češtiny. ☐ Řečové situace - pozvání a odmítnutí	VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - evropské krajiny, Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. MUV - Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. AJ - Volný čas a sport. Problémy mládeže. Z - Obyvatelstvo světa. OV - Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti. ČJ - Práce se slovníkem. I - Internet: vyhledávání informací. RZV - Změny v životě člověka a jejich reflexe.
☐ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	☐ se řídí verbálními pokyny učitele a odpovídá na jeho otázky		
☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	☐ rozpozná známá slova a slovní spojení (např. Sport, roční období) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
☐ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	☐ zachytí konkrétní informace (např. o sportovních událostech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům		
Mluvení			
☐ se zapojí do jednoduchých rozhovorů	☐ použije základní obraty týkající se daných tematických celků v krátkých a pomalu vedených rozhovorech		
☐ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	☐ sdělí informace (např. o Praze a Rusku) za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
☐ odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	☐ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se osvojovaných témat		
Psaní			
☐ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	☐ zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby		
☐ napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	☐ sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký dopis		
☐ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	☐ odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se osvojovaných témat		
Čtení s porozuměním			

☐ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	☐ porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)		
☐ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	☐ rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života ☐ porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům		
☐ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	☐ porozumí obsahu krátkého textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ☐ najde konkrétní informace v textu, který se vztahuje k probíraným tématům		

5.2 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována v povinném vyučovacím předmětu - Matematika.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována v povinném vyučovacím předmětu - Matematika v 1. - 9. ročníku. Umožňuje žákům důkladně porozumět základním myšlenkovým postupům, matematickým pojmům, jejich vzájemným vztahům, osvojit si některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obor:

5.2.1 Matematika

5.2.1 Vyučovacím předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacím předmětu

Matematika prolíná celým základním vzděláváním, je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.

Důležitou součástí matematického vzdělání je osvojení rýsovací techniky, kterou žáci využijí při dalším studiu.

Předmět matematika je úzce spjat s dalšími exaktními předměty např. fyzika - převody jednotek, výpočet objemu, zeměpis - měřítko. Metody práce jsou zaměřeny především na samostatnou práci žáků, na řešení problému.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do čtyř tematických okruhů na 2. stupni:

- ☐ 1. Číslo a proměnná
- ☐ 2. Závislosti, vztahy a práce s daty
- ☐ 3. Geometrie v rovině a v prostoru
- ☐ 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Obsahové vymezení vyučovacím předmětu

Žák:

- ☐ se seznámí s čísly, utvoří si konkrétní představy o číslech a číselné ose, osvojí si postupy matematických operací a jejich důležitost a užití (sčítání, odčítání, násobení a dělení, měření, odhadování a zaokrouhlování);
- ☐ uvědomí si jaký má význam třídění a seskupování dat podle určitých kritérií a vzájemné souvislosti a závislosti mezi nimi, získává číselné údaje různými způsoby, např. měřením, osvojováním si převodů jednotek délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času, sestavování jednoduchých tabulek a grafů;
- ☐ rozeznává, pojmenovává a znázorňuje základní geometrické útvary, hledá podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás a popisuje vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru, porovnává, měří a zdokonaluje svůj grafický projev;

- ☐ hledá řešení úloh, rozvíjí logické myšlení a podle míry rozumové vyspělosti se snaží řešit problémové situace a úlohy z běžného života a hledá více možných řešení, hledá řešení různých zábavných úloh, kvízů, rébusů a doplňovaček, samostatně pracuje při používání prostředků výpočetní techniky a používá některé další pomůcky;
- ☐ rozvíjí paměť a logické myšlení prostřednictvím matematických operací;
- ☐ vytváří prostorovou představivost;
- ☐ zdokonaluje grafický projev a základní rýsovací techniky;
- ☐ osvojuje základní matematické pojmy a symboly, postupy a způsoby jejich užití;
- ☐ naučí se přesnosti a uplatňování matematických pravidel.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	4	4	4

V 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka matematiky probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Vyučující může modifikovat jednotlivá témata v souladu s možnostmi školy, úrovní vědomostí a aktuálními potřebami žáků.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- ☐ Prostřednictvím matematických operací, užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh, vytvářením prostorové představivosti, zdokonalováním grafického projevu rozvíjíme pamětní a logické myšlení.
- ☐ Nabízením různých metod práce, rozmanitých pomůcek dosahujeme zajímavosti výuky
- ☐ Prací s učebními pomůckami, učebními materiály a s učebnicemi učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace a uplatnit získané zkušenosti v praktickém životě.
- ☐ Hodnocením vlastní práce, posilováním sebevědomí vedeme žáky k poznávání vlastních pokroků.
- ☐ Volbou vhodných úloh z každodenního života vedeme žáky k prohlubování matematických znalostí a dovedností a jejich aplikací v běžném životě.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Řešením matematických úloh učíme žáky vnímat problémové situace, rozpoznávat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení.
- ☐ Navozením vhodného klimatu ve třídě, povzbuzováním sebevědomí a soustavným opakováním početních operací pomáháme žákům učit se nenechat se odradit nezdarem při řešení problému a vyhodnocení správnosti výsledku.
- ☐ Pomocí vhodných forem a metod práce vedeme žáky, aby při řešení matematických problémů uměli požádat o radu a řídit se jí.
- ☐ Zadáváním takových úloh, kterými rozvíjíme kreativitu při řešení problémových úloh, podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, a umožňujeme diskusi o řešitelnosti daných úloh.

Kompetence komunikativní

- ☐ Používáním učebnic, názorných pomůcek a úloh z praktického života vedeme žáky k porozumění matematického jazyka včetně symboliky.
- ☐ Pomocí vhodných forem a metod práce, vhodným klimatem ve třídě pomáháme žákům porozumět obsahu sdělení a komunikovat.
- ☐ Nabízením příležitostí vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Na základě poznání a pochopení vlastní osoby pomáháme žákům posilovat své sebevědomí.
- ☐ Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- ☐ Využíváním formy skupinové práce a vzájemné pomoci při učení vedeme žáky uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- ☐ Prostřednictvím modelových i praktických úloh učíme žáka rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování.

Kompetence občanské

- ☐ Důsledným dodržováním zásad a pravidel soužití daných řádem školy učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití.
- ☐ Vlastním příkladem a příklady z okolí vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh

Kompetence pracovní

- ☐ Soustavným opakováním, povzbuzováním, posilováním sebevědomí vedeme žáky k rozvíjení samostatnosti, systematičnosti, vytrvalosti, přesnosti a sebekontroly, ke zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik.
- ☐ Zařazováním vhodných činností vedeme žáky k dosažení zručnosti.

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- vysvětlí pojmy prvočíslo, číslo, složené, násobek, dělitel - rozloží číslo složené na součin prvočinitelů - určí podle znaků dělitelnosti, čím je číslo dělitelné - určí nejmenší společný násobek (n) a největší společný dělitel (D) - řeší slovní úlohy s využitím n a D - využívá kritéria dělitelnosti - rozlišuje kladné a záporné číslo - znázorní celé číslo na číselné ose - určí číslo opačné	Dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené - rozklad čísla na prvočinitele - násobek, dělitel - čísla soudělná a nesoudělná - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 25, 50, 100) Celá čísla: - kladná a záporná čísla, nula - čísla navzájem opačná - číselná osa	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. D - Orientace na časové ose.
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- vysvětlí pojem desetinné číslo - znázorní desetinné číslo na číselné ose - přečte a zapíše desetinné číslo - porovná desetinná čísla - zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností - sčítá a odčítá desetinná čísla - násobí desetinná čísla - dělí desetinná čísla číslem přirozeným i číslem desetinným - při řešení složitějších úloh účelně a efektivně využívá kalkulačtor - využívá pro kontrolu výsledku odhad	Desetinná čísla - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - čtení a zápis desetinných čísel - desetinná čísla na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení desetinných čísel - dělení desetinného čísla číslem přirozeným a číslem desetinným - převody jednotek délky a hmotnosti s využitím desetinných čísel	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. F - Hmotnost. Délka.
Závislosti, vztahy a práce s daty			
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat	- matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je - určí polohu bodu v rovině - znázorní bod v pravoúhlé soustavě souřadnic	Závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky - slovní úlohy	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností

	- vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu - převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak - vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota)	- pravoúhlá soustava souřadnic - určování polohy bodu v rovině - souřadnice bodu v rovině	zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I - Tabulkový editor. Z - Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky.
Geometrie v rovině a prostoru			
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - načrtne a sestrojí rovinné útvary - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- využívá matematickou symboliku - narýsuje a označí přímku, - polopřímku, úsečku dané délky - narýsuje a označí kružnici, kruh - určí, zda lze sestrojit trojúhelník užitím trojúhelníkové nerovnosti - narýsuje trojúhelník - rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) - využívá při výpočtech vlastností dvojic úhlů a součtu úhlů v trojúhelníku - rozliší druhy trojúhelníků - podle délek stran (rovnostanný, rovnoramenný, obecný) - určí vnitřní úhly trojúhelníka, jsou-li dány velikosti dvou dalších vnitřních úhlů - popíše úhel, vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotka - stupeň, minuta - rozliší druhy úhlů - narýsuje a rozpozná úhel ostrý, pravý, tupý, přímý - narýsuje úhel dané velikosti, změří úhel úhломěrem - sestrojí dvojice úhlů vedlejších, vrcholových, střídavých a souhlasných úhlů a popíše jejich vlastnosti - sečte a odečte dvojice úhlů početně i graficky - násobí a dělí úhel dvěma - určí jednotky obsahu, objemu, převede jednotky - rozliší a popíše krychli a kvádr - používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka	Rovinné útvary: - přímka, polopřímka, úsečka, úhel - kružnice, kruh - trojúhelník, trojúhelníková nerovnost - rýsování trojúhelníků ze tří stran - druhy trojúhelníků - vnitřní a vnější úhly trojúhelníka - rýsování kolmic a rovnoběžek - vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) Metrické vlastnosti v rovině: - úhel a jeho velikost - druhy úhlů - jednotky velikosti úhlu (stupně, minuty) - úhel dané velikosti, úhломěr - rýsování úhlu - úhel vedlejší a vrcholový - sčítání a odčítání úhlů (početní i grafické) - násobení a dělení úhlu dvěma Prostorové útvary: - kvádr, krychle - jednotky obsahu, převody jednotek - povrch krychle a kvádrů - síť krychle a kvádrů ve čtvercové síti Konstrukční úlohy: - osa úsečky, osa úhlu - osová souměrnost	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I - Grafický editor. VV - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu. F - Veličina.

	☐ zakreslí síť kvádrů a krychle ve čtvercové síti ☐ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání ☐ vypočítá povrch, objem krychle a kvádrů dosazením do vzorce ☐ určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině ☐ popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině ☐ využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života ☐ sestrojí osu úsečky ☐ sestrojí osu úhlu ☐ určí vlastnosti útvarů v osové souměrnosti ☐ sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osové souměrnosti, určí osu souměrnosti ☐ rozpozná útvar osové souměrný		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
☐ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ☐ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	☐ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ☐ doplní početní tabulku, čtverce ☐ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ☐ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	Číselné a logické řady. Logické a netradiční geometrické úlohy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady - znázorní celé číslo na číselné ose - porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti - určí číslo opačné - sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla - určí absolutní hodnotu čísla - vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla - využívá geometrickou interpretaci absolutní hodnoty celého čísla - převede zlomek na desetinné číslo a naopak - graficky znázorní zlomek - znázorní zlomek na číselné ose - převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla - rozšíří a zkrátí zlomek - porovná zlomek podle velikosti - sčítá a odečítá zlomky se stejným jmenovatelem - sčítá a odečítá zlomky s různým jmenovatelem - násobí a dělí zlomky - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - objasní pojmy poměr a postupný poměr - stanoví poměr ze zadaných údajů - provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování - vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem - počítá slovní úlohy z praxe s využitím poměru	Celá čísla - číselná osa - čísla celá - kladná, záporná, nula - uspořádání celých čísel na číselné ose - absolutní hodnota čísla - čísla navzájem opačná - sčítání a odčítání celých čísel - násobení a dělení celých čísel Zlomky a racionální čísla - převrácené číslo - pojem zlomku, zápis desetinného zlomku - celek a část - vyjádření části celku pomocí zlomku - převádění zlomku na desetinná čísla a naopak - smíšené číslo - převádění smíšeného čísla na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo rozšiřování a krácení zlomků - sčítání a odčítání zlomků - násobení a dělení zlomků - složený zlomek - pojem racionální číslo - obor racionálních čísel Poměr - měřítko, úměra, trojčlenka - pojem, postupný poměr - krácení a rozšiřování poměru - měřítko plánu a mapy Procenta - procento, základ, počet procent, procentová část - výpočet procentové části - výpočet počtu procent	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. F - Pohyb těles.

	□ vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy, dovede přepočítat měřítko □ vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent □ vypočítá jedno procento z daného základu □ použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je □ řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek □ aplikuje základy jednoduchého úrokování □ provede rozbor slovní úlohy a stanoví postup řešení □ používá pojmy rovnost, rovnice, kořen rovnice □ dokáže řešit lineární rovnici pomocí ekvivalentních úprav	- výpočet základu - jednoduché úrokování - promile - slovní úlohy z praxe Rovnice - lineární rovnice - rovnost, rovnice, kořen rovnice - ekvivalentní úpravy lineárních rovnic	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
□ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data □ porovnává soubory dat □ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	□ sestaví tabulku přímé a nepřímé úměrnosti □ sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti □ vypočítá aritmetický průměr a uvede jeho praktický význam □ aplikuje výpočet aritmetického průměru ve slovních úlohách z praxe □ rozliší přímou a nepřímou úměrnost □ řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky	Závislosti a data - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky - četnost znaku, aritmetický průměr - slovní úlohy - tabulky a grafy - přímá a nepřímá úměrnost - aritmetický průměr a jeho využití Funkce - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - trojčlenka	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I - Tabulkový editor. F - Tabulka, graf.
Geometrie v rovině a prostoru			
□ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku □ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary □ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů □ načrtne a sestrojí rovinné útvary □ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků □ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	□ sestrojí šestiúhelník, osmiúhelník □ popíše vlastnosti šestiúhelníku, osmiúhelníku □ rozliší typy čtyřúhelníků □ využívá vlastností základních rovinných útvarů (vlastností úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost) □ vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů, shodnost trojúhelníků □ určí výpočtem obsah a obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku a lichoběžníku □ používá a převádí jednotky délky a obsahu □ uvede věty o shodnosti trojúhelníků □ sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu	Rovinné útvary - pravidelné mnohoúhelníky - vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) - čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník) - pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník - vlastnosti, obvod, konstrukce - shodné útvary v rovině - Shodnost a podobnost: shodnost trojúhelníků - věty sss, sus, usu (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) - konstrukce trojúhelníků - Prostorové útvary - kolmý hranol - hranol trojboký, čtyřboký, víceboký	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I - Grafický editor. VV - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu.

☐ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	☐ popíše kolmý hranol ☐ vypočítá objem a povrch hranolu ☐ rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno ☐ určí, zda lze sestavit trojúhelník užitím trojúhelníkové nerovnosti ☐ určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti ☐ sestaví obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti ☐ určí střed souměrnosti ☐ dodržuje zásady správného rýsování	- objem a povrch hranolu Metrické vlastnosti v rovině - vzdálenost bodu od přímky Konstrukční úlohy - středová souměrnost - středově souměrný útvar	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
☐ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ☐ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	☐ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ☐ doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice ☐ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ☐ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	Číselné a logické řady. Číselné a obrázkové analogie.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- určí druhou mocninu reálných čísel a druhou odmocninu nezáporných reálných čísel - užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - uveče příklady praktického použití druhé mocniny a odmocniny - určí druhé mocniny a odmocniny pomocí matematických tabulek a kalkulačky - vysvětlí pojem číselný výraz a určí jeho hodnotu - zapiše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ - rozumí pojmu výraz s proměnnou - provádí početní operace s výrazy s proměnnou - řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných - dokáže do výrazu za proměnnou dosadit dané číslo - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - zná rozdíl mezi pojmem jednočlen, dvojčlen, mnohočlen - vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - provádí početní operace s mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ - využívá při úpravě výrazů vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ - provádí úpravu mnohočlenů vytýkáním - sestaví číselný výraz podle slovního zadání	Mocniny a odmocniny: - druhá mocnina a její vlastnosti - druhá odmocnina a její vlastnosti - určení druhé mocniny a odmocniny pomocí matematických tabulek a kalkulačky - reálná čísla Výrazy: - číselný výraz - určování hodnot číselného výrazu - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deset ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ - proměnná - výrazy s proměnnými - pravidla pro sčítání, odčítání, násobení výrazů s proměnnou - dosazování do výrazu konkrétních čísel za proměnnou - zápis slovního textu pomocí výrazu Mnohočleny: - jednočlen, dvojčlen, mnohočlen - sčítání, odčítání mnohočlenů, - násobení mnohočlenu jednočlenem, - násobení mnohočlenu mnohočlenem - vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ a jejich užití - úprava mnohočlenu vytýkáním Rovnice: - lineární rovnice - rovnost, rovnice, kořen rovnice - ekvivalentní úpravy lineárních rovnic - zkouška správnosti výpočtu - jednoduché slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. CH - Chemické rovnice.

	☐ používá pojmy rovnost, rovnice, kořen rovnice ☐ dokáže řešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ☐ provádí zkoušku správnosti svého řešení ☐ rozhodne, zda rovnice má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru ☐ analyzuje a řeší jednoduché problémy z praxe pomocí lineárních rovnic ☐ uvede příklady využití lineárních rovnic v praxi		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
☐ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ☐ porovnává soubory dat ☐ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	☐ je schopen užívat pojmy, statistický soubor, kvalitativní, kvantitativní znak, četnost, aritmetický průměr ☐ provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu ☐ vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data ☐ porovnává soubory dat ☐ pracuje s intervaly a časovou osou ☐ samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich realitu	Závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku - kvantitativní nebo kvalitativní znak - zápis zjištění údajů do tabulky - určování četnosti hodnot daného znaku - výpočet aritmetického průměru a jeho užití v praxi - čtení a sestavování sloupčového a kruhového diagramu	I - Tabulkový editor.
Geometrie v rovině a prostoru			
☐ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ☐ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ☐ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ☐ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ☐ načrtne a sestrojí rovinné útvary ☐ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ☐ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ☐ načrtne a sestrojí síť základních těles ☐ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ☐ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	☐ vysvětlí pojem odvěsny, přepona v pravoúhlém trojúhelníku, Pythagorova věta ☐ provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ☐ účelně užívá matematické tabulky a kalkulátor ☐ umí použít a zná Ludolfovo číslo ☐ užívá pojmy kruh, kružnice, zná rozdíl těchto pojmů ☐ odhadne a vypočítá obsah a obvod ☐ řeší slovní úlohy vedoucí k užití obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice ☐ analyzuje vzájemnou polohu dvou kružnic, kružnice a přímk ☐ užívá pojmy středná, tečna, sečna, vnější a vnitřní dotyk, bod dotyku ☐ načrtne a sestrojí síť válce ☐ používá pojmy podstava a plášť válce ☐ odhaduje a vypočítá objem a povrch válce	Metrické vlastnosti v rovině - základní pojmy v pravoúhlém trojúhelníku - odvěsny, přepona. - Pythagorova věta a její důkaz. - příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty Rovinné útvary - kruh, kružnice - Ludolfovo číslo - konstrukce tečny v daném bodě - Thaletova věta - výpočty obsahu a obvodu kruhu, délka kružnice - slovní úlohy z praxe vedoucí k užití S a o kruhu, délky kružnice Prostorové útvary - rotační válec - základní pojmy a vlastnosti - konstrukce sítě válce - výpočty objemu a povrchu válce - řešení slovních úloh z praxe o S a V válce	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I - Grafický editor.

	☐ pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) ☐ sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky ☐ popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí, určí počet řešení konstrukční úlohy a ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání	Konstrukční úlohy - množiny bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice) - základní pravidla přesného rýsování - pojem množina všech bodů dané vlastnosti a jejich konstrukce -využití množin všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh - konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků - rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
☐ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ☐ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	☐ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ☐ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ☐ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	Číselné a logické řady. Číselné a obrázkové analogie. Logické a netradiční geometrické úlohy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
□ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor □ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním □ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav □ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	□ upravuje výrazy prováděním početních výkonů pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ a vytýkáním □ určuje hodnotu výrazu □ určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl □ provádí početní operace (+, -, ·, :) s lomenými výrazy □ upraví složený lomený výraz a dále ho zjednoduší □ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli □ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav v oboru R □ provede zkoušku řešení	Výrazy - rozklad mnohočlenu na činitele - vytýkání společného činitele - rozklad mnohočlenu pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ Lomené výrazy - obor proměnné - krácení a rozšiřování lomených výrazů - početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) lomených výrazů Lineární rovnice - řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic Soustava dvou rovnic se dvěma neznámými - řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a dosazovací - grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. CH - Chemické rovnice.
	□ zná a užívá základní pojmy finanční matematiky - úrok, jistina, úroková doba, období, míra □ popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel □ řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel	Finanční matematika - jednoduché úrokování - složené úrokování - jednoduché úlohy z praktického života	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PČ - Ekonomika domácnosti. OV - Hospodaření - rozpočet domácnosti.
Závislosti, vztahy a práce s daty			
□ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data □ porovnává soubory dat □ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti □ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	□ je schopen užívat pojmy, statistický soubor, kvalitativní, kvantitativní znak, četnost, modus, medián, aritmetický průměr □ provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu	Závislosti a data - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - náčrtky, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data - porovnává soubory dat - pracuje s intervaly a časovou osou	- kvantitativní nebo kvalitativní znak - zápis zjištění údajů do tabulky - určování četnosti hodnot daného znaku - výpočet aritmetického. průměru, mediánu a modu a jejich užití v praxi	I - Tabulkový editor.
	- rozezná předpis funkce - vysvětlí pojem lineární funkce - vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí i grafem - sestrojí graf lineární funkce s důrazem na přesnost rýsování - použije funkci při řešení úloh z praxe - zná a používá pojmy definiční obor funkce, množina hodnot funkce - určuje základní vlastnosti funkcí - f. rostoucí, f. klesající, funkce sudá, lichá - dokáže sestrojit graf funkce	Funkce: - pravoúhlá soustava souřadnic - definice funkce - definiční obor funkce, množina hodnot funkce - pojmy závislá proměnná, nezávislá proměnná - graf funkce - graf funkce klesající, rostoucí - lineární funkce $y = ax + b$, kde $a, b \in \mathbb{R}$, graf lineární funkce, vliv koeficientů a, b na graf funkce - přímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = kx$, kde $k \in \mathbb{R}, k \neq 0$ - graf přímé úměrnosti - nepřímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = k / x$, kde $k \neq 0, x \in \mathbb{R} - \{0\}$ - graf nepřímé úměrnosti. - řešení slovních úloh pomocí funkcí	
Geometrie v rovině a prostoru			
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - načrtne a sestrojí rovinné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), sestrojuje je - analyzuje jejich vlastnosti, vypočítává jejich objem a povrch, sestrojuje jejich sítě - pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles - dokáže určit podobné útvary v rovině, určí a použije poměr podobnosti, sestrojí podobný obraz danému vzoru - využívá při výpočtech věty o podobnosti a shodnosti trojúhelníků - rozdělí úsečku dané délky v daném poměru. - užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami - využívá základy goniometrie při řešení reálných situací - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh	Stereometrie Jehlan - síť jehlanu, výpočet objemu a povrchu jehlanu Rotační kužel - výpočet objemu a povrchu kužele Koule - výpočet povrchu a objemu koule podobnost - podobnost., poměr podobnosti, podobnost trojúhelníků, praktické zmenšování a zvětšování útvarů v daném poměru věty o podobnosti trojúhelníků - dělení úsečky v daném poměru - poměr stran v podobných trojúhelnících - základy goniometrie Konstrukční úlohy - množiny bodů dané vlastnosti	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			

☐ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ☐ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	☐ logické a netradiční geometrické úlohy ☐ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ☐ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ☐ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	Číselné a logické řady. Číselné a obrázkové analogie.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.
---	--	--	--

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

ICT patří k rychle se rozvíjejícím oborům, které do výuky na ZŠ zasahují nejvíce. Díky tomu, že dnes ovlivňují téměř všechny oblasti lidské činnosti, je zřejmé, že nutně musí mít přesahy, které nelze vměstnat do jediného oboru. Všudypřítomnost mobilních technologií a možnost být neustále ve spojení s kýmkoli, jež má obrovský výukový potenciál, ale může být též snadno zneužita a při soustavném nasazení může vést až k závislosti, naznačuje, že by se dalším prioritním cílem výuky měly stát kompetence odpovídající nově koncipované gramotnosti síťové. Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Žáci budou žít v prostředí do značné míry naplněném všudypřítomnými technologiemi, v prostředí, v němž bude schopnost je využívat mít zásadní vliv na úspěšné uplatnění se v životě i při pracovním uplatnění na trhu práce.

5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika vede žáky k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem a tabulkami. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu a další sociální sítě.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do dvou tematických okruhů na 2. stupni:

1. Vyhledávání informací a komunikace
2. Zpracování a využití informací

Žák:

- ☐ šetrně a odpovědně pracuje s výpočetní technikou;
- ☐ osvojí si znalosti a dovednosti práce s počítačem;
- ☐ poznává možnosti výpočetní techniky, vyhledává a využívá potřebné informace;
- ☐ pozná úlohu informací a informačních činností a využívá moderní informační a komunikační technologie;
- ☐ porozumí toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím;
- ☐ je schopen formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení;
- ☐ porovnává informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahuje větší věrohodnosti vyhledaných informací;
- ☐ využívá výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce;

- ☐ chápe funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů;
- ☐ respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW;
- ☐ sebevzdělává se a komunikuje prostřednictvím výpočetní techniky;
- ☐ tvořivě využívá softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce;
- ☐ zaujímá odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Mediální výchova
- ☐ Výchova demokratického občana
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Časové vymezení vyučovacího předmětu

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

V 7., 8. a 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka zeměpisu probíhá v počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Při výuce informační a komunikační technologie žáci využívají PC sestavy v počítačové učebně a pracují pod názorným vedením učitele. Vyučující může modifikovat jednotlivá témata v souladu s možnostmi školy, úrovní vědomostí a aktuálními potřebami žáků.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- ☐ Na praktických příkladech vycházejících ze zkušeností žáků rozvíjíme u žáků myšlení a logické uvažování, poznávání možností využívání výpočetní techniky, osvojení znalostí a dovedností práce s počítačem.
- ☐ Využitím informačních a komunikačních technologií a uplatnit získané zkušenosti v praktickém životě učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace.
- ☐ Poskytováním dostatku informačních zdrojů učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace a používat termíny, znaky a symboly z oblasti výpočetní techniky ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života.
- ☐ Využíváním zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, užíváním nápovědy (help) u jednotlivých programů, literatury apod. vedeme žáky k objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě.
- ☐ Necháváme žáky využívat svých poznámek při praktických úkolech, pořizují si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Zadáváním vhodných úloh vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.
- ☐ Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a své řešení obhajovat.
- ☐ Zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.

Kompetence komunikativní

- ☐ Prostřednictvím výpočetní techniky vedeme žáky ke komunikaci a k sebevzdělávání.
- ☐ Kladením důrazu na „kulturní úroveň“ komunikace učíme žáky dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).
- ☐ Využíváním různých informací učíme žáky porozumět běžně užívaným textům a záznamům.
- ☐ Rozvíjením komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích učíme žáky zvládat jednoduchou formu verbální a písemné komunikace.
- ☐ Umožněním komunikace na dálku a využíváním vhodné technologie žáci některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Soustavným opakováním pravidel práce na sociálních sítích vedeme žáky k získání odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím na internetu.
- ☐ Prostřednictvím práce v týmu vedeme žáky k poskytování a přijímání kolegiální rady či pomoci.
- ☐ Hodnocením vlastních prací a prací ostatních vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu, čímž se učí chápat, že každý člověk je různě zručný.
- ☐ Týmovou práci při jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, učí se naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- ☐ Hodnocením své práce i prací ostatních a vzájemnou komunikací vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu, učíme je pochopit, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence občanské

- ☐ Předkládáním modelových úkolů učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady.
- ☐ Zpracováváním informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.
- ☐ Soustavným opakováním legislativy a obecných morálních zákonů (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) jsou žáci vedeni k jejich dodržování (např. správná citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...).
- ☐ Zpracováváním informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

- ☐ Dodržováním zásad bezpečnosti, hygieny a pravidel pro práci s výpočetní technikou vedeme žáky k ochraně svého zdraví.
- ☐ Pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- ☐ Hledáním informací důležitých pro svůj další profesní růst prostřednictvím ICT pomáháme žákům konkretizovat představu o reálné podobě jejich budoucího povolání.
- ☐ Vyhledáváním různých informací důležitých pro další osobní a profesní růst vedeme žáky k využití ICT v praktickém životě.

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
 Vyučovací předmět: INFORMATIKA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Kódování a šifrování dat a informací – data, informace a modelování			
navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	- Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady - Přenos dat, symetrická šifra - Identifikace barev, barevný model - Vektorová grafika - Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód	OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných

			MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách. RJ - Základní slovní zásoba, práce se slovníkem. ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje. HV - Využití notačních programů pomocí PC. D - Získávání informací o dějinách.
Práce s daty – informační systémy			
□ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat □ sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	□ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) □ odpoví na otázky na základě dat v tabulce □ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce □ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy □ navrhne tabulku pro záznam dat □ propojí data z více tabulek či grafů	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy). OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě). MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení).

			MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách. RJ - Základní slovní zásoba, práce se slovníkem. ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje. HV - Využití notačních programů pomocí PC. D - Získávání informací o dějinách.
Informační systémy – informační systémy			
☐ vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	☐ popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují ☐ pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	☐ Školní informační systém ☐ Uživatelé ☐ Činnosti ☐ Práva ☐ Databázové relace	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.

Informační systémy – digitální technologie			
□ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos □ vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky □ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače □ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	□ nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje □ uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory □ vybere vhodný formát pro uložení dat □ vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě □ porovná různé metody zabezpečení účtů □ spravuje sdílení souborů □ pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy □ zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	□ Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému □ Správa souborů, struktura složek □ Instalace aplikací, aktualizace □ Domácí a školní počítačová síť □ Fungování a služby internetu □ Princip e-mailu □ Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa □ Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. ČJ - Vlastní tvořivé psaní. M - Geometrie v rovině a prostoru. Závislosti, vztahy a práce s daty. Z - Komunikační geografický a kartografický jazyk.

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
 Vyučovací předmět: INFORMATIKA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Programování – opakování a vlastní bloky - Algoritmizace a programování			
□ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen □ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému □ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné □ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	□ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost □ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná □ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby □ používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, □ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech □ diskutuje různé programy pro řešení problému □ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	□ Vytvoření programu □ Opakování □ Podprogramy	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality). OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.

Modelování pomocí grafů a schémat – Data, informace a modelování			
□ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní □ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	□ vysvětlí známé modely jevů, situací, činností □ v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku □ pomocí ohodnocených grafů řeší problémy □ pomocí orientovaných grafů řeší problémy □ vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	□ Standardizovaná schémata a modely □ Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu □ Orientované grafy, automaty □ Modely, paralelní činnost	MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě). MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět. AJ - Dopis a e-mail. RJ - Základní informace - Rusko; práce se slovníkem. ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje. HV - Noty, využití notačních programů pomocí PC.

Programování – podmínky, postavy a události - Algoritmizace a programování

□ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen □ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému □ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné □ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	□ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému □ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná □ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby □ používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna □ spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav □ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech □ diskutuje různé programy pro řešení problému □ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní □ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	□ Opakování s podmínkou □ Události, vstupy □ Objekty a komunikace mezi nimi	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy). ČJ - Vlastní tvořivé psaní. M - Závislosti, vztahy a práce s daty. Geometrie v rovině a prostoru. F - Tabulka a graf dráhy.
---	---	---	---

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Programování – větvení, parametry a proměnné - Algoritmizace a programování			
☐ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ☐ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ☐ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ☐ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	☐ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ☐ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ☐ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ☐ používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna ☐ spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav ☐ používá souřadnice pro programování postav ☐ používá parametry v blocích, ve vlastních blocích ☐ vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu ☐ diskutuje různé programy pro řešení problému ☐ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	☐ Větvení programu, rozhodování ☐ Grafický výstup, souřadnice ☐ Podprogramy s parametry ☐ Proměnné	OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje);
Hromadné zpracování dat – informační systémy			
☐ vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat ☐ nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	☐ při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky ☐ používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ☐ řeší problémy výpočtem s daty ☐ přepíše do tabulky dat nový záznam ☐ seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) ☐ používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ☐ ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním	☐ Relativní a absolutní adresy buněk ☐ Použití vzorců u různých typů dat ☐ Funkce s číselnými vstupy ☐ Funkce s textovými vstupy ☐ Vkládání záznamu do databázové tabulky ☐ Řazení dat v tabulce ☐ Filtrování dat v tabulce ☐ Zpracování výstupů z velkých souborů dat	identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě). MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií

	nebo vizualizací velkého množství dat	ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách. RJ - Práce se slovníkem. ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje. HV - Noty, využití notačních programů pomocí PC. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. ČJ - Vlastní tvořivé psaní. M - Závislosti, vztahy a práce s daty. M - Geometrie v rovině a prostoru OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů,
--	---------------------------------------	--

			vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy). OV - Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání, porušování práv k duševnímu vlastnictví.
--	--	--	---

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Programovací projekty – Algoritmizace a projektování			
□ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení □ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému □ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné □ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	□ řeší problémy sestavením algoritmu □ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému □ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby □ diskutuje různé programy pro řešení problému □ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní □ řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků □ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému □ zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	□ Programovací projekt a plán jeho realizace □ Popsání problému □ Testování, odladění, odstranění chyb □ Pohyb v souřadnicích □ Ovládání myši, posílání zpráv □ Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu □ Nástroje zvuku, úpravy seznamu □ Import a editace kostýmů, podmínky □ Návrh postupu, klonování. □ Animace kostýmů postav, události □ Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné □ Výrazy s proměnnou □ Tvorba hry s ovládáním, více seznamů □ Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět. RJ - Práce se slovníkem. ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávání. Informační zdroje. HV - Noty, využití notačních programů pomocí PC. I - Informační základna pro volbu povolání. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).

□ popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě □ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos □ vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky □ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače □ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	□ pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí □ vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením □ diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich □ na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat □ popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní □ na schematickém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti □ vysvětlí vrstevníkoví, jak fungují některé služby internetu □ diskutuje o cílech a metodách hackerů □ vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat □ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Hardware a software □ Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí □ Operační systémy: funkce, typy, typické využití □ Komprese a formáty souborů □ Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě □ Typy, služby a význam počítačových sítí □ Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa □ Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud □ Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL □ Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost □ Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy □ Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita □ Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat □ Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy). ČJ - Vlastní tvořivé psaní. M - Závislosti, vztahy a práce s daty. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality). MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.
--	--	---	---

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována ve vyučovacích předmětech - Dějepis a Občanská výchova. Tato vzdělávací oblast v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

5.4.1 Dějepis

5.4.2 Výchova k občanství

5.4.1 Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které výrazně zasáhly do života všech generací. Důraz je kladen na schopnosti žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí či historických jevů a pochopit problematiku dnešního světa. Mezi životní kompetence, které se ve vzdělávacím předmětu Dějepis uplatňují, patří schopnost žáka argumentovat či zobecňovat historická fakta, funkční osvojování poznatků, tvůrčí řešení problému, hodnocení dějinných jevů a následné zaujímání postojů k dané problematice a v neposlední řadě umělecké a sociální citění.

Je využíváno vazeb na učivo zeměpisu, českého jazyka, občanské výchovy a výtvarné výchovy. Výuka dějepisu vede žáky k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa. Žáci se naučí

samostatně získávat poznatky z různých zdrojů a vést dialog, v němž prokazují schopnost hodnotit historické události a obhajovat své názory a stanoviska.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- ☐ se zajímá o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváří si a upevňuje vědomí příslušnosti k evropské kultuře;
- ☐ rozvíjí vlastní historické vědomí;
- ☐ vnímá hlavní vývojové linie;
- ☐ orientuje se v historickém čase;
- ☐ chápe souvislosti dějinných událostí a procesů;
- ☐ odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlí jejich souvislosti a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- ☐ hledá paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnává je s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- ☐ utváří si pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost;
- ☐ rozlišuje mýty a skutečnost, rozpoznává projevy a příčiny subjektivního výběru a hodnotí fakta, snaží se o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti;
- ☐ využívá jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru;
- ☐ chápe kulturní rozmanitost světa.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Výchova demokratického občana
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ☐ Multikulturní výchova
- ☐ Environmentální výchova
- ☐ Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

V 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet, výukové programy). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem - skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, žakovská spolupráce, kolektivní práce, frontální výuka, projektové vyučování, zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Předmět Dějepis souvisí se vzdělávacím oborem Výchova k občanství ze stejné vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Předkládáním dostatku informací rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k získání základních vědomostí o minulosti a současnosti naší země v kontextu se světovými dějinami a seznamujeme je s historickými termíny souvisejícími s probíraným učivem.
- ☐ Používáním učebnic, učebních materiálů, pomůcek a vyhledáváním informací z různých zdrojů, vedeme žáky k zamyšlení nad historickým vývojem.
- ☐ Poskytováním dostatku informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí, vyhledávat a třídit informace, které vedou k poznávání historických a kulturních památek, jejich ochraně a úctě k nim (encyklopedie, specifické prostředí - muzeum, beseda, přednáška) a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Překonáváním životních překážek vedeme žáky k samostatnému řešení problémů a běžných životních situací přiměřeně ke svým možnostem a vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji.
- ☐ Předkládáním problémových situací vedeme žáky při řešení problémů objevovat paralely s historií, zvolit vhodný způsob řešení a nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů.
- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů a tím pomáháme žákům učit se neodradit nezdarem při řešení problému.
- ☐ Porovnáváním společenských jevů a procesů v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledáním paralel mezi současnými a minulými událostmi a vyjádřením stanoviska k některým kontroverzním etapám dějin žáky směřujeme ke kritickému myšlení a ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- ☐ Používáním základní terminologie rozvíjíme komunikační schopnosti žáků, vedeme žáky ke kultivovanému vyjadřování vlastních myšlenek, názorů a postojů, jejich obhajování a srozumitelné formulaci svých názorů na historické události a jejich význam pro současnost.
- ☐ Zařazováním vhodného učiva rozvíjíme u žáků schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru.
- ☐ Využíváním získaných komunikačních dovedností vedeme žáky k vytváření kvalitních vztahů a utváření pozitivního hodnotového systému.
- ☐ Odpověďmi na položenou otázku na základě připravených podkladů z různých zdrojů, vysvětlením vlastního stanoviska, zasazením odpovědi do historického kontextu na základě připravených podkladů z různých zdrojů učíme žáky výstižně, souvisle a v logickém sledu formulovat své myšlenky a názory.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Na základě poznání a pochopení vlastní identity pomáháme žákům posilovat své sebevědomí.
- ☐ Účinnou spoluprací ve skupině učíme žáky chápat význam týmové práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách, diskutovat a efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.
- ☐ Navozováním modelových situací a různými metodami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) učíme žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování a uvědomovat si jeho možné důsledky a respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot.

Kompetence občanské

- ☐ Formou besed, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností a dlouhodobě zaměřených programů učíme žáky přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy, seznamujeme je s našimi kulturními tradicemi a historickým dědictvím a vedeme je tímto poznáním cítit potřebu je chránit.
- ☐ Zapojováním žáků do různých aktivit seznamujeme žáky s rizikovým chováním, jeho následky a důsledky a vedeme je k pochopení nebezpečí rasizmu a xenofobie.
- ☐ Návštěvami historických památek, společenských, kulturních a sportovních akcí pěstujeme u žáků úctu k dědictví českého národa, k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství.
- ☐ Rozvíjením zájmu o minulost vlastního národa i jiných národů, upevňováním vědomí příslušnosti k evropské kultuře učíme žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice kulturního a historického dědictví a projevovat pozitivní vztah k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní

- ☐ Pracovní činností vedeme žáky k tomu, aby rozvíjeli své myšlení a nacházeli nová řešení, motivujeme je k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- ☐ Předkládáním vhodných činností pomáháme žákům využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj.
- ☐ Sledováním změn způsobu výroby v průběhu historického vývoje, uvědoměním si významu průmyslové revoluce v souvislosti se vznikem nových průmyslových odvětví apod., žáci získávají nové zkušenosti a poznatky ze světa práce.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

ROČNÍK: 6.

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
☐ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	☐ vytváří si na základě získaných informací úctu a respekt k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům ☐ vytváří si schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách.	MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem. MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku. M - Číselná osa. I - Internet - Vyhledávání informací v informačních zdrojích. ČJ - Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Pověsti, báje, mytologie různých národů. Z - Orientace na mapě.
☐ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	☐ vysvětlí pojem historický pramen ☐ uvede druhy historických pramenů archeologie, pomocné vědy historické, kroniky, pověsti, legendy, muzea, knihovny	Historické prameny.	
☐ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	☐ se orientuje na časové ose a v historické mapě ☐ pozná podle letopočtu chronologii událostí ☐ pozná dobu před naším a našeho letopočtu ☐ si osvojí základní periodizaci dějin	Historický čas a prostor.	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
☐ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ☐ objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	☐ rozpozná základní etapy vývoje člověka ☐ na základě osvojených znalostí chápe jednotný původ všech lidí ☐ se seznámí s periodizací období pravěku: Doba kamenná	Člověk a lidská společnost v pravěku: Vznik a vývoj lidského rodu. Doba kamenná Doba bronzová. Doba železná.	MUV - Kulturní difference - poznávání vlastního kulturního zakotvení. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností

☐ uvede příklady archeologických kultur na našem území	☐ způsob života a obživy ☐ vznik náboženství ☐ počátky zemědělství ☐ kultura Doba bronzová ☐ kovové kameny ☐ zánik rodové společnosti ☐ druhy kultur Doba železná ☐ Keltové ☐ rozvoj řemesel a obchodu ☐ porovná způsoby obživy a soužití lidí v pravěku a v současnosti ☐ vyhledává příklady života v pravěku v literatuře ☐ se orientuje na mapě - archeologická naleziště	Naše země v období pravěku.	zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí.
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
☐ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací ☐ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví ☐ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem ☐ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	☐ pochopí vliv přírodních podmínek na vznik a vývoj států ☐ se seznámí s podstatou společenského uspořádání a s projevy náboženských představ ☐ se seznámí se starověkými civilizacemi a pochopí přínos starověké civilizace pro rozvoj evropské kultury: ○ Mezopotámie ○ Egypt ○ Chetitě ○ Palestina ○ Indie ○ Čína ☐ chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury a podstatu antické demokracie ŘECKO Kořeny řecké civilizace Řecká mytologie Archaické a klasické období Řecká kultura Helénismus Řím Etruskové Republika	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz. Antické Řecko a Řím. Střední Evropa a její styky s antickým středomořím.	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie. Základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka). VDO - Občan, občanská společnost a stát - práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost). VMEG - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. MUV - Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami. ČJ - Pověsti, báje, mytologie různých národů. HV - Poslechové činnosti: dějiny hudby.

	Císařství Římská kultura Rozpad římské říše Počátky křesťanství ☐ se seznámí s nejvýznamnějšími památkami a významnými osobnostmi dané doby ☐ si uvědomí rozdílný vývoj v různých částech Evropy		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
□ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států □ porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	□ vybaví si nová etnika, která přišla do Evropy □ vybere nejdůležitější změny, které příchod nových etnik pro Evropu znamenal □ vysvětlí, proč došlo ke stěhování národů ve střední Evropě a ukáže na mapě, kde se jednotlivé kmeny usazovaly □ pojmenuje význam křesťanské církve pro středověkou společnost □ popíše základní společenské skupiny obyvatel ve středověkém státu □ vyjádří vlastními slovy vznik prvních národních států v Evropě a objasní úlohu panovnických dynastií □ si vybaví základní fakta o Franské a Byzantské říši jako pokračovatelkách říše římské □ popíše vznik prvních slovanských států □ se seznámí s životem Slovanů a popíše jejich příchod □ shromáždí základní údaje o Sámovi a o úloze kmenového svazu v obranných bojích □ vlastními slovy popíše vznik islámu a jeho základní myšlenky □ vyjmenuje některé kulturní památky těchto států □ popíše společenské rozvrstvení jednotlivých říší □ ukáže na mapě jednotlivé říše	Nový etnický obraz Evropy: Stěhování národů. Křesťanství. Formování prvních státních celků v Evropě. Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj. Franská říše. Byzantská říše. Slované. Sámová říše. Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci).	MUV - Kulturní difference - respektování zvláštností různých etnik. MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa. VMEG - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - naši sousedé v Evropě. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; Evropa a svět. VDO - Občan, občanská společnost a stát - práva a povinnosti občana.
□ objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	□ popíše stručně vznik Velké Moravy jako prvního státního útvaru na našem území, vybaví si některé její panovníky □ uvede příklady kulturního významu Velké Moravy □ objasní význam cyrilometodějské mise	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě: Velká Morava. Vznik českého státu. Český stát v době knížecí. První čeští králové.	MUV - Kulturní diferenciace - Poznávání vlastního kulturního zakotvení. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu.

	- popíše vlastními slovy vznik českého státu - rozliší počátky státu podle pověstí a historicky prokázané skutečnosti - objasní úlohu panovnického rodu a význam odkazu patronů české země - popíše rozmach českého státu a jeho místo ve střední Evropě	Český stát za posledních Přemyslovců. Lucemburkové na českém trůně.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa. ČJ - Staré pověsti české. ČJ - Písemné prameny - pověsti, legendy. ČJ - Žánry lyrické a epické. OV - Naše vlast: zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	- se seznámí s křesťanstvím ve středověké Evropě (organizace církve, kláštery, rozdělení křesťanské církve) - objasní úlohu křesťanství v životě středověkého člověka - vysvětlí rozdíl mezi mocí světského panovníka a papeže - uvede příklady lidí obviněných z kacířství - najde několik příkladů konfliktů papežů a králů nebo císařů - vysvětlí příčiny křížových výprav a jejich výsledky	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy. Rozmach křesťanství.	
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- vyjmenuje nejdůležitější skupiny obyvatel středověké společnosti a svými slovy popíše vazby mezi nimi (učení o trojím lidu) - popíše život a hospodaření ve středověku - objasní, proč vznikala města, kdo je zakládal a jakou funkci měla - popíše život na venkově, změny v zemědělství a proměny vesnice - uvede příklady románské a gotické kultury	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev. Životní styl raného středověku. Kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost. Románská a gotická kultura.	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí: - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek); změny v krajině (krajina dříve a dnes). VV - Historický vývoj výtvarného umění. ČJ - Hlavní vývojová období národní a světové literatury. HV - Poslechové činnosti a dějiny hudby: Doba románská (gregoriánský chorál). Gotika (duchovní zpěvy, trubadúrské písně).
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
- vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	- vyjmenuje důvody návratu renesančních umělců a učenců k antice - objasní pokrok ve vědě, který vedl k myšlenkám na reformu církve - popíše reakci církve na vědecké objevy (např. astronomie, anatomie) - popíše základní znaky renesančního architektury a renesančního umění - vyjmenuje důvody vzniku husitství - se seznámí s životem a učením Jana Husa a s dalšími významnými osobnostmi husitství	Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou. Kritika církve. Jan Hus. Husité. Průběh husitských válek. Jiří z Poděbrad. Nástup Jagellonců. Reformace a její důsledky.	VV - Historický vývoj výtvarného umění: ČJ - Hlavní vývojová období národní a světové literatury.

	☐ vysvětlí příčiny, průběh a výsledky husitského hnutí v českých zemích ☐ pojmenuje husitské zbraně a objasní způsob vojenské taktiky husitů ☐ na časovou osu zaznamená nejvýznamnější události husitské revoluce ☐ popíše období po husitských válkách ☐ vysvětlí vliv vlády krále Jiřího z Poděbrad pro české země ☐ zhodnotí význam mírových návrhů Jiřího z Poděbrad směřujících k vytvoření středoevropského soustátí ☐ popíše poměry v českých zemích za vlády Jagellonců ☐ vysvětlí pojmy reformace a protireformace		
☐ popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	☐ uvede a popíše příčiny, průběh a důsledky zámořských objevů ☐ ukáže na mapě cesty významných mořeplavců	Zámořské objevy a počátky dobývání světa. Objevné plavby a jejich společenské důsledky.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět: - Evropa a svět. MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně, udržovat tolerantní vztahy, bez ohledu na jejich kulturní, sociální nebo náboženskou příslušnost. Z - Regiony světa: Světadíly, oceány.
☐ objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	☐ uvědomí si okolnosti začlenění českého státu do habsburské monarchie ☐ objasní význam rostoucí moci Habsburků pro politický vývoj v Evropě ☐ popíše náboženské rozdělení Evropy v 16. století ☐ objasní postavení českých zemí v habsburské monarchii, vysvětlí podstatu sporu Habsburků s českými stavy, popíše průběh a zhodnotí výsledek tohoto sporu ☐ popíše vývoj vztahů habsburského panovníka a českých stavů ☐ zaznamená na časovou osu nejvýznamnější události ☐ zhodnotí postavení zemí Koruny české v rámci habsburské monarchie (sídelní město, nárůst moci stavů atd.) ☐ zhodnotí, jaký význam pro kulturní úroveň Prahy měla osobnost Rudolfa II.	Český stát a velmoc v 15. - 18. století. České země po nástupu Habsburků. Česká stavovská společnost. Náboženské poměry v českém státě v době předbělohorské. České království za Rudolfa II.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět -naše vlast a Evropa. VMEG - Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie.

☐ objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	☐ stručně popíše průběh českého stavovského povstání a následně jednotlivých etap třicetileté války ○ vyjmenuje významné vojevůdce, myslitele - exulanty ○ vyvodí společenské, náboženské a sociální důsledky třicetileté války pro české země	Třicetiletá válka - předpoklady, příčiny a záminka války. České stavovské povstání. Průběh a důsledky třicetileté války. České země po třicetileté válce.	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
☐ na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	☐ popíše funkci parlamentů v nizozemské a anglické revoluci ☐ popíše projevy absolutismu v západní a východní Evropě ☐ vysvětlí pojem konstituční monarchie ☐ objasní pojem parlamentarismus ☐ charakterizuje vlády v jednotlivých zemích (absolutismus) ☐ na mapě ukáže země, které byly v 18. století anglickými koloniemi ☐ popíše průběh války o americkou nezávislost ☐ vysvětlí důsledky dělení Polska ☐ na mapě ukáže rozsah Svaté říše římské národa německého ☐ vysvětlí podstatu merkantilismu	Nové typy monarchií. Absolutismus v západní a východní Evropě. Parlament v Nizozemí a v Anglii. Velká Británie. Vznik USA. Francie za vlády Ludvíka XIV. Rusko za Petra Velikého a Kateřiny II., dělení Polska. Svatá říše římská národa německého. Vzestup Pruska.	VMEG - Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět. VDO - Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost). VDO - Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika. VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie. Základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka).
☐ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	☐ rozpozná základní znaky baroka a rokoka ☐ uvede vybrané kulturní památky u nás ☐ vyjmenuje významné osobnosti barokní kultury	Barokní kultura.	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek). ČJ - Hlavní vývojová období národní a světové literatury.
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
☐ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	☐ objasní pojem osvěcenský absolutismus ☐ uvede, v čem se osvěcenství lišilo od středověkého pohledu na svět ☐ popíše významné reformy Marie Terezie a Josefa II. a zhodnotí jejich význam pro společnost i další vývoj habsburské monarchie ☐ uvede příčinu a průběh selského povstání ☐ se seznámí s rozvojem hospodářství a kultury ☐ vyjmenuje významné osvícence	Osvícenství. Osvícenský absolutismus. Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II. Selské rebelie. Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka. Hospodářský a kulturní rozvoj. České země v 2. pol. 18. století. Průmyslová revoluce v Anglii.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí). OV - Naše vlast - významné osobnosti.

	□ popíše výsadní pozici Anglie jako hospodářské velmoci na přelomu 18. a 19. stol. □ vyjmenuje výrobní odvětví, ve kterých došlo během modernizace k zásadním změnám □ popíše nově vzniklá průmyslová odvětví □ porovná vzhled evropských velkoměst před vznikem továren a po něm □ porovná sílu jednotlivých sociálních vrstev před vznikem průmyslu a po jeho vzniku □ vyjádří souvislost mezi formou vlády a rychlostí modernizace společnosti		
□ objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	□ charakterizuje vládu Ludvíka XVI. a vyvodí příčiny všeobecné nespokojenosti francouzské společnosti □ popíše průběh francouzské revoluce □ na mapě ukáže země, kam směřovaly Napoleonovy výboje a místa významných bitev □ zhodnotí význam francouzské revoluce a Napoleonovy vlády pro ostatní Evropu □ popíše hlavní události Napoleonovy vlády □ objasní význam vídeňského mírového kongresu pro uspořádání Evropy po napoleonských válkách □ uvede základní znaky romantismu a klasicismu a vybrané kulturní památky u nás a významné osobnosti	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět Konec absolutismu ve Francii. Konstituční monarchie. Republika, vláda jakobínů. Vláda Napoleona. Napoleonské války. Evropa po napoleonských válkách. Vídeňský kongres. Romantismus. Klasicismus.	HV - Hudební dílo a její autor: romantismus. VV - Historický vývoj výtvarného umění.
□ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů □ charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	□ objasní podstatu revolučních nepokojů v Evropě před rokem 1848 □ vyjmenuje významné představitele českého národního emancipačního hnutí □ vysvětlí, jaké byly snahy českých obrozenců v 1. polovině 19. století □ porovná cíle některých evropských národních emancipačních hnutí □ stručně charakterizuje průběh revolucí v roce 1848 v jednotlivých zemích □ vysvětlí vliv dělnictva na průběh revolucí 1848 v konkrétních státech □ popíše význam buržoazie pro rozvoj evropských národních emancipačních hnutí □ popíše události vedoucí ke sjednocení Německa a Itálie	Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa. Západní Evropa. Východní Evropa a Balkán. Metternichovský absolutismus. České národní obrození. Utváření novodobého českého národa. Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů. Revoluce 1848-49. Porážka revoluce. Sjednocení Německa a Itálie. Francie. Habsburská monarchie a české země.	MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur. MUV - Kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - otázka lidských práv, základní dokumenty. VDO - Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost). EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana kulturních památek. ČJ - Hlavní vývojová období národní literatury.

	☐ popíše důsledky revolučního procesu 1848 pro vybrané evropské národy ☐ uvede do souvislosti změny v Habsburské monarchii a etapy emancipace českého národa		
☐ na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	☐ stručně charakterizuje podstatu jednotlivých politických proudů ☐ vyjmenuje cíle dělnických sdružení a stran ve druhé polovině 19. století ☐ doloží příkladem silící nacionalismus v Evropě ve druhé polovině 19. století	Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva. Dělnická sdružení a politické strany.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost).
☐ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	☐ popíše základní znaky realismu a historizujících uměleckých směrů ☐ uvede, kam směřovala expanzivní politika evropských velmocí ☐ zhodnotí význam kolonií	Kulturní rozrůzněnost doby. Kultura druhé poloviny 19. a počátku 20. století. (Novogotický a novorenesanční sloh, impresionismus, secese, realismus.) Konflikty mezi velmocemi. Imperialismus a kolonialismus.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět. VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie. VV - Historický vývoj výtvarného umění.
MODERNÍ DOBA			
☐ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	☐ charakterizuje spojenecké vztahy mezi velmocemi před první světovou válkou a vytvoří hypotézu o rozdělení mocností do válečných bloků (Trojspolek, Dohoda) ☐ uvede příčiny, které vedly k vypuknutí první světové války ☐ vysvětlí příčiny rostoucího napětí na Balkáně ☐ stručně popíše průběh první světové války ☐ zná významné události první světové války, na mapě ukáže místa stěžejních bitev ☐ vysvětlí politické, sociální a kulturní důsledky války ☐ objasní pojem zahraniční odboj ☐ mít základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky ☐ zdůvodnit, v čem spočívala zásluha T. G. Masaryka o vznik ČSR	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky. Vznik Trojspolku a Dohody. Situace na Balkáně. Atentát v Sarajevu. Příčiny, průběh a důsledky 1. svět. války. Zahraniční odboj. Vznik československého státu. První prezident T. G. Masaryk.	VMEG - Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
MODERNÍ DOBA			
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	- porozumí versailleskému systému včetně jeho selhání v meziválečném období - vysvětlí příčiny a důsledky revolučních událostí v Rusku v roce 1917 - popíše příčiny, průběh a důsledky světové hospodářské krize - uveďe příčiny a důsledky hospodářské krize a najde souvislost mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních politických sil - popíše hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy Československa	Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko - politický vývoj, sociální a národnostní problémy. Pařížská mírová konference. Mírové smlouvy. Společnost národů. Ruské revoluce. Demokratické státy před druhou světovou válkou. Československá republika mezi válkami - formování republiky - Slovensko a Podkarpatská Rus - hospodářství v Československu - zahraniční politika - rozbití Československa	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - základní kategorie fungování demokracie. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět. MUV - Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami.
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	- vysvětlí souvislosti mezi politickým uspořádáním světa po 1. sv. válce a nastolením totalitních režimů v konkrétních státech - na příkladech popíše společné a rozdílné znaky vybraných meziválečných totalitních systémů - uveďe do souvislosti růst totalitních režimů a vznik lokálních válečných konfliktů ve 30. letech 20. století - vysvětlí vliv světové hospodářské krize na rozvoj fašismu, nacismu a komunismu - vysvětlí pojem fašismus, uveďe jeho znaky	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy -komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět. Kultura a věda mezi válkami. Charakteristika totalitních režimů. Komunismus v Sovětském svazu. Fašismus v Itálii. Nacismus v Německu.	MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci. HV - Hudba 20. století.
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- objasní význam Mnichovské dohody v historii, zdůvodní příčiny vypuknutí 2. světové války - seznámí se s osobností E. Beneše - zdůvodní zahraniční politiku	Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války. Mnichovská zrada. Prezident Edvard Beneš. Protektorát Čechy a Morava.	OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - lidská práva jako regulativ vztahů. MUV - Lidské vztahy -právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající

	☐ vysvětlí pojem protektorát Čechy a Morava a chápe vztah Čechů k novému útvaru ☐ na základě historického vývoje objasní rozdíl ve vztahu Slováků k jejich státu a změny tohoto vztahu až po vznik odboje a povstání ☐ popíše průběh druhé světové války, zlom v průběhu války, závěrečné etapy války a její důsledky ☐ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ☐ orientuje se v domácím a zahraničním odboji, popíše jeho činnost a uvede přínos odboje ☐ seznámí se s osudy Židů v protektorátě a s důsledky holocaustu ☐ posoudí nebezpečí rasistických a antisemitských projevů pro pozitivní vývoj společnosti ☐ popíše způsob potrestání válečných zločinců, mezinárodní procesy, chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím ☐ popíše nový politický a hospodářský vývoj v Evropě	Slovenský stát. Průběh a důsledky války. Domácí a zahraniční odboj. Holocaust. Zločiny proti lidskosti za druhé světové války. Poválečné uspořádání. Postupimská konference. Vznik OSN.	z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace). VDO - Občan, občanská společnost a stát - principy soužití s minoritami (příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v politickém životě; role médií v politických změnách. MUV - Etnický původ - projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku; postavení národnostních menšin. OV - Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti. Mezinárodní spolupráce.
ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT			
☐ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	☐ seznámí se s příklady studené války, uvádí rozdíly života v západním a východním bloku ☐ vyjádří vlastními slovy pojem studená válka ☐ vysvětlí příčiny vzniku studené války ☐ doloží na příkladech vojenské střetávání supervelmocí v období studené války	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření.	VMEG - Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace.
☐ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	☐ uvádí příklady politického, hospodářského, sociálního a ideologického soupeření supervelmocí ☐ charakterizuje příčiny a důsledky začlenění Československa do sovětského bloku ☐ vysvětlí příčiny projevů nespokojenosti v zemích východního bloku ☐ vysvětlí, proč došlo v roce 1989 k revolucím v zemích východního bloku ☐ orientuje se ve vývoji mezinárodních vztahů, seznámí se s vnitřní situací v zemích východního bloku (krizové projevy) a pochopí význam rozpadu sovětského bloku	Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí).	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; Evropa a svět.

	- vyjmenuje některé hospodářské a vojenské organizace působící ve světě po 2. sv. válce - popíše důležité mezníky evropské integrace		
posoudí postavení rozvojových zemí	- vysvětlí pojem rozvojové země, uvede konkrétní příklady, posoudí jejich postavení - vysvětlí proces dekolonizace - na příkladech demonstuje ekonomické, politické a sociální problémy zemí třetího světa v 60. - 80. letech 20. století	Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět.	
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- seznámí se s průběhem vnitropolitického zápasu a pochopí poválečný vývoj Československa - popíše únorový převrat v r. 1948 - vysvětlí nastolení totalitní moci v Československu a její důsledky pro společnost - seznámí se s významem roku 1968 jako pokusem o reformu společenského zřízení, invazí vojsk Varšavské smlouvy, nástupem normalizace - seznámí se s událostmi souvisejícími s obdobím obnovení pluralitního systému a demokracie v naší republice - stručně popíše základní změny, k nimž v naší společnosti došlo po listopadu 1989 - ujasní si začlenění ČR do integračního procesu (vstup do EU) a důležitost zachování národních tradic v evropském kontextu - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - poukáže na problémy současné Evropy - poukáže na vliv médií na každodenní život, hrozbu terorismu - objasní příčiny vzniku a cíle světového terorismu - zhodnotí vliv globalizace na život ve vybraných oblastech světa - uvede příklady dobových uměleckých stylů	Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky. Československo po druhé světové válce. Období zápasu o demokracii. Únor 1948. Totalitní režim a odpor proti němu. Rok 1968. Události 1989. Vznik České republiky a vstup do EU. Problémy současnosti. Nové společenské poměry v Evropě. Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava. Kultura a věda v poválečném období.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému; Listina základních práv a svobod. VDO - Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy, demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby). VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie; význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů a osobním životě i ve společnosti. VMEG - Jsme Evropané - instituce evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách. MUV - Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování.
			ČJ - Hlavní vývojová období národní i světové literatury, typické žánry a jejich představitelé. HV - Hudba 20. století. OV - Evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílem je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, o právech a povinnostech občanů, poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách potřebných v běžném životě a vytvářet u nich základy právního vědomí a občanské odpovědnosti.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- ☐ využívá jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru;
- ☐ orientuje se v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; poznává a posuzuje každodenní situace a události ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- ☐ respektuje kulturní či jiné odlišnosti (zvláštnosti) lidí, skupin i různých společenství;
- ☐ uplatňuje aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech a seznamuje se obranou státu;
- ☐ orientuje se v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, rozvíjí zájem o veřejné záležitosti;
- ☐ utváří si vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjí si realistické sebepoznávání a sebehodnocení, akceptuje vlastní osobnost i osobnost druhých lidí;
- ☐ orientuje se v problematice peněz a cen a odpovědně spravuje osobní (rodinný) rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci;
- ☐ utváří si pozitivní vztahy k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, rozpoznává stereotypní nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, vnímá předsudky v nazírání na roli žen ve společnosti;
- ☐ rozpoznává názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití;
- ☐ zvyšuje si odolnost vůči myšlenkové manipulaci;
- ☐ uplatňuje vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv;
- ☐ osvojuje si normy společenského chování a občanského soužití;
- ☐ chápe podstatu demokracie, práv a povinností občanů, rozpoznává protiprávní jednání a uvědomuje si jeho důsledky.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Výchova demokratického občana
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ☐ Multikulturní výchova

- ☐ Environmentální výchova
- ☐ Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova se vyučuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka občanské výchovy probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, kolektivní práce, frontální výuka, projektové vyučování), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Předmět Občanská výchova souvisí se vzdělávacím oborem Dějepis ze stejné vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Využíváním vhodných učebnic a učebních pomůcek poskytujeme žákům dostatek informačních zdrojů (učební a informační texty, knihovna, internet).
- ☐ Pomocí praktických příkladů seznamujeme žáka s možnostmi jeho pracovního uplatnění a motivujeme ho k dalšímu odbornému vzdělání.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Zadáváním úkolů, při kterých žáci samostatně řeší problémy v běžných životních situacích, učíme žáky překonávat životní překážky.
- ☐ Pomocí vhodných forem a metod práce učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí.
- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů.
- ☐ Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- ☐ Poskytováním dostatečného časového prostoru umožňujeme žákům vyjadřovat své názory, myšlenky, postoje a potřeby.
- ☐ Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti.
- ☐ Formou her a cvičení vedeme žáky k vytvoření a chápání pozitivních mezilidských vztahů.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Na základě poznání a pochopení vlastní identity pomáháme žákům posilovat své sebevědomí.
- ☐ Navozováním vhodných situací vedeme žáky k uvědomění si základních mravních hodnot v rodině i ve společnosti, rozpoznávání protiprávního jednání vůči své osobě a druhým lidem.
- ☐ Vhodnými aktivitami podporujeme žáky v navazování a udržování vztahů mezi vrstevníky, k respektování druhých lidí a k upevňování dobrých mezilidských vztahů.
- ☐ Formou besed a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho důsledky a následky a učíme žáky kriticky přistupovat k projevům vandalismu.
- ☐ Navozováním modelových situací a různými metodami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) seznamujeme žáky s účinnou pomocí lidem v nouzi a v situacích ohrožení.
- ☐ Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáka se snažíme předcházet jeho možnému fyzickému a psychickému zneužívání.

Kompetence občanské

- ☐ Uplatňováním některých demokratických principů ve škole učíme žáky znát základní pravidla a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití.
- ☐ Formou dramatizace a praktických zkušeností učíme žáky zvládat základní běžné praktické činnosti v životě (nákupy, návštěvy lékaře, úřadů, cestování,...).
- ☐ Vhodnými aktivitami učíme žáky rozpoznávat netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí - tyto projevy mezi žáky netolerujeme.
- ☐ Svým příkladem pomáháme žákům uvědomit si význam ochrany zdraví a zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- ☐ Předkládáním vhodných činností vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a k ochraně zdraví - stanovujeme pravidla pracovních postupů při všech činnostech žáků ve škole (z hlediska bezpečnosti)

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK A SPOLEČNOST**
 Vyučovací předmět: **OBČANSKÁ VÝCHOVA**

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	- seznámí se s důležitými symboly našeho státu a způsoby jejich využívání - pozná a popíše důležité symboly našeho státu - vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR - uveče, kde jsou státní symboly umístěny - vysvětlí pojmy vlast a vlastenectví a jeho projevy, uvědomuje si jeho důležitost - objasňuje práva obyvatel ČR a národnostních menšin - objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti - uvědomuje si smysl státních svátků a tradic - jmenuje památná místa, významné dny a osobnosti ČR - uvádí události a s nimi spojené osobnosti, které naši zemi proslavily	Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví; co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny. Národnost, státní občanství.	MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku.
rolišuje projevy vlastenectví od projevů Nacionalismu	- na příkladu objasní, co je nacionalismus a co je vlastenectví - diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu - vyjmenuje příklady vlasteneckého chování lidí a rozliší je od nacionalismu	Nacionalismus, jeho projevy a nebezpečí. Problémy rasové a skupinové nesnášenlivosti.	
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc - popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým - popíše projevy lidské solidarity - navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi, v případě ohrožení nebo při obraně státu - objasňuje zásady rovnosti mezi lidmi, rovného postavení žen a mužů	Lidská setkání - rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti. Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost. Přátelství a kamarádství, vztahy mezi členy rodiny; obrana státu. Tolerance.	OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré

	□ zamýšlí se nad soudobým postavením mužů a žen v rodině □ vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny a vyjádří vlastními slovy význam slova solidarita □ popíše situaci, kdy je třeba bránit stát □ navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení □ na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy □ rozpozná předsudky a stereotypy narušující mezilidské vztahy □ vyjmenuje možné příčiny problémů mezi lidmi- rasismus, sociální problematika □ popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance		vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny). MUV - Kulturní difference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě. MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a příspěvek každého jedince za
--	---	--	---

			odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.
☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	☐ uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích ☐ v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci ☐ navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty ☐ řeší neshody a konflikty klidným, nenásilným způsobem ☐ objasní význam pravidel pro soužití v menších skupinách, je schopen tato pravidla navrhnout a uplatňovat ☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace k rodičům, prarodičům, sourozencům a příbuzným ☐ rozebere na modelové situaci různé způsoby chování a komunikace	Zásady lidského soužití - pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí. Život v rodině. Osobní a neosobní vztahy.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku). RJ - Rodina.
☐ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v jeho blízkých konkrétních životních situacích ☐ vypráví z vlastní zkušenosti zážitky netolerantního škodlivého chování	Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích. Problémy lidské nesnášenlivosti.	MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace). MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty. ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace).
☐ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	☐ na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci ☐ uvede příklad dělby práce v rodině, ve školní samosprávě	Naše škola - práva a povinnosti žáků, společná pravidla a normy. Život ve škole. Dělba práce a činností.	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek).

☐ zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	☐ zapojuje se do společných činností ve třídě, ve škole i v dalších organizacích ☐ učí se porozumět pojmům pravidlo, norma ☐ zná školní řád, svá práva i povinnosti ☐ zdůvodňuje nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje ☐ rozpozná projevy vandalismu ve škole a v obci ☐ vysvětlí důsledky vandalismu ☐ uvede příklady nejdůležitějších institucí, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, seznámí se s nabídkou kulturních institucí v regionu ☐ poznává regionální historii ☐ uvede, co je typické pro region, ve kterém žije ☐ uvádí historické události, zajímavosti a místní tradice ☐ jmenuje památná a zajímavá místa ve svém kraji, uvádí významné rodáky ☐ chápe smysl ochrany přírodních a kulturních památek, majetku ☐ navrhne, jak lze chránit kulturní památky, přírodní objekty a majetek ☐ orientuje se v českých tradicích ☐ uvede, jaké příležitosti realizovat své zájmy mají děti žijící v konkrétní obci ☐ navrhne řešení, jak zabránit vandalství	Naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku.	EV - Vztah člověka k prostředí - příroda a kultura obce a její ochrana. OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny). OSV - Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. D - Regionální historie. Z - Poloha, přírodní poměry, cestovní ruch. ČJ - Literární druhy a žánry: báje, pověst. HV - Lidové písně. AJ - Škola a třídní klima. RJ - Škola.
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
☐ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	☐ vysvětlí vznik státu ☐ zná hlavní historické mezníky vzniku státu ☐ uvede znaky státu ☐ zná některé legendy, pověsti a mýty o našem státě ☐ vysvětlí rozdíl mezi národností a státním občanstvím	Právní základy státu - znaky státu, státní občanství ČR.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost).
☐ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	☐ uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce ☐ objasní rozdíl mezi hejtmánem, primátorem a starostou ☐ uvede, jaká je náplň obecního zastupitelstva ☐ zjistí, s jakými problémy se můžeme obracet na obecní úřad	Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - význam Ústavy jako základního zákona země.

	☐ pokusí se navrhnout způsoby prezentace obce, ve které žije ☐ na příkladech vysvětlí, čím se od sebe mohou odlišovat jednotlivé regiony ☐ ví, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele		
☐ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	☐ popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, osobní svobodu a vlastnit majetek ☐ diskutuje o ochraně základních práv a svobod ☐ rozpozná projevy porušování dětských práv, šikany, násilného chování (týrání, sexuálního zneužívání), ví jak se zachovat a kam se obrátit s žádostí o pomoc	Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
☐ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	☐ přiměřeně svému věku se pokusí uvést výhody začlenění ČR do EU	Evropská integrace - Evropská unie a ČR.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku). EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí; odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.). EV - Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho
☐ uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	☐ uvede významné mezinárodní organizace, jichž je ČR členem ☐ vysvětlí, proč jsou mezinárodní organizace a společenství důležité	Mezinárodní spolupráce - významné mezinárodní organizace (NATO).	
☐ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ☐ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	☐ popíše některé globální problémy ☐ zamýšlí se nad důsledky ničení přírodního prostředí pro život lidstva ☐ objasní důvody ekologické krize ☐ uvede návrhy ekologického způsobu života ☐ objasní význam třídění odpadů a ekologického chování domácností ☐ diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni	Globalizace - významné globální problémy.	

			příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).
--	--	--	---

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
 Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
☐ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	☐ vysvětlí pojem vlastenectví ☐ jmenuje zajímavá a památná místa naší vlasti ☐ vysvětlí přínos významných osobností pro naši zemi ☐ vyjmenuje státní symboly ČR a objasní jejich účel a způsoby jejich používání	Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly.	D - První čeští králové, Přemyslovci, Lucemburkové. P - Významní biologové a jejich objevy.
☐ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	☐ zdůvodní svůj postoj k nacionalismu a prokáže jej svým chováním ve škole i v osobním životě ☐ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Nacionalismus, jeho projevy a nebezpečí.	
☐ zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	☐ uvede příklady kulturních institucí, kulturních tradic a kulturních akcí ☐ doporučí kulturní akci, která ho zajímá ☐ vybere z dostupných zdrojů nabízené kulturní akce a zhodnotí je ☐ vysvětlí význam kulturního dědictví ☐ chápe pojem kulturní hodnota ☐ objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou ☐ vlastními slovy vyjádří své představy o kráse ☐ rozliší základní druhy umění ☐ charakterizuje významné kulturní instituce a zhodnotí přínos jejich programů a expozic ☐ dokáže se vhodně chovat při kulturních událostech ☐ popíše kulturní život ve svém bydlišti a regionu ☐ uvede své vlastní kulturní aktivity ☐ vysvětlí nutnost ochrany kulturních památek a objasní i svůj přínos pro jejich ochranu ☐ popíše způsoby, jak se může dítě i dospělý podílet na ochraně kulturních památek a přírodního prostředí své obce a regionu	Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá. Práce s informacemi. Naše obec, region, kraj - důležité instituce, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku.	MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání

☐ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	☐ orientuje se v českých tradicích ☐ objasňuje pojem kultura, masová kultura a její prostředky ☐ uvede příklady škodlivé reklamy ☐ objasní nebezpečí působení masmédií, masové kultury a reklamy na člověka, uvede příklady z vlastního života ☐ rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení ☐ diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ☐ kriticky přistupuje k mediálním informacím, rozlišuje klamavou reklamu ☐ charakterizuje vliv zábavního průmyslu, televize a reklamy na společnost ☐ orientuje se v prostředcích a významu masové komunikace		podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje). MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci. MUV - Kulturní difference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.
☐ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	☐ popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance ☐ projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých ☐ charakterizuje menšiny žijící v České republice	Lidská setkání - rovnost a nerovnost. Tolerance. Národnostní menšiny.	MUV - Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. MUV - Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti).
☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	☐ rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování ☐ objasní nutnost pravidel pro život ve škole a ve společnosti	Zásady lidského soužití - morálka a mravnost, pravidla chování, výhody spolupráce lidí.	

	☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace ☐ uvědomuje si důsledky porušování pravidel pro sebe a své okolí ☐ navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty ☐ rozliší společenské skupiny, do nichž patří ☐ uvádí formy a výhody lidské spolupráce, přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi ☐ objasní pojmy morálka a mravnost		
☐ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	☐ popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu ☐ objasní důsledky lidské nesnášenlivosti ☐ navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti ☐ uvědomuje si důležitost komunikace mezi lidmi a pravidel chování ve společnosti ☐ orientuje se v zásadách lidského soužití, osobních i neosobních vztazích ☐ uplatňuje vhodné způsoby chování při řešení konfliktů v mezilidských vztazích ☐ rozliší agresivní a asertivní komunikaci mezi lidmi ☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace	Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.	ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace).
☐ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	☐ na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci ☐ rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost ☐ vysvětlí nutnost pravidel ve škole, objasní své možnosti na jejich tvorbě a uvede příklady, kdy se sám do života školy zapojuje ☐ orientuje se v soustavě školství, školských normách a pravidlech ☐ charakterizuje státní a soukromé vzdělávání ☐ uvádí práva a povinnosti žáků a studentů ☐ chápe význam a činnost žákovské samosprávy ☐ spolupracuje s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu ☐ posoudí přínos spolupráce lidí při řešení úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole ☐ uvědomuje si význam vzdělání pro vlastní vývoj a budoucí život	Naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život.	OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. VDO - Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů);

	☐ rozumí pojmům pravidlo, norma ☐ zná školní řád, svá práva i povinnosti ☐ naslouchá druhým lidem, zapojuje se do diskuse ☐ vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, k řešení problému využívá vlastního úsudku		formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci. RJ - Škola.
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
☐ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ☐ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	☐ pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života ☐ rozpozná tělesné a duševní změny, kterými prochází v dospívání ☐ sestaví svůj hodnotový systém ☐ připraví modelovou situaci konfliktu se spolužákem, s rodiči a její řešení	Osobní rozvoj - adaptace na životní změny, sebezměna, svoboda, vzájemná závislost. Sebepoznávání, realistické posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, vrozené předpoklady člověka, hodnocení a sebehodnocení.	OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí. OSV - Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.
☐ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	☐ charakterizuje své osobní vlastnosti a popíše způsoby jejich kultivace ☐ učí se rozpoznat a rozlišit projevy schopností svých i druhých lidí ☐ snaží se rozpoznat projevy charakterových vlastností u sebe i ostatních ☐ dokáže dostatečně korigovat své jednání a chování ☐ vyjmenuje své osobní vlastnosti a vyvodí závěr, jak ovlivňují jeho chování	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter. Posuzování druhých lidí, sebe a skutečnosti.	OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí.
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
☐ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	☐ dokáže rozlišit základní formy vlastnictví a majetku, uvede příklady ☐ objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami ☐ uvede, co všechno může tvořit majetek jednotlivce, rodiny, obce, státu ☐ rozliší a porovná formy vlastnictví ☐ vysvětlí pojem duševní vlastnictví ☐ uvede příklady vlastnictví a objasní zásady jeho ochrany včetně ochrany duševního vlastnictví	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví.	

	☐ uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech ☐ diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví ☐ vyjmenuje hlavní způsoby a zdroje získávání majetku ☐ vyjmenuje svůj osobní majetek		
☐ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi ☐ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	☐ na příkladech objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet ☐ vysvětlí, jak mohou kupní možnosti jedince a rodiny ovlivnit nakládání s osobním a rodinným rozpočtem ☐ porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu ☐ uvede rizika při hospodaření s penězi ☐ uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti ☐ vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji ☐ rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci ☐ na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem ☐ navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy vyšší než výdaje ☐ navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje ☐ vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu domácnosti ☐ popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi ☐ sestaví jednoduchý rozpočet domácnost ☐ na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky	Hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, hospodaření s penězi.	
☐ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	☐ popíše funkci a formy peněz ☐ na příkladech ilustruje možnosti hotovostního a bezhotovostního placení ☐ vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet ☐ vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty ☐ diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení	Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení.	

	☐ na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
☐ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	☐ objasní základní rozdělení moci ve státě a uvede příklady orgánů a institucí ☐ je schopen vysvětlit význam základních státoprávních pojmů: stát, prezident, parlament, vláda ☐ vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost ☐ vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost ☐ vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost	Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.	
☐ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	☐ diskutuje o tom, kde a jak se člověk může domáhat svých práv ☐ vysvětlí, jaký význam má pro život člověka a společnosti dodržování lidských práv ☐ uvede základní dokumenty upravující lidská práva ☐ rozpozná národnostní, rasové, náboženské a jiné projevy lidské nesnášenlivosti ☐ vyjádří svůj postoj k výše uvedeným problémům a hledá způsoby řešení ☐ na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu	Lidská práva - základní lidská práva; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, diskriminace.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
☐ uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory ☐ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ☐ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu ☐ uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování	☐ uvede příklady projevů globalizace ☐ diskutuje o kladech a záporech globalizace ☐ popíše některé globální problémy ☐ zformuluje svůj osobní názor na sobě blízké globální problémy ☐ diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů ☐ popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí ☐ diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni ☐ uvede příklady mezinárodního terorismu ☐ diskutuje o možnostech boje proti terorismu ☐ uvede situace, ve kterých se Armáda ČR podílí na národní a mezinárodní obraně	Globalizace - projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení. Boj proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevence. Armáda ČR.	

obranu státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	☐ vyhledá informace o řešení krizí nevojenského charakteru na národní a mezinárodní úrovni a vysvětlí úlohu Armády ČR ☐ vypráví o událostech z 11. září 2001 a porovná přístup zemí k vývoji terorismu ☐ na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR ☐ uvede příklady zahraničních misí Armády ČR		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
 Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	vyjmenuje vybrané osobnosti hudby, literatury, vědy, sportu a objasní jejich význam	Naše vlast - významné osobnosti.	D - Osobnosti naší země. Z - Orientace na mapě. D - Hospodářský a kulturní rozvoj. P - Významní biologové a jejich objevy. TV - Významní sportovci, olympismus.
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	- chápe význam pojmu lidská solidarita - uvede příklady solidarity a mezilidské spolupráce - popíše projevy lidské solidarity - objasní pojmy autorita, altruismus a egoismus - na příkladech doloží rozdíly mezi lidmi - popíše situace nouze a navrhne konkrétní pomoc lidem v nouzi, kdy je potřeba pomáhat druhým - vyjádří své možnosti pomoci potřebným a lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - objasní význam tolerance pro lidské soužití - popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance - projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých	Lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost; tolerance, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi.	MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty. MUV - Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních

			vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.
☐ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	☐ uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích ☐ rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování ☐ objasní pojmy svoboda a závislost ☐ v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci ☐ na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování ☐ navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty ☐ uvede příklady mezilidské spolupráce	Zásady lidského soužití - svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; výhody spolupráce lidí.	RZV - Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity.
☐ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	☐ dokáže charakterizovat pojem konflikt, uvést a demonstrovat možnosti řešení konfliktních situací ☐ na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy ☐ vlastními slovy charakterizuje pojem stereotyp ☐ vysvětlí nebezpečí předsudků v lidské společnosti ☐ rozpozná předsudky narušující mezilidské vztahy ☐ uvádí důvody a důsledky lidské nesnášenlivosti doma i ve světě ☐ vysvětlí rozdíl mezi heterosexuální a homosexuální, objasní pojem registrované partnerství a uvědomí si důležitost partnerské lásky pro život člověka	Vztahy mezi lidmi - konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.	MUV - Lidské vztahy - předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace). P - Ontogeneze a fylogeneze člověka. RZV - Vztahy mezi lidmi a formy soužití.
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
☐ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	☐ vlastními slovy vysvětlí pojem osobnost ☐ uvede složky osobnosti, které ji charakterizují ☐ vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí ☐ objasní, jak se projevují vloh a schopnosti ☐ objasní pojem schopnost vůle	Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí. Podobnost a odlišnost lidí, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání.	OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke

	☐ objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince ☐ popíše svůj žebříček hodnot ☐ rozpozná svůj typ temperamentu ☐ posoudí pozitivní a negativní stránky jednotlivých typů temperamentu ☐ popíše chování osob s různým temperamentem ☐ uvědomí si důležitost citů ve svém životě, dokáže je vhodným způsobem charakterizovat a demonstrovat ☐ popíše základní lidské smysly a vysvětlí jejich význam a význam paměti pro život člověka a pro poznávání okolního světa ☐ zdůvodní své chování k rodičům, učitelům, kamarádům na základě sebekritiky a svého svědomí		mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí.
☐ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ☐ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	☐ uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci ☐ vysvětlí význam potřeb, zájmů a hodnot pro motivaci jedince ☐ posoudí význam hodnot pro svůj život, dokáže objasnit pojem stres ☐ objasní vliv osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci ☐ objasní pojem vůle ☐ rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ☐ vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli ☐ na příkladu popíše potřebu sebeovládání ☐ objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností ☐ objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru ☐ popíše své životní cíle a plány	Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.	OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí. OSV - Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.
☐ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	☐ v modelových situacích určuje charakterové vlastnosti a popíše jejich projevy ☐ navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání ☐ na základě realistického poznání své osobnosti může dokázat zhodnotit a korigovat své jednání a chování ve vztahu k sobě samému a druhým lidem	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál.	OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí.

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
☐ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	☐ přiřadí k daným zemím formu vlády ☐ uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky ☐ vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou ☐ popíše typy a formy států a uvede jejich příklady ☐ charakterizuje základní funkce státu ☐ dokáže charakterizovat základní typy států podle formy vlády, způsobu vlády a správního uspořádání ☐ dokáže objasnit základní funkce ústavy ☐ vyjmenuje části Ústavy ČR a popíše jejich obsah ☐ popíše způsoby nabytí a pozbytí státního občanství ☐ objasní práva a povinnosti občana ČR ☐ uvede nejdůležitější druhy povinného pojištění v ČR ☐ vysvětlí smysl státní sociální podpory	Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR. Království, republika a další formy státu.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost). VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - význam Ústavy jako základního zákona země.
☐ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	☐ zná složky státní moci, jejich orgány a instituce ☐ vysvětlí a zdůvodní, jak se které orgány podílejí na správě obce, města, kraje	Právní základy státu - složky státní moci, jejich orgány a instituce.	
☐ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	☐ uvede příklady základních principů demokratického řízení státu ☐ diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu ☐ uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě ☐ vysvětlí, k čemu vede názorová pluralita v demokratickém státě ☐ jmenuje některé politické strany a přiblíží jejich politický program ☐ diskutuje a uvádí příklady výhod demokratického způsobu vlády nad totalitním	Principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam.	VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti. VDO - Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí.
☐ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	☐ vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev ☐ vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb	Principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev. Demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě.	

	☐ uvede ze své obce příklady změn, které prosadilo místní zastupitelstvo ☐ vyloží znaky demokratického způsobu rozhodování ve státě ☐ popíše systém voleb do zastupitelstev a jejich vliv na život občanů v ČR		
☐ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	☐ popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, osobní svobodu a vlastnit majetek ☐ diskutuje o ochraně základních práv a svobod ☐ uvádí příklady porušování lidských práv, např. Palestina, Kuba, Čína ☐ na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu ☐ na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele ☐ popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby	Lidská práva - základní lidská práva. Práva dětí, šikana, diskriminace, povinnosti občana, obrana státu. Právo v každodenním životě - základní práva spotřebitele. Reklamace.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).
☐ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství ☐ provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	☐ na příkladech vysvětlí význam právních úprav ☐ vysvětlí, proč je důležitá právní úprava vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství ☐ popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví ☐ popíše vznik a zánik pracovního poměru ☐ pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy ☐ vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství ☐ charakterizuje instituci manželství ☐ popíše zákonné předpoklady vzniku manželství ☐ dokáže uvést podmínky důležité pro harmonické soužití partnerů, uvědomí si nezbytnost rozvodu některých manželství ☐ objasní proces vzniku lidského života a problematiku náhradní rodinné péče ☐ na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě ☐ na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu ☐ na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci	Právo v každodenním životě - význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady. Manželství.	

	☐ na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů ☐ vyjmenuje důležité právní předpisy a vysvětlí jejich používání		
☐ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	☐ vyjmenuje orgány právní ochrany občanů ☐ popíše soustavu soudů v ČR ☐ na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů ☐ uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany ☐ popíše význam právního řádu pro život společnosti ☐ charakterizuje jednotlivá právní odvětví ☐ vysvětlí rozdíl mezi morálními a právními normami ☐ definuje úkoly orgánů právní ochrany občanů	Právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů.	
☐ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady ☐ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování ☐ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	☐ vysvětlí, co je protiprávní jednání ☐ dokáže rozpoznat základní rozdíl mezi přestupkem a trestným činem ☐ objasní pravidla nutná pro dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví ☐ uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků ☐ uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů ☐ dokáže popsat problematiku dětské kriminality a kriminality mladistvých a uvede jejich příklady ☐ uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují ☐ uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení ☐ diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení ☐ vybere konkrétní příklad porušování lidských práv a zhodnotí ho ☐ uvede příklady korupčního jednání ☐ diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné	Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví. Právní norma, předpis, publikování právních předpisů. Trestní zákoník, druhy trestů, trestně - právní orgány, předpisy a jejich porušování.	I - Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
 Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
☐ rozpoznává netoleranční, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	☐ popíše projevy netolerance ☐ objasní důsledky lidské nesnášenlivosti ☐ navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti ☐ seznámí se s jednotlivými náboženstvími (judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus). ☐ uvede příklady nových náboženských hnutí ☐ vysvětlí pojmy extremismus a fanatismus ☐ objasní potřebu náboženské tolerance	Vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.	MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. RJ - Lidé a jejich problémy. ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). D - 2. světová válka: holocaust. Z - Obyvatelstvo světa. RZV - Seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování.
☐ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	☐ uvede příklady spolupráce lidí při řešení úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole ☐ uvědomuje si význam vzdělání pro vlastní vývoj a budoucí život ☐ orientuje se v nabídce středních škol ☐ na základě zjištěných informací a svých možností plánuje další vzdělávání	Naše škola - vklad vzdělání pro život.	OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. VDO - Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a

			demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žakovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci. PČ - Svět práce.
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁRSTVÍ			
☐ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi ☐ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	☐ uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti ☐ uvede příklady hlavních příjmů a výdajů ☐ objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti ☐ vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji ☐ rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti ☐ vysvětlí zásady hospodárnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti ☐ na příkladech objasní možnosti krytí deficitu rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů ☐ na příkladech objasní možnosti úspor, investic či potřeby při nakládání s volnými finančními prostředky ☐ porovnává nabídku finančních produktů pro zhotovení volných finančních prostředků ☐ uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků ☐ porovnává nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků ☐ uvede možnosti různých typů pojištění	Hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing. Volné finanční prostředky, finanční deficit.	M - Finanční matematika.
☐ vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	☐ popíše funkce banky a uvede příklady jejích služeb ☐ na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým ☐ uvede možnosti pojištění pro konkrétní rizikové situace ☐ uvede příklad placení např. nákupu - půjčky, hypotéky, druhy účtů, druhy bank, platební karty	Banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků.	

na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	- na modelových příkladech vyloží podstatu fungování trhu - objasní princip nabídky a poptávky - na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu - na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů, zisku a DPH - vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz - vysvětlí fungování trhu ve státním a soukromém sektoru	Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání. Hospodaření - význam daní.	
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu - uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu	Hospodaření - rozpočet státu, rodiny, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní.	
rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- uvede příklady výroby, obchodu a služeb - na příkladu popíše, jak na sebe výroba, obchod a služby navazují - prozkoumá, jaká je poptávka a nabídka po konkrétním druhu zboží a srovná cenu	Výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost.	
na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- zná funkce a formy peněz - uvede příklady hotovostního a bezhotovostního placení - objasní, k čemu slouží bankovní účet - vysvětlí rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou - uvede výhody, nevýhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení	Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení.	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU - uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva - uvede příklady spolupráce ČR a ostatních členských zemí EU	Evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR.	VMEG - Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.
uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	- uvede významné mezinárodní organizace, jichž je ČR členem - objasní, proč jsou mezinárodní organizace a společenství důležité - vyjmenuje významné mezinárodní organizace a společenství a doloží konkrétní příklad vztahu k ČR - objasní rozdíly mezi OSN, EU a NATO	Mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.).	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. VMEG - Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské

	□ popíše mezinárodní spolupráci při zajišťování obrany a bezpečnosti státu a uvede příklady zahraničních misí Armády ČR □ objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru □ Na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR □ Uvede příklady zahraničních misí Armády ČR			historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže. D - Vstup ČR do EU. Nové společenské poměry v Evropě. Vznik OSN. Z - Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států: Mezinárodní organizace.
□ uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory □ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva □ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	□ definuje pojem globalizace □ uvede příklady některých projevů globalizace □ vyjmenuje některé globální problémy a předpoví jejich dopad na budoucí život lidstva □ porovná klady a zápory globalizace □ uvede některé globální problémy současnosti □ vyjádří svůj osobní názor na sobě blízké globální problémy □ popíše hlavní příčiny a možné důsledky globálních problémů pro život lidstva □ popíše současné závažné globální problémy, vysvětlí jejich příčiny, projevy a důsledky □ pokusí se navrhnout možnosti řešení těchto problémů na lokální i globální úrovni □ snaží se pochopit podíl každého člověka na odpovědnosti za stav ekologie □ na základě aktuální situace zhodnotí dění v obci, regionu		Globalizace - projevy, klady a zápory; významné globální problémy, možnosti jejich řešení.	VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku). EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí; odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.). EV - Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a

			rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás). P - Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení. Z - Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy.
--	--	--	---

5.5 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

- 5.5.1 Fyzika
- 5.5.2 Chemie
- 5.5.3 Přírodopis
- 5.5.4 Zeměpis
- 5.5.1 Vyučovací předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Fyzika má přírodovědný i společenskovední charakter, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji dovedností v autentickém prostředí.

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět Fyzika navazuje na předmět přírodověda. Vzdělávání v předmětu Fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální jevy, vlastnosti a procesy. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi a směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie. Při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti jako soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Vede žáky k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí. Podporuje u žáků vytváření otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování. Předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do sedmi tematických okruhů:

1. Látky a tělesa
2. Pohyb těles, síly
3. Mechanické vlastnosti tekutin
4. Energie
5. Zvukové děje
6. Elektromagnetické a světelné děje
7. Vesmír

Žák:

- ☐ využívá fyzikálních pojmů a odborné terminologie;
- ☐ podporuje poznávání fyzikálních faktů a jejich souvislostí;
- ☐ rozvíjí a upevňuje získané dovednosti;
- ☐ vede k ověřování hypotéz;
- ☐ podporuje logické uvažování nad daným problémem;
- ☐ zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- ☐ ověřuje vyslovované domněnky o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- ☐ posuzuje důležitost, spolehlivost a správnost získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- ☐ preferuje co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	2	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka fyziky probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací s ohledem na jejich schopnosti. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- ☐ Spojováním učiva Fyziky s každodenní zkušeností žáků do souvislostí je vedeme k poznání, že Fyzika je užitečná pro praktický život.
- ☐ Předkládáním konkrétních příkladů poukazujeme na to, že moderní technika, se kterou se setkávají je založena na znalostech fyzikálních zákonů.
- ☐ Zadáváním praktických cvičení vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací, učíme je pracovat s přístroji, zařízeními, měřidly, pomůckami a využívat různé druhy studijních materiálů (učebnice, časopisy, internet, encyklopedie).
- ☐ Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací učíme žáky používat pojmy z různých vzdělávacích oblastí a nalézat souvislosti mezi získanými daty.
- ☐ Vhodným začleňováním obecně používaných termínů, znaků a symbolů vedeme žáky k používání odborné terminologie.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Předkládáním problémových situací učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí.
- ☐ Zadáváním takových úkolů, při kterých se učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat podporujeme žáky v hledání různých cest k vyřešení problému a učíme je využít chyb k odstranění nesprávných postupů.
- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry, řešením problémových situací vedeme žáky k samostatnému řešení problémů ve škole i mimo školu na základě naučených stereotypů i získaných zkušeností.

Kompetence komunikativní

- ☐ Vytvářením přátelské atmosféry ve třídě podněcujeme žáky, aby se nebáli zeptat a vyslovit svůj názor.
- ☐ Vhodnými formami práce, která je založena na komunikaci mezi žáky, je učíme respektovat názory druhých a vést diskusi.
- ☐ Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti, jasně a srozumitelně formulovat své myšlenky v ústním projevu.
- ☐ Práci v týmu při experimentální práci i při řešení některých teoretických problémů učíme žáky pravidlům pracovní komunikace.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Vhodnými formami práce (práce ve dvojicích a skupinách) posilujeme sebedůvěru žáků, pocit zodpovědnosti a vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli sledovat a hodnotit vzájemnou spolupráci a vedeme je k ochotě vzájemně si pomoci.
- ☐ Dodržováním dohodnutých pravidel, školního a vnitřního řádu vedeme žáky k dodržování zásad slušného a bezpečného chování a vzájemného soužití ve škole i mimo ni.
- ☐ Diskuzí a kritickým přístupem k závěrům svým i závěrům jiných učíme žáky používat věcné argumenty pro obhajobu svého názoru, umění přijmout názor jiného i oprávněnou kritiku svého názoru, jsou-li pro ně předloženy přesvědčivé argumenty.

Kompetence občanské

- ☐ Vhodnými aktivitami vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů. Podněcujeme je k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím v životě.
- ☐ Praktickým nácvikem a vlastním příkladem upevňujeme chování žáků v krizových situacích i v situacích ohrožujících život i zdraví člověka.

Kompetence pracovní

- ☐ Vhodnou pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- ☐ Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a učíme je dodržovat předepsaný postup při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními, vedeme je k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- ☐ Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí (třídění odpadu, spolupráce s ekologickými aktivitami).
- ☐ Poznáváním fyzikálních jevů a zákonitostí se žáci seznamují s podstatou některých profesí souvisejících s fyzikou a technikou, díky tomu se mohou poučeněji rozhodovat při volbě své další životní dráhy.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: FYZIKA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
LÁTKY A TĚLESA			
☐ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa ☐ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí ☐ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ☐ využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	☐ určí jednoduché vlastnosti pevných, kapalných i plyných látek ☐ v jednoduchých případech určí společné a rozdílné vlastnosti různých látek ☐ podle pokynů učitele provede jednoduché pokusy, které ukazují některé vlastnosti látek	Skupenství látek: pevné, kapalné, plynné. Vlastnosti pevných látek (kvalitativní): tvrdost, pružnost, tvárnost, křehkost, barva. Vlastnosti kapalin: snadno mění tvar, nemění objem. Vlastnosti plynů: mění tvar i objem.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. M - Převody jednotek délky. M - Převody jednotek hmotnosti.
	☐ používá ve správných souvislostech slova „látka“ a „těleso“ ☐ rozezná v jednoduchých případech některé běžné látky	Látka a těleso - pojem, rozdíl mezi nimi. Rozpoznávání některých běžných látek (např. železo, olovo, měď, mosaz, polystyren apod.)	
	☐ změří délku běžnými měřidly, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ☐ vzájemně převádí jednotky délky ☐ v jednoduchých případech odhadne délku	Fyzikální veličiny: (měřené veličiny) Délka: značka, jednotky délky Předpony kilo-, deci-, centi-, mili-	
	☐ vypočítá objem nádob tvaru kváдру a krychle ☐ změří objem kapaliny běžnými měřidly, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ☐ vzájemně převádí jednotky objemu m^3 , dm^3 , cm^3 , l, hl, dl, ml ☐ změří objem pevného tělesa pomocí odměrného válce ☐ v jednoduchých případech odhadne objem ☐ objasní praktický význam veličiny objemu jako charakteristiky konkrétního tělesa	Objem: značka, jednotky objemu Předpona hekto-. Odměrné nádoby.	
	☐ změří hmotnost běžnými váhami, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ☐ vzájemně převádí jednotky hmotnosti ☐ v jednoduchých případech odhadne hmotnost ☐ objasní praktický význam veličiny hmotnost jako charakteristiky konkrétního tělesa	Hmotnost: značka, jednotky hmotnosti Předpona deka-. Hrubá a čistá hmotnost, brutto a netto váhy.	
	☐ odhadne, která ze dvou látek má větší a která menší hustotu	Hustota: (jen v nejjednodušších souvislostech), značka, jednotka hustoty g/cm^3	

	☐ ze známé hmotnosti a známého objemu vypočítá hustotu ☐ odlišuje hustotu od „tekutosti“ kapaliny ☐ žák objasní praktický význam veličiny hustota, jako charakteristiky látky ☐ vypočítá hustotu látky (s použitím tabulek pro základní školu)	Základní výpočet hustoty.	M - Délka, hmotnost, úhel.
	☐ změří čas, mezi dvěma událostmi hodinkami nebo stopkami, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ☐ v jednoduchých případech vzájemně převádí jednotky času ☐ v jednoduchých případech odhadne dobu mezi dvěma událostmi ☐ ze dvou časových údajů vypočítá dobu, která mezi nimi uplynula	Čas: značka, jednotky času Hodiny.	
	☐ změří teplotu kapaliny nebo plynu teploměrem, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ☐ změří teplotu těla a rozhodne, co znamená pro zdravotní stav ☐ jednoduchým pokusem ukáže, že látky se při zahřívání roztahují a při ochlazování smršťují ☐ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ☐ uvede příklady toho, jak teplotní roztažnost využíváme a kdy nám vadí	Teplota a teplotní roztažnost. Teplota a její změna, značka teploty, jednotka teploty °C. Teploměr. Celsiova stupnice. Normální, zvýšená teplota, horečka, vysoká horečka. Teplotní roztažnost pevných látek, kapalin a plynů. Praktický význam teplotní roztažnosti. Bimetal, termostaty a jejich využití. Příměřená teplota v bytě.	
	☐ odliší, které vlastnosti látek nebo těles jsou fyzikální veličiny a které ne	Veličina, fyzikální veličina, výhody jejich užívání	
	☐ provede nebo popíše některé pokusy, které nás vedou k přesvědčení, že látky se skládají z částic, že se tyto částice neustále pohybují a že na sebe působí silou ☐ pomocí částicového modelu vysvětlí, proč se látky vypařují a proč jsou plyny stlačitelné a kapaliny ne ☐ pomocí modelu přitahujících se částic vysvětlí některé jevy běžného života ☐ pomocí obrázku nebo modelu ukáže vztah mezi atomy, molekulami a krystaly ☐ na modelových obrázcích odliší prvek, sloučeninu a směs	Částicové složení látek. Souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou. Neustálý pohyb částic. Brownův pohyb. Difuze. Vzlínání. Atom, molekula, krystal. Prvek, sloučenina, směs.	

	☐ ve velmi jednoduchých případech uvede, zda daná látka je prvek, sloučenina, nebo směs a zda je krystalická, nebo ne		
POHYB TĚLES, SÍLY			
☐ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici ☐ změří velikost působící síly	☐ v jednoduchých případech určí, zda jedno těleso působí na druhé silou, a popíše účinky této síly ☐ odliší správné a nesprávné použití slovy „síla“ ☐ změří velikost síly siloměrem, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše	Síla: značka, jednotka síly. Siloměr.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. Z - Země jako vesmírné těleso. PČ - Pracovní pomůcky - nářadí a nástroje.
	☐ ukáže směr gravitační síly Země ☐ na obrázku nebo globusu ukáže, jaký směr má gravitační síla v různých místech na Zemi ☐ správně používá olovnici a vodováhu ☐ na obrázku nebo modelu ukáže, jakou gravitační silou na sebe působí dvě vesmírná tělesa nebo dvě tělesa na Zemi; vysvětlí, proč tuto sílu mezi dvěma tělesy na Zemi nepociťujeme	Gravitační síla. Gravitační pole - vodorovný a svislý směr. Olovnice, vodováha.	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
☐ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ☐ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností ☐	☐ třením zelektrizuje těleso a ukáže, jak působí elektrickou silou na některá jiná tělesa ☐ předpoví, jak na sebe budou působit souhlasné a nesouhlasné náboje ☐ nabije elektroskop a pak ho dotekem ruky nebo vodiče vybije	Elektrické pole. Elektrický náboj. - kladný a záporný náboj Elektrická síla. Elektroskop.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
	☐ rozliší vodič a izolant ☐ v jednoduchých případech nakreslí schéma k reálnému obvodu nebo sestaví obvod podle schématu ☐ rozhodne, zda daným obvodem se zdrojem a jedním nebo několika spotřebiči bude protékat proud, a případně opraví jednoduchou závadu ☐ uvede napětí některých běžných zdrojů (plochá baterie, autobaterie, zásuvka) a rozhodne, zda k danému zdroji může připojit daný spotřebič ☐ rozhodne, zda je napětí daného zdroje pro člověka nebezpečné, nebo ne ☐ zná a dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce s elektrickým zařízením a s elektrickými spotřebiči	Elektrický obvod a jeho součásti: - zdroj napětí, spotřebič, spínač, vodič, banánek, zdířka, schéma, schematické značky - uzavřený a neuzavřený obvod Napětí - jednotka napětí. Proud - jednotka proudu. Jednoduchý a rozvětvený obvod. Bezpečné a nebezpečné napětí. Základní pravidla bezpečného chování a zacházení s elektrickými přístroji a zařízeními. Tepelné účinky elektrického proudu. Tepelné spotřebiče. Zkrat a jeho důsledky. Pojistky a jističe. Hromosvod.	

	☐ rozhodne, zda se v daném spotřebiči využívá zahřívání vodiče proudem ☐ do obvodu správně zapojí jistič nebo pojistku ☐ ukáže pokusem magnetické účinky cívky s proudem ☐ vysvětlí, jak pracuje elektrický zvonek, relé a jistič ☐ vysvětlí funkci hromosvodu		
☐ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	☐ rozpozná, kdy je těleso přitahováno nebo odpuzováno magnetickou silou ☐ pomocí železného tělesa najde póly daného magnetu ☐ zmagnetizuje ocelový drát tyčovým magnetem ☐ odliší stejné a různé póly dvou magnetů ☐ předpoví, jak na sebe budou působit stejné a různé póly dvou magnetů ☐ pomocí kompasu určí směr k severu	Magnetická síla. Trvalý magnet, póly magnetu. Magnetické pole. Severní a jižní pól magnetu. Kompas, magnetické pole Země.	Z - Země jako vesmírné těleso. Terénní geografická výuka: pomůcky a přístroje (kompas, buzola).
ZVUKOVÉ DĚJE			
☐ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	☐ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a ukáže v nich část, která se chvěje ☐ porovná různá prostředí podle toho, jak pohlcují a jak přenášejí zvuk ☐ podle doby mezi zábleskem a zahřměním odhadne, v jaké vzdálenosti uhořel blesk	Zdroj zvuku. Výška, hlasitost a barva tónu. Rychlost zvuku ve vzduchu.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: FYZIKA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
POHYB TĚLES, SÍLY			
☐ rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu ☐ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	☐ v jednoduchých případech rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu; předvede pohyb rovnoměrný, zrychlený a zpomalený ☐ při řešení problémů využívá vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles ☐ v jednoduchých případech odhadne rychlost ☐ při řešení velmi jednoduchých fyzikálních problémů používá fyzikální vzorce typů $a = bc$ nebo $b = a/c$ a uvážlivě do nich dosazuje správné hodnoty veličin ☐ veličiny do vzorců dosazuje i s jednotkami a automaticky provádí jednotkovou kontrolu výsledku	Pohyby těles. Pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, zrychlený, zpomalený. Pohyb přímočarý a křivočarý. Dráha: značka dráhy. Rychlost: značka rychlosti, jednotky rychlosti m/s, km/h, km/s. Vztahy $s = vt$ a $v = s/t$	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. M - Číslo a proměnná
	☐ podle změřených nebo jinak získaných údajů sestaví tabulku dráhy jednoduchého pohybu v závislosti na čase ☐ podle jednoduché tabulky vytvoří ručně nebo pomocí tabulkového procesoru graf ☐ používá jízdní řád ☐ vypočítá průměrnou rychlost ☐ určí, vzhledem k čemu se dané těleso pohybuje a vzhledem k čemu je v klidu	Tabulka dráhy. Graf dráhy. Jízdní řád. Průměrná rychlost, její značka a jednotky.	
☐ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	☐ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry, výslednici a účinky ☐ porovná síly podle velikosti, ukáže směr síly; v jednoduchých případech odhadne sílu ☐ znázorní známou sílu šipkou ☐ v jednoduchých případech rozhodne, zda jsou dvě síly v rovnováze	Síla - Účinky síly Rovnováha sil	
	☐ ze známé hmotnosti vypočítá tíhu tělesa a obráceně	Gravitační síla Země, tíha tělesa.	

	☐ rozlišuje a ve správné souvislosti používá termíny „hmotnost“ a „tíha“	Přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa. Veličina g a její přibližná hodnota	
	☐ skládá síly stejného nebo opačného směru	Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
	☐ určí, které těleso působí na které třecí silou, jaký má tato síla směr a jaké účinky ☐ uvede příklady, kdy a jak se v denním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly ☐ rozhodne, kdy je třecí síla užitečná a kdy ne, a navrhne, jak ji zvětšit nebo zmenšit	Třecí síla. Smykové tření. Ovlivňování velikosti třecí síly v praxi. Kolo.	
	☐ při řešení praktických problémů využívá vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí ☐ v jednoduchých praktických situacích porovná tlaky a odhadne tlak ☐ v praktických situacích rozhodne, kdy je užitečné tlak zvětšovat a kdy zmenšovat, a navrhne vhodný způsob	Tlaková síla a tlak: Tlaková síla. Tlak - značka tlaku, jednotky tlaku. Vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí.	
☐ využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	☐ využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích ☐ ukáže příklady setrvačnosti na pohybech na povrchu Země i na pohybech nebeských těles; vysvětlí, proč se nebesa na Zemi zastavují ☐ ukáže nebo popíše, jak by se pohybovalo těleso, kdyby na něj nepůsobila třecí ani jiná síla ☐ kvalitativně předpoví pohyb tělesa, na které působí známá síla ☐ porovná pohyb dvou těles různé hmotnosti, na které působí stejná síla ☐ v jednoduchých případech vzájemného působení dvou těles odliší akci a reakci a ukáže jejich účinky	Newtonovy zákony: Zákon setrvačnosti - (první Newtonův zákon) Zákon síly - (druhý Newtonův zákon) Zákon akce a reakce - (třetí Newtonův zákon)	
☐ aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	☐ aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů ☐ aplikuje své poznatky o silách při vysvětlení funkce vybraných jednoduchých strojů (páka, kladka) ☐ žák vyhledá a popíše využití jednoramenné a dvojramenné páky v každodenním životě	Páka (otáčivé účinky síly). - páka, osa, ramena, působící síly - rovnoramenná a nerovnoramenná páka - rovnováha na páce a na pevné kladce - těžiště - stabilní rovnováha	

	☐ najde páku v jednoduchých praktických zařízeních, ukáže její osu, ramena a působící síly a vysvětlí její význam ☐ ze známých sil a ramen rozhodne, je-li páka v rovnováze ☐ vypočítá sílu, kterou páka působí, zná-li potřebné veličiny ☐ v jednoduchých případech určí, nebo odhadne polohu těžiště ☐ podle polohy těžiště vzhledem k podstavě tělesa předpoví pohyb tělesa ☐ rozliší stabilní a nestabilní rovnováhu tělesa		
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
☐ využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů ☐ předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	☐ využívá vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů ☐ najde hustotu látky v tabulkách hustot a použije ji při řešení problémů ☐ používá poznatku, že tlak v klidné kapalině roste s hloubkou, pro řešení praktických problémů ☐ ze známé hloubky pod hladinou a hustoty kapaliny vypočítá hydrostatický tlak ☐ pomocí principu spojených nádob určí hladinu kapaliny ☐ pomocí atmosférického tlaku vysvětlí některé jevy z běžného života ☐ změří přetlak a atmosférický tlak vhodným přístrojem ☐ ukáže pokusem existenci vztakové síly, změří vztakovou sílu ☐ vypočítá vztakovou sílu, která působí na těleso o známém objemu ponořené do kapaliny ☐ předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní ☐ určí hustotu kapaliny hustoměrem ☐ pomocí Pascalova zákona vysvětlí činnost hydraulických zařízení	Tlak v kapalinách a plynech: Hustota, jednotky hustoty kg/m^3 , kg/dm^3 , g/cm^3 . Hustota vody. Tabulky hustot. Hydrostatický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny. Spojené nádoby. Atmosférický tlak - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře. Archimédův zákon - vztaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách. Hustoměr. Pascalův zákon - hydraulická zařízení.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
☐ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	☐ v jednoduchých případech ukáže šíření světla od světelného zdroje přes osvětlené těleso až do oka	Světelné jevy. Vlastnosti světla - zdroje světla, paprsek. Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích. Rozklad bílého světla hranolem. Stín.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

☐ rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	☐ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problém ☐ pokusem ukáže, že světlo se šíří přímočaře, a využívá toho v praxi ☐ rozloží bílé světlo na barevná světla ☐ v jednoduchých případech předpoví, jak bude vypadat stín ☐ pomocí modelu vysvětlí měsíční fáze, zatmění Slunce a zatmění Měsíce	Měsíční fáze, zatmění Slunce a Měsíce.	
	☐ předpoví, jak se paprsek odrazí od zrcadla ☐ v jednoduchých případech předpoví nebo vysvětlí, co vidíme v zrcadle	Zákon odrazu, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně).	
	☐ ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami ☐ kvalitativně předpoví, jak se paprsek lomí při přechodu z jednoho prostředí do druhého ☐ rozliší spojkou a rozptylku ☐ spojkou zobrazí předmět na stínítko ☐ správně používá běžné optické přístroje ☐ uvědoměle dodržuje zásady hygieny zraku	Zákon lomu. Čočky, spojky, rozptylky. Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně). Stavba a funkce oka	
Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.			

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: FYZIKA

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
LÁTKY A TĚLESA			
☐ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	☐ obrázkem nebo popisem znázorní model molekuly a atomu ☐ podle obrázku rozliší atom od iontu a atomy a ionty různých prvků od sebe ☐ určí, zda je náboj určitého atomu, iontu nebo částice v atomu kladný, záporný, nebo nulový ☐ provede některé jednoduché pokusy z elektrostatiky	Molekuly, atomy (opakování), jádro, obal. Proton, neutron, elektron; jejich náboj, kladný a záporný iont; jeho náboj.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. CH - Vlastnosti látek. Částicové složení látek
ENERGIE			
☐ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ☐ určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa ☐ využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh ☐ určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	☐ v jednoduchých případech určí práci ze známé síly a dráhy a vyjádří ji ve správných jednotkách ☐ využívá vztah mezi výkonem, prací a časem ☐ ze vztahů $W = F \cdot s$ a $P = W/t$ vypočítá jednu veličinu, zná-li druhé dvě ☐ využívá „zlaté pravidlo mechaniky“ (u jednoduchých strojů se práce vložená rovná práci získané) k řešení jednoduchých problémů ☐ z vložené a získané práce nebo z příkonu a výkonu vypočítá účinnost ztráty	Práce a výkon: Práce, značka práce, jednotky práce. Výkon, značka výkonu (P), jednotky výkonu. Příkon, ztráty, účinnost.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
	☐ využívá vztahy $P = UI$ pro elektrický příkon a $W = Pt$ pro práci při řešení problémů; vzájemně při tom převádí jednotky J a kWh	Elektrická práce a výkon Jednotka energie kWh.	
	☐ v jednotlivých případech porovná pohybovou energii dvou těles ☐ podle vykonané práce určí změnu pohybové nebo polohové energie ☐ rozhodne, kdy těleso má větší a kdy menší polohovou energii ☐ ze změny výšky a z hmotnosti vypočítá změnu gravitační polohové energie	Formy energie: - pohybová energie - polohová energie (gravitační, pružnosti, magnetická, elektrická) Přeměny energie.	

	☐ na běžných jevech, ukáže, kdy se polohová energie přeměňuje na pohybovou nebo obráceně ☐ používá zákona zachování mechanické energie k přibližnému řešení některých problémů		EV - Základní podmínky života- energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky).
	☐ pokusem ukáže, že při tření se zvětšuje teplota tělesa ☐ vysvětlí vztah mezi vnitřní energií tělesa a pohybovou a polohovou energií jeho částic; uvede nebo pokusem předvede jevy nasvědčující tomu, že při vyšší teplotě se částice pohybují rychleji ☐ v jednoduchých případech přibližně porovná vnitřní energie dvou těles ☐ určí teplo, kterého je třeba k ohřátí daného množství vody o daný teplotní rozdíl ☐ určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem ☐ rozliší různé druhy energie: pohybovou, polohovou (gravitační, magnetickou, elektrickou, pružnost), vnitřní (tepelnou, chemickou, jadernou), zářivou ☐ určí, jak se při určitém procesu přeměňují různé druhy energie ☐ využívá zákona zachování energie a poznatků o přeměnách a přenosu energie pro řešení jednoduchých problémů	- vnitřní energie (tepelná, chemická, jaderná) Jouleův pokus. Měrná tepelná kapacita. Zákon zachování energie. Perpetuum mobile.	
	☐ rozliší šíření tepla vedením, prouděním a zářením a ukáže je pokusem ☐ používá poznatky o šíření tepla k řešení praktických problémů, zejména k šetrnému využívání energie	Šíření tepla, vedení, proudění, záření.	
	☐ obrázkem nebo popisem znázorní model částicové struktury plynů, kapalin a krystalů ☐ v tabulkách najde teplotu tání nebo varu látky, rozhodne, v jakém skupenství látka za dané teploty je ☐ poznatky o tom, co ovlivňuje rychlost vypařování, používá k řešení praktických problémů ☐ využívá poznatků o změnách atmosférického tlaku a o proudění v atmosféře k vysvětlení některých jevů počasí a podnebí	Částicová struktura látek. Přeměny skupenství: tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění. Teplota tání, teplota varu. Hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny. Skupenské teplo tání.	EV - Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity). CH - Vliv teploty pevné složky na rychlost jejího rozpouštění.

	☐ podle obrázků nebo modelu rozliší benzinový a Dieselův motor a popíše jeho funkci a části	Benzinový (zážehový) a Dieselův (vznětový) motor.	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
☐ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ☐ rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí ☐ využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů ☐ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	☐ sestaví správně podle schématu složitější elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ☐ určí směr proudu v obvodu, je-li znám kladný pól zdroje ☐ změří elektrický proud ampérmetrem; správně zapojí ampérmetr do obvodu ☐ využívá pravidel pro proud v jednoduchém a rozvětveném obvodu pro řešení problémů	Směr proudu. Elektrický proud, značka proudu, jednotka proudu. Ampérmetr. První Kirchhoffův zákon (o proudech, o uzlech): bez uvedení jména - (Součet proudů vstupujících do uzlu se rovná součtu proudů z uzlu vystupujících)	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PČ - Zhotovení jednoduchého elektrotechnického výrobku.
	☐ změří elektrické napětí voltmetrem; správně zapojí voltmetr do obvodu; používá digitální multimetr a správně na něm nastaví měřenou veličinu ☐ správně zapojí reostat do obvodu a použije ho ke změně proudu ☐ využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů, vypočítá proud, odpor nebo napětí, jsou-li známy druhé dvě veličiny	Elektrické napětí, značka napětí, jednotka napětí. Voltmetr, multimetr. Elektrický odpor, značka odporu, jednotka odporu. Ohmův zákon.	
	☐ zapojí několik součástek do obvodu paralelně a sériově ☐ nakreslí schéma obvodu s několika součástkami zapojenými paralelně a sériově ☐ na schématu i v reálném obvodu odliší paralelní a sériové zapojení součástek ☐ určí napětí a proud v různých místech obvodu, jsou-li známy potřebné veličiny ☐ vypočítá výsledný odpor rezistorů zapojených do série	Zapojení paralelní (vedle sebe) a sériové (za sebou). Vztahy pro napětí a proud u spotřebičů, popř. rezistorů zapojených paralelně a sériově, výsledný odpor několika rezistorů v sérii.	
	☐ ze slané nebo kyselé vody a kovových elektrod vyrobí galvanický článek a prokáže na něm napětí ☐ z několika článků vyrobí baterii ☐ správně používá běžně prodávané články a baterie ☐ vysvětlí, kdy a jak prochází proud kapalinou a plynem	Galvanický článek. Baterie. Vedení proudu v kapalinách a plynech.	
	☐ pokusem ukáže, že okolo vodiče s proudem a v cílce vzniká magnetické pole	Magnetické účinky elektrického proudu, cívka. Stejnosměrný elektromotor.	
	☐ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem ☐ z elektrotechnické satvebnice sestrojí model elektromotoru (na stejnosměrný proud nebo univerzálního) a vysvětlí, jak pracuje		
Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.			

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: FYZIKA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ENERGIE			
☐ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	☐ rozliší druhy energie a jejich přeměny ☐ rozliší, které přeměny energie jsou pro člověka užitečné a které škodlivé, a v konkrétních případech navrhne, jak škodlivým přeměnám předcházet ☐ seznámí se se způsoby výroby a přenosu elektrické energie ☐ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí i z dalších hledisek ☐ posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody... (například pro výrobu elektrické energie)	Formy energie: energie pohybová, polohová (gravitační, elektrická, magnetická, pružnosti), vnitřní (tepelná, chemická, jaderná), zářivá (sluneční). Výroba a přenos elektrické energie. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. EV - Základní podmínky života- energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí). CH - Mimořádné události: Havárie chemických provozů. P - Základy ekologie.
	☐ obrázkem nebo popiskem znázorní model atomu a jádra ☐ podle značky jádra určí počet protonů a neutronů ☐ k protonovému číslu přiřadí značku prvku a obráceně ☐ rozliší jadernou reakci od chemické ☐ popíše nebezpečí radioaktivního záření (včetně radonu) a možnou ochranu proti němu ☐ popíše princip jaderné elektrárny a její výhody i nevýhody ☐ posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí ☐ popíše princip a účinky jaderných zbraní	Jaderná fyzika: Stavba atomu (opakování) a jádra. Jaderná síla. Označování jader. Jaderná energie, štěpná reakce. Jaderný reaktor, jaderná elektrárna. Ochrana lidí před radioaktivním zářením. Vliv jaderné elektrárny na životní prostředí.	
ZVUKOVÉ DĚJE			
☐ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	☐ pokusem předvede jednoduchý kmitavý pohyb ☐ změří periodu nebo frekvenci pomalého periodického děje	Kmitavý pohyb. Výška zvukového tónu: perioda, frekvence a její souvislost s výškou zvukového tónu. Jednotka frekvence herz.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností

☐ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	☐ z frekvence vypočítá periodu nebo obráceně ☐ pokusem ukáže mechanické vlnění ☐ uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije ☐ na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku ☐ vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích	Vlnění. Vlastnosti zvuku. Látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku. Rychlost šíření zvuku v různých prostředích. Odrážení zvuku na překážce, ozvěna. Pohlcování zvuku	zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. RZV - Zdravý způsob života a péče o zdraví.
	☐ uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku ☐ popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů ☐ uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí ☐ podle obrázku popíše funkci ucha	Hygiena sluchu, ochrana před hlukem. Přenos a vnímání zvuku v lidském uchu.	
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
☐ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ☐ zapojí správně polovodičovou diodu	☐ odliší polovodič od vodiče na základě analýzy jejich vlastností ☐ zapojí polovodičovou diodu v propustném, resp. závěrném směru ☐ žák uvede příklady využití polovodičových diod v technické praxi	Polovodiče: Vedení proudu v polovodičích typu N a P. Volný elektron, díra. Přechod P N. Polovodičová dioda. Příklady využití polovodičových diod v technické praxi.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PČ - Zhotovení jednoduchého elektrotechnického výrobku.
☐ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	☐ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní ☐ pokusem ukáže vznik indukovaného napětí v cívkě ☐ z elektrotechnické stavebnice sestaví alternátor, dynamo a transformátor a ukáže jejich funkci ☐ odliší zdroje stejnosměrného a střídavého proudu	Elektromagnetická indukce a praktické využití elektrické energie: Elektromagnetická indukce. Generátor, alternátor, dynamo, transformátor. Stejnýsměrný a střídavý proud, jejich značky.	PČ - Elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika. RZV - Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy: odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů.
	☐ využívá vztahu pro transformační poměr $N_1 : N_2 = U_1 : U_2 = I_1 : I_2$ při řešení problémů ☐ nakreslí schéma přenosu elektrické energie z elektrárny k místům spotřeby a odůvodní nutnost přenášet energii při vysokém napětí ☐ odliší ochranný vodič podle barvy izolace	Transformační poměr pro napětí a proud. Výroba a přenos elektrické energie, ochrana před nebezpečným napětím proti zemi. Ochranný, nulovací a fázový vodič. Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením. Nácvik chování při mimořádné situaci.	

	☐ nakreslí schéma připojení elektrického spotřebiče s ochranným vodičem k zásuvce ☐ v jednoduchých případech rozhodne, zda určité zacházení s elektrickým zařízením je nebezpečné, nebo ne ☐ rozhodne, popř. předvede, co dělat v případě mimořádné události související s elektrickým zařízením (např. přestanou svítit světla, dojde k úrazu el. Proudem, ze spotřebiče se kouří, vznikl požár apod.)		
VESMÍR			
☐ objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet ☐ odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	☐ správně používá základní astronomické pojmy ☐ pomocí globusu nebo náčrtkem vysvětlí střídání dne a noci, roční období a podnebná pásma ☐ vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily. Obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet ☐ popíše základní vlastnosti Slunce, Země, Měsíce a významných planet (porovná je podle velikosti, teploty skupenství na povrchu; významné planety např. Venuše, Mars, Jupiter) ☐ odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností ☐ popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce ☐ jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází	Sluneční soustava - její hlavní složky: planeta, měsíc, planetka, kometa, meteor, hvězda, galaxie, souhvězdí. Měsíční fáze. Hvězdy - jejich složení.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. P - Země.
Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.			

5.5.2 Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty, významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi. Vede je k tomu, jak se mají zachovat v praktických životních situacích a životu ohrožujících situacích. Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s ohrožením přírody a její biologické rovnováhy.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Chemie navazuje na učivo v oblasti Člověk a jeho svět na prvním stupni.

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávacího oboru Chemie a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Žák:

- ☐ směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor;
- ☐ poznává základní chemické pojmy a zákonitosti z různých oborů chemie;
- ☐ řeší problémy a správně jedná v praktických situacích, vysvětluje a zdůvodňuje chemické jevy;
- ☐ rozlišuje příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi;
- ☐ poznatky využívá k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- ☐ pracuje podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovede poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky;
- ☐ chápe důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomuje si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie se realizuje v 8. a 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka chemie probíhá většinou ve třídě, zřídka v učebně informatiky. Laboratorní práce jsou prováděny ve třídě nebo v dílně - záleží na charakteristice a náročnosti laboratorních pokusů. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů, práce ve skupinách, názorně-demonstrační pokusy, laboratorní práce).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Systematickým pozorováním vedeme žáky k zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu a hledání souvislostí.
- ☐ Na základě pozorování a pokusů dáváme žákům možnost formulovat závěry a správnému používání chemických termínů, značek a vzorců.
- ☐ Vhodným začleňováním obecně používaných termínů, znaků a symbolů vedeme žáky k používání odborné terminologie - chemických termínů, symbolů a značek.
- ☐ Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací učíme žáky používat pojmy z různých vzdělávacích oblastí a nalézat souvislosti mezi získanými daty.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Zadáváním takových úkolů, při kterých se učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat podporujeme žáky v hledání různých cest k vyřešení problému a učíme je využít chyb k odstranění nesprávných postupů.
- ☐ Vysvětlováním chemické podstaty jevů a dějů vedeme žáky k nacházení jejich příkladů v běžné praxi.
- ☐ Praktickým nácvikem vedeme žáky, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- ☐ Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti, jasně a srozumitelně formulovat své myšlenky v ústním projevu a správně užívat chemických symbolů a značek.
- ☐ Navozováním vhodných aktivit a používáním vhodných výukových materiálů vedeme žáky, aby se stručně a přesně vyjadřovali, vzájemně komunikovali, porozuměli obsahu sdělení a přiměřeně na něj reagovali.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Vhodnými formami práce (práce ve dvojicích a skupinách) posilujeme sebedůvěru žáků, pocit zodpovědnosti a vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli sledovat a hodnotit vzájemnou spolupráci a vedeme je k ochotě vzájemně si pomoci.
- ☐ Vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- ☐ Vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných.

Kompetence občanské

- ☐ Vhodnými aktivitami a praktickým nácvikem vedeme žáky k uvědomování si významu zdravého životního stylu, podílení se na ochraně životního prostředí a ochraně svého zdraví.
- ☐ Předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí.
- ☐ Navozováním situací z praktického života a vlastním příkladem upevňujeme chování žáků v krizových situacích.

Kompetence pracovní

- ☐ Vhodnou pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- ☐ Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a učíme je dodržovat předepsaný postup při práci s chemickými přístroji a zařízeními, vedeme je k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- ☐ Společnou práci vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních při laboratorních pracích.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: CHEMIE

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
☐ určí společné a rozdílné vlastnosti látek	☐ posuzuje látky na základě vybraných kritérií: hustota, rozpustnost v daných rozpouštědlech, barva, skupenství, teplota tání a varu, tepelná a elektrická vodivost ☐ prakticky rozliší dvojici látek	Vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost. Vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- řešení problémů, cvičení dovedností pro učení a studium. F - Látky a tělesa.
☐ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	☐ s chemikáliemi pracuje podle řádu bezpečnosti práce ☐ dodržuje pracovní a zdravotní omezení ☐ rozlišuje pojmy výbušina, látka oxidující, hořlavina, žiravina, jed, látka dráždivá, látka zdraví škodlivá a látka nebezpečná životnímu prostředí ☐ ovládá zásady první pomoci při práci s nebezpečnými látkami	Zásady bezpečné práce - ve školní pracovně i v běžném životě. Nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty. Varovné značky nebezpečných látek a jejich význam.	EV - Vztah člověka k prostředí- možnosti a způsoby ochrany zdraví. RZV - Rizika ohrožující zdraví a její prevence.
Směsi			
☐ rozlišuje směsi a chemické látky	☐ vysvětlí rozdíl mezi směsí a chemickým individuem, uvede příklady ☐ rozpozná různé druhy směsí	Směsi- různorodé, stejnorodé roztoky.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.
☐ vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	☐ ve správných souvislostech používá pojmy hmotnostní a objemový zlomek, hmotnostní a objemová procenta, koncentrace ☐ provede praktický výpočet složení směsi	Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku. Koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok.	
☐ vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	☐ posoudí vliv vybraných faktorů (teplota, tlak, míchání, plošná velikost látky) na rychlost rozpouštění látky	Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku.	F - Přeměny skupenství.
☐ navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	☐ orientuje se v základních metodách oddělování složek směsí (filtrace, usazování, odstředování, destilace, sublimace, krystalizace) ☐ navrhne způsob rozdělení konkrétní dvousložkové směsi	Oddělování složek směsí: -usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace.	

☐ rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	☐ rozlišuje pojmy měkká a tvrdá voda ☐ rozlišuje druhy vod na základě jejich použití ☐ stručně vysvětlí výrobu pitné vody	Voda - destilovaná, pitná, odpadní.	EV- Základní podmínky života- vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity.
☐ uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	☐ uvede konkrétní příklady znečišťování vod a vzduchu ☐ posoudí vliv spotřební společnosti, průmyslu a zemědělství na kvalitu vod a vzduchu	Čistota vody. Vzduch- složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva.	EV- Základní podmínky života- ovzduší ohrožování ovzduší a klimatické změny, význam pro život na Zemi.
Částicové složení látek a chemické prvky			
☐ používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	☐ popíše historické náhledy na složení hmoty ☐ popíše složení atomu ☐ vysvětlí rozdíly mezi pojmy atom, molekula a ion	Částicové složení látek - atom, molekula, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony.	F - Látky a tělesa.
☐ rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	☐ vysvětlí rozdíly mezi pojmy prvek a sloučenina ☐ popíše typy vazeb mezi atomy v molekule sloučeniny, používá pojem elektronegativita	Prvky- názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků. Chemické sloučeniny- chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení dovednosti zapamatování.
☐ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	☐ používá značek vybraných chemických prvků ☐ nalezne v periodické tabulce kovy, nekovy a polokovy, porovná jejich vlastnosti ☐ orientuje se v systému periodické tabulky, podle postavení prvku usuzuje na jeho vlastnosti	Skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků - D.I. Mendělejev- objevitel periodického zákona. Protonové číslo.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení dovednosti zapamatování.
Chemické reakce			
☐ rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	☐ rozliší pojmy výchozí látka a produkt reakce	Chemické reakce - zákon zachování hmotnosti. Klasifikace chemických reakcí- slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní.	
☐ přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	☐ správně přečte chemickou rovnici ☐ vysvětlí pojmy látkové množství, látková koncentrace, molární hmotnost, počet molekul ☐ vypočítá látkové množství, molární hmotnost a molární koncentraci, vypočítá množství výchozí látky a produktu	Chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost.	M - Rovnice.
Anorganické sloučeniny			
☐ porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin,	☐ sestaví vzorec daného halogenidu, oxidu, sulfidu, hydroxidu, kyseliny a soli ☐ nazve halogenid, oxid, sulfid,	Oxidy- názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů.	

hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	hydroxid, kyselinu či sůl daného vzorce ☐ vyjmenuje významné vlastnosti a použití vybraných zástupců těchto skupin ☐ stručně popíše výrobu nejvýznamnějších látek těchto skupin ☐ posoudí vliv daných látek těchto skupin na životní prostředí	Vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů. Soli kyslíkaté a nekyslíkaté- vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů.	
☐ vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	☐ vysvětlí vznik kyselých dešťů ☐ posoudí vliv kyselých dešťů na životní prostředí, navrhne preventivní opatření, kterými lze zabránit úniku látek způsobujících kyselý déšť	Vznik a vliv kyselých dešťů na životní prostředí.	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí.
☐ orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	☐ vysvětlí pojem pH ☐ objasní pojem kyselá, zásaditá a neutrální látka, uvede příklady ☐ popíše způsoby měření pH ☐ prakticky provede orientační zjištění pH pomocí univerzálního indikátorového papírku ☐ vysvětlí pojem neutralizace	Kyseliny a hydroxidy- kyselost a zásaditost roztoků. Stupnice pH. Měření pH.	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: CHEMIE

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
☐ objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek	☐ posoudí rizikovost jednotlivých látek ☐ navrhne preventivní opatření, která mohou zabránit úniku nebezpečných látek ☐ navrhne způsob likvidace při úniku vybraných látek	Mimořádné události- havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek.	EV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí- dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU). F - Ochrana lidí před radioaktivním zářením.
Chemické reakce			
☐ přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	☐ sestaví a vyčíslí zadanou chemickou rovnici	Sestavování a vyčíslování chemických rovnic. Rovnice se změnou oxidačního čísla.	M- Lineární rovnice.
☐ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	☐ popíše faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza ☐ vysvětlí vliv teploty, plošného povrchu reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemických reakcí ☐ popíše správný způsob ředění hydroxidů a kysel ☐ popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin ☐ popíše vznik elektrického proudu v galvanických článcích ☐ objasní ,co je podstatou galvanického článku a uvede příklady praktického využití	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí- teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza. První pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin. Chemie a elektřina- výroba elektrického proudu chemickou cestou.	RZV - Základy první pomoci.
Organické sloučeniny			
☐ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	☐ vyjmenuje přírodní zdroje paliv ☐ diskutuje o možnostech využití alternativních zdrojů energie ☐ popíše průmyslové zpracování ropy (frakční destilace), nabídne možnosti využití jednotlivých produktů ☐ posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí	Paliva- ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva.	EV- Vztah člověka k prostředí-náš životní styl (spotřeba věcí, energie, způsoby jednání a vlivy na prostředí). EV- Základní podmínky života- přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí). P - Nerosty a horniny.

☐ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	☐ rozliší jednotlivé druhy uhlovodíků ☐ uvede, zdroje, vlastnosti a použití nejvýznamnějších uhlovodíků ☐ nazve dané uhlovodíky na základě jejich vzorce ☐ napíše vzorce zadaných uhlovodíků	Uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými	
☐ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	☐ rozpozná různé deriváty uhlovodíků na základě jejich struktury ☐ nazve základní deriváty uhlovodíků ☐ uvede přírodní zdroje daných derivátů ☐ vyjmenuje charakteristické vlastnosti daných derivátů	Deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových	
☐ orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů	☐ popíše fotosyntézu ☐ diskutuje o přijímání cukrů, tuků a bílkovin v potravě a o vhodnosti jednotlivých potravin pro konzumaci ☐ vysvětlí pojem tuk, sacharid, bílkovina, RNA a DNA; objasní jejich funkce v živých organismech ☐ rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Fotosyntéza. Přírodní látky - zdroje.	OSV- Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů).
☐ určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	☐ posoudí vliv vnějších podmínek na fotosyntézu zelených rostlin		EV- Základní podmínky života - ekosystémy-biodiverzita (funkce ekosystémů, význam
☐ uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	☐ vyjmenuje nejčastěji průmyslově využívané zdroje cukrů, tuků, bílkovin a vitamínů, posoudí jejich vhodnost z hlediska výživy a průmyslového zpracování	Vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském	
Chemie a společnost			
☐ zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	☐ diskutuje o současném využívání strategických surovin, nabízí alternativní zdroje ☐ zná běžně užívané zkratky některých plastů, jejich vlastnosti a užití ☐ zná význam recyklace plastů	Chemický průmysl v ČR- výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím,	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí- průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracované materiály a
☐ aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	☐ rozeznává různé druhy hasicích přístrojů, vyjmenuje různé metody hašení požárů ☐ diskutuje o vhodnosti použití dané	Hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti. Bezpečnost práce s	

	hasicí metody v daných případech		
☐ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	☐ uvede látky užívané v zemědělství, popíše jejich výrobu a diskutuje o jejich kladném i záporném působení na rostlinu i okolní prostředí ☐ diskutuje o vlivu alkoholu, drog a jiných návykových látek na zdraví člověka ☐ zná příklady použití solí z praxe -hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec ☐ popíše chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna, princip tvrdnutí malty	Využívání přírodních surovin. Člověk a životní prostředí - vliv chemických látek na životní prostředí a zdraví člověka. Léčiva a návykové látky.	EV - Vztah člověka k prostředí -prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). RZV - Auto-destruktivní závislosti. Z - Životní prostředí.

5.5.3 Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je realizován ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Cílem předmětu je podchytit a vhodně stimulovat zájem žáků o přírodu a přírodniny a zároveň jim poskytnout prostředky pro hlubší porozumění vztahům v přírodě. Umožňuje žákům pochopit přírodu jako systém propojených vazeb. Seznamuje žáky nejen se stavbou těla živých organismů a člověka, ale vede i k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Přírodopis směřuje k vytvoření pozitivního vztahu k přírodě, k zájmu o její ochranu a respektování jejích zákonitostí; poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům; umožňuje poznat přírodu jako komplexní systém živých a neživých složek, které se vzájemně ovlivňují a doplňují. Vzdělávání v předmětu Přírodopis se snaží o podporu a vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování, učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě, vede k chápání důsledků lidského jednání na přírodní rovnováhu, k uvědomění si závislosti člověka na přírodě a nutnosti ochraňovat přírodu jako celek. Předmět poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu a na vztahy člověka k přírodě. V přírodopisu se snažíme žáky motivovat k zájmu o přírodu, k vytváření citlivých a odpovědných vztahů k přírodě, k životu a ke zdraví. Výuka přírodopisu významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem. Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí. Praktické dovednosti žáci získávají převážně v hodinách laboratorních prací. S učivem se žáci seznamují aktivně formou práce s informačními zdroji - vyhledávají samostatně informace v encyklopediích, literatuře, na internetu a získané poznatky zpracovávají do referátů, v projektech a samostatných vystoupeních. Je využíváno dostupného softwaru, obrazového materiálu, videokazet, DVD a přírodnin. Efektivní formou získávání informací jsou laboratorní práce, exkurze a vycházky do přírody. Při skupinové práci se žáci učí společně formulovat získané poznatky.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- ☐ poznává přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se;
- ☐ aplikuje přírodovědné poznatky v praktickém životě;
- ☐ chápe podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích;
- ☐ chápe důsledky negativního působení člověka na přírodní prostředí a je přesvědčený o prioritách ochrany přírody;
- ☐ zapojuje se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních;
- ☐ zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- ☐ upevňuje si základní hygienická pravidla a péči o lidské zdraví;
- ☐ zpracovává získaná přírodovědná data pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Multikulturní výchova
- ☐ Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

V 8. a 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka přírodopisu probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (internet, výukové programy). Pracujeme i v terénu, kdy si žáci ověřují své vědomosti a získávají nové zkušenosti. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá podle charakteru učiva a cílů vzdělávání různých organizačních forem (skupinové vyučování s využitím přírodnin, pracovních listů a odborné literatury, práce ve dvojicích, samostatná práce, kolektivní práce, frontální výuka s demonstračními pomůckami, projektové vyučování, přírodovědné vycházky s pozorováním, laboratorní práce), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, atlasy, klíče, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového rozšiřujícího učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- ☐ Chemie
- ☐ Fyzika
- ☐ Zeměpis

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- ☐ Samostatným pozorováním a porovnáváním získaných informací vedeme žáky k popisu a hledání souvislostí mezi jevy a k jejich vysvětlení.
- ☐ Práci s učebnicemi, učebními pomůckami a poskytováním dostateku informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj. učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace a uplatnit je v praktickém životě.
- ☐ Pozorováním přírody a přírodnin a porovnáváním získaných informací z těchto pozorování žáci nalézají souvislosti a zákonitosti mezi přírodními objekty, jevy a procesy, definují závěry a hodnocení.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Vnímáním problémových situací ve škole i mimo ni, souvisejících s učivem přírodopisu, vedeme žáky k zodpovědnosti.
- ☐ Poskytováním možnosti volit různé způsoby řešení vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních.
- ☐ Předkládáním alternativních řešení problémových situací učíme žáky samostatnému rozhodování, ke zhodnocení výsledků svých činů a tím pomáháme žákům nenechat se odradit případným nezdarem a sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.

- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Navozováním situací z praktického života vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení, k vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.
- Nasloucháním druhým lidem a přiměřenou reakcí na něj vedeme žáky k porozumění.
- Vhodnou komunikací vedeme žáky k respektování názorů druhých.
- Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme komunikační dovednosti.
- Vhodnou komunikací a dodržováním pravidel diskuse učíme žáky prezentovat výsledky své práce, samostatně zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální

- Na modelových i praktických situacích učíme žáky dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.
- Skupinovým vyučováním učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmová práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Navozením vhodného klimatu ve třídě, dodržováním pravidel chování vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, uvědomění si své úlohy ve skupině a ke schopnosti hodnotit výsledky práce své i ostatních.

Kompetence občanské

- Formou besed, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností a dlouhodobě zaměřených programů vedeme žáky k ochraně přírody, k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů.
- Zapojováním žáků do různých aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k ochraně životního prostředí, zdraví a adekvátnímu chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

- Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a postupy při praktických činnostech a vedeme je k rozšiřování své komunikační schopnosti při kolektivní práci.
- Práci se živými a neživými přírodními vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- Společnou práci vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování pravidel práce v týmu.
- Laboratorními pracemi, pokusy, prací na školním pozemku vedeme žáky k osvojení pracovních návyků a k rozvíjení manuálních dovedností.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Neživá příroda			
☐ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	☐ vysvětlí postavení Země ve vesmíru ☐ uvede význam neživých podmínek pro vznik života na Zemi ☐ vysvětlí význam atmosféry (ozonoféry a fyzikálních a chemických vlastností ovzduší), hydrosféry (vody mořské a sladké, jejích vlastností), litosféry (zdroje minerálních látek i zemského tepla) a pedosféry (prostředí pro růst rostlin a život živočichů) pro život ☐ objasní nebezpečí rychlých změn podmínek prostředí pro život	Planeta Země	Z - Přírodní obraz Země, Krajinná sféra. EV - Ekosystémy - vodní zdroje; moře EV - Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině).
Obecná biologie a genetika			
☐ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	☐ rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady ☐ rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčným dýcháním) a za nepřístupu vzduchu (kvašením) ☐ rozliší pohlavní a nepohlavní rozmnožování a uvede příklady ☐ rozliší pojmy růst a vývin (individuální vývoj) ☐ uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty ☐ vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek - biogenních prvků) ☐ objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy) ☐ vysvětlí význam vývoje organismů (na základě měnících se podmínek prostředí) jako podmínku současné rozmanitosti života na Zemi ☐ popíše vznik a vývoj života na Zemi ☐ vysvětlí různé názory lidí na vznik života	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života.	EV - Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život). EV - Ekosystémy - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); vodní zdroje; moře (druhovatá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás).

□ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel □ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	□ vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uveďte příklady □ popíše podle obrázku stavbu buňky rostliny, živočicha a bakterie □ vysvětlí rozdíl ve výživě rostlinné a živočišné buňky □ uveďte funkci základních organel v buňce rostliny, živočicha a bakterie □ rozliší orgány zajišťující životní funkce a rozmnožování živočichů	Základní struktura života - buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné.	
□ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	□ roztřídí organismy podle zadaného kritéria □ přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek □ vysvětlí dvouslovné pojmenování organismů a význam třídění organismů do systematických skupin	Význam a zásady třídění organismů.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
□ uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	□ vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě □ uveďte příklady využívání bakterií člověkem □ uveďte příklady virů a bakterií jako původců nemocí	Viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití.	
□ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti □ uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	□ vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uveďte příklady □ vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a přenos dědičných informací □ uveďte konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě □ uveďte příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů □ uveďte příklady vlivů prostředí na utváření organismů	Dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení. Pohlavní a nepohlavní rozmnožování.	

Biologie hub			
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	- zařadí houby do jednotlivých skupin - charakterizuje houby bez plodnic a jejich vliv na člověka a ostatní živé organismy - popíše stavbu hub s plodnicemi - podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody - rozliší houby jedlé a jedovaté podle charakteristických znaků - uvede zásady bezpečného sběru hub - zná první pomoc při otravě hub - odliší na příkladech způsob výživy hniloživý (saprofytický) a cizopasný (parazitický) - uvede význam houby v oběhu látek v přírodě	Houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy. Houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- uvede, které organismy vytvářejí stélku lišejníku a čím si jsou vzájemně prospěšné - zdůvodní růst lišejníků i v nepříznivých podmínkách	Lišejníky - stavba, symbióza, výskyt a význam.	
Biologie rostlin			
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	- rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla - uvede příklad pletiva v orgánech rostliny - rozliší rozdílnou složitost stavby těla rostliny (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné) - uvede základní funkci kořene, stonku a listu - popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu - popíše stavbu květu a vznik plodu uvede - příklady vztahů v rostlině jako celku	Anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod).	
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh - vysvětlí způsob uvolňování energie pro život rostliny - rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) - uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování	Fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování.	
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- zařadí rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné) - přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů	Systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných (cykasy, jinany, jehličnany).	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

☐ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	☐ uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí, ve kterém obvykle rostou ☐ uvede na základě pozorování, jak se rostliny přizpůsobují změnám podmínek v průběhu roku ☐ uvede příklady rostlin, které jsou typické pro určité ekosystémy ☐ uvede příklady rostlin jedovatých a chráněných	Význam rostlin a jejich ochrana.	PČ - Základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy.
Biologie živočichů			
☐ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	☐ uvede zástupce jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů ☐ uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, ploštěnců, hlístic, měkkýšů, kroužkovců a členovců - pavoukoců, korýšů, hmyzu, ostnokožců) ☐ uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů ☐ uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různým aktivitám během dne apod.) ☐ vysvětlí rozdíl mezi rozmnožováním nepohlavním a pohlavním, mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem nepřímým a přímým a uvede příklady	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování.	
☐ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	☐ uvede příklady skupin bezobratlých ☐ zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz) podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách	Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci).	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
☐ odvodí na základě pozorování základní projev chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	☐ uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity ☐ uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období	Projevy chování živočichů.	

	☐ uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady		
☐ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	☐ uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka ☐ ujasní význam biologické rovnováhy ☐ uvede příklady bezobratlých živočichů, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi ☐ uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční ☐ vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady	Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, živočišná společenstva.	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody (význam ochrany přírody; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV). PČ - Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty. RJ - Domácí zvířata.
Praktické poznávání přírody			
☐ aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	☐ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy ☐ používá jednoduchý žákovský mikroskop ☐ aktivně používá určovací klíče a atlasy ☐ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i při pobytu v přírodě ☐ zná významné biology a jejich objevy	Praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů. Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. Významní biologové a jejich objevy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Biologie živočichů			
☐ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	☐ uvede zástupce jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů ☐ uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin strunatců - obratlovců (mihulovců, paryb, ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců) ☐ uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů ☐ vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) živočicha a řízení aktivit živočicha vůči vnějšímu prostředí ☐ uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) ☐ vysvětlí rozdíl mezi rozmnožováním nepohlavním a pohlavním, mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem nepřímým a přímým a uvede příklady	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování.	
☐ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	☐ uvede příklady skupin obratlovců ☐ zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin (u obratlovců do tříd: mihulovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách	Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (mihulovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci).	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovedností pro učení a studium.
☐ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	☐ uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity ☐ uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období ☐ uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady	Projevy chování živočichů.	EV - Ekosystémy - les, pole, vodní zdroje, moře, a tropický deštný les, lidské sídlo a jejich okolí.

	☐ na základě vlastního pozorování popíše přizpůsobení těla vybraných živočichů životnímu prostředí ☐ uvede způsob výživy a projevy chování vybraných živočichů ☐ uvědomí si vzájemné vztahy živočichů a rostlin ☐ zařadí vybrané živočichy do daného prostředí		
☐ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	☐ uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka ☐ objasní význam biologické rovnováhy ☐ uvede příklady obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi ☐ uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční ☐ uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek ☐ vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady ☐ uvede význam hospodářských zvířat, vyjmenuje zástupce ☐ uvede zkušenosti s chovem domácích živočichů, popíše jejich stavbu těla a užitek ☐ zná živočišná společenstva a umí vyjmenovat zástupce ☐ uvede některé ohrožené druhy ☐ vysvětlí význam ZOO ☐ vyjmenuje některá zvířata žijící v ZOO	Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva.	EV - Základní podmínky života - ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů). PČ - Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.
Obecná biologie a genetika			
☐ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	☐ roztrídí organismy podle zadaného kritéria ☐ přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek ☐ vysvětlí dvouslovné pojmenování organismů a význam třídění organismů do systematických skupin	Význam a zásady třídění organismů.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovedností pro učení a studium.
Biologie rostlin			
☐ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ☐ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	☐ rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla ☐ uvede příklad pletiva v orgánech rostliny ☐ rozliší rozdílnou stavbu těla krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných) ☐ uvede základní funkci kořene, stonku a listu ☐ popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu ☐ uvede příklady vztahů v rostlině jako celku	Anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stoněk, list, květ, semeno, plod).	

	□ popíše stavbu květu a vznik plodu		
□ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	□ uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh □ vysvětlí způsob uvolňování energie pro život rostliny □ rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) □ uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování	Fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování, života a pohybu rostlin.	
□ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	□ zařadí rostliny do základní systematické skupiny (rostliny krytosemenné; dvouděložné, jednoděložné) □ přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů □ rozliší znaky rostlin dvouděložných a jednoděložných	Systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PČ - Okrasné rostliny - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, základy ošetřování. Zelenina - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny.
□ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	□ uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí, ve kterém obvykle rostou □ uvede na základě pozorování, jak se rostliny přizpůsobují změnám podmínek v průběhu roku □ uvede příklady rostlin, které jsou typické pro určité ekosystémy □ uvede příklady rostlin jedovatých, chráněných	Význam rostlin a jejich ochrana.	EV - Základní podmínky života - ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů).
Praktické poznávání přírody			
□ aplikuje praktické metody poznávání přírody □ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	□ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy □ používá jednoduchý žákovský mikroskop □ aktivně používá určovací klíče a atlasy □ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) □ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i při pobytu v přírodě □ zná významné biologы a jejich objevy	Praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů. Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. Významní biologové a jejich objevy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OV - Naše vlast - významné osobnosti.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Biologie člověka			
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	- vysvětlí, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů - uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru - má představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka - rozdělí obyvatelstvo na Zemi do tří ras a porovná je - vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky - vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky - objasní důležitost péče o novorozeně - charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života	Fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka.	MUV - Kulturní difference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotna tělesná i duševní stránky, ale i jako součást etnika. MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost. OV - Vztahy mezi lidmi.
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	- určí polohu hlavních orgánových soustav člověka - popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti - uvede příklady orgánů jednotlivých orgánových soustav člověka - vysvětlí způsoby řízení lidského organismu hormonální a nervovou soustavou a jejich vztahy - objasní způsob získávání informací o okolním prostředí - zná hygienu jednotlivých soustav	Anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích. RZV - Tělesná a duševní hygiena, denní režim; Programy podpory zdraví. Výživa a zdraví. TV - Význam pohybu pro zdraví. VV - Lidský portrét. Lidská postava v pohybu.
rolišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence	uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby	Nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných	OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro

a léčby, objasní význam zdravého způsobu života ☐ aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	☐ vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka ☐ zná postupy poskytování první pomoci ☐ prakticky provede ukázkou poskytnutí první pomoci	nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie. První pomoc. Životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka.	předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích. EV - Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). RZV - Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví; Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota. TV - Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech. PČ - První pomoc při úrazu.
Obecná biologie a genetika			
☐ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	☐ rozliší základní typy tkání lidského těla	Základní struktura života - tkáně, orgány, orgánové soustavy.	
☐ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	☐ chápat význam dědičnosti a vzájemného křížení ☐ uvede konkrétní příklady poznatků z genetiky člověka v praktickém životě	Dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení.	
Praktické poznávání přírody			
☐ aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	☐ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy ☐ používá jednoduchý žákovský mikroskop ☐ aktivně používá atlasy ☐ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování ☐ zná významné biologie a jejich objevy	Praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), atlasy. Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. Významní biologové a jejich objevy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OV - Naše vlast: Významné osobnosti.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Neživá příroda			
☐ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	☐ zná sluneční soustavu ☐ charakterizuje planetu Měsíc ☐ popíše vznik Země ☐ zná stavbu zemského tělesa (zemská kůra, zemské jádro, zemský plášť)	Země - vznik a stavba Země.	F - Vesmír.
☐ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	☐ uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty ☐ vyjmenuje kovové a nekovové nerostné suroviny a zná jejich vlastnosti a praktické využití ☐ rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků ☐ uvede rozdíl mezi horninou a nerostem ☐ rozdělí horniny dle původu	Nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie.	CH - Paliva.
☐ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	☐ charakterizuje vnitřní a vnější geologické děje, uvede příklady ☐ jmenuje vnitřní geologické děje (sopečná činnost, zemětřesení) ☐ popíše sopečnou činnost ☐ vysvětlí, čím mohou být znásobována zemětřesení ☐ vysvětlí, co jsou vřídla a uvede jejich význam ☐ jmenuje vnější geologické děje (zemská přitažlivost, vítr, voda) ☐ rozliší horniny vyvřelé, usazené, přeměněné ☐ vysvětlí průběh horninotvorného cyklu (geologického oběhu) ☐ vysvětlí průběh a příčinu oběhu vody a důsledky pro přírodu a člověka ☐ popíše činnost větru	Vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky.	EV - Základní podmínky života - voda, ovzduší, půda.
☐ porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	☐ vyjmenuje hlavní půdotvorné činitele ☐ uvede vznik, vlastnosti a složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou živou a neživou	Půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace.	EV - Základní podmínky života - půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí,

	- rozezná půdní typ a druh a uvede jejich příklady z naší přírody, především z okolí - vysvětlí význam půdy pro výživu rostlin - zná hospodářský význam půdy pro společnost - uvede příklady devastace a rekultivace půdy		změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině).
rozeznává jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	- porovná přibližnou délku geologických období - uvede charakteristické znaky jednotlivých geologických období (prahory, starohory, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrthory) - dokáže určit charakteristické skupiny organismů pro jednotlivá geologická období	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí. Geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty.	
uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- uvede rozdíl mezi počasím a podnebím - vysvětlí skleníkový jev a vlivy růstu skleníkového jevu na klimatické změny - uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy - charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi	Podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi.	EV - Základní podmínky života - ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás). Z - Vztah příroda a společnost; Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života.
Základy ekologie			
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozeznává a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	- uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody - vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému - uvede příklady různých vztahů mezi organismy - rozezná termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady - zná druhy společenstev - charakterizuje podmínky pro život rostlin a živočichů v určitém prostředí a jejich přizpůsobivost - vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém a význam vztahů mezi organismy pro oběh látek	Organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy.	EV - Ekosystémy - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek). EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a
vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	- vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných - vysvětlí důležitost biologické regulace, a kdy se organismus může stát škůdcem	Organismy a prostředí - potravní řetězce, rovnováha v ekosystému.	

□ uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	□ vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům □ chápe význam a problematiku ekologie pro lidskou společnost □ posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování □ uveďte příklady narušení rovnováhy ekosystému □ navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat □ vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí □ uveďte oblasti ČR s narušeným životním prostředím □ rozliší chráněná území v ČR a jmenuje neznámější	Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území.	ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatření; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV) změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.) EV - Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás). OV - Globalizace: Významné globální problémy. F - Vliv jaderné elektrárny na životní prostředí. CH - Člověk a životní prostředí. Z - Životní prostředí - Vztah příroda a společnost; Krajina. AJ - Životní prostředí.
---	--	---	--

Praktické poznávání přírody			
☐ aplikuje praktické metody poznávání přírody ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	☐ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy ☐ používá jednoduchý žakovský mikroskop ☐ aktivně používá určovací klíče a atlasy ☐ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) ☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i při pobytu v přírodě ☐ zná významné biology a jejich objevy	Praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů. Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. Významní biologové a jejich objevy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PČ - Pěstitelské práce a chovatelství.

5.5.4 Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Zeměpis umožňuje vytvářet si co nejkomplexnější a nejpřesnější představu o naší planetě, tvoří i důležitou oporu pro utváření vlastního názoru na svět, který nás obklopuje, rozvíjí ekologické cítění, myšlení, jednání a probouzí zájem o globální problémy světa. Předmět vede žáky k silnější identifikaci s místním regionem a jejich vlastí, umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji dovedností v autentickém prostředí.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis navazuje na předmět Prvouka (1. - 3. třída) a Vlastivěda (4. - 5. třída). Podněcuje u žáků zájem o cizí, neznámé země, regiony, kultury, tradice či duchovní hodnoty. Umožňuje žákům poznávat přírodní a sociometrické podmínky nejen v nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě a ve světě. Tento vzdělávací obor má přírodovědný i společenskovědní charakter, jeho obsahem není pouze zkoumání a aplikace zákonitostí přírodních procesů ve výuce a následně v praktickém životě, ale i osvojení geografických dovedností (porozumění a používání základní geografické, topografické a kartografické terminologie, zhodnocení a upotřebení geografických a přírodních pravidelností, zákonitostí a odlišností, orientace na mapě, atd.), a rozvoj a integrace základních vědomostí potřebných pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy, prohlubování porozumění vlivu kulturních a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů. V oblasti postojů a hodnot by měl zeměpis pomáhat překonávat stereotypy a předsudky a utvářet pozitivní postoje k odlišnosti a kulturní rozmanitosti. Zeměpis plní významnou integrující funkci mezi jinými vyučovacími předměty, propojuje znalosti a dovednosti z přírodních i humanitních předmětů. V zeměpisu se uplatňují mezipředmětové vztahy zejména s přírodopisem, fyzikou, výchovou k občanství a dějepisem.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do sedmi tematických okruhů:

1. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
2. Přírodní obraz země
3. Regiony světa
4. Společenské a hospodářské prostředí
5. Životní prostředí
6. Česká republika
7. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Žák:

- ☐ poznává souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností;
- ☐ uvědomí si vliv lidské činnosti na stav životního prostředí;
- ☐ podílí se svým chováním na ochraně životního prostředí;
- ☐ získává základní informace o přírodních a socioekonomických poměrech ve vybraných státech;
- ☐ postupně odhaluje souvislosti přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě;
- ☐ uvědomí si závislost člověka na přírodních zdrojích;
- ☐ preferuje co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova

- ☐ Environmentální výchova
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ☐ Multikulturní výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

V 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka zeměpisu probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- ☐ Práci s mapou, atlasem, učebnicemi a učebními pomůckami učíme žáky vyhledávat a třídit informace z různých dostupných zdrojů.
- ☐ Poskytováním dostatek informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Předkládáním problémových situací učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí a učíme je týmové spolupráci při řešení problému.
- ☐ Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.
- ☐ Zadáváním úkolů jednotlivcům i skupinám vedeme žáky k řešení problému samostatně i ve skupinách, přičemž spolupracují a nalézají výhody i nevýhody obou principů.
- ☐ Zadáváním úkolů tak, aby žáci využívali nejen jednotlivé informace, je vedeme k využívání i logického myšlení a empirických a matematických postupů.

Kompetence komunikativní

- ☐ Zařazováním vhodného učiva podporujeme u žáků zájem o výuku cizího jazyka.
- ☐ Používáním základní geografické, topografické a kartografické terminologie rozvíjíme komunikační schopnosti žáků.
- ☐ Využíváním vhodných forem práce a prezentací vlastní práce rozvíjíme komunikaci.
- ☐ Zadáváním takových úkolů, ke kterým žáci potřebují informace z tisku, naučné nebo cestopisné literatury, či dalších informačních zdrojů, dosud nabyté geografické znalosti a odborné vědomosti z jiných předmětů vedeme

žáky k hodnocení textů, jejich analýze a zpracovávání výsledků do zpráv, referátů či úvah, přičemž dáváme žákům prostor pro užití různých způsobů komunikace při vyučování (monolog, dialog, řízená diskuse, prezentace návrhů a námětů před třídou, práce ve dvojicích či skupinách,...) a prezentaci před spolužáky.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Vhodnými formami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmová práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- ☐ Úmyslným navozováním situací, témat či úkolů, při kterých žáci musí spolupracovat a pomáhat si se snažíme o přátelskou a tvůrčí atmosféru při výuce (i mimo ni), vedeme žáky k aktivní komunikaci, jak s učitelem, tak se spolužáky, k prezentaci, zdůvodnění a schopnosti korekce svých názorů a postojů.

Kompetence občanské

- ☐ Formou besed (setkávání s Policií ČR, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností) a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s možným rizikovým chováním, jeho následky, důsledky a upozorňujeme na nebezpečí rasismu a xenofobie v celosvětovém měřítku.
- ☐ Pomocí příkladů (životních, z literatury, médií,...) se snažíme přimět žáky k pochopení společenských a občanských pravidel, vnitřních hodnot každého člověka, toleranci k názorům, tradicím a kulturám a to nejen ve škole, ale i mimo ni.
- ☐ Zařazováním vhodného učiva vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a podmínek trvale udržitelného rozvoje společnosti, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí a rozhodování se na základě těchto nabitých vědomostí a zkušeností.
- ☐ Zapojováním žáků do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k ochraně životního prostředí, zdraví a adekvátnímu chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

- ☐ Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí (třídění odpadu, spolupráce s ekologickými aktivitami).
- ☐ Důsledností vedeme žáky k cílevědomému plnění zadaných úkolů, a k aplikaci získaných vědomostí, dovedností a zkušeností v dalších vzdělávacích oblastech a v životních situacích.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
☐ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů ☐ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ☐ přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině ☐ vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	☐ vyhledá a přiměřeně roztřídí informace z různých zdrojů ☐ používá základní geografické pojmy ☐ orientuje se a vyhledává v atlase dle zeměpisné sítě	Komunikační geografický a kartografický jazyk Základní informační geografická média a zdroje dat. Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy. Základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary - poledníky, rovnoběžky zeměpisná délka, šířka, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska - uzly. Hlavní kartografické produkty: plán, mapa - jejich využití, výškopis a polohopis, pojmy: vrstevnice, nadmořská a relativní výška. Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky. Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky. Základní informační geografická média a zdroje dat.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I - Grafické editory. M - Závislosti a data: nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky TV - Turistika a pobyt v přírodě
	☐ používá glóbus ☐ vysvětlí pojmy plán, mapa, měřítko mapy a výpočet skutečných vzdáleností ☐ orientuje se v zeměpisných atlasech, mapách a plánech, aktivně s nimi pracuje	Geografická kartografie a topografie Glóbus jako model Země, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti. Měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám. Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě.	
Přírodní obraz Země			
☐ zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	☐ popíše tvar Země s pomocí glóbu ☐ objasní postavení Slunce ve vesmíru, ☐ vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi	Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas.	P - Planeta Země F - Gravitační síla. Magnetické pole Země.

☐ prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů ☐ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu ☐ porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	☐ popíše povrch Měsíce a jednotlivé fáze Měsíce ☐ pomocí glóbu předvede názorné otáčení Země kolem zemské osy ☐ určí délku otočení Země kolem osy a Země kolem Slunce a zhodnotí ☐ důsledky pohybů Země ☐ porozumí časovým pásmům		
	☐ objasní a nakreslí stavbu zemského tělesa ☐ porozumí pojmu litosféra, zemětřesení, sopečná činnost, magma a láva ☐ vyjádří základní představu o vzniku pohoří a popíše zvětrávání ☐ objasní pojmy počasí, podnebí ☐ vymezi jednotlivé podnebné pásy ☐ vysvětlí pojmy vítr, uragán, tajfun, hurikán, tornádo ☐ popíše oběh vody v přírodě ☐ vyhledá na mapě světa jednotlivé oceány a popíše jejich význam ☐ vysvětlí rozdíl mezi průlivem a průplavem a vyhledá na mapě světa ☐ znázorní vodní tok a jeho části od pramene k ústí ☐ vysvětlí rozdíl mezi přírodními a umělými vodními nádržemi ☐ popíše vznik a složení půd na Zemi ☐ rozliší půdní typ a druh ☐ definuje uspořádání bioty na Zemi v závislosti na zeměpisné poloze ☐ vyhledá rozmístění tropických deštných pralesů, savan, pouští, polopouští, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesů, tunder, polárních pustin a uvede charakteristické znaky dané oblasti, popíše základní faunu a floru	Krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry. Stavba zemského tělesa. Litosféra, zemětřesení, sopečná činnost. Horotvorná činnost a zvětrávání. Atmosféra. Hydrosféra. Pedosféra. Biosféra - živé organismy na Zemi, vegetační Pásky.	EV - Ekosystémy - vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii).
	☐ vyhledá vysoká pohoří a vysvětlí důvody měnící se krajiny v závislosti na měnící se nadmořské výšce	Systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma. Tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesy mírného pásu, tundry a polární krajiny. Výškové stupně v krajině.	
	☐ rozlišuje typy krajiny	Systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti.	

		Typy krajiny.	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
☐ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ☐ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ☐ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	☐ vyhledá orientační body a jevy v krajině ☐ umí používat pomůcky a přístroje pro orientaci v terénu ☐ určí hlavní a vedlejší světové strany ☐ pohybuje se v terénu podle mapy ☐ zobrazuje krajinu do jednoduchého náčrtku	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje (kompas, buzola, GPS navigace). Stanoviště. Určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu. Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů.	F - Magnetické pole: magnetické pole Země. Kompas

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Regiony světa			
□ rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa □ lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny □ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států □ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	□ pojmenuje a vyhledá v atlase a na mapě světa oceány a světadílů □ zhodnotí geografickou polohu jednotlivých světadílů □ vyhledá v atlase a na mapě významné místopisné pojmy jednotlivých světadílů □ popíše a zhodnotí přírodní poměry jednotlivých světadílů □ charakterizuje obyvatelstvo jednotlivých světadílů □ zhodnotí hospodářský potenciál jednotlivých světadílů a lokalizuje oblasti cestovního ruchu □ vyhledá v atlase a na mapách vybrané státy jednotlivých světadílů □ vyhledá jednotlivé státy Evropy, určí jejich hlavní a další významná města, popíše geografickou polohu □ podá stručný geografický přehled vybraných modelových států jednotlivých světadílů	Světadílů, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti). Světadílů a oceány. Antarktida a Arktida - polární oblasti. Afrika. Austrálie a Oceánie. Amerika.□□ Asie. Evropa.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět; mezinárodní setkávání; evropské krajiny; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. MUV - Kulturní difference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika. MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti). MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti. RJ - Rusko - základní informace. AJ - Zeměpisné názvy.

			D - Zámorské objevy a počátky dobývání světa.
		Modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení.	EV - Základní podmínky života - ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Regiony světa			
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- vyhledá Evropu a zdůrazní její odlišnost od ostatních světadílů - popíše aktuální politické uspořádání Evropy (význam EU) - charakterizuje polohu a rozlohu České republiky v kontextu Evropy a Střední Evropy - utváří si postoj k EU, k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života	Evropa - politické uspořádání Evropy. Evropská unie - význam EU, členské státy EU, orgány EU.	VMEG - Evropa a svět nás zajímá - zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy. VMEG - Jsme Evropané - Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže. MUV - Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; vstřícný postoj k odlišnostem. RJ - Evropa - státy, národy. AJ - Cestování.
Česká republika			
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	- určí zeměpisnou polohu ČR v rámci Evropy a celého světa - vymezí rozlohu, tvar a hranice ČR v evropském kontextu - objasní vznik pohoří v ČR v evropském i světovém kontextu, vymezí surovinové zdroje ČR - rozpozná a vyjmenuje významné geomorfologické a hydrologické útvary v ČR a ukáže je na mapě - porovná klima jednotlivých klimatických odlišných regionů ČR, vysvětlí příčiny rozdílů - hodnotí jednotlivé typy a druhy půd vyskytující se v ČR v souvislosti s jejich lokalizací	Zeměpisná poloha ČR v rámci Evropy a v rámci světa, rozloha, tvar a hranice ČR. Přírodní poměry a zdroje. Geologie - vznik jednotlivých pohoří ČR. Geomorfologie ČR - nejznámější pohoří, nížiny, jejich lokalizace v rámci ČR. Hydrologie - významné řeky, přehradní nádrže, rybníky, jezera, podzemní voda v ČR. Klimatologie ČR - rozdíly v klimatu jednotlivých oblastí, příčiny rozdílů. Pedologie - typy a druhy půd vyskytující se v jednotlivých oblastech ČR. Obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní difference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako

☐ uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	☐ hodnotí lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu ☐ uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství. Transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady. Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu.	součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě. MUV - Etnický původ - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.
	☐ lokalizuje na mapách a stručně charakterizuje jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ☐ určí zeměpisnou polohu v rámci kraje, České republiky i Evropy	Regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy. Krajské členění. Kraj místního regionu. Přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa.
	☐ vyjmenuje kritéria pro vymezení Ústeckého kraje ☐ se zvláštním zřetelem charakterizuje místní region (region, kde žije) a jeho postavení v rámci České republiky, euroregionu, Evropy a světa ☐ zhodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry Chomutovska a možnosti dalšího rozvoje	Místní region - zeměpisná poloha Chomutovska, kritéria pro vymezení Chomutova a Ústeckého kraje, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika Chomutovska a Ústeckého kraje důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	VMEG - Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Společenské a hospodářské prostředí			
☐ posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa ☐ posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel ☐ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje ☐ porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit ☐ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků ☐ lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	☐ vyhledá počet obyvatel v současném světě a určí nejpočetnější státy ☐ vyhledá nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země ☐ vysvětlí pojmy emigrace a imigrace ☐ vysvětlí pojmy etnické skupiny, národnostní menšiny ☐ rozlišuje základní rasy, lokalizuje hlavní světové jazyky a jejich územní rozšíření ☐ rozčlení obyvatelstvo podle socioekonomických znaků	Obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky. Počet obyvatel v současném světě a nejpočetnější státy, nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země. Emigrace, imigrace, etnické skupiny, národnostní menšiny, základní rasy. Hlavní světové jazyky. Obyvatelstvo podle socioekonomických znaků.	OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. OSV - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc. MUV - Kulturní diference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů. MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonzfliktní život v multikulturní společnosti. RJ - Život a bydlení v Rusku. OV - Vztahy mezi lidmi. RZV - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích.
	☐ orientuje se v politické mapě současného světa (závislá, nezávislá území, správní členění států, druhy státního zřízení, formy vlády ve světě)	Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa. Sídelní systémy - sídla podle velikosti, urbanizace, suburbanizace.	EV - Vztah člověka k prostředí - nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).

	☐ rozlišuje státy podle stupně jejich rozvoje a pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti státu ☐ rozlišuje sídla podle velikosti ☐ posoudí funkci měst ☐ posoudí vzájemnou propojenost osídlení ☐ vyhledá na plánu města Chomutova jednotlivé zóny podle funkčního využití	Funkce měst, propojenost osídlení. Jednotlivé zóny Chomutova podle funkčního využití.	EV - Ekosystémy - lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky). OV - Globalizace.
	☐ zhodnotí význam zemědělství, popíše různé druhy zemědělství ☐ s pomocí map vyhledá hlavní zemědělské oblasti světa ☐ zhodnotí význam rybolovu a vyhledá na mapách hlavní rybolovné oblasti ☐ rozlišuje základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví ☐ rozlišuje nerostné suroviny dle jejich využití ☐ zvažuje problémy spjaté s těžebním i energetickým průmyslem ☐ rozlišuje základní odvětví zpracovatelského průmyslu ☐ rozlišuje dopravu podle funkce, podle druhu dopravního prostředku ☐ zhodnotí význam služeb ☐ rozlišuje typy cestovního ruchu a zhodnotí význam pro hospodářství ☐ na mapách vyhledá hlavní světové oblasti cestovního ruchu	Světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně. Světové zemědělství. Hlavní zemědělské oblasti světa. Rostlinná výroba. Živočišná výroba. Rybolov. Světová průmyslová výroba. Těžební a energetický průmysl. Zpracovatelský průmysl. Doprava. Služby obyvatelstvu. Cestovní ruch a rekreace.	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí).
	☐ porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků (poloha, rozloha, tvar území, počet obyvatel, svrchovanost, státní zřízení, vnitřní uspořádání, politický systém, hospodářská vyspělost a úroveň) ☐ uvede názvy hlavních mezinárodních organizací ☐ lokalizuje na mapě současného světa ohniska národnostních, náboženských a politických konfliktů	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: Politická mapa současného světa. Příklady rozdělení na menší územně správní celky - národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace. Hlavní a periferní hospodářské oblasti světa. Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států: Mezinárodní organizace. Geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska.	OV - Mezinárodní spolupráce: významné mezinárodní organizace.
Životní prostředí			
☐ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na	☐ rozliší a popíše přírodní krajiny a kulturní krajiny	Krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajín. Vzhled přírodní a kulturní krajiny a jejich charakteristické znaky.	EV - Ekosystémy - kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).

konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin ☐ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) ☐ uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	☐ vyjmenuje vnější a vnitřní krajinotvorné činitele ☐ na příkladech vysvětlí poškozování krajiny a životního prostředí ☐ zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti ☐ poukáže na nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů a na nebezpečí jejich znečištění ☐ posoudí vliv kvality životního prostředí na zdraví obyvatelstva vyjmenovat globální problémy lidstva ☐ znát světové organizace na ochranu životního prostředí ☐ uvede nejznámější chráněná území přírody v ČR (NP), lokalizuje je na mapách a objasní jejich důležitost	Krajinné složky, ekosystémy, biomy. Funkce a vzhled krajiny. Vnější a vnitřní krajinotvorní činitelé. Vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí. Přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti. Globální, ekologické a environmentální problémy lidstva. Ochrana životního prostředí - chráněná území přírody.	EV - Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). P - Organismy a prostředí. CH - Vliv chemických látek na životní prostředí. AJ - Životní prostředí. P - Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území.
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
☐ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	☐ vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí ☐ opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom - základní pojmy, varovné signály, chování po vyhlášení poplachu	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích.	P - Mimořádné události způsobené přírodními vlivy

5.6 Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura je realizována v povinném vyučovacím předmětu - Hudební výchova, Výtvarná výchova.

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

Oblast Umění a kultura je zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory

- 5.6.1 Hudební výchova
- 5.6.2 Výtvarná výchova

- 5.6.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

2. stupeň ZŠ

Na 2. stupni hudební výchova vede žáky prostřednictvím pěveckých, poslechových a hudebně pohybových činností k porozumění hudby, k jejímu aktivnímu vnímání a k rozvoji jeho hudebních schopností sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, hudebně pohybových a poslechových. Hudební výchova vychází z úrovně hudebně estetického rozvoje, které žáci dosáhli v 1. - 5. ročníku. Navazuje na uvědomělé hravé osvojení hudby a postupně vede k cílevědomé hudební práci.

Žák:

- ☐ pochopí umění jako specifický způsob poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- ☐ chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence;
- ☐ prostřednictvím vlastní tvorby se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy;
- ☐ rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivovaný projev a potřebu k utváření hierarchie hodnot;
- ☐ spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- ☐ uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince;
- ☐ uvědomuje si tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- ☐ zaujímá osobní účast v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ☐ Multikulturní výchova
- ☐ Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách, ve třídě s pianem. Učitelé využívají další základní pomůcky pro hodiny hudební výchovy - audio a video, apod. Žáci využívají dostupných vyučovacích pomůcek.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, frontální výuka, názorně-demonstrační metody, dovednostně - praktické metody), zohledňuje se individuální přístup k žákům, který je především zaměřen na jejich momentální zdravotní stav.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly posilujeme pozitivní přístup žáků k učení a k zájmu o získávání dalších poznatků.
- ☐ Vhodnými metodami a formami vedeme žáky k osvojování poznatků obsažených ve vzdělávacím programu a posilujeme jejich zájem o hudbu.
- ☐ Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- ☐ Zadáváním úkolů s využitím ICT umožňujeme získat informace týkající se hudby, řešit úkoly a vhodně komunikovat.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme sebevědomí žáků a důvěru k vlastnímu rozhodnutí.
- ☐ Vhodnými hudebními prostředky vedeme žáky k vyjádření svých hudebních záměrů.
- ☐ Originálními (netradičními) způsoby hudebního vyjadřování, jako jednu z možností, učíme žáky rozpoznávat problémy a hledat způsoby jejich řešení.

Kompetence komunikativní

- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů, ke komunikaci.
- ☐ Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů otázek učíme žáky naslouchat, co nejlépe porozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat.
- ☐ Vhodnými ukázkami učíme žáky porozumět hudebním vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Odmítavým postojem ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi, vedeme žáky k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství.

Kompetence občanské

- ☐ Aktivním zapojováním do kulturního dění vedeme žáky k ochraně a uvědomění si významu našich kulturních tradic.
- ☐ Dodržováním dohodnutých pravidel ve výuce, dodržováním školního řádu vedeme žáky k povědomí o základních právech a povinnostech občanů.

Kompetence pracovní

- ☐ Vhodnou motivací, vhodným výběrem písní, skladeb, vytvářením přátelské a pracovní atmosféry vytváříme u žáků pozitivní vztah k hudebním činnostem.
- ☐ Prezentací vlastní práce vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení.
- ☐ Používáním hudebních nástrojů vedeme žáky ke správnému zacházení s nimi a jejich údržbě.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
☐ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ☐ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	☐ dokáže reprodukovat zahráný či zazpívaný tón ☐ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, vícehlase (kánon) ☐ procvičuje pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti-zřetelná výslovnost, hospodárné dýchání, měkké nasazení, správná dynamika a rytmus, hlasová hygiena) ☐ rozvíjí své hudební schopnosti ve spolupráci s třídou a učitelem ☐ zpěv a interpretaci přizpůsobí charakteru písně ☐ využívá své individuální hudební schopnosti, intonaci, rytmické citění, zpěv ☐ interpretuje lidové i umělé písně ☐ umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou ☐ umí vyhledat určené takty a rytmy ☐ podle svých osobních dispozic intonačně čistě a rytmicky správně zpívá v jednohlase ☐ taktuje 2/4, 3/4 a 4/4 rytmus ☐ orientuje se v jednoduchém notovém zápisu tóniny C dur ☐ čerpá hudební pojmy z hudebního slovníku	Pěvecký a mluvní projev: Rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hospodárné dýchání. Jednohlasý zpěv, jednoduchý dvojhlas, kánon. Lidové a umělé písně. Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti: Reprodukce tónů. Zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu. Sluchové rozlišení akordů dur a moll. Hudební rytmus: Odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby. Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu (říkadla, rozpočítadla, jednoduché písně). Vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky. Taktování 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu. Hra na dirigenta. Intonace a vokální improvizace: Improvizace jednoduchých hudebních forem- hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď, apod.) Intonační cvičení - vzestupná a sestupná řada tónů, diatonické postupy v durových a mollových tóninách. Orientace v notovém záznamu vokální skladby: Grafický záznam melodie- orientace v notovém zápisu tóniny C-dur. Hudební pojmy z hudebního slovníku: stupnice, tónina, intervaly apod.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - lidová slovesnost MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ - Přednes vhodných literárních textů. AJ - Písně.

Instrumentální činnosti			
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- předvede hru na jednoduché Orffovy nástroje při produkci jednoduchých rytmických motivů - zapamatuje si a zopakuje kratší rytmický celek - vytváří vlastní rytmický motiv, předehtu a dohtu - v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky - má rytmické citění a rytmickou paměť - dokáže spojit hru na tělo s hrou na Orffovy nástroje - správně rytmičuje ve 2/4, 3/4 a celém taktu - při rytmicizaci podle not dobře počítá a dodržuje pomlky - dokáže při rytmicizaci rozlišit těžkou dobu a lehké doby	Hra na hudební nástroje: Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře. Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy). Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy: Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje. Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje: Rytmické a melodické představy. Rytmicizace ve 2/4, 3/4 a celém taktu. Rytmicizace podle not, počítání dob, dodržování pomlky, těžká a lehká doba, předehtu, mezihra, dohtu.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů.
Hudebně pohybové činnosti			
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- kultivovaně reaguje pohybem na znějící hudbu - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozpozná tance různých období, polka, valčík, menuet - pohybem vyjádří pochodový, polkový a valčíkový rytmus - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - dokáže se orientovat v prostoru - pamatuje si a dokáže zopakovat pohyby prováděné při tanci a pohybových hrách - ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků s akcentem na pohybovou kulturu - jednoduchým pohybem vyjádří obsah písně (koledy, pantomima)	Pohybový doprovod znějící hudby: Taktování a pohyb na hudbu, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění. Tance různých období - pochod, polka, valčík, menuet. Orientace v prostoru: Rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách. Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla: Improvizace, pantomima (dramatizace písní, dramatické ztvárnění koled).	OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV - Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.

Poslechové činnosti			
☐ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užitě hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ☐ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	☐ dokáže analyzovat skladbu- tempo, dynamika, apod. ☐ rozpozná rytmus, melodii, harmonii, barvu, kontrast a gradaci, pohyb melodie (vzestupná, sestupná) ☐ rozpozná ze znějící hudby užitě hudební prostředky ☐ rozliší sluchem zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je ☐ umí vyjmenovat nástrojové skupiny symfonického orchestru ☐ poslechem rozezná hudební nástroje ☐ odliší skladby vokální od instrumentálních ☐ rozliší píseň lidovou a umělou, melodram, operu, operetu, balet, muzikál, revue ☐ má povědomí o s nejstarších hudebních projevech člověka ☐ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ☐ aktivně si poslechne výrazné skladby romantismu	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby: Postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitě ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla: zvukomalba, harmonie, dynamika, hudební barva, kontrast a gradace, orientace v partituře. Hudební nástroje. Nástrojové skupiny. Orchester komorní, symfonický. Rytmus, melodie vzestupná, sestupná, rytmické, dynamické, harmonické změny v melodii. Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: píseň lidová a umělá. Melodram (hudba a slovo). Hudba na jevišti: muzikál, opera, opereta, balet, revue Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí. Poslechové činnosti a dějiny hudby, poznávání nástrojových skupin a jednotlivých nástrojů- Primitivní pravěké hudební nástroje. Pravěk (Egypt, Mezopotámie). Řecko (Seikilova píseň- první hudební památka), Řím. 10. stol.- Hospodine, pomiluj ny 12.-14.stol.-rytířské zpěvy Hudební dílo a její autor: Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku a životem autora. Romantismus- F. Schubert	MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. D - Nejstarší starověké civilizace. Kořeny evropské kultury.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
□ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého □ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	□ zpívá intonačně čistě v jednohlase a v jednoduchém dvojhlasu □ dbá správných hlasových zásad □ pečuje o svůj hlas v období mutace □ dbá na správné dýchání a postoj při zpěvu □ zazpívá lidovou i umělou píseň podle svých individuálních dispozic □ dokáže se sebekriticky vyvarovat chyb, kterých se při cvičení dopouští □ dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého □ předvede různé techniky vokálního projevu (brumendo, scat, falzet ad.) □ nacvičuje vícehlasý zpěv v lidových i umělých písničkách, polyfonní vícehlas, kánony □ orientuje se v notovém zápisu vokální skladby □ rozumí jednoduchému notovému zápisu □ dokáže vyhledat v notovém zápisu posuvky-křížek, běčko, odrážka □ orientuje se na klaviatuře □ rozezná hudebně výrazové prostředky: melodii, rytmus, tempo, dynamiku, tečkovaný rytmus, stupnice s „b“ □ zná základní věci o mollových tóninách a stupnicích	Pěvecký a mluvní projev: Upevňování osvojených hlasových, rytmických a intonačních pěveckých dovedností- lidský hlas - hlasová hygiena, kvalitní výslovnost. Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace. Vícehlasý a jednohlasý zpěv. Dechová a rytmická cvičení. Techniky vokálního projevu: scat, falzet, brumendo, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách. Kánon, lidové a umělé písně. Hudební hry, hry na tělo. Intonace a vokální improvizace: Diatonické postupy v durových a mollových tóninách (sestupná a vzestupná stupnice). Improvizace jednoduchých hudebních forem. Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti: Reprodukce tónů. Zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu. Orientace v notovém záznamu vokální skladby: Notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální a vokálně instrumentální skladby. Posuvky-křížek, běčko, odrážka-vyhledávání. Hudebně výrazové prostředky: Melodie, rytmus, tempo, dynamika, tečkovaný rytmus, stupnice s „b“, basový klíč. Mollové stupnice - základní seznámení.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - lidová slovesnost. MUV - Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ - Zvuková podoba jazyka. AJ - Písně. RJ - Písníčky.

Instrumentální činnosti			
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky - respektuje dynamiku zapsanou v písni a správně reaguje při zesilování a zeslabování - přesně taktuje společný zpěv a jeho nástrojový doprovod - dokáže spojit hru na tělo s hrou na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu s důrazem na těžkou dobu - dokáže taktovat 2/4 a 3/4 a celé takty, dirigovat jednoduchou skladbu - interpretuje kánon, seznámí se s pojmy homofonie a polyfonie - má rytmické citění a rytmickou paměť na úrovni svých individuálních schopností - správně rytmitizuje podle not s počítáním a dodržováním pomlk - dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení	Hra na hudební nástroje: Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy). Nástrojová reprodukce melodií (jednoduchých motivků, skladeb a písní a témat). Vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje: Představa rytmická, dynamická, melodická, tempová a formální. Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy: Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu - důraz, těžká doba. Rytmizace podle not-počítání dob a dodržování pomlk. Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje. Kánon - homofonie a polyfonie. Orientace v jednotlivých částech skladeb. Záznam hudby: Hudební přehrávače a hudební nosiče.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: - řeč zvuků a slov, řeč předmětů. I- Internet.
Hudebně pohybové činnosti			
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pohybem reaguje na znějící hudbu - zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - provádí jednoduché hudební improvizace - umí polku, valčík, mazurku - dokáže posoudit, jaký typ hudebně pohybové vazby by mohl použít k danému rytmu hudby - používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření - rozliší tanec společenský, výrazový, balet a pantomimu - dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení - pomocí gest, mimiky, „řeči“ těla znázorní hudbu	Pohybový doprovod znějící hudby: Taktování, taneční kroky - polka, valčík, mazurka. Vlastní pohybové ztvárnění- Moderní tance (dle možností třídy). Hra na tělo. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohyb tempový, dynamický, rytmicko- metrický a harmonický- tanec lidový, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance. Ukázky latinsko-amerických tanců. Orientace v prostoru: Rozvoj pohybové paměti. Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách. Vlastní pohybové ztvárnění - choreografie.	OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV - Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.

Poslechové činnosti			
☐ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ☐ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ☐ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	☐ umí vyjmenovat nástrojové skupiny symfonického orchestru ☐ pozná rozdíl mezi hudbou komorní a symfonickou ☐ odliší skladby vokální od instrumentálních ☐ seznamuje se s dalšími hudebními formami (kánón, fuga, sonáta, sonátová forma. symfonie, symfonická báseň), učí se je při poslechu poznávat ☐ rozlišuje jednotlivé folklorní oblasti ☐ seznámí se s lidovými nástroji ☐ seznámí se s historií muzikálu a nejznámějšími českými muzikálovými autory ☐ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků a slovně je charakterizuje ☐ má povědomí o s nejstarších hudebních projevech člověka ☐ pozná dvojhlasé zpěvy duchovní z gotiky a trubadúrské písně ☐ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ☐ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do slohového ☐ aktivně si poslechně výrazné skladby klasicismu ☐ učí se chápat význam hudby v životě člověka	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby: Postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užit ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla: Fuga, symfonie, symfonická báseň. Kánón - homofonie a polyfonie, sonáta a sonátová forma, , koncert, orchestr (komorní, symfonický). Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: Lidová hudba-sběratelé lidových písní. Hudba na jevišti: Muzikál-historie českého muzikálu, čeští autoři. Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí. Poslechové činnosti a dějiny hudby: Gotika -duchovní hudba(kantáta, oratorium). Hudební dílo a její autor: Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora: Klasicismus: W. A. Mozart. Hudba jako kulisa našeho života- acid rock (drogy).	MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. ČJ - Interpretace literárního textu. D - Gotická kultura.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
□ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého □ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	□ zpívá podle svých dispozic intonačně a rytmicky přesně □ dbá správných hlasových zásad □ pečuje o svůj hlas v období mutace □ dbá na správné dýchání, artikulaci a postoj při zpěvu □ uplatňuje získané poznatky v péči o hlas při mluveném projevu a při zpěvu vícehlasů □ dokáže zpívat melodické motivy v durových a mollových tóninách □ správně intonuje podle notového zápisu □ zpívá sborově, sólově bez doprovodu □ melodizuje různé texty □ převede melodii z nezpěvné do zpěvné □ umí rytmicky přesně zazpívat vybrané písně □ ovládá akordy, tempo, intervaly (prima až oktáva), dynamická znaménka, posuvky (křížek, béčko, odrážka) □ orientuje se v notové osnově, v houslovém a basovém klíči	Pěvecký a mluvní projev: Rozšiřování hlasového rozsahu. Hlasová hygiena. Jedno i vícehlasý sborový zpěv. Procvičování dvojhlasu, pokus o trojhlas. Upevňování osvojených pěveckých dovedností. Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace. Deklamace. Dechová a rytmická cvičení. Intonace a vokální improvizace: Improvizace jednoduchých hudebních forem (kánón, lidové a umělé písně). Diatonické postupy v durových a mollových tóninách. Intonace podle notového zápisu (vokály, brumendo, text). Hudební rytmus: Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu. Reflexe vokálního projevu: Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti- transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti. Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti: Melodizace různých textů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy. Orientace v notovém záznamu vokální skladby: Stupnice, akordy, tempo, intervaly (prima až oktáva), dynamická znaménka, posuvky, tónina. Houslový a basový klíč.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - lidová slovesnost. MUV - Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ - Naslouchání. AJ - Písňe.

Instrumentální činnosti			
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- hraje a doprovází na jednoduché rytmické i melodické nástroje Orffova instrumentáře - dokáže spojit hru na tělo s hrou na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu s důrazem na těžkou dobu - v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře a k reprodukci motivů skladeb a písní - umí znázornit nástroji změny taktu a předejru, mezihru a dohru - dokáže taktovat 2/4 a 3/4 a celé takty, dirigovat jednoduchou skladbu - má rytmické citění a rytmickou paměť na úrovni svých individuálních schopností - správně rytmičuje podle not s počítáním a dodržováním pomlky - dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení - seznámí se se základními kytarovými akordy	Hra na hudební nástroje: Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy). Nástrojová reprodukce melodií (jednoduchých motivků, skladeb a písní a témat). Hra a tvorba doprovodu s využitím nástrojů Orffova instrumentáře. Vyjadřování hudebních i nehmotných představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje: Představa rytmická, dynamická, melodická, tempová a formální. Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy: Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu - důraz, těžká doba. Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje. Rytmizace podle not-počítání dob a dodržování pomlky. Předejru, mezihru, dohru na nástroje Orffova instrumentáře. Záznam hudby: Noty akordové (kytarové). Značky, grafický záznam hudby.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů. I - Internet.
Hudebně pohybové činnosti			
rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- pohybem reaguje na znějící hudbu - zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - na základě svých individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - dokáže posoudit, jaký typ hudebně pohybové vazby by mohl použít k danému rytmu hudby - používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření - rozlišuje tanec společenský, výrazový, balet a pantomimu - využívá získané znalosti a dovednosti k vytvoření hudebně dramatického vystoupení - pomocí gest, mimiky, „řeči“ těla znázorní hudbu - hudbu ztvární vlastní choreografií	Pohybový doprovod znějící hudby: Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění. Taneční kroky- polka, valčík, mazurka. Moderní tance, country tanec (dle možností třídy). Hra na tělo. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohyb tempový, dynamický, rytmicko- metrický a harmonický- tanec lidový, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance. Ukázky latinsko-amerických tanců. Orientace v prostoru: Rozvoj pohybové paměti. Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách. Vlastní pohybové ztvárnění - choreografie.	OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV - Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.

Poslechové činnosti			
☐ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užitě hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ☐ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ☐ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	☐ rozliší sluchem zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je ☐ poslechem rozezná hudební nástroje ☐ umí vyjmenovat nástrojové skupiny symfonického orchestru ☐ pozná rozdíl mezi hudbou komorní a symfonickou ☐ odliší skladby vokální od instrumentálních ☐ seznámí se s pojmem jazz a swing, blues, rock and roll, country ☐ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků a slovně je charakterizuje ☐ seznámí se s pojmy- inspirace, epigonství, klíč, módnost a modernost, stylová provázanost ☐ učí se chápat význam hudby v životě člověka ☐ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ☐ chápe úlohu hudby ve společnosti, historické okolnosti vzniku díla a vnímá autorovo vlastenectví ☐ vyjadřuje své pocity při poslechu vážné hudby ☐ projevuje se jako aktivní posluchač ☐ seznamuje se s hudebními formami (kánón, fuga, kantáta, oratorium), učí se je při poslechu poznávat ☐ pozná gregoriánský chorál ☐ seznámí se s pojmy: seriálová, elektronická a grafická hudba	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby: Významné sémantické prvky užitě ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla: dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy, kánón, fuga. Moderní hudební nástroje. Nástrojové skupiny. Orchester komorní, symfonický. Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: Jazz - USA jako kolébka jazzu. L. Armstrong. Swing. Blues. Rock and roll. Country. Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí. Poslechové činnosti a dějiny hudby: Baroko- kantáta, oratorium. Hudební dílo a její autor :- hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, klíč, módnost a modernost, stylová provázanost). 1. Artificiální (vážná) hudba - 1. pol. 20. stol. Romantismus: - pozdní-R. Strauss Impresionismus- M. Ravel Expresionismus- A. Schönberg Novoklasicismus- S. Prokofjev 2. Nonartificiální (moderní) hudba 60. - 80. léta 20. století Seriálová hudba. Elektronická hudba. Grafická hudba.	MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. ČJ - Mluvený projev. D - Baroko, romantismus, impresionismus, expresionismus, novoklasicismus.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
☐ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ☐ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	☐ zpívá podle svých dispozic intonačně a rytmicky přesně ☐ dbá správných hlasových zásad ☐ pečuje o svůj hlas v období mutace ☐ dbá na správné dýchání, artikulaci a postoj při zpěvu ☐ uplatňuje získané poznatky v péči o hlas při mluveném projevu a při zpěvu vícehlasů ☐ dokáže zpívat melodické motivy v durových a mollových tóninách ☐ správně intonuje podle notového zápisu ☐ zpívá sborově, sólově bez doprovodu ☐ melodizuje různé texty ☐ převede melodii z nezpěvné do zpěvné ☐ dokáže udržet rytmus a dynamiku ☐ umí rytmicky přesně zazpívat vybrané písně ☐ ovládá akordy, tempo, rytmus, metrum ☐ seznámí se s pojmy- harmonie a harmonizace ☐ orientuje se v notové osnově	Pěvecký a mluvní projev: Rozšiřování hlasového rozsahu. Hlasová hygiena. Jedno i vícehlasý sborový zpěv. Procvičování dvojhlasu, pokus o trojhlas. Upevňování osvojených pěveckých dovedností. Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace. Deklamace. Dechová a rytmická cvičení. Intonace a vokální improvizace: Improvizace jednoduchých hudebních forem (kánon, lidové a umělé písně). Diatonické postupy v durových a mollových tóninách. Intonace podle notového zápisu (vokály, brumendo, text). Intonační zpěv sborový a sólový bez doprovodu. Zpěv podle notového záznamu- takt, rytmus a dynamika. Hudební rytmus: Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu. Reflexe vokálního projevu: Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti- transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti. Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti: Melodizace různých textů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy. Orientace v notovém záznamu vokální skladby:	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG - Evropa a svět nás zajímá - lidová slovesnost. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ - Přednes vhodných literárních textů. AJ - Písně.

		Akordy, tempo, rytmus, metrum, harmonie, harmonizace.	
Instrumentální činnosti			
☐ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ☐ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	☐ hraje a doprovází na jednoduché rytmické i melodické nástroje Orffova instrumentáře ☐ v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky ☐ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře a k reprodukci motivů skladeb a písní ☐ umí znázornit nástroji změny taktu a přehru, mezihru a dohru ☐ dokáže taktovat 2/4 a 3/4 a celé takty, dirigovat jednoduchou skladbu ☐ dokáže spojit hru na tělo s hrou na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu s důrazem na těžkou dobu ☐ má rytmické citění a rytmickou paměť na úrovni svých individuálních schopností ☐ dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení ☐ využívá internet pro svou hudební činnost	Hra na hudební nástroje: Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy). Nástrojová reprodukce melodií (jednoduchých motivků, skladeb a písní a témat). Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře. Vyjadřování hudebních i nehmudbních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje: Představa rytmická, dynamická, melodická, tempová a formální. Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy: Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu- důraz, těžká doba. Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje. Přehra, mezihra, dohra na nástroje Orffova instrumentáře. Záznam hudby: Transpozice, akordy. Technika v hudbě, elektronika, digitální záznam.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů. I - Internet.
Hudebně pohybové činnosti			
☐ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	☐ pohybem reaguje na znějící hudbu ☐ zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ☐ na základě svých individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu ☐ dokáže posoudit, jaký typ hudebně pohybové vazby by mohl použít k danému rytmu hudby ☐ používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření ☐ rozliší tanec společenský, výrazový, balet a pantomimu ☐ využívá získané znalosti a dovednosti k vytvoření hudebně dramatického vystoupení ☐ pomocí gest, mimiky, „řeči“ těla znázorní hudbu	Pohybový doprovod znějící hudby: Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění. Taneční kroky- polka, valčík, mazurka. Moderní tance, country tanec (dle možnosti třídy). Hra na tělo. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohyb tempový, dynamický, rytmicko - metrický a harmonický - tanec lidový, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance. Ukázky latinsko-amerických tanců. Orientace v prostoru: Rozvoj pohybové paměti. Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách. Vlastní pohybové ztvárnění - choreografie.	OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV - Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.

	☐ hudbu ztvární vlastní choreografií		
Poslechové činnosti			
☐ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ☐ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ☐ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	☐ rozezná hudebně výrazové prostředky: rytmus, tempo, metrum, harmonie a harmonizace ☐ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků a slovně je charakterizuje ☐ uvědomuje si souvislost hudby s ostatními uměleckými žánry ☐ rozpozná funkci stylů a žánrů, je tolerantní k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům ☐ seznámí se s pojmem jazz a swing a dalšími hudebními žánry ☐ seznámí se s pojmy- inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost ☐ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ☐ projevuje se jako aktivní posluchač ☐ získá představu o vývoji hudebního umění ve 20. století ☐ slovně ohodnotí poslouchanou hudbu ☐ nachází souvislosti mezi hudbou a literaturou, divadlem, tanečním a výtvarným uměním ☐ učí se chápat význam hudby v životě člověka ☐ srovnává vývoj české hudby se světovou a chápe vliv společenského klimatu na hudební kulturu	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby: Významné sémantické prvky použité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla- duševní, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy, rytmus, metrum, tempo, harmonie a harmonizace, harmonická kadence, polyfonie. Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: Srovnávání a postihování charakteristických rozdílů mezi hudebními žánry: jazz, swing, rock, pop, folk, country, trampské písně, techno, big beat, hard rock, disco, punk Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí. Poslechové činnosti a dějiny hudby: Počátky hudebních dějin v Čechách- duchovní písně, husitský válečný chorál. České baroko. Česká populární hudba: 60. léta 20. století 70.- 80. léta 20. století. 90. léta 20. století. Hudební dílo a její autor: Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost). Český klasicismus: J. L. Dusík, P. Vranický. Český romantismus: B. Smetana, A. Dvořák. Hudba 20. století: Česká vážná hudba 20. století: L. Janáček, B. Martinů. Česká populární hudba 20. století: Trampská hudba. Osvobozené divadlo J. Ježek. Divadlo Malých forem - Semafor České divadlo a hudba - muzikály.	MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita -multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. ČJ - Mluvený projev: vypravování. D - Kultura a vědy mezi válkami a v poválečném období.

5.6.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Cílem vzdělávacího předmětu výtvarné výchovy je umožnit žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznávání směřuje jednak k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti, jednak je zaměřeno na kultivaci schopností žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty, ty chránit, případně i zmnožovat. Tím že žákům umožňuje, aby si v činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjí jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy - Rozvíjení smyslové citlivosti (obsahem jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření), Uplatňování subjektivity (obsahem jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření), Ověřování komunikačních účinků (obsahem jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií).

2. stupeň ZŠ

Na druhém stupni si žáci nadále prohlubují a rozšiřují již získané znalosti, schopnosti a dovednosti. Tvoří i na atypické formáty a na neobvyklé podklady. Věnují se nejen kreslení, malování, modelování a tvorbě prostorových děl, ale také akční tvorbě a dalším moderním metodám výtvarného vyjádření. Objevují nejmodernější techniky a postupy, seznamují se s dějinami a teorií umění.

Žák:

- ☐ pochopí umění jako specifický způsob poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- ☐ chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence;
- ☐ prostřednictvím vlastní tvorby se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy;
- ☐ rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivovaný projev a potřebu k utváření hierarchie hodnot;
- ☐ spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- ☐ uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince;
- ☐ uvědomuje si tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- ☐ zaujímá osobní účast v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ☐ Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Výuka probíhá ve třídách, někdy v učebně informatiky, kde využíváme dostupné počítačové programy při práci v grafických editorech. Občas pracujeme mimo budovu školy (práce v plénu).

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, individuální práce, hromadná výuka, názorné demonstrační metody, projekty), zohledňuje se individuální přístup k žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Praktickými ukázkami a výkladem pomáháme žákům získat praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření.
- ☐ Seznamováním s různými výtvarnými technikami a prostředky si žáci prohlubují praktické i teoretické znalosti.

- ☐ Praktickými a teoretickými ukázkami, návštěvou galerií rozvíjíme a prohlubujeme u žáků jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury, seznamujeme je s historickým vývojem výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury.
- ☐ Opakováním výtvarných technik učíme žáky získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě, při své tvorbě poznávat vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokázali zpětně uvědomit problémy související s realizací.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Vhodným výběrem námětů vedeme žáky k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek.
- ☐ Zadáváním vhodných úkolů vedeme žáky, aby rozpoznali výtvarný problém a hledali nejvhodnější způsob řešení.

Kompetence komunikativní

- ☐ Vlastním příkladem užívání odborného jazyka vedeme žáky při práci k osvojování a používání odborného jazyka.
- ☐ Vhodnými metodami, formami práce vedeme žáky k poznání významu výtvarné komunikace.
- ☐ Vhodnými formami práce a dodržováním pravidel chování vedeme žáky vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.
- ☐ Diskusí nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních učíme žáka naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Dodržováním a respektováním pravidel při týmové práci vedeme žáky k uvědomování si své role ve skupině a k odpovědnosti.
- ☐ Tvůrčím procesem a vnímáním umělecké produkce v samostatné i týmové práci žáků podporujeme schopnost jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým a přispíváme tak k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

Kompetence občanské

- ☐ Účastí na výtvarných soutěžích a přehlídkách umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
- ☐ Prostřednictvím umělecké produkce umožňujeme žákům chápat, respektovat a chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví a tím vedeme žáky k vytváření vědomí nezbytnosti chránit životní prostředí, kulturní a duchovní hodnoty.

Kompetence pracovní

- ☐ Samostatnou prací jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel.
- ☐ Pravidelnou realizací výtvarného záměru nabízíme žákům širokou škálu aktivit, prostřednictvím, kterých žáci získávají nezbytné pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti a vedeme je k vytvoření pozitivního vztahu k manuálním činnostem.
- ☐ Dodržováním školního řádu, vnitřního řádu a dohodnutých pravidel chování vedeme žáky k plnění stanovených povinností, schopností spolupráce, respektu k práci své i druhých, k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i hygieny práce.
- ☐ Vhodnými formami práce učíme žáky chápat význam výtvarné práce a možnost vlastního zapojení, uplatnění a seberealizace ve společnosti, v každodenním životě.
- ☐ Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních respektováním pravidel práce v týmu.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6. - 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
☐ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ☐ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	☐ vybírá, vytváří a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahů ☐ při tvorbě porovnává tyto prvky a třídí je na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností a vjemů ☐ používá a aplikuje elementární teorie vizuální kultury (linie, barva, tvar, objem) ☐ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření ☐ vnímá všemi smysly tvary ☐ využívá svých pozorovacích schopností při snaze zachytit realisticky tvary, se kterými se běžně setkává ☐ vnímá a uspořádá vlastnosti prvků ☐ výtvarně vyjádří základní proporce lidské postavy v nártu ☐ výtvarně vyjádří lidskou postavu v pohybu ☐ graficky vyjádří zajímavý technický předmět na základě pozorování a analýzy tvaru a funkce ☐ výtvarně vyjádří jednoduchý předmět nebo skupinu předmětů na základě přímého pozorování nebo z představy ☐ využívá základů perspektivy, hry světla a stínu ☐ uvědomuje si základní vlastnosti předmětů (barva, úprava povrchu, oblost či hranatost aj.) a snaží se je zachytit ☐ zná rozdíl mezi kresbou, malbou a grafikou ☐ orientuje se v základní teorii barvy ☐ vyjadřuje se kresleným, psaným, stříhaným či vytrhávaným písmem ☐ vytváří reklamní plakát v duchu moderního designu	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie a tvary (kresba tužkou, redisperem a tuší). Objemy (kresba tužkou, pastelkami). Barevné a světlostní kvality (kresba pastelkami, malba temperovými barvami). Uspořádání a vztahy prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu - podobnost, kontrast, rytmus (kresba tužkou, pastelkami, malba temperovými barvami). Techniky kresby - tužka, uhlí, rudka, pero. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty - lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky ve statickém vyjádření (kresba tužkou, malba temperovými barvami, koláž z barevných papírů). Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Umělecká výtvarná tvorba, reklama, tiskoviny (koláž, domalovávaná koláž - užitá grafika)	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity. M - Geometrie v rovině a prostoru.
☐ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ☐ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině	☐ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ☐ učí se vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Akční tvar kresby a malby, manipulace s objekty (kreslířská experimentace, malba temperovými barvami). Typy vizuálně obrazných vyjádření	OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí- já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání,

subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	☐ využívá metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace ☐ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly v plošné i prostorové tvorbě ☐ využívá tradiční i netradiční techniky pro zachycení nereálných bytostí ☐ zachycuje proměny ročních období ☐ ilustruje vyprávěný či čtený příběh	Ilustrace textů, comics (kresba pastelkami, kolorovaná perokresba). Volná malba (malba temperovými barvami). Hračky, objekty (kaširování, objekt z různých materiálů). Reklama (koláž). Animovaný film, fotografie, elektronický obraz. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich motivace fantazijní a expresivní (malba temperovými barvami, malířská experimentace s přírodními materiály). Hledisko jejich vnímání vizuální, haptické, statické a dynamické (tisk z koláže, roláž, frotáž, konstruování).	pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti- vliv médií na kulturu. I - Elektronická média. ČJ - Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.
☐ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ☐ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ☐ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	☐ obhazuje a vysvětluje výsledky své tvorby ☐ vyslovuje se k pracím svým i ostatních žáků ☐ nalézá vhodnou formu pro prezentaci vizuálně obrazných vyjádření ☐ osvojí si schopnost výtvarné výpovědi - jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních ☐ toleruje rozdílné způsoby výtvarného vyjadřování ☐ tematicky uspořádá, vybere, upraví a umístí exponáty pro prezentaci ☐ seznámí se se zařízeními a památkami výtvarné kultury ☐ podílí se na výzdobě třídy, školy ☐ využívá metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace ☐ seznámí se s ukázkami knižní ilustrace a s jejími technikami ☐ seznámí se s ukázkami filmové animace a se stěžejními představiteli (Walt Disney, Tim Buton apod.) ☐ zná obory animace a ilustrace, vysvětlí rozdíl mezi nimi, vyjmenuje alespoň dva představitele pro každý obor ☐ poznává proměny umění ve vztahu k historickému vývoji společnosti a vztahu osobnosti, doby a umělce ☐ vnímá všemi smysly tvary, sleduje způsoby vnímání světa v průběhu dějin umění ☐ získá základní představu o vývoji výtvarného umění ☐ poznává kulturní památky a potřeby jejich ochrany, seznamuje se se zařízeními, organizacemi a institucemi výtvarné kultury	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKU Osobní postoj v komunikaci Jeho utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Utváření a uplatnění komunikačního obsahu vizuálně obrazných vyjádření děl. Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora. Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy). Památky výtvarné kultury. Proměny komunikačního obsahu Proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění. Historické, sociální a kulturní souvislosti. Ukázky a porovnání prací nejznámějších českých ilustrátorů (Lada, Born, Zmatlíková, Tesař apod.) Ukázky a porovnání prací nejznámějších světových filmových animátorů. Historický vývoj výtvarného umění: Románský sloh, gotický sloh, renesance, manýrismus, baroko, rokoko. Památky výtvarné kultury.	OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování a empatického naslouchání. OSV- Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů. D - Kultura středověké společnosti: románské a gotické umění. Renaissance.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8. - 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
☐ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ☐ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ☐ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	☐ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahů ☐ při tvorbě porovnává tyto prvky a třídí je na základě odlišností vycházejících z jeho představ a poznatků ☐ užívá prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly ☐ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření ☐ vnímá a uspořádá vlastnosti prvků ☐ využívá základů perspektivy, hry světla a stínu ☐ orientuje se v základní teorii barvy ☐ výtvarně vyjádří estetickou charakteristiku zajímavé přírodní skutečnosti ☐ výtvarně vyjádří tvarové, světelné a prostorové jevy velkých prostorových útvarů ☐ vyjádří základní výstavbu tvarových nebo barevných jevů v krajině ☐ míchá tělový odstín barvy ☐ odhadne proporce lidské postavy, konfrontuje představu se skutečností ☐ kreslí lidský portrét podle popisu i podle reality ☐ výtvarně vyjádří lidskou postavu v jednoduchém pohybu ☐ pozná hlavní zásady současné oděvní kultury ve vztahu praktické a estetické funkce ☐ využívá základů perspektivy, hry světla a stínu ☐ samostatně vyhledává náměty s využitím internetu ☐ kombinuje výtvarné techniky pro zvýraznění účinku práce	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie a tvary (linoryt). Objemy a barevné kvality (malba temperovými a vodovými barvami). Světlostní kvality (kresba tužkou, malba temperovými a vodovými barvami). Textury (kresba tužkou, redisperem a tuší). Vztahy a uspořádání prvků v časovém průběhu ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura (malba temperovými a vodovými barvami, techniky tisku z výšky). Lidský portrét. Lidská postava v pohybu. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru Vyjádření pohybu mezi objekty a proměn uvnitř nich ve statickém i dynamickém vyjádření, prostředky vyjadřující časový průběh (malba temperovými barvami, různé typy koláží, konstruování, práce v prostoru). Pojem desing. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě (automatická kresba, automatická malba, kreslířský a malířský experiment). Reflexe ostatních uměleckých druhů - hudebních, dramatických (malba temperovými barvami). Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, televize, elektronická média (výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě). Techniky ve výtvarné výchově (kresba, malba, grafika, počítačová grafika, koláž a její techniky).	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity. P - Anatomie a fyziologie. ČJ - Vlastní výtvarný doprovod k literárnímu textu. I - Práce s grafickým editorem. Elektronická média. MEV - Fungování a vliv médií ve společnostíliv médií na kulturu.

	☐ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly v plošné i prostorové tvorbě	hledisek při vlastních tvůrčích činnostech (materiál zvolený podle představy žáka a možnosti výběru).	
☐ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ☐ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ☐ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	☐ sleduje a prezentuje proměny vlastního výtvarného vývoje ☐ třídí a systematizuje obrazový materiál podle své inklinace ☐ využívá dostupná média a technické prostředky ☐ osvojí si schopnost výtvarné výpovědi - jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních ☐ toleruje rozdílné způsoby výtvarného vyjadřování ☐ je schopen hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní výtvarnou výpověď ☐ tematicky uspořádá, vybere, upraví a umístí exponáty pro prezentaci ☐ podílí se na výzdobě třídy, školy ☐ poznává proměny umění ve vztahu k historickému vývoji společnosti a vztahu osobnosti, doby a umělce ☐ vnímá všemi smysly tvary, sleduje způsoby vnímání světa v průběhu dějin umění ☐ získá základní představu o vývoji výtvarného umění ☐ poznává kulturní památky a potřeby jejich ochrany, seznamuje se se zařízeními, organizacemi a institucemi výtvarné kultury ☐ chápe rozdíl mezi dvojrozměrným a trojrozměrným prostorem, sleduje proměny zachycení prostoru během dějin vizuální kultury	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých). Kritéria jejich porovnávání jejich zdůvodňování. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Utváření a uplatnění komunikačního obsahu vizuálně obrazných vyjádření děl. Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora. Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy). Prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace. Proměny komunikačního obsahu Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření děl vlastních i děl výtvarného umění. Historické, sociální a kulturní souvislosti proměn komunikačního obsahu. Historický vývoj výtvarného umění: Romantismus, realismus, secese, moderní umělecké směry. Památky výtvarné kultury.	OSV - Osobnostní rozvoj: Komunikace - řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování a empatického naslouchání - umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa. OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů. ČJ - Hlavní vývojová období národní i světové literatury. D - Historie umění - výtvarné umělecké směry.

5.7 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Oblast zahrnuje vyučovací vzdělávací obory:

5.7.1 Výchova ke zdraví

5.7.2 Tělesná výchova

5.7.1 Vyučovací předmět: Rodinná a zdravotní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Rodinná a zdravotní výchova, jejíž prostřednictvím se ochrana a podpora zdraví stává přirozenou součástí každodenního života, vychází z celostního (holistického) pojetí chápání zdraví. S ním je pak neodmyslitelně spjata utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na úctě, toleranci a empatii, stejně tak jako rozvíjení ekologického cítění a myšlení, jednání a probouzení zájmu o globální problémy světa. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji dovedností v autentickém prostředí.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Rodinná a zdravotní výchova navazuje na obsah vyučovacích předmětů 1. stupně ZŠ Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda. Poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a nemocem, čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do šesti tematických okruhů:

1. Vztahy mezi lidmi a formy soužití
2. Změny v životě člověka a jejich reflexe
3. Zdravý způsob života a péče o zdraví
4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
5. Hodnota a podpora zdraví
6. Osobnostní a sociální rozvoj

Žák:

- ☐ formuje pozitivní vztah k vlastnímu zdraví a celoživotní odpovědnost za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým;

- ☐ poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- ☐ jedná (uvažuje) v souladu se zdravím;
- ☐ chápe zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody a usiluje o vyrovnanost těchto složek v každodenním životě;
- ☐ získá orientaci v základních názorech na zdraví a v činnostech preventivně podporujících zdraví i k jejich postupnému aktivnímu uplatňování v každodenním životě;
- ☐ rozpoznává základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky, atd.) a osvojuje si dovednosti jim předcházet nebo je řešit;
- ☐ upevňuje si způsoby jednání, která neohrožují zdraví vlastní, ani zdraví jiných lidí;
- ☐ poznává zdroje informací o zdraví i sportu a osvojí si způsoby, jak informace získávat, hodnotit a využívat;
- ☐ poznává dostupná místa související s preventivní ochranou zdraví (sportoviště, zdravotní zařízení, atd.) a využívá je;
- ☐ utváří pozitivní mezilidské vztahy v rodině a v širším společenství založených na úctě, toleranci a empatii;
- ☐ utváří odpovědné (neohrožující a nepoškozující) chování vůči sobě, ostatním, přírodě a životnímu prostředí, k předvídání a analyzování důsledků vlastního chování a jednání v různých situacích (sexuální chování, sexuální kriminalita, projevy násilí, návykové látky aj.);
- ☐ osvojuje si sociální dovednosti a modely chování v souvislosti se sociálně patologickými jevy a k napravování (korigování) chybných rozhodnutí.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Multikulturní výchova
- ☐ Výchova demokratického občana
- ☐ Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Rodinná a zdravotní výchova se realizuje v 8. a 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	-	-	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka rodinné a zdravotní výchovy probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadání žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- Využitím knihovny, výukových programů, internetu, exkurzí, aj. učebních pomůcek poskytujeme žákům dostatek informačních zdrojů a vedeme je k samostatnému vyhledávání informací a orientaci v informačních zdrojích. □
- Zadáváním úloh vycházejících v co největší míře z praktického života učíme žáky uplatňovat sociální dovednosti. □
- Využíváním aktuálních informací a odborné literatury vedeme žáky k poznávání nových oblastí života, k nové problematice, k navazování na známá fakta a k porozumění neznámým oblastem.

Kompetence k řešení problémů

- Pozorováním jednání lidí souvisejícího se zdravím (především civilizačními chorobami) učíme žáky vyvozovat praktické závěry pro svou současnost i budoucnost.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vedeme žáky k samostatnému řešení problémů (najít si vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění,...) ve škole i mimo školu.
- Zadáváním úkolů, při kterých žáci samostatně řeší problémy v běžných životních situacích přiměřeně ke svým možnostem, učíme žáky překonávat životní překážky.
- Pomocí vhodných forem a metod práce učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout pomoc v případě ohrožení vlastní, nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Poskytováním dostatečného časového prostoru umožňujeme žákům vyjadřovat své názory, myšlenky, postoje a potřeby formulovat otázky, vést dialog a diskusi.
- Vytvářením modelových situací podněcujeme žáky, aby naslouchali promluvám druhých lidí, porozuměli jim, vhodně na ně reagovali, účinně se zapojili do diskuse, obhájili svůj názor a vhodně argumentovali.
- Využíváním různých médií učíme žáky chápat podstatu mediálního sdělení, vliv a postavení médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, na postoje a chování.

Kompetence sociální a personální

- Na základě poznání a pochopení vlastní identity pomáháme žákům pochopit zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti, atd.
- Vhodnými aktivitami a vlastním příkladem učíme žáky zásadám slušnosti, tolerance a odpovědného chování.
- Navozováním modelových situací vytváříme žákovi prostor k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdravím, vztahů obou pohlaví, aj. a k uvědomění si odlišnosti i jedinečnosti každého člověka, čímž budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat své zdraví.
- Prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky, aby účinně spolupracovali ve skupině, vybízíme, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívali k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytli pomoc, nebo o ni požádali, vedeme je, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.
- Formou besed a dlouhodobě zaměřených programů vedeme žáky k rozpoznání nevhodného a rizikového chování a k uvědomění si jeho možných důsledků.
- Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáka se snažíme předcházet možnému psychickému a fyzickému zneužívání vlastní osoby.

Kompetence občanské

- Poskytováním dostatku příležitostí a modelových situací vedeme žáky k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy (jejich dodržování a narušování) a k prokázání praktických dovedností ochránit zdraví své i jiných v krizových situacích, situacích hrubého zacházení, násilí, atd.
- Svým příkladem podporujeme u žáků aktivní sportování a dodržování zdravého životního stylu.
- Vhodnými aktivitami učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru, vedeme je k tomu, aby se chovali zodpovědně v krizových situacích,
- Formou besed a diskusí seznamujeme žáky s negativními účinky drog a jiných škodlivin.
- Na základě poznání a pochopení vedeme žáky k respektování přesvědčení a názorů druhých lidí, aby byli schopni vcítit se do situací druhých lidí, odmítali útlak a hrubé zacházení, uvědomovali si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí,

- ☐ Rozvíjením základního právního povědomí žáka podporujeme, aby chápal základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, byl si vědom svých práv a povinností,
- ☐ Seznamováním s našimi tradicemi a kulturním dědictvím žáky motivujeme, aby je respektovali.

Kompetence pracovní

- ☐ Nabízením dostatku vhodných činností vedoucích k propojení problematiky člověka, jeho hygieny a ochrany učíme žáky dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví. Vyžadujeme, aby žáci dodržovali vymezená pravidla, plnili povinnosti a závazky, podněcujeme je, aby využívali znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
 Vyučovací předmět: RODINNÁ A ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
☐ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc ☐ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	☐ dodržuje základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví ☐ chrání zdraví své i ostatních při různých činnostech ☐ rozlišuje dopravní značky a zná jejich význam ☐ zná rizika silniční a železniční dopravy ☐ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi ☐ respektuje všechny účastníky silničního provozu ☐ posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu ☐ umí charakterizovat mimořádné situace ☐ rozumí integrovanému záchrannému systému ☐ zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací ☐ zná všechna důležitá telefonní čísla záchranného systému ☐ zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva ☐ zná potenciální nebezpečí ☐ zná zásady chování po vyhlášení mimořádné situace ☐ zná zásady chování po vyhlášení evakuace ☐ používá své znalosti a dovednosti v praxi ☐ poskytne základní první pomoc	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti). Ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí. Poskytnutí první předlékařské pomoci.	P - Nemoci, úrazy a prevence. CH - Zásady bezpečné práce ve školní pracovně i běžném životě. PČ - Zásady 1. pomoci při úrazu a úrazu el. Proudem.
☐ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ☐ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ☐ vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního	☐ chápe vztahy a pravidla v různém prostředí a mezi různými lidmi ☐ umí komunikovat se spolužáky i jinými členy komunity, vést dialog, aktivně naslouchat ☐ uvědomuje si dopad vlastního jednání a chování ☐ umí vysvětlit rozdíl mezi pojmy kamarádství, přátelství a láska ☐ chápe různé typy partnerských vztahů ☐ umí vysvětlit rozdíl mezi pojmy manželství a rodina	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování. VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ Vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - tvořivost v mezilidských vztazích OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída

klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	☐ zná práva a povinnosti rodičů a dětí ☐ ví, jak stát pečuje o rodiny s dětmi	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek.	(práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny). OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. OSV - Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence. VDO - Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci. MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních
---	--	---	--

			vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. AJ - Škola a pravidla školy v různých zemích. Rodinné vztahy. ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). OV - Vztahy mezi lidmi. Zásady lidského soužití.
☐ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví ☐ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ☐ posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	☐ získá kladný vztah ke zdraví ☐ získává informace o zdravém životním stylu a dokáže je ve svůj prospěch využít ☐ orientuje se v hierarchii základních lidských potřeb ☐ dokáže pomoci vrstevníkům s určitým handicapem ☐ chápe úlohu zdravotní prevence a intervence ☐ uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví	HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie. Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví.	MUV - Kulturní diference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika. EV - Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí).
☐ dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	☐ zná základní životní potřeby ☐ chápe význam zdravé stravy na růst a vývoj jedince ☐ uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu ☐ umí sestavit jídelníček zdravého stravování ☐ navrhne změny odpovídající požadavkům zdravé výživy ☐ posoudí na konkrétních příkladech zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy ☐ orientuje se ve specifických potřebách výživy v období dospívání ☐ zná druhy poruch příjmu potravy a orientuje se v jejich negativních důsledcích na zdraví člověka	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy.	EV - Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). TV - Význam pohybu pro zdraví. RJ - Potraviny, nápoje. AJ - Zdraví a zdravý životní styl. P - Životní styl.

☐ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	☐ chápe pojem zdravý životní styl ☐ posoudí vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví ☐ vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím ☐ zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci ☐ uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy ☐ umí sestavit osobní pohybový režim ☐ uvede příklady programů podpory zdraví	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota. Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim. Programy podpory zdraví.	
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
 Vyučovací předmět: RODINNÁ A ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák: ☐ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	☐ seznámí se s druhy přenosných chorob, jejich projevy a důsledky a posoudí jejich nebezpečnost ☐ seznámí se s druhy nepřenosných chorob, jejich projevy a důsledky a posoudí jejich nebezpečnost ☐ dokáže se před nimi ochránit ☐ orientuje se v preventivní a léčebné péči ☐ dbá na ochranu zdraví při různých činnostech ☐ umí přivolat lékaře či jinou odbornou pomoc ☐ získá informace o linkách důvěry a krizových centrech ☐ dokáže poskytnout první pomoc při úrazu	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty. Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci.	PČ - 1. pomoc při úrazech v domácnosti, na pracovišti. TV - 1. pomoc při sportu. F - Zvukové děje: Hygiena sluchu, ochrana před hlukem. Bezpečné zacházení s el. zařízeními Nácvik chování při mimořádné situaci. CH - První pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin. PČ - Zásady 1. pomoci při úrazu a úrazu el. Proudem.
	☐ umí rozpoznat kladné a záporné vlastnosti ☐ dokáže zhodnotit sám sebe ☐ získá pozitivní vztah ke svým životním cílům ☐ uvědomí si hodnoty a zájmy ☐ snaží se včas rozpoznat možná rizika vzniku stresu ☐ dokáže vyhledat pomoc při problémech ☐ zná techniky pro zvládnání stresu ☐ umí překonávat únavu ☐ dokáže odolávat stresu	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity. Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování. Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech. RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání	OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV - Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení;

	☐ osvojí si různé relaxační (uvolňovací) techniky, dechová cvičení, která pomohou dosáhnout pocitu uvolnění	únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti.	moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí. OSV - Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích. OV - Vztahy mezi lidmi. RZV - Emigrace, imigrace, etnické skupiny, národnostní menšiny, základní rasy.
☐ uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	☐ seznámí se s druhy psychických onemocnění, jejich projevy a důsledky ☐ vysvětlí pojem rizikové chování a jeho druhy ☐ používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky a neznámými lidmi ☐ rozpoznává situace ohrožující jeho bezpečnost a používat účinné formy chování ☐ samostatně vyhledává v případě potřeby služby specializované pomoci ☐ orientuje se v zákonech omezujících kouření ☐ obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek ☐ vysvětlí psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek ☐ vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu ☐ orientuje se v trestně právní problematice návykových látek ☐ vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími a výherními automaty ☐ orientuje se v právní problematice zneužívání dítěte ☐ uplatňuje účelné modely chování v případě šikánování, týrání a zneužívání dítěte	Auto-destruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu. Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí;	CH - Léčiva a návykové látky.

	☐ kriticky se vyjadřuje k projevům násilí	kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci.	MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - otázka lidských práv, základní dokumenty.
☐ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	☐ vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s manipulativní reklamou ☐ účelně se brání manipulativnímu chování	Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt.	MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).
☐ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví ☐ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	☐ chápe změny ve vývoji jedince v různých etapách života ☐ pojmenuje tělesné, fyziologické a psychické změny v dospívání ☐ orientuje se v zákonech, které se vztahují na sexuální život jedince ☐ zná základní informace o sexualitě ☐ vysvětlí pojem plánované rodičovství ☐ zná nemoci přenosné pohlavním stykem ☐ pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství a orientuje se v možnostech i ve vhodnosti jejich použití ☐ orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců (homosexuální, bisexuální,...)	ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE Dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny. Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity.	RJ - Lidé a jejich problémy. AJ - Problémy mládeže.

5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu. Motivační hodnocení žáků vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce..

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy - Činnosti ovlivňující zdraví (význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech), Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností (pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti) a Činnosti podporující pohybové učení (komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech). Dále jsou v povinné TV využívány prvky Zdravotní tělesné výchovy.

2. stupeň ZŠ

Žáci v TV nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání sportovních náčiní a náradí, k seznámení a osvojení si základů míčových a pálkovacích her a návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení. Žáci jsou vedeni od spontánního pohybu k řízené pohybové

činnosti s narůstajícím podílem na tomto řízení (nástupy a úvodní rozcvičení žáků, organizace a řízení her) a k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Žákům je umožněno i srovnání své úrovně s žáky jiných škol v podobě školní reprezentace na soutěžích.

Žák:

- ☐ poznává zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot;
- ☐ chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a vnímá radostné prožitky z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- ☐ poznává člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- ☐ získává základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- ☐ využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- ☐ propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.;
- ☐ chápe zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
- ☐ chrání si své zdraví a život při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívá osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí;
- ☐ aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Výchova demokratického občana
- ☐ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ☐ Multikulturní výchova
- ☐ Environmentální výchova
- ☐ Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Výuka probíhá na všech sportovištích, které má škola k dispozici - na hřišti, ve víceúčelové hale.

Často pracujeme i v terénu (turistika, lyžování) a dle podmínek školy na zimním stadionu. Žákům je umožněno i srovnání své úrovně s žáky jiných škol v podobě školní reprezentace na soutěžích.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, párová výuka, individuální výuka, hromadná výuka, praktická cvičení, názorné demonstrační metody, projekty), zohledňuje se individuální přístup k žákům, který je především zaměřen na jejich momentální tělesnou zdatnost a zdravotní stav.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- ☐ Náznými ukázkami, formou her, soutěží a dalších aktivit vedeme žáky k osvojování poznatků obsažených ve vzdělávacím programu.
- ☐ Rozvojem koordinačních a pohybových schopností učíme žáky systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti a posuzovat vlastní pokrok.
- ☐ Vhodným klimatem ve třídě vedeme žáky k posouzení vlastního pokroku, ke kladnému sebehodnocení a k poznávání svých kvalit a k systematickému sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti a posuzování vlastního pokroku.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Pravidelným procvičováním vedeme žáky k přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění.
- ☐ Volbou vhodné taktiky herní činnosti procvičujeme individuální a kolektivní sporty.
- ☐ Zapojováním žáků do sportovních soutěží podporujeme prezentaci jejich nabytých pohybových dovedností.
- ☐ Využitím her, na jejichž tvorbě se podílejí sami žáci, procvičují a využívají své pohybové dovednosti a uvádějí je do praxe.

Kompetence komunikativní

- ☐ Respektováním pravidel her, chování a školního řádu učíme žáky vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva.
- ☐ Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů, k vyjádření se a k diskusi o taktice družstva.
- ☐ Pořizováním záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností učíme žáky sebereprezentaci.
- ☐ Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů, otázek učíme žáky naslouchat, co nejlépe porozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Návštěvami sportovních akcí a aktivní účastí na akcích vedeme žáky k dodržování pravidel fair play.
- ☐ Vhodnými aktivitami prezentujeme a podporujeme u žáků myšlenky olympijského hnutí.
- ☐ Vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjíme u žáků schopnost zastávat ve skupině různé role, uvědomovat si odlišnou míru zodpovědnosti a jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým.
- ☐ Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáků se snažíme předcházet jeho možnému fyzickému a psychickému zneužívání.
- ☐ Pomáháme žákům posilovat své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní identity.
- ☐ Navozením vhodného klimatu ve třídě, dodržováním pravidel chování vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, uvědomění si své úlohy ve skupině a ke schopnosti hodnotit výsledky práce své i ostatních.

Kompetence občanské

- ☐ Aktivním zapojováním žáků do různých sportovních aktivit zprostředkováváme osobní kontakty a prožitky s okolím.
- ☐ Vlastním příkladem objasňujeme a podáváme příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách.
- ☐ Soustavným opakováním jednoduchých praktických činností a naučených stereotypů chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí vedeme žáky k ochraně zdraví a chování v krizových situacích a učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru.
- ☐ Besedami a přednáškami a vhodnou pozitivní aktivitou seznamujeme žáky s negativními účinky drog a jiných škodlivin.
- ☐ Nabídkou vhodných pozitivních aktivit předcházíme nežádoucím sociálně patologickým jevům.

Kompetence pracovní

- ☐ Vhodnými příklady slušného chování a vystupování v rámci pravidel ve sportu ukazujeme žákům nutnost dodržování pravidel v celém životě.
- ☐ Při pohybových činnostech učíme žáky správným provedením tělovýchovných cvičení k předcházení úrazů a hledání cesty k jejich minimalizaci.
- ☐ Dodržováním bezpečnosti při všech tělovýchovných činnostech učíme žáky ke správnému provedení tělovýchovných cviků, cvičení (např. gymnastická cvičení) - ochrana zdraví.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6. - 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Činnosti ovlivňující zdraví			
☐ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ☐ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ☐ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	☐ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu ☐ zařazuje některé pohybové činnosti pravidelně a s konkrétním účelem ☐ reprodukuje naučené informace ☐ vysvětlí význam pohybu ☐ zná negativní účinky drog a jiných škodlivin, které jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ☐ upraví svou pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ☐ chápe význam bezpečného chování v přírodě, na sportovištích a v silničním provozu ☐ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, umí poskytnout základní první pomoc ☐ zvládá zajištění odsunu raněného	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách. Improvizované ošetření poranění a odsun raněného.	OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena-dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému. EV - Vztah člověka k prostředí- prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví).
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech ☐ posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	☐ umí zhodnotit kvalitu své pohybové činnosti ☐ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ☐ umí zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka ☐ chápe zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem ☐ zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ☐ zvládá základy aerobního cvičení s hudebním doprovodem ☐ osvojuje si základní pravidla sportovních her ☐ chápe role ve družstvu a jedná při hře v duchu fair play ☐ spolupracuje při kolektivních hrách ☐ rozumí základním pojmům mezi jednotlivými druhy sportu (kolektivní, individuální)	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním. Sportovní hry -herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie. Vybíjená - pravidla, přihrávky, nahrávky, hra. Basketbal (košíková) - postoj, dribling a obměny, obrátka, dvojtakt, střelba na koš, přihrávky, herní kombinace „hod“ a „běž“, hra. Malá kopaná - vedení míče, přihrávky, zpracování míče, střelba, hra.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality). OSV - Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence. MUV - Lidské vztahy - tolerance, ohleduplnost, spolupráce. HV - Hudebně pohybové činnosti.

	☐ dodržuje stanovenou taktiku při hrách ☐ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče ☐ zdokonaluje techniku jednoruč, obouruč ☐ zvládá dribling ☐ ovládá techniku střelby na koš ☐ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče ☐ osvojuje si a zdokonaluje střelbu na branku ☐ rozumí a reaguje na gymnastické názvosloví ☐ zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovacích cvicích ☐ dovede kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách, na rukou s pomocí, různé druhy obrátů, přemet stranou ☐ dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a správné držení těla ☐ umí odraz z můstku, zdokonaluje se v přeskoku ☐ osvojí si stavbu náradí za dohledu učitele ☐ osvojuje si techniku šplhu na tyči ☐ dovede zacvičit ze zadaných gymnastických prvků sestavu ☐ rozvíjí si svou sílu a obratnost ☐ chová se v duchu fair play ☐ používá správnou techniku odpovídající pohybové činnosti ☐ chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty ☐ umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat potřebné výkony ☐ zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů ☐ zná startovací povely ☐ ovládá nízký, vysoký a polovysoký start ☐ osvojuje si techniku běhu ☐ umí plynule spojit rozběh s odrazem ☐ rozvrhne si síly při vytrvalostním běhu ☐ rozumí atletickému názvosloví ☐ zdokonaluje se v rychlosti a vytrvalosti ☐ zvládá taktiku při běhu - k metě, při sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami	Gymnastika- Přeskoky- přeskok přes kozu (roznožka, skrčka). Cvičení s náčiním a na náradí - hrazda (náskok do vzporu - kotoul, výmyk s pomocí); tyč (šplh na tyči). Prostná - kotouly vpřed, vzad, stoje, rovnovážné postoje, obraty, přemety stranou. Úpoly - přetahy a přetlaky. Nácvik základních pádových technik - pády vzad skulením do kolébky, kotoul přes rameno, střehové postoje, pády stranou, vzad, úpolové odpory. Atletika Starty. Speciální běžecká cvičení. Rychlý běh (100 m, 300 m, 400 m). Vytrvalý běh na dráze (1 500m) a v terénu (do 20 minut). Štafetový běh. Překážkový běh - překonávání přírodních i umělých překážek. Skok daleký - optimální rozběh, přešlapy, odraz jednož, doskok sounož Skok vysoký (přes překážku). Hod míčkem, hod granátem - nácvik techniky, časté chyby. Hod na cíl, hod do dálky.	OSV- Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání.
--	---	--	---

	☐ zvládá podle individuálních předpokladů základy techniky skoku do dálky, do výšky a z místa ☐ učí se vyměřit rozběh ☐ umí rozpoznat odrazovou končetinu ☐ účastní se atletických závodů ☐ zvládá techniku hodu kriketovým míčkem a granátem z místa a s rozběhem ☐ používá správné názvosloví odpovídající pohybové činnosti ☐ chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů ☐ dokáže se s ostatními žáky dohodnout na taktice, kterou také dodržuje ☐ rozliší jednotlivé role při hrách, práva a povinnosti ☐ rozvíjí svou obratnost, rychlost, sílu ☐ dokáže posoudit vhodné a nebezpečné chování ☐ aktivně předchází rizikům spojených s pohybovou činností ☐ uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost ☐ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu ☐ umí jezdit na kole ☐ vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty i chodce ☐ dokáže reagovat na policistovy pokyny ☐ chodí a pohybuje se v terénu ☐ orientuje se podle mapy ☐ osvojí si základy orientačního běhu ☐ uplatňuje získané poznatky při chůzi v terénu a při táboření ☐ zvládá přesun a pohyb i v náročnějším terénu se zátěží ☐ získané poznatky z turistické akce dokáže zdokumentovat ☐ chápe bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost ☐ zvládá jízdu vpřed a vzad, základní obrát a zastavení	Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti - s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity: Hry soutěživé. Hry štafetové. Hry s manipulací s různým náčiním (létající talíř). Hry kontaktní. Hry pálkovací (stolní tenis, badminton). Hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů. Turistika a pobyt v přírodě- Příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty. Cyklista na křižovatce- pravidla pro bezpečné překonání křižovatky, vztahy mezi účastníky silničního provozu, křižovatka řízená příslušníkem policie. Chůze se zátěží i v mírném náročném terénu, táboření, ochrana přírody. Základy orientačního běhu. Dokumentace z turistické akce. Lyžování a bruslení- Bruslení - jízda vpřed, zastavení, odšlapování vpřed, jízda vzad, zatáčení (dle možností školy). Běžecské lyžování, lyžařská turistika, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině (dle možností školy).	VDO - Občanská společnost a škola - dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru. OSV - Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence. EV - Vztah člověka k prostředí- příroda a její ochrana (způsoby jednání a vlivy na prostředí). OSV - Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika- dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - podpora, pomoc druhému. Z - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie.
--	---	--	---

	☐ chápe spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích s účinky zdravotními, rekreačními, poznávacími ☐ zvládá dovednosti na běžeckých lyžích, které mu umožňují bezpečný pohyb ve středně náročném terénu ☐ zvládá základy plavání - pohyb a dýchání ve vodě ☐ zvládne techniku plaveckých stylů - prsa, kraul a znak ☐ rozvíjí svou plaveckou vytrvalost ☐ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele uplatňovat ☐ uplatňuje základní znalosti k sebezáchrane a bezpečnosti	Plavání Adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti - prsa, kraul (Pokud neproběhla základní plavecká výuka). Další plavecká technika - znak. Dovednosti záchranného a branného plavání. Rozvoj plavecké vytrvalosti.	
Činnosti podporující pohybové učení			
☐ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	☐ užívá osvojované názvosloví (ve slovní i grafické podobě) na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech.	OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč těla, zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální, komunikace v různých situacích.
☐ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	☐ naplňuje olympijskou myšlenku - jedná v duchu fair play (čestné soupeření) ☐ dodržuje pravidla her a soutěží ☐ naplňuje olympijské ideály a symboly ☐ respektuje opačné pohlaví ☐ uvědomuje si nutnost pomáhat handicapovaným ☐ je ohleduplný k přírodě, chrání ji	Historie a současnost sportu Významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta. Paralympiáda.	MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti- role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na kulturu a sport v životě jednotlivce, rodiny, společnosti. OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- empatie a pohled na svět očima druhého. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- mezinárodní setkávání. Jsme Evropané - mezinárodní organizace.
☐ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	☐ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, organizátor)	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech.	OSV - Osobnostní rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8. - 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Činnosti ovlivňující zdraví			
☐ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ☐ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program ☐ samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly ☐ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ☐ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody,	☐ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu ☐ zařazuje některé pohybové činnosti pravidelně a s konkrétním účelem ☐ reprodukuje naučené informace ☐ vysvětlí význam pohybu ☐ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti ☐ změří úroveň své tělesné zdatnosti jednoduchými zadanými testy ☐ cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení ☐ dodržuje správné polohy při cvičení ☐ předvede správné držení těla ☐ zvládne jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením, únavou ☐ dokáže zdůvodnit přínos pohybových činností pro svůj organismus ☐ provede rozcvičení před pohybovou aktivitou ☐ rozvíjí sílu a koordinaci celého těla ☐ pokouší se o samostatnost při hodnocení pohybové činnosti ☐ zařazuje pravidelně naučené pohybové činnosti ☐ využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy ☐ pochopí zásady zatěžování ☐ zná negativní účinky drog a jiných škodlivin, které jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ☐ upraví svou pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ☐ chápe význam bezpečného chování v přírodě, na sportovištích a v silničním provozu ☐ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka,	Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech. Zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením. Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách. Improvizované ošetření poranění a odsun raněného.	OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebezpojetí- moje tělo, moje psychika, můj vztah ke mně samé/mu, zdravé a vyrovnané sebezpojetí. OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- dobrá organizace vlastního času. P - Životní styl. Anatomie a fyziologie. 1. pomoc. RZV - Tělesná a duševní hygiena, denní režim. EV - Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví).

silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	umí poskytnout základní první pomoc ☐ zvládá zajištění odsunu raněného		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
☐ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech ☐ posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	☐ umí zhodnotit kvalitu své pohybové činnosti ☐ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ☐ umí zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka ☐ chápe zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem ☐ zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ☐ zvládá základy aerobního cvičení s hudebním doprovodem ☐ osvojuje si základní pravidla sportovních her ☐ chápe role ve družstvu a jedná při hře v duchu fair play ☐ spolupracuje při kolektivních hrách ☐ rozumí základním pojmům mezi jednotlivými druhy sportu (kolektivní, individuální) ☐ dodržuje stanovenou taktiku při hrách ☐ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče a střelbu ☐ zvládá úpravu hřiště před a po utkání ☐ zdokonaluje techniku jednoruč, obouruč ☐ zvládá dribling ☐ ovládá techniku střelby na koš ☐ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče ☐ rozvíjí obratnost, rychlost, sílu ☐ osvojuje si a zdokonaluje střelbu na branku ☐ rozumí, reaguje a využívá gymnastické názvosloví a názvy nářadí ☐ zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovacích cvičích ☐ rozvíjí sílu a koordinaci celého těla ☐ dovede kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách, na rukou s dopomocí, různé druhy obrátů, přemet stranou ☐ osvojuje si techniku jednoduché akrobacie ☐ dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a správné držení těla ☐ umí roznožku, skrčku přes nářadí odpovídající výšky	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance. Sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie. Volejbal - odbití vrchem, spodem, podání, řízená hra s dopadem. Basketbal (košíková) - dribling, střelba, přihrávky, dvojtakt, uvolňování s míčem, bez míče, osobní obrana, herní kombinace „hod“ a „běž“, utkání. Malá kopaná - vedení míče, přihrávky, zpracování míče, střelba, útok postupný, rychlý, herní kombinace „přihraj“ a „běž“, utkání. Gymnastika- Prostná: Kotouly vpřed, vzad, kotoul letmo. Stoje, rovnovážné postoje, obraty, přemety stranou vlevo a vpravo, přemet vpřed s dopomocí (akrobacie). Cvičení s náčiním a na nářadí - přeskoky (přeskok přes kozu našir a nadél - roznožka, skrčka, přeskok přes bednu našir, oddálený můstek); hrazda (výmyk, přešvihy ve vzporu únožmo, zákmitem seskok). Šplh (tyč, lano).	OSV - Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality). HV - Hudebně pohybové činnosti. OSV - Kooperace a kompetice- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence. MUV - Lidské vztahy - tolerance, ohleduplnost, spolupráce.

	umí skrčku přes nářadí ☐ za dohledu učitele zvládne postavit nářadí ☐ zvládne techniku šplhu na tyči ☐ osvojuje si techniku šplhu na laně ☐ dovede jednotlivé cviky navázat do sestavy ☐ rozvíjí si svou sílu a obratnost ☐ chová se v duchu fair play ☐ používá správnou techniku odpovídající pohybové činnosti ☐ chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty ☐ umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat potřebné výkony ☐ zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů ☐ účastní se atletických závodů ☐ zná startovací povely ☐ ovládá nízký, vysoký a polovysoký start ☐ osvojuje si techniku běhu ☐ umí plynule spojit rozběh s odrazem ☐ rozvrhne si síly při vytrvalostním běhu ☐ rozumí atletickému názvosloví ☐ zdokonaluje se v rychlosti a vytrvalosti ☐ zvládá taktiku při běhu - k metě, při sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami ☐ zvládá podle individuálních předpokladů základy techniky skoku do dálky, do výšky a z místa ☐ zvládne si rozměřit rozběh ☐ zvládne odraz z břevna ☐ zvládne odraz jednonož a doskok sounož ☐ používá správné názvosloví odpovídající pohybové činnosti ☐ osvojuje si techniku vrhu koulí ☐ chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů ☐ dokáže se s ostatními žáky dohodnout na taktice, kterou také dodržuje ☐ rozliší jednotlivé role při hrách, práva a povinnosti ☐ rozvíjí svou obratnost, rychlost, sílu ☐ dokáže posoudit vhodné a nebezpečné chování	Úpoly - přetahy a přetlaky. Nácvik základních pádových technik - pády vzad skulením do kolébky, kotoul přes rameno, střehové postoje, pády stranou, vzad, úpolové odpory. Atletika Starty. Speciální běžecká cvičení. Rychlý běh (100 m, 300 m, 400 m). Vytrvalý běh na dráze (1 500m) a v terénu (do 20 minut). Štafetový běh. Překážkový běh - překonávání přírodních i umělých překážek. Skok daleký- optimální rozběh, přešlapy, odraz jednonož, doskok sounož. Skok vysoký (přes překážku). Vrh koulí - nácvik sunu, koulařská gymnastika. Správná technika vrhu koulí, časté chyby.	OSV- Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti- faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování.
--	---	--	---

	☐ aktivně předchází rizikům spojených s pohybovou činností ☐ rozumí základním pravidlům pohybových her ☐ orientuje se v informačních zdrojích ☐ uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost ☐ zvládá přesun a pohyb i v náročnějším terénu se zátěží ☐ chodí a pohybuje se v terénu ☐ orientuje se podle mapy ☐ osvojí si základy orientačního běhu ☐ uplatňuje získané poznatky při chůzi v terénu a při táboření ☐ umí postavit i likvidovat tábořiště podle všech zásad hygieny a ochrany přírody ☐ předvídá možná nebezpečí a přizpůsobí jim svou činnost ☐ zvládá první pomoc při vážnějších úrazech v improvizovaných podmínkách ☐ chápe bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost ☐ zvládá jízdu vpřed a vzad, základní obrat a zastavení ☐ chápe spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích s účinky zdravotními, rekreačními, poznávacími ☐ zvládá dovednosti na běžeckých lyžích, které mu umožňují bezpečný pohyb ve středně náročném terénu ☐ zvládá základy plavání- pohyb a dýchání ve vodě ☐ zvládne techniku plaveckých stylů - prsa, kraul a znak ☐ rozvíjí svou plaveckou vytrvalost ☐ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele uplatňovat ☐ uplatňuje základní znalosti k sebezáchrane a bezpečnosti	Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti- s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity: Hry soutěživé. Hry štafetové. Hry s manipulací s různým náčiním (létající talíř). Hry kontaktní. Hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů. Hry pátkovací (stolní tenis, badminton). Zdroje informací o pohybových činnostech. Turistika a pobyt v přírodě Přežití v přírodě. Orientace v přírodě - v neznámém i známém prostředí. Stavba nouzového přístřešku a ukrytí v případě nouze nebo nepříznivého počasí. Zajištění vody, potravy a tepla v terénu. Nejjednodušší základy poskytnutí první pomoci v terénu. Lyžování a bruslení - Bruslení (dle podmínek školy). Běžecké lyžování, lyžařská turistika, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině. Plavání Adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti - prsa, kraul (Pokud neproběhla základní plavecká výuka). Další plavecká technika - znak. Dovednosti záchranného a branného plavání. Rozvoj plavecké vytrvalosti.	VDO - Občanská společnost a škola - dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru. OSV - Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence. EV - Vztah člověka k prostředí- příroda a její ochrana (způsoby jednání a vlivy na prostředí). OSV - Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika - dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- podpora, pomoc druhému.
Činnosti podporující pohybové učení			
☐ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	☐ naplňuje olympijskou myšlenku -jedná v duchu fair play (čestné soupeření) ☐ dodržuje pravidla her a soutěží ☐ naplňuje olympijské ideály a symboly	Historie a současnost sportu Významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta. Paralympiáda.	MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti- role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na kulturu a sport v životě jednotlivce, rodiny, společnosti.

	☐ respektuje opačné pohlaví ☐ uvědomuje si nutnost pomáhat handicapovaným ☐ je ohleduplný k přírodě, chrání ji		OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- empatie a pohled na svět očima druhého. MUV - Lidské vztahy - lidská solidarita. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - mezinárodní setkávání. VMEG - Jsme Evropané - mezinárodní organizace. OV - Významné osobnosti.
☐ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ☐ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spoluorganizuje osvojované hry a soutěže	☐ pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ☐ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ☐ zná základní pravidla osvojovaných her a soutěží ☐ přijímá a respektuje pravidla her, turnajů, závodů a turistických akcí	Organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování. Pravidla osvojovaných pohybových činností – her závodů, soutěží.	OSV - Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence.
☐ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí ☐ zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	☐ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Měření výkonů, posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování.	OSV - Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální.

5.8 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována v povinném vyučovacím předmětu - Pracovní činnosti.

Tato vzdělávací oblast postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a jejích určitou protívahou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

5.8.1 Člověk a svět práce

5.8.1 Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti je zaměřeno na dovednosti v práci s různými materiály, osvojení si základních pracovních dovedností a návyků, plánování, organizování a hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Předmět pracovní činnosti je úzce spjat s předměty fyzika, chemie, matematika, ze kterých žák využívá získané poznatky a osvojené dovednosti. Tyto poznatky uvádí do praxe především u vlastností, zpracování a využití jednotlivých materiálů.

V oblasti technické dokumentace navazuje na učivo matematiky, rozšiřuje ho o další pojmy a pravidla technického kreslení.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

2. stupeň ZŠ

Vyučovací předmět je rozdělen na druhém stupni na pět tematických okruhů - Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce. Tematický okruh Příprava pokrmů je určen pro 6. a 7. ročník. Tematický okruh Provoz a údržba domácnosti a Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník.

Žák získá základní poučení o materiálech, pomůckách a nářadí, osvojuje si jednoduché pracovní postupy a vytváří si postoje ke své vlastní činnosti. Hlavním cílem výuky je naučit žáky orientovat se v rozlišování různých druhů materiálů, pracovat podle náčrtků či popisu vyučujícího a osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky. Žáci si uvědomují nutnost soužití člověka s přírodou, učí se chápat a respektovat její zákonitosti, získávají prvotní

poznatky a dovednosti významné pro další životní a profesní orientaci, učí se plánovat, organizovat, pracovat samostatně i skupinově. Vede k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci.

Tematické okruhy jsou vybrány na základě materiálně technických podmínek a pedagogických záměrů školy.

Žák:

- ☐ rozvíjí si pozitivní vztah k práci a je zodpovědný za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- ☐ osvojí si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí;
- ☐ k organizaci a plánování práce volí vhodné pracovní nástroje, nářadí a pomůcky, které jsou důležité při práci v běžném životě;
- ☐ vytrvale a soustavně plní zadané úkoly;
- ☐ uplatňuje svou tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti a vynakládá úsilí na dosažení kvalitního výsledku;
- ☐ poznává, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka;
- ☐ autenticky a objektivně poznává okolní svět, získá potřebnou sebedůvěru, utváří si nový postoj a hodnoty ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí;
- ☐ chápe práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení;
- ☐ orientuje se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojí si potřebné poznatky a dovednosti významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci;
- ☐ prezentuje svou tvorbu, podílí se na estetickém prostředí školy.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- ☐ Osobnostní a sociální výchova
- ☐ Mediální výchova
- ☐ Environmentální výchova
- ☐ Multikulturní výchova
- ☐ Výchova demokratického občana

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	1	1

V 6. , 7., 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá podle výběru a způsobu realizace jednotlivých tematických okruhů ve třídě, ve školní kuchyňce, ve školní dílně, na školním pozemku. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, názorně-demonstrační metody, dovednostně - praktické metody, skupinová výuka, individualizovaná výuka), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, (např. soutěže, přehlídky, exkurze).

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v pracovních činnostech je přirozeným procesem. Žáci jsou vedeni k praktickému propojení pracovních dovedností se společenským životem.

Kompetence k učení

- ☐ Opakováním činností vedeme žáky k osvojení si základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí.
 - ☐ Vhodným výběrem činností vedeme žáky ke kritickým postojům, k využívání dříve nabytých vědomostí a dovedností a k hledání vlastních postupů.
 - ☐ Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku. ☐ Užíváním odborné literatury, dostupných učebních materiálů a informačních zdrojů učíme žáky vyhledávat a třídit informace, orientovat se a pracovat podle jednoduché technické dokumentace.
 - ☐ Propojováním učiva vedeme žáky k uvědomění si mezipředmětových vztahů a jejich využití. ☐
- Cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení.

Kompetence k řešení problémů

- ☐ Předkládáním alternativních řešení učíme žáky chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jedno správné řešení, že je nutné získávat chybějící údaje potřebné ke konečnému řešení problému.
- ☐ Opakováním činností, na základě nápodoby i vlastních zkušeností, a vědomostí nabytých dříve vedeme žáky ke správné volbě prostředků a způsobů (pomůcky, metody a techniky) vhodných pro splnění jednotlivých pracovních aktivit.

Kompetence komunikativní

- ☐ Řízenou diskuzí a správným jazykovým vzorem učíme žáky používat při komunikaci správné technické názvosloví.
- ☐ Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáka naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení.
- ☐ Navozením vhodného klimatu a příznivou atmosférou ve třídě vedeme žáky k otevřené diskuzi, obhájení si svého názoru, ale i respektování názoru druhého.

Kompetence sociální a personální

- ☐ Vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjíme u žáků schopnost zastávat ve skupině různé role, uvědomovat si odlišnou míru zodpovědnosti a jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým.
- ☐ Na modelových i praktických situacích učíme žáky rozpoznat nevhodné a rizikové chování při práci a uvědomovat si jeho možné důsledky.
- ☐ Navozením vhodného klimatu ve třídě vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině a k respektování názoru zkušenějšího jedince.

Kompetence občanské

- ☐ Důsledným dodržováním zásad a pravidel soužití daných řádem školy učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití.
- ☐ Náznými příklady a dodržováním bezpečnosti práce pomáháme žákům uvědomit si význam ochrany zdraví a zdravého životního stylu.
- ☐ Soustavným opakováním jednoduchých praktických činností a naučených stereotypů chování vedeme žáky k ochraně zdraví, životního prostředí a chování v krizových situacích.

- ☐ Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- ☐ Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).

Kompetence pracovní

- ☐ Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních respektováním pravidel práce v týmu.
- ☐ Na základě poznání a posouzení svých reálných možností vedeme žáky k rozhodování o pracovním uplatnění, k vlastní životní a profesní orientaci.
- ☐ Pestrou nabídkou činností učíme žáky zvládat základní pracovní dovednosti a technologické postupy, pracovat podle návodu a náčrtu, bezpečně a účinně používat nástroje, vybavení a materiály.
- ☐ Pomocí naučených stereotypů vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů a dodržování pravidel bezpečnosti práce.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
☐ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadí; poskytne první pomoc při úrazu	☐ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně ☐ dodržuje bezpečnost a hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů.
☐ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	☐ umí správně zvolit vhodné nástroje a nářadí, zná jejich funkci ☐ pozná různé druhy materiálů a jejich užití v praxi ☐ rozpozná základní druhy dřeva, řeziva a deskových materiálů a jejich vlastnosti	Materiály - vlastnosti, užití v praxi (dřevo). Pracovní postupy- zhotovení výrobku ze dřeva. Pracovní pomůcky - nářadí a nástroje pro ruční opracování.	F-. Gravitační síla: Olovnice, vodováha.
☐ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ☐ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ☐ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	☐ zvládne jednoduché pracovní postupy při zhotovení výrobků ze dřeva (opracování dřeva) ☐ připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol ☐ uklidí pracovní prostor na konci práce ☐ nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. Technika a životní prostředí, úloha techniky v životě člověka.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OSV - Osobnostní rozvoj: Komunikace- řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem.
Pěstitelské práce, chovatelství			
☐ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	☐ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ☐ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích ☐ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích.
☐ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ☐ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	☐ zná využití pracovního nářadí a umět provádět údržbu ☐ zná (sleduje) podmínky pro život rostlin - voda, vzduch, světlo, teplo, půda	Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku. Základní podmínky pro pěstování - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání -cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. EV - Základní podmínky života - voda, ovzduší, půda.

	☐ udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel) ☐ poznává základní druhy zeleniny, její pěstování a význam pro zdraví člověka ☐ zná sklizeň a skladování ovoce a zeleniny ☐ pozná základní druhy léčivých rostlin a jejich význam pro zdraví člověka	Zelenina - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny. Léčivé rostliny- léčivé účinky rostlin, jedovaté rostliny, rostliny jako drogy.	P - Biologie rostlin.
☐ prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	☐ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat ☐ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty ☐ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání -cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. P- Hospodářsky významné druhy živočichů.
Příprava pokrmů			
☐ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ☐ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje spotřebiče	☐ dodržuje hygienu práce a při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazech v kuchyni ☐ popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením ☐ rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce ☐ bezpečně používá jednoduché kuchyňské náčiní a zná jejich využití	Kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu. Zásady poskytnutí první pomoci- opaření, popálení tukem, řezné rány.	OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - dobrá organizace času.
☐ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy a obsluhy u stolu ve společnosti	☐ zná základy stolování - prostírání stolu ☐ zná a používá při jídle základní přístroje ☐ chová se společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo ☐ provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu	Úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, zdobné prvky a květiny na stole.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalita).
☐ připraví pokrmy jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	☐ zná zásady zdravé výživy a rizika spojená s konzumací nezdravých jídel, rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy ☐ vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmů (z nabídky, dle receptu) ☐ umí jednoduchými postupy připravit pokrmy za studena (pomazánky, ovocné poháry, zeleninové saláty, nápoje)	Potraviny - skupiny potravin, sestavování jídelníčku. Příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, zásady zdravé výživy.	OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
☐ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	☐ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně ☐ dodržuje bezpečnost a hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. P- Poskytnutí a přivolání 1. pomoci.
☐ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ☐ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ☐ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	☐ správně volí vhodné nástroje a nářadí ☐ pozná různé druhy materiálů a jejich užití v praxi ☐ umí vysvětlit princip výroby a zpracování plastických hmot, včetně jejich vlastností ☐ má představu o způsobu výroby železa, oceli a některých barevných kovů ☐ zvládne jednoduché pracovní postupy při zhotovení výrobků z kovu a plastu ☐ připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál...) ☐ odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí ☐ objasní způsob výroby železa, oceli, litiny a některých barevných kovů Cu, Al, Zn, Pb, Sn a polotovárů hutní výroby	Materiály - vlastnosti, užití v praxi (kov, plasty). Umělé hmoty- výroba a vlastnosti. Pracovní postupy- zhotovení výrobku z plastu, tvarování plastu. Další užití plastů a jejich recyklace. Pracovní postupy- zhotovení výrobků z kovu. Pracovní pomůcky - nářadí a nástroje pro ruční opracování. Práce s kovem. Výroba železa, oceli a litiny, těžba a zpracování barevných kovů.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání -cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce, zpracovávané materiály a jejich působení).
☐ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	☐ kreslí jednoduché náčrty a umí orýsovat materiál ☐ orientuje se v technické dokumentaci ☐ pracuje s jednoduchou technickou dokumentací (náčrty, výkresy, návody)	Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.
Pěstitelské práce a chovatelství			
☐ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	☐ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ☐ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích.

	☐ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu		
☐ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ☐ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ☐ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	☐ zná využití pracovního nářadí a umí provádět údržbu ☐ zná možnost urychlení výsadby (pařeniště, fólie) ☐ pěstuje plodovou a cibulovou zeleninu (boj proti škůdcům zeleniny) ☐ pěstuje cibulové květiny, vybrané druhy letniček, trvalek a dvouletek a pečuje o vybrané okrasné keře ☐ ošetřuje, přesazuje, přihnojuje a rozmnožuje pokojové květiny ☐ pozná využití okrasných rostlin v exteriéru i interiéru a umí zhotovit jednoduchou vazbu	Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku. Zelenina - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny. Okrasné rostliny - pěstování vybraných okrasných dřevin a květin. Okrasné rostliny - základy ošetřování pokojových květin, využití květin v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba a úprava květin.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů. EV - Základní podmínky života - voda, ovzduší, půda. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, ochrana přírody. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita- pružnost nápadů a originality. P - Biologie rostlin.
☐ prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	☐ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat ☐ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty ☐ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů. P - Hospodářsky významné druhy živočichů. Péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů.
Příprava pokrmů			
☐ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ☐ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	☐ dodržuje hygienu práce a při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazech v kuchyni ☐ popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením ☐ rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce ☐ bezpečně používá jednoduché kuchyňské náčiní a zná jejich využití	Kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu. Zásady poskytnutí první pomoci- opaření, popálení tukem, řezné rány.	OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - dobrá organizace času.
☐ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	☐ zná základy stolování - prostírání stolu ☐ zná a používá při jídle základní přístroje ☐ chová se společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo ☐ provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu	Úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu. Slavnostní stolování v rodině. Zdobné prvky a květiny na stole.	OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.

☐ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	☐ seznámí se s kuchařskou knihou a jejím použitím ☐ zná zásady zdravé výživy a rizika spojená s konzumací nezdravých jídel, rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy ☐ vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmů (z nabídky, dle receptu) ☐ umí jednoduchými postupy připravit pokrmy za studena (pomazánky, ovocné poháry, zeleninové saláty, nápoje) ☐ umí jednoduchými postupy tepelně zpracovat pokrmy (polévky, těstoviny, moučníky)	Potraviny - výběr, nákup, skladování. Sestavování jídelníčku. Příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, zásady zdravé výživy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích. ČJ - Věcné čtení.
---	--	---	---

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
☐ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	☐ dodržuje řád učebny, bezpečnost a hygienu práce ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. P- Poskytnutí a přivolání 1. pomoci.
☐ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	☐ samostatně pracuje dle jednoduché výkresové dokumentace ☐ rozumí technickému výkresu a vyrobí podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku ☐ prokazuje samostatnost při technologických krocích pracovního postupu ☐ rozhoduje o volbě materiálu pro daný výrobek	Důležité technologické postupy - technické náčrty, výkresy a návody.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů.
☐ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ☐ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	☐ řeší jednoduché technické úkoly ☐ dokáže si vhodně vybrat materiály, pracovní nástroje a nářadí ke splnění technického úkolu ☐ vyrobí předměty použitelné v praxi ☐ zapojí a obsluhuje elektrické spotřebiče ☐ vkládá baterie do spotřebičů ☐ na cvičném panelu (do 24 V) zapojí objímku, zásuvku, vypínač, přepínač ☐ zhotoví jednoduchý elektrotechnický výrobek (do 24 V) ☐ pochopí úlohu techniky v životě člověka a její dopad na životní prostředí ☐ rozvrhne si práci dle časových dispozic ☐ má přehled o řemeslech a jejich uplatnění v praxi	Vlastnosti materiálu, užití v praxi- kompozity. Pomoc při údržbě školního zařízení. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Pracovní postupy- výrobek z pozinkovaného plechu- montáž celého výrobku z jednotlivých částí. Úloha techniky v životě člověka - zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas. Zhotovení jednoduchého elektrotechnického výrobku. Řemesla a tradice.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. F - Elektrický proud.
Pěstitelské práce a chovatelství			
☐ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	☐ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ☐ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích. P- První pomoc.

	□ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci □ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu		
□ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu □ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin □ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	□ zná využití pracovního nářadí a umí provádět údržbu □ pozná různé druhy ovocných rostlin □ ošetřuje ovocné stromy - výchovný a udržovací řez, boj proti škůdcům, přihnojování □ zná hlavní zásady výsadby ovocných stromů a keřů □ zná sklizeň a správné skladování ovoce □ sbírá léčivé rostliny dle místních podmínek (správně trhá, suší, skladuje) a zná jejich léčivé účinky □ z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek □ využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby	Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku. Ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování. Škůdci. Hlavní zásady výsadby ovocných stromů a keřů. Uskladnění a zpracování ovoce. Léčivé rostliny, koření - pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin. Okrasné rostliny- úprava květin v interiéru a exteriéru, jednoduchá vazba	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.
□ prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	□ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat □ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty □ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.
Provoz a údržba domácnosti			
□ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	□ používá peníze jako platidlo (používá bankovky a mince, ověří si vrácené peníze, identifikuje bezhotovostní styk) a rozliší základní operace s penězi (platby, bezhotovostní styk) □ posoudí hodnotu peněz (porovná levný a drahý výrobek, kategorizuje produkty) a aplikuje to při nákupu i hospodaření s vlastními financemi (kapesné) □ rozpozná hlavní příjmy a výdaje domácnosti (mzda, platby za teplo, vodu, nájem, telefon, internet...) □ účelně a bezpečně zachází s penězi	Rozpočet rodiny: Příjmy, výdaje, nákupy, úspory.	

☐ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ☐ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	☐ obsluhuje bezpečně domácí spotřebiče ☐ orientuje se v návodu k obsluze běžných spotřebičů- obsluha automatické pračky, ždímačky a dalších domácích elektrických spotřebičů , zná jejich využití a správnou údržbu ☐ dodržuje zásady ochrany a bezpečnosti při práci ☐ zná zásady poskytnutí 1. pomoci při úrazu, včetně úrazu el. proudem	Elektrické spotřebiče v domácnosti: Funkce, ovládání a užití, ochrana a údržba spotřebičů. Nebezpečí úrazu elektrickým proudem. Zásady 1. pomoci při úrazu, při úrazu el. proudem, vybavení domácí lékárničky.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem. F - Pravidla bezpečné práce s elektrickými přístroji. RZV - Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví.
☐ správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	☐ zvládá jednoduché postupy při ručním šití ☐ orientuje se v symbolech spojených s údržbou textilií ☐ používá vhodné pomůcky a prostředky při základním úklidu v domácnosti ☐ dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděv, žehlení, ukládání šatů)	Údržba oděvů a textilií. Odpad z domácnosti a jeho ekologická likvidace.	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny).
Svět práce			
☐ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravy	☐ charakterizuje své nejdůležitější osobnostní kvality, rozpozná své silné a slabé stránky ☐ spojuje realistickou volbu povolání se sebepoznáním, s plánováním důležitých životních kroků a s vyhledáváním a zpracováním informací ☐ chápe význam osobnostních předpokladů pro výkon vybraných povolání ☐ posuzuje své aktuální výsledky ve škole, porovnává je s požadavky a podmínkami přijetí na vybranou SŠ, učiliště ☐ využívá k lepšímu sebepoznání informace z různých informačních zdrojů a zpětnou vazbu od ostatních lidí (např. pracovníků porad. institucí) ☐ využívá znalostí svých silných stránek při dosahování zvolených životních cílů ☐ posoudí, kdo jej může při rozhodování o volbě povolání ovlivňovat ☐ rozpozná, které dovednosti a osob. vlastnosti jsou podstatné pro úspěšné	Volba profesní orientace: základní principy Sebepoznávání- Osobní zvláštnosti člověka, charakteristické rysy jeho osobnosti- osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti. Sebehodnocení- Vlivy na volbu profesní orientace. Význam sebepoznání a realistického sebehodnocení pro správnou volbu profesní orientace a pro výběr vhodného povolání. Sebepoznání jako hlavní zdroj posilování nezbytné sebedůvěry pro budoucnost.	OSV- Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí- já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně. AJ - Zaměstnání. RJ - Povolání. D- Historické prameny v oblasti komunikace.

	uplatnění ve vybraném povolání (na trhu práce) ☐ rozpozná rozdíly v přípravě na různá povolání a tuto informaci využívá při výběru vhodného typu přípravy na výkon zvoleného povolání ☐ rozpoznává určité nevýhody frekvent. povolání a zvažuje ochotu některé z nevýhod těchto povolání přijmout ☐ zdůvodňuje, proč určitá povolání přitahují a jiná odrazují, tuto skutečnost porovnává s reálnými osobnostními předpoklady ☐ najde v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Rozhodování- Přechod ze ZŠ na SŠ nebo do zaměstnání jako významný životní krok. Předpoklady správné osob. volby, důsledky výběru nevhodného profesního zaměření (SŠ, zaměstnání). Vliv různých lidí a zdrojů na naše rozhodování. Souvislost zálib, zájmů a zájm. orientace žáků s volbou profesního zaměření. Souvislost specifických dispozic, dovedností, schopností a osob. vlastností Správná orientace v dostupných informacích, realistické rozhodování. Význam rozhovorů s rodiči a učiteli o budoucím povolání. Styly rozhodování.	
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
 Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
☐ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu	☐ dodržuje řád učebny, bezpečnost a hygienu práce ☐ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. P- Poskytnutí a přivolání 1. pomoci.
☐ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	☐ samostatně pracuje dle jednoduché výkresové dokumentace ☐ rozumí technickému výkresu a vyrobí podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku ☐ prokazuje samostatnost při technologických krocích pracovního postupu ☐ rozhoduje o volbě materiálu pro daný výrobek	Technologické postupy - technické náčrty, výkresy a návody. Montáž a demontáž nábytku.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. M - Práce s půdorysem a nárysem.
☐ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí ☐ organizuje a plánuje svojí pracovní činnost	☐ řeší jednoduché technické úkoly ☐ dokáže si vhodně vybrat materiály, pracovní nástroje a náradí ke splnění technického úkolu ☐ vyrobí předměty použitelné v praxi ☐ zapojí a obsluhuje elektrické spotřebiče ☐ vkládá baterie do spotřebičů ☐ na cvičném panelu (do 24 V) zapojí objímku, zásuvku, vypínač, přepínač ☐ zhotoví jednoduchý elektrotechnický výrobek (do 24 V) ☐ pochopí úlohu techniky v životě člověka a její dopad na životní prostředí ☐ rozvrhne si práci dle časových dispozic ☐ má přehled o řemeslech a jejich uplatnění v praxi	Vlastnosti materiálu, užití v praxi- kompozity. Pomoc při údržbě školního zařízení. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Pracovní postupy- výrobek z pozinkovaného plechu- montáž celého výrobku z jednotlivých částí. Úloha techniky v životě člověka - zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas. Zhotovení jednoduchého elektrotechnického výrobku. Řemesla a tradice.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. F - Příklady využití polovodičových diod v technické praxi.
Pěstitelské práce a chovatelství			
☐ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	☐ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ☐ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích.

	□ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci □ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu		
□ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu □ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin □ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	□ zná využití pracovního nářadí a umí provádět údržbu □ poznává různé druhy ovocných rostlin □ ošetřuje ovocné stromy - výchovný a udržovací řez, boj proti škůdcům, přihnojování □ zná hlavní zásady výsadby ovocných stromů a keřů □ zná sklizeň a správné skladování ovoce □ sbírá léčivé rostliny dle místních podmínek (správně trhá, suší, skladuje) a zná jejich léčivé účinky □ pozná rostliny jedovaté a rostliny jako drogy a zná jejich negativní účinky □ zná hlavní podmínky a zásady pro pěstování zeleniny □ z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek □ využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby	Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku. Ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování. Léčivé rostliny, koření - pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin; rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie. Zelenina- osivo, sadba. Pěstování vybraných druhů zeleniny- podmínky a zásady pro pěstování. Okrasné rostliny- úprava květin v interiéru a exteriéru, jednoduchá vazba	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. P - Praktické poznávání přírody.
□ prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	□ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat □ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty □ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.
Provoz a údržba domácnosti			
□ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	□ umí vyplnit složenky a platební příkazy □ seznámí se s možnostmi spoření □ používá peníze jako platidlo (používá bankovky a mince, ověří si vrácené peníze, identifikuje bezhotovostní styk) a rozliší základní operace s penězi (platby, bezhotovostní styk) □ posoudí hodnotu peněz (porovná levný a drahý výrobek, kategorizuje produkty) a	Hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti.	M- Finanční matematika.

	- aplikuje to při nákupu i hospodaření s vlastními financemi (kapesné) - ropozná hlavní příjmy a výdaje domácnosti (mzda, platby za teplo, vodu, nájem, telefon, internet...)		
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	- obsluhuje bezpečně domácí spotřebiče - orientuje se v návodu k obsluze běžných spotřebičů - používá vhodné pomůcky a prostředky při základním úklidu v domácnosti - předvede či popíše základní práce v domácnosti i s využitím domácích spotřebičů - využije pro bezpečné a účelné zacházení s domácími spotřebiči návod nebo doporučení pro práci se spotřebičem - ropozná a popíše nebezpečí spojená s elektrickými spotřebiči v domácnosti) - zná zásady poskytnutí 1. pomoci při úrazu, včetně úrazu el. proudem	Elektrotechnika v domácnosti: Funkce, ovládání a užití- elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika. Ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu. Nebezpečí úrazu elektrickým proudem. Zásady 1. pomoci při úrazu el. proudem, vybavení domácí lékárníčky.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem. F - Bezpečné zacházení s el. zařízením. RZV - Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci.
správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	- pokračuje v upevňování dovedností v údržbě domácnosti, prádla - vybere vhodný prostředek (z nabídky současných mycích a čistících prostředků) a umí pracovat podle návodu - dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděvu, žehlení, ukládání šatů) - umí třídit odpad	Údržba oděvů a textilií. Úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí.	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- odpady a hospodaření s odpady.
Svět práce			
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	- rozpoznává překážky bránící dosažení osobních a profesních cílů - popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností - popíše pracovní prostředí vybraných profesí - nalézá způsoby, jak řešit a čelit profesní diskriminaci - chápe nutnost celoživotního vzdělávání - vysvětlí možný vliv školy na pracovní zařazení	Trh práce- Povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností. Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní. Rovnost příležitostí na trhu práce. Poptávka na trhu práce, vztah nabídky a poptávky. Podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání. Znevýhodnění občana na trhu práce.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OV- Naše škola - vklad vzdělání pro život. AJ - Volba povolání.

	☐ rozumí pojmu, pozitivní profesní diskriminace“	Pozitivní profesní diskriminace, otázky nezaměstnanosti. Profesní reorientace a rekvalifikace.	
☐ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravě	☐ vypracuje akční plán dosažení určitého cíle, kroky při jeho dosahování průběžně kontrolovat a cíle přehodnocovat ☐ plánuje po krocích svoji budoucnost, porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání ☐ stanoví si reálné cíle a promyslí si vhodné postupy k jejich dosažení ☐ orientuje se v aktuální nabídce škol, volných pracovních míst a na trhu práce ☐ navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích ☐ poradí si v situacích spojených s případným neúspěchem ve studiu, v povolání	Akční plánování- Typy akčních plánů, jejich význam a využití. Akční plánování při realizaci samostatného rozhodování. Hlavní kroky akčního plánování. Možnosti vzdělávání- Systém středního školství, náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby. Orientace ve vzdělávací nabídce- dny otevřených dveří v jednotlivých SŠ, výstava středních škol. Faktory ovlivňující přístup k dalšímu vzdělávání. Možnosti a alternativy volby povolání, možnosti další profesní specializace.	OSV- Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí- organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení. MEV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení- chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel. I- Internet: vyhledávání informací.
☐ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	☐ orientuje se v množství informací získaných z různých zdrojů, odlišovat informace podstatné od nepodstatných ☐ orientuje se v mapách povolání, čerpá z nich informace k volbě povolání ☐ využívá dostupné informací v praxi	Informační základna pro volbu povolání- Druhy informací o povoláních Zdroje informací o vlastní osobě, o povoláních. Informační systém pro volbu povolání. Využití informací pro rozhodování. Význam pracovního lékařství při volbě povolání.	
☐ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	☐ uvědomuje si, co od něj potenciální zaměstnavatel může očekávat, a jak tato očekávání naplňuje ☐ orientuje se v základech pracovního práva ☐ chápe význam práce v životě jednotlivce ☐ rozlišuje a chápe faktory práce ☐ orientuje se ve struktuře profesí a pracovních míst ☐ rozlišuje postupy při přijímání uchazečů o studium a při přijímání do zaměstnání ☐ rozpoznává a realisticky hodnotí vzdělávací a pracovní příležitosti a šance na trhu práce ☐ aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce	Zaměstnání - Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb. Způsoby hledání zaměstnání, pracovní příležitosti v regionu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru. Psaní životopisu. Svět práce a dospělosti- Rozdíl mezi školou a světem práce. Vyplňování a podávání přihlášek ke studiu. Postup při přijímání uchazečů o studium. Vybrané otázky pracovního práva. Vybrané otázky profesní etiky. Adaptace na životní změny- Přechod ze ZŠ na SŠ a do zaměstnání. Adaptace na nové životní situace. Způsoby vyrovnávání se se zátěžovými situacemi.	OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích. VDO- Občanská společnost a škola- škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci. VDO- Občan, občanská společnost a stát- Občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat). ČJ - Životopis, strukturovaný životopis.

	☐ popisuje a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici, a využije materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici	Nezbytnost celoživotního vzdělávání.	
--	---	--------------------------------------	--

5.9 Feuersteinovo instrumentální obohacování (FIE, MIU)

Charakteristika předmětu

Vzdělávání v oblasti měkkých dovedností směřuje k rozvíjení poznávacích funkcí, k plánování práce a promýšlení a stanovení strategií vedoucích k řešení úkolů. Cílem předmětu je rozvinutí učeného potenciálu žáka, který je uchopen v širokých souvislostech.

Předmět FIE využívá stránek cvičení „papír a tužka“ profesora Reuvena Feuersteina, rozdělených do jednotlivých instrumentů. Všechny instrumenty jsou určeny k získávání předpokladů učení. Metoda akceleruje myšlení žáků, zvyšuje efektivitu učení, přináší radost a klid do jakékoliv práce a učí žáky pracovat s chybou.

Důraz je kladen na rozvíjení řeči. Žák musí umět slovně vyjádřit každý myšlenkový pochod, každou strategii, kterou používá. Pomocí řeči určitou informaci, ale i strategii zvnitřní, to znamená, že si ji osvojí natolik, že ji používá i za jiných okolností. Musí umět adekvátně a přesně odpovědět na danou otázku nebo vyřešit daný úkol.

Systematicky se proto pěstuje nejen slovní zásoba, ale i obsahově i formálně přesné vyjadřování.

U žáků se podporuje vnitřní motivace k učení prostřednictvím slovní formulace - „Rozmysli si to“. V logu celého programu stojí: „Nechte mě, já si to rozmyslím...“ Žáci jsou k tomu vybízeni u každého úkolu, takže se to postupně stává součástí jejich strategie. Žák kromě toho přijímá podíl odpovědnosti z učení. Učitel působí proti pasivitě žáků, demonstruje, že jsou schopní a mohou podat výkon. Každému žákovi je umožněno, aby byl úspěšný. Nepoužívá se soutěžení, protože se respektuje osobnostní tempo každého žáka.

Klade se důraz na spolupráci a naslouchání, na vzájemné sdílení myšlenek, přístupů k úkolu. Obsahem sdílení je i strategie řešení úkolů. Předpokládá se dokonce, že každý žák může vidět určitý problém ze svého úhlu pohledu, který je dán jeho zkušeností a je ovlivněn kulturou a sociálním prostředím, ve kterém vyrostl. Žáci se mají naučit toleranci k druhým. Takové vedení má přímý dosah na orientaci v osobním i společenském životě.

Žáci se mají naučit reflektovat své myšlení a vhléd. Mají se naučit hodnotit své poznávací dovednosti. Zobecnit způsoby uvažování.

Předmět FIE propojuje a aplikuje získané dovednosti s reálným životem, se všemi obory, se kterými se člověk v životě setkává.

Časové a organizační vymezení předmětu

V hodinách jsou využívány instrumenty **Feuersteinova instrumentálního obohacování**, které žáci využívají v hodinách. Důležitým cílem je naplnit předpoklady zprostředkovaného vyučování.

Týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících: **6.-9. ročník 1 hodina/týdně**, disponibilní

FIE je vkládáno do předmětů ČJ, M, AJ, ON, VV, PČ RZV je užíváno i v rámci teoretické části **pracovně výchovné skupiny (PVS) 1 hodinou/týdně**.

Použití instrumentů:

V jednotlivých ročnících budou dle potřeby skupiny použity instrumenty:

Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání, Kategorizace, Analytické vnímání, Ilustrace, Rozpoznávání emocí

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá vhodné způsoby práce
- kombinuje metody a strategie
- plánuje, organizuje a řídí vlastní práci
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá
- uvádí věci do souvislostí
- získané výsledky porovnává a kriticky posuzuje

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší problémy a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebevědomí a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

FEUERSTEINOVO INSTRUMENTÁLNÍ OBOHACOVÁNÍ

ROČNÍK: 6. – 9. ROČNÍK

Očekávané výstupy

Žák:

- formuluje otázky, odpovídá na otázky a zdůvodňuje své odpovědi
- rozpozná problém, pojmenuje ho a navrhne řešení
- vyhledává, sbírá a třídí informace
- pozná, charakterizuje a načrtne základní geometrické útvary (čtverec, trojúhelník, obdélník, kosočtverec)
- rozumí pojmům bod, přímka, úsečka, svisle, vodorovně, šikmo, rovnoběžky, pravý úhel, kolmice)
- rozpozná osově souměrný útvar
- vytváří strategie
- samostatně a smysluplně vyjadřuje své myšlenky, nápady a názory
- vyvíjí volní úsilí
- soustředí se na činnost, zaměří svoji pozornost na práci
- nalézá nová nebo alternativní řešení k řešení běžným
- uvědomuje si svoje možnosti a limity
- popisuje děje a činnosti
- zapojuje se do diskuze, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- vnímá chybu jako nezbytnou součást vzdělávacího procesu a uvědomuje si její přínos
- respektuje odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení jiných lidí
- odlišuje objektivní fakta od subjektivních názorů
- obecné informace je schopen konkretizovat a přenést do reálných situací
- vyjadřuje své pocity a dojmy
- chápe základní prostorové pojmy – vpředu, vzadu, vlevo, vpravo, referenční bod, ...

Instrument: Uspořádání bodů, Orientace v prostoru I, Porovnávání, Ilustrace, Kategorizace, Analytické vnímání

Instrument Uspořádání bodů může být doplňován instrumentem Ilustrace, který je možno vkládat do jednotlivých instrumentů. Časové rozvržení instrumentu se řídí schopnostmi a možnostmi jednotlivých skupin.

Učivo může být doplněno o instrumenty FIE Basic.

Pořadí instrumentů určují potřeby daných skupin a může být doplněno o instrumenty FIE Basic.

Časové rozvržení instrumentu a jejich pořadí se řídí schopnostmi a možnostmi jednotlivých skupin a je určováno lektorem skupiny.

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení není cílem, ale prostředkem k dosažení cílů vzdělání.

Hodnocením motivujeme žáky k vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci vzdělávání není konečná, ale tvoří základ pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až 53 z. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Získání stupně vzdělání se řídí § 45 a ukončení základního vzdělávání § 54 a 55 z. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6.1 Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci:

- ☐ Za základ považujeme pojem „zpětná vazba“, která se dá charakterizovat jako informace o správnosti postupu, průběhu či výsledků (správně, nesprávně, málo, příliš atd.) nikoliv však posuzování kvalit žáka (šikovný, schopný, pilný atd.). Okamžitou zpětnou vazbu považujeme za jeden ze stěžejních faktorů efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat.
- ☐ Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) je kladen důraz na vhodnou formulaci – přednost se dává pozitivnímu vyjadřování.
- ☐ Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáků musí být v souladu se základní filosofií školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vztahem k dětem.
- ☐ Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- ☐ Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale je současně považováno za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
- ☐ Významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo dělat chyby – uvědomění si chyby je příležitost naučit se to lépe.
- ☐ Písemné práce musí být rovnoměrně rozloženy v jednotlivých klasifikačních obdobích.
- ☐ Za koordinaci písemných prací je ve své třídě zodpovědný třídní učitel.
- ☐ Žákům nejsou zadávány klasické „čtvrtletní písemné práce“ (rozhodování o výsledné známce za klasifikační období nemůže zásadně ovlivňovat jedna práce žáka).
- ☐ Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou, známku získává žák pouze za individuální výkon.
- ☐ Od 1. ročníku do 9. ročníku se pro hodnocení žáků především na konci pololetí používají známky.

V průběhu

vyučovacího procesu se dále využívá slovního hodnocení, popř. obrázků, barev... Nadále stavíme na

povzbuzení, ocenění a na pozitivní motivaci. Přejeme si, aby se žáci učili ne pod hrozbou špatných známek,

ale s vědomím smysluplnosti získávaných poznatků. Žáci provádějí sebehodnocení a vzájemné hodnocení.

☐ Slovní hodnocení je souhrnnou písemnou zpětnou vazbou o tom, co dítě zvládlo a o cílech vzdělávání pro další

období.

☐ Učitel hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky práce.

☐ Používáme metodu portfolia, tj. průběžné shromažďování ukázek toho, co dítě má zvládnuto, resp. doklady o

rozdílu na začátku a po dokončení učení většího celku. Žáci jsou bráni jako spolutvůrci svého portfolia, tj.

spolurozhodují, které ukázky budou do něj zařazeny. Žáci si mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia

zařazovat i osobní záznamy, fotografie, záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti.

Dokumentování žákova

pokroku přispívá k udržení jeho vnitřní motivace k učení a vzdělávání.

☐ Uvedená základní východiska pro hodnocení a klasifikaci jsou závazná pro všechny vyučující.

6.1.1 Základní pravidla hodnocení

1. Objektivnost - hodnocení je jednoznačné, spravedlivé a srovnatelné s předem danými kritérii.
2. Motivovanost - hodnocení motivuje žáka ke snaze po zlepšení.
3. Informativnost - hodnocení je srozumitelné, věcné, všestranné, informuje žáka o jeho chybách i o jeho pokroku, informuje zákonné zástupce.
4. Ohleduplnost - hodnocení respektuje psychologický dopad na žáka.
5. Komplexnost - hodnocení žáka při školní práci, ale i v době přestávek, na školních akcích.
6. Pravidelnost - žák je hodnocen soustavně a pravidelně.

Ve vyučovacích hodinách převládá slovní hodnocení a sebehodnocení žáků, do klasifikačních archů jsou zaznamenávány známky. (známky jsou doložitelně zaznamenávány.)

6.1.2 Základní pravidla pro použití klasifikace

- ☐ Zámka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování.
- ☐ Při klasifikaci používá učitel pěti klasifikačních stupňů -1 - výborný; 2 - chvalitebný; 3 - dobrý; 4 - dostatečný; 5 - nedostatečný.
- ☐ Zámka z vyučovacího předmětu vyjadřuje míru osvojených znalostí, dovedností, schopností, tj. úroveň dosažení výstupu, nezahrnuje chování žáka.
- ☐ Klasifikujeme učivo, které je dostatečně procvičené a zažité.
- ☐ Do známky zahrnujeme aktivní přístup k výuce, snahu, zájem, vyhledávání informací, ochotu komunikovat, spolupráci.
- ☐ Ve výchovných předmětech hodnotíme tvořivost, kreativitu, nápaditost, zručnost.
- ☐ Zohledňujeme individuální zvláštnosti a schopnosti žáků.
- ☐ Zámka na vysvědčení není průměrem známek v daném pololetí.
- ☐ Závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, ale žáci se od začátku přibírají k diskusi o známce, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.

6.1.3 Základní pravidla pro hodnocení chování žáka

- ☐ Při klasifikaci používá učitel tři klasifikačních stupňů - 1 - velmi dobré; 2 - uspokojivé; 3 - neuspokojivé.
- ☐ Výchovná opatření jsou pochvaly a opatření k posílení kázně - pochvala ředitele školy, pochvala třídního učitele, napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy.
- ☐ Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po projednání v pedagogické radě s učiteli, kteří ve třídě vyučují i s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel školy.
- ☐ Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování - školního řádu a dalších dohodnutých pravidel.
- ☐ Škola hodnotí žáka za jeho chování ve škole a na akcích pořádaných školou.
- ☐ Za chování žáka mimo školu zodpovídají rodiče a škola ho nehodnotí.

6.1.4 Základní pravidla pro použití slovního hodnocení

- ☐ O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- ☐ U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- ☐ Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely případného přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání. Z těchto důvodů bude vyznačena v pedagogické dokumentaci kromě slovního hodnocení i klasifikace vyjádřena číslicemi vyjadřující stupeň prospěchu, a to v závorce.
- ☐ Hodnocení je prvotně zaměřeno na poskytování zpětné vazby o průběhu a výsledku činnosti žáka. Žák dostává informace také o tom, jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků v problémových oblastech.
- ☐ Hodnotíme pokrok žáka, srovnáváme s jeho předešlými výkony.
- ☐ Hodnocení je vždy adresné a osobně se obrací k tomu, komu je určeno - k žákovi.
- ☐ Formulace jsou věcné a doložitelné.
- ☐ Hodnocení musí vyznít povzbudivě pro žáka i při sdělení negativ.
- ☐ Hodnotíme chování při učení a práci, jeho píli a přístup ke vzdělávání.

- ☐ Hodnotíme sociální chování při skupinové práci a vztah žáka k ostatním.
- ☐ Hodnotíme výsledky vzdělávání žáka ve vztahu k očekávaným výstupům v daném předmětu a ročníku.
- ☐ Bereme v úvahu individuální zvláštnosti žáků.
- ☐ Hodnocení obsahuje zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům.
- ☐ Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.5 Zásady sebehodnocení žáka

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozбором chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál
5. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
7. Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost
 - motivace k učení
 - sebedůvěra
 - vztahy v třídním kolektivu
8. Známký nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.6 Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení žáků zajišťují jednotný systém hodnocení žáků školy, přičemž je zajištěna srovnatelnost výsledků žáka a důležitost jeho výsledků.

6.1.6.1 Základní kritéria pro hodnocení žáků

Učitel hodnotí současně s úrovní dosažení očekávaných výstupů také úroveň klíčových kompetencí v jednotlivých předmětech.

Kompetence k učení:

- 1 pracuje správně, přesně, samostatně
- 2 pracuje samostatně pouze s malými chybami a nepřesnostmi, rozumí pokynům a radám
- 3 pracuje samostatně s častějšími chybami a nepřesně, vyžaduje častou pomoc a radu
- 4 pracuje s chybami, vyžaduje stálou pomoc, pracuje pod vedením učitele
- 5 nepracuje ani se stálou pomocí učitele

Kompetence k řešení problémů:

- 1 samostatně řeší předložený problém, hledá způsoby řešení, rozpozná problém
- 2 řeší problémy s menší pomocí, s pomocí najde způsoby řešení
- 3 řeší problém podle náhodných otázek, vyžaduje větší pomoc učitele
- 4 nerozpozná problém, se stálou pomocí problém vyřeší
- 5 nerozpozná problém, neřeší jej ani se stálou pomocí učitele

Kompetence komunikativní:

- 1 aktivně komunikuje s ostatními, rozumí pokynům, reaguje na ně
- 2 komunikuje s ostatními, občas nerozumí pojmům, zřídka reaguje chybně
- 3 komunikuje s obtížemi, často nerozumí sdělení, často reaguje chybně
- 4 komunikuje zřídka, vyžaduje vysvětlení pokynů, vyžaduje pomoc učitele
- 5 vyhýbá se komunikaci, nerozumí pokynům, nekomunikuje s učitelem

Kompetence sociální a personální:

- 1 respektuje pravidla společné práce, nechová se nevhodně, navazuje a udržuje vztahy
- 2 respektuje pravidla společné práce, občas se chová nevhodně, navazuje a udržuje vztahy
- 3 občas nerespektuje pravidla společné práce, občas se chová nevhodně, navazuje vztahy
- 4 často nerespektuje pravidla společné práce, často se chová nevhodně, má problémy ve vztazích
- 5 nerespektuje pravidla společné práce, chová se rizikově, není schopen navázat a udržovat vztahy

Kompetence občanské:

- 1 respektuje společenské normy, chrání své zdraví, dokáže se chovat v krizových situacích
- 2 většinou respektuje společenské normy, chrání své zdraví, respektuje pokyny v krizových situacích
- 3 občas nerespektuje společenské normy, neuvědomuje si význam svého zdraví, občas je upozorňován na respektování pokynů v krizových situacích
- 4 často nerespektuje společenské normy, neuvědomuje si význam svého zdraví, často je upozorňován na respektování pokynů v krizových situacích
- 5 nerespektuje společenské normy, neuvědomuje si význam svého zdraví, nerespektuje pokyny dospělých v krizových situacích

Kompetence pracovní:

- 1 pracuje samostatně, zvládá pracovní dovednosti, má pozitivní vztah k manuálním činnostem
- 2 převážně pracuje samostatně, zvládá pracovní dovednosti, má pozitivní vztah k manuálním činnostem
- 3 občas pracuje s pomocí učitele, pracovní dovednosti si dále osvojuje, má pozitivní vztah k manuálním činnostem
- 4 pracuje s pomocí učitele, ztěžka si osvojuje pracovní dovednosti, nemá vytvořen vztah k manuálním činnostem
- 5 nepracuje ani s pomocí učitele, neosvojuje si pracovní dovednosti, nemá vztah k manuálním činnostem

6.1.6.2 Kritéria hodnocení žáků v jednotlivých předmětech:

Učitel přihlíží při hodnocení žáka k:

- ☐ zájmu žáka o vzdělávání, aktivitě žáka, přípravě žáka
- ☐ k individuálním schopnostem žáka
- ☐ k měřitelným výkonům žáka
- ☐ k hodnocení výstupů v jednotlivých předmětech
- ☐ k hodnocení úrovně vytváření klíčových kompetencí

Prostředky k hodnocení žáka:

- ☐ ústní projev žáka
- ☐ písemný projev žáka
- ☐ prezentace žáka
- ☐ komunikace a spolupráce žáka ve skupině
- ☐ portfolio žáka

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména:

- ☐ soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- ☐ analýzou výsledků různých činností žáka
- ☐ konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s jinými institucemi

Východiskem pro hodnocení je kvalita výsledků vzdělávání, tj. kvalita:

- ☐ znalostí
- ☐ dovedností
- ☐ schopností
- ☐ postojů a hodnot

Výsledky hodnocení sděluje učitel okamžitě po splnění úkolu, přičemž využívá práce s chybou, motivuje žáka, vyjadřuje pozitivní závěry.

Předměty s převahou teoretického zaměření

Český jazyk, Anglický jazyk, Německý jazyk, Matematika, Informatika, Dějepis, Občanská výchova, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Rodinná a zdravotní výchova

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- ☐ ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- ☐ schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- ☐ kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- ☐ aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- ☐ přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- ☐ kvalita výsledků činností,
- ☐ osvojení účinných metod samostatného studia.

Předměty s převahou praktického zaměření

Pracovní činnosti

Při klasifikaci v tomto předmětu se hodnotí:

- ☐ vztah k práci, k pracovnímu kolektivu, k praktickým činnostem
- ☐ osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- ☐ využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- ☐ aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- ☐ kvalita výsledků činností
- ☐ organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- ☐ dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, péče o životní prostředí
- ☐ hospodárné využívání surovin, materiálů, energie
- ☐ obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

Předměty s převahou výchovného zaměření

Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- ☐ stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- ☐ osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- ☐ poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- ☐ kvalita projevu
- ☐ vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- ☐ estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice obecně
- ☐ v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost žáka a výkonnost

U žáků se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou PPP nebo SPC se při hodnocení přihlédne k charakteru postižení.

6.1.6.3 Kritéria dosažení úrovně očekávaných výstupů

Ovládnutí výstupů předepsaných školním vzdělávacím programem	
1 - výborný	☐ žák osvojené znalosti, dovednosti, schopnosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů správně nebo s menšími chybami
2 - chvalitebný	☐ žák osvojené znalosti, dovednosti, schopnosti ovládá s menšími chybami
3 - dobrý	☐ žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných znalostí, dovedností, schopností závažné mezery, je schopen plnit úkoly pod dohledem učitele
4 - dostatečný	☐ žák má ve znalostech, dovednostech a schopnostech četné a závažné mezery, je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením učitele
5 - nedostatečný	☐ žák si znalosti, dovednosti a schopnosti neosvojil, není schopen pracovat ani s trvalou pomocí učitele

6.1.6.4 Kritéria hodnocení prospěchu

- ☐ rozsah znalostí a dovedností (úplnost, přesnost, trvalost zapamatovaných faktů, pojmů, definic, termínů, zákonitostí, vztahů, postupů)
- ☐ hloubka porozumění (vlastní interpretace informací, postupů, návodů, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
- ☐ kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji; vyhledávání, porovnávání, kombinování, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace)
- ☐ produktivita (plnění úkolů; pestrost, různorodost, včasnost, formální úroveň písemností a produktů; struktura a srozumitelnost vyjadřování)
- ☐ tvořivost (bohatost nápadů, originalita, překonávání stereotypu, uplatnění kombinace, propracování)
- ☐ užívání získaných znalostí, dovedností, postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů, formulování hypotéz, empirické ověřování, práce v projektech, tvořivost, navrhování řešení, rozvíjení myšlenek, podíl na činnosti týmu)

Hloubka porozumění

1	kladení otázek k věci, dovednost vyučovat druhé, rozvíjení tématu, kritické posouzení, vytvoření originálu, předvedení
2	správná aplikace, ověření, rozbor
3	vyjádření vlastními slovy, uvedení příkladu, přiřazení
4	zopakování, označení, seřazení
5	rezignace, apatie, nulová snaha

Kvalita práce s informacemi

- 1 vytvoření nové, přehledné, srozumitelné informační struktury, relevantní data
- 2 přítomnost hlavní myšlenky v informační struktuře, většinou relevantní data
- 3 myšlenková hodnota rozptýlena v balastu, rozporná nebo neúplná data
- 4 vyhledání a převzetí cizí informační struktury
- 5 nepřítomnost pokusu, absence jakékoli snahy

Produktivita

1	četné, rozmanité, úplné, strukturované, formálně správné výstupy pokrývající všechny oblasti vzdělávání
2	formálně správné výstupy pokrývající podstatné oblasti vzdělávání
3	výstupy s formálními nedostatky, pokrývající jen některé oblasti vzdělávání
4	nesrozumitelné, nedokončené výstupy nebo výstupy okrajového významu
5	žádné výstupy

Tvořivost

1	vtip, lehkost, neotřelost, hloubka sdělení, vysoká výpovědní hodnota výstupů
2	vynalézavost, obohacování tématu, vytváření neobvyklých kombinací
3	rozpracování nabízených námětů, těžkopádnost, nedokončenost výstupů
4	neúspěšný pokus, přebírání cizích námětů, opakování vzoru nebo stereotypu
5	lhostejnost, rezignace, nulová snaha

Užívání získaných znalostí, dovedností, postojů

- 1 úplnost, správnost, bohatost použitých prostředků
- 2 neúplnost, převaha vhodně použitých prostředků
- 3 neúplnost, vzájemná rozpornost použitých prostředků
- 4 neúspěšný pokus, irelevantní prostředky
- 5 rezignace, bezradnost, lhostejnost

6.1.6.5 Kritéria hodnocení chování

- ☐ zdvořilost (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva; uplatňování přednosti)
- ☐ způsob komunikace (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního

lidem (nevysmívá se druhému, neponižuje ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti)

- ☐ čestnost (mluví pravdu, přiznává chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo)
- ☐ úcta k hodnotám (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje se věci bez dovolení, zachází s věcmi šetrně a stanoveným způsobem)
- ☐ plnění povinností (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny)
- ☐ prosazování práv (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se věcně a slušně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v třídní nebo školní samosprávě)

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni: 1 - velmi dobré, 2 - uspokojivé, 3 - neuspokojivé.

1 - velmi dobré	Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.
2 - uspokojivé	Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
3 - neuspokojivé	Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

6.1.7 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

- 1) Jestliže jej žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
- 2) Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.
- 3) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - a) prospěl(a) s vyznamenáním
 - b) prospěl(a)
 - c) neprospěl(a)
 - d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- ad a) prospěl(a) s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů stanoveným vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)
- ad b) prospěl (a) - není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- ad c) neprospěl(a) - je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5- nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.
- ad d) nehodnocen(a) - není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

6.1.8 Výchovní opatření

1. Ředitel školy může žákovi na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
3. Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné nebo vůči ostatním žákům nebo studentům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených z. 561/2005 Sb., (školský zákon).
4. Dopustí-li se žák nebo student jednání podle odstavce 3, oznámí ředitel školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.
5. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit
 - a) napomenutí třídního učitele
 - b) důtku třídního učitele
 - c) důtku ředitele školy.
4. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze udělit pouze po projednání v pedagogické radě.
5. Udělení pochvaly ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky zaznamená třídní učitel do dokumentace školy - do školní matriky elektronicky vedené v programu Bakaláři.
6. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
7. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonným zástupcům.

6.1.9 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

6.1.9.1 Komisionální zkouška

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- 1.) koná-li opravné zkoušky
- 2.) požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

1. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
2. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
 3. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
 4. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
 5. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
 6. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

6.1.9.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:

- ☐ žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
 - ☐ žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.
 - ☐ žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
 3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
 4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

6.1.10 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Při vzdělávání a hodnocení těchto žáků vycházíme z § 16 a 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvyrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).
6. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.
7. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	1
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
2.1 Charakteristika žáků	3
2.2 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	4
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	4
3.1 Poskytování poradenských služeb ve škole	6
3.2 Cíle vzdělávacího programu.....	7
3.3 Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.4 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále žáků se SVP)	13
3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP	14
3.4.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	14
3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	15
3.5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	15
3.5.3 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:.....	16
3.6 Začlenění průřezových témat	16
4 UČEBNÍ PLÁN	24
5 UČEBNÍ OSNOVY	26
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	26
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk	26
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk.....	67
5.1.3 Vyučovací předmět: Německý jazyk	75
5.2 Matematika a její aplikace.....	87
5.3 Informační a komunikační technologie	102
5.4 Člověk a společnost.....	120
5.4.1 Vyučovací předmět: Dějepis.....	120
5.4.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova.....	137
5.5 Člověk a příroda.....	164
5.5.1 Vyučovací předmět: Fyzika	163
5.5.2 Vyučovací předmět: Chemie	182
5.5.3 Vyučovací předmět: Přírodopis	189
5.5.4 Vyučovací předmět: Zeměpis	206

5.6	Umění a kultura.....	219
5.6.1	Vyučovací předmět: Hudební výchova.....	219
5.6.2	Vyučovací předmět: Výtvarná výchova.....	234
5.7	Člověk a zdraví	242
5.7.1	Vyučovací předmět: Rodinná a zdravotní výchova	242
5.7.2	Vyučovací předmět: Tělesná výchova	253
5.8	Člověk a svět práce	266
5.8.1	Vyučovací předmět: Pracovní činnosti	266
5.9	. Feuersteinovo instrumentální obohacování (FIE, MIU)	284
6	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	287
6.1	Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci:	287
6.1.1	Základní pravidla hodnocení	289
6.1.2	Základní pravidla pro použití klasifikace.....	285
6.1.3	Základní pravidla pro hodnocení chování žáka	285
6.1.4	Základní pravidla pro použití slovního hodnocení.....	285
6.1.5	Zásady sebehodnocení žáka.....	286
6.1.6	Kritéria hodnocení	286
6.1.6.1	Základní kritéria pro hodnocení žáků	286
6.1.6.2	Kritéria hodnocení žáků v jednotlivých předmětech:	291
6.1.6.3	Kritéria dosažení úrovně očekávaných výstupů	293
6.1.6.4	Kritéria hodnocení prospěchu.....	293
6.1.6.5	Kritéria hodnocení chování	295
6.1.7	Celkové hodnocení žáka na vysvědčení.....	295
6.1.8	Výchovná opatření.....	296
6.1.9	Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	296
6.1.9.1	Komisionální zkouška.....	296
6.1.9.2	Opravná zkouška	298